

Møteinnkalling

Utvalg:	Kommunestyret
Møtested:	Kommunestyresalen, Skjervøy rådhus
Dato:	11.12.2019
Tidspunkt:	10:15

Eventuelt forfall må meldes snarest på mail. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

NB: Endring sakliste

Omrokkinger på saksnummer gjort ift opprinnelig innkalling, som følge av ettermeldte saker.

Følgende saker er ettermeldt:

- PS 64/19 Utvidelse av brannsamarbeidet - godkjenning av ny samarbeidsavtale
- PS 66/19 Valg av diverse utvalg
- RS 18/19 Søknad om tilskudd - Program for folkehelsearbeid i kommunene i Troms 2019-2024

NB: Unntatt offentlighet

Offl § 13, jfr Fvl § 13, 1. ledd – Personlig

- PS 69/19 Søknad om tillatelse til kjøring med ATV

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 52/19	Søknad om kommunal garanti Skjervøy sokn		2018/423
PS 53/19	Mottak av flyktninger i 2020		2017/452
PS 54/19	Planutkast - kommuneplanens samfunnsdel		2018/369
PS 55/19	Økonomirapportering desember 2019		2018/423
PS 56/19	Investeringsrapport desember 2019		2018/423
PS 57/19	Forvaltningsrevisjonsrapport "Innkjøps samarbeidet i Nord-Troms"		2019/124
PS 58/19	Forvaltningsrevisjonsrapport "Det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen"		2019/124
PS 59/19	Selskapskontroll Avfallsservice AS- Forvaltningsrevisjon av selvkostprinsippet		2019/124
PS 60/19	Rullering av handlingsdel i kommuneplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017-2025		2015/147
PS 61/19	Budsjett og økonomiplan 2020-2023		2019/478
PS 62/19	Ungdomspolitik i Skjervøy og fraværsregler.		2015/85
PS 63/19	Godkjenning av veileder for politisk ungdomsmedvirkning i Nord-Troms		2015/85
PS 64/19	Utvidelse av brannsamarbeidet - godkjenning av ny samarbeidsavtale		2015/735
PS 65/19	Møteplan for 2020		2016/552
PS 66/19	Valg av diverse utvalg		2019/108
PS 67/19	Kommunalt tilskudd ved kjøp av førstegangsbolig		2018/423
PS 68/19	Sør-Rekvika 43: Søknad om konsesjon på erverv av fast eiendom - gnr 62 bnr 3		2019/479
PS 69/19	Søknad om tillatelse til kjøring med ATV	X	2019/36
PS 70/19	Referatsaker		
RS 14/19	Deltakelse i inkluderende barnehage- og skolemiljø		2019/455
RS 15/19	Referat møte 21.10.19		2019/502
RS 16/19	Høring - Nye fartsgrensekriterier - Skjervøy sentrum		2015/191
RS 17/19	Eldredagen i Skjervøy kommune		2015/571
RS 18/19	Søknad om tilskudd - Program for folkehelsearbeid i kommunene i Troms 2019-2024		2015/598

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
52/19	Kommunestyret	11.12.2019

Søknad om kommunal garanti Skjervøy sokn

Henvising til lovverk:

Kommunelover § 51

Forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier

Rådmannens innstilling

1. Skjervøy kommune garanterer med selvskyldnerkausjon for lån kr 3.550.000,- som Skjervøy sokn tar opp til bygging av menighetssal.
2. Garantien gjelder for lånets hovedstol maks. 3.550.000,- kroner med tillegg av 10 % av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger. Kommunens maksimale garantiansvar kan ikke overstige 3.905.000,- kroner.
3. Garantiansvaret reduseres i takt med nedbetalingen på lånet og opphører etter 30 år med tillegg av 2 år, jfr. garantiforskriftenes § 3.

Saksopplysninger

Skjervøy sokn trenger en menighetssal. Når de kjøpte det bygget de i dag er i var det tenkt å innrede kjellerlokalene til menighetssal. For å få dette til trenger de å øke lånet med kroner 850.000,-. Dersom kommunen garanterer for dette lånet i tillegg til lånet de allerede har i dag får de lånt disse pengene hos OVF til en veldig gunstig rente.

Kommuner og fylkeskommuner kan stille kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv.

Reglene om kausjoner og annen økonomisk garanti finnes i kommunelovens § 51 og Forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier. Det er viktig å merke seg er at det ikke er anledning til å stille kausjon eller annen økonomisk garanti til næringsvirksomhet. Garantier over kr 500.000 skal godkjennes av fylkesmannen.

Kommunalbanken tilbyr kun lån til selskaper eller andre typer organisasjoner dersom det foreligger garanti i form av selvskyldnerkausjon fra en kommune eller fylkeskommune. Selvskyldnerkausjonen skal dekke hele lånets hovedstol med tillegg av 10 % av den til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger. Selvskyldnerkausjonen skal ha en varighet på lånets løpetid med et tillegg av 2 år. Selvskyldnerkausjon innebærer at kreditor ved mislighold kan gå direkte på garantisten, uten først å måtte søke dekning hos låntaker.

Vurdering

Rådmannen vurderer at Skjervøy kommune stiller garanti for lånene til Skjervøy sokn slik at de får ferdigstilt menighetssalen de så lenge har ønsket.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
53/19	Kommunestyret	11.12.2019

Mottak av flyktninger i 2020

Henvi sning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Anmodning om bosetting av flyktninger 2020
- 2 Kriterier for bosetting av flyktninger 2020

Rådmannens innstilling

Kommunestyret gjør slikt vedtak:

Skjervøy kommune stiller seg positivt til mottak av inntil 10 flyktninger i 2020. De økonomiske konsekvensene er innarbeidet i Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan.

Saksopplysninger

Så langt har Skjervøy kommune oppfylt sine forpliktelser overfor IMDI og bosatt det antallet flyktninger som var avtalt. Siden 2014 har vi bosatt 93 flyktninger i kommunen. (inkludert 4 barn som er født etter at de kom til kommunen.) Ved utgangen av 2019 vil vi bosatt 9 flyktninger. Det totale antallet er da 97 flyktninger. Ved årsskifte vil det være 24 flyktninger som vi ikke lenger mottar integreringstilskudd for. Disse skal klare seg selv økonomisk og ved behov få oppfølging fra NAV.

Signaler fra IMDI har tidligere vært at kommuner med under 5000 innbyggere ikke vil bli anmodet om å bosette flyktninger for 2019. Skjervøy kommune ved flyktningetjenesten har fått signaler fra IMDI at vi har gode resultatet i forhold til gjennomføring av introduksjonsprogrammet og overgang til skole/arbeid. Det kan vises til gode resultater med god overgang til arbeid for flyktninger som ankom kommunen i 2014, 2015 og 2016. 27 voksne er i jobb og 3 er i videregående opplæring. Ca. 50 av de som følges opp er barn i barnehage og skole

Resterende får oppfølging fra NAV. Pr i dag har vi 16 deltakere i introduksjonsprogram og det kommer 3 deltakere inn i løpet av desember.

Skjervøy kommune har nå fått en anmodning om å bosette inntil 10 flyktninger i 2020. Det er kommet signaler om at flyktninger som nå ankommer landet vil ha et større hjelpebehov enn de vi har mottatt tidligere.

Vurdering

Flyktningetjenesten er en selvfinansiert tjeneste som opererer i samarbeid med Voksenopplæringen i kommunen. I 2019 er det forventet integreringstilskudd på til sammen 12 279 000. Integreringstilskuddene har hittil dekket de utgiftene vi har hatt med god margin, men det er ikke tvil om at det er betydelig og ressurskrevende arbeid. Det har vært behov for økte ressurser i barnehage, SFO og skole. I tillegg er det flere tiltak utenom arbeid og skole, som gjennomføres for å gi en god integrering. Dette er også viktig arbeid for at familiene skal klare seg selv, få et nettverk og trives i lokalsamfunnet.

Pr. 01.01.2019 hadde Skjervøy voksenopplæring og flyktningetjeneste totalt 461 % stilling fordelt slik; Voksenopplæring 241 % og Flyktningetjenesten 200 %. Det høye bosettingstallet de siste tre årene, samt forventede familiegjennforeninger, gjør at voksenopplæringa og flyktningetjenesten fremdeles vil ha stor pågang. Det er derfor lagt inn en midlertidig stillingsressurs på 50% på Flyktningetjenesten. Det har vært bedt om tilsvarende økning på Voksenopplæringen, men på grunn av den økonomiske situasjonene i kommunen har ikke Rådmannen funnet rom for en slik økning. Dersom det blir større krav til grunnskoleopplæring for flyktninger over 16 år, så vil det være nødvendig å vurdere en økning i løpet av neste år.

Bosetting av flyktninger medfører alltid større pågang hos andre tjenester som; helsestasjon, skole, barnehage og SFO osv. Med dagens bosetting vil denne pågangen fremdeles være stor. Det vil derfor kunne komme behov for økte ressurser innafor disse tjenestene også i 2020.

Boligsituasjonen i Skjervøy kommune er for tiden anstrengt og vi har med dagens boligmasse store utfordringer med å finne boliger til alle flyktningene vi bosetter. Kommunen har kjøpt to boliger med tanke på utleie til flyktninger, og ellers leier flyktningene kommunale og private boliger. Vi håper boligsituasjonen bedrer seg når de nye boligene i Hollendervika står ferdig. Et antall på 10 bosatte flyktninger i året synes fornuftig i forhold til forventet boligmasse.

Selv om vi nå har bosatt til sammen 97 flyktninger siden 2014, mener vi at det skal være overkommelig å bosette inntil 10 flyktninger i 2020. Dette har sammenheng med at vi har gode resultater i forhold til overgang til skole og arbeid. Kommunen har lav arbeidsledighet og vi har behov for arbeidskraft blant annet innenfor fiskeindustrien, helse og barnehage. Det er og må fortsatt vært stort fokus på å kvalifisere flyktningene til arbeid innenfor disse bransjene. Mottak av flyktninger har også bidratt til at kommunen har hatt stabilt folketall og dermed ikke fått kutt i rammetilskuddet for inneværende år. Det vurderes også som uheldig å ikke ta imot anmodningen om å bosette flyktninger i 2020, hvor vi kan risikere å ikke få en slik anmodning i årene framover.

Skjervøy kommune

Ber om at brevet vert distribuert til:

Ordførar
Rådmann

Dykkar ref:

Vår ref:
19-07369-1

Dato:
23.10.2019

Oppmoding om busetjing av flyktningar i 2020

Busetjing er første steg i integreringsprosessen, og rask busetjing er avgjerande for raskare oppstart av kvalifiserings- og integreringsløpet i ein kommune. Kommunane gjer ein god innsats for å leggje til rette for rask busetting og kvalifisering av flyktningar, slik at fleire kan delta i arbeid og samfunnsliv.

Kvart år oppmodar IMDi aktuelle kommunar om å busette eit bestemt tal på flyktningar i påfølgande år, på bakgrunn av nasjonale prognosar for behovet for busetting.

Kunnskapsdepartementet har avgjort eit sett med kriterium for oppmoding om busetjing i 2020, sjå vedlegg. IMDi har, i samråd med KS, vurdert oppmodinga til kommunane ut i frå desse kriteria.

På bakgrunn av dette, ber Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) om at Skjervøy kommune buset 10 flyktningar i 2020.

Svar på oppmodinga

Vi ber om at det kommer tydeleg fram av vedtaket kor mange flyktningar kommunen vedtek å busette i 2020. Vi oppfordrar kommunen til å fatte vedtak i tråd med talet på oppmodinga. Vedtaket skal ikkje inkludere familiesameinte eller ha andre atterhald.

Frist for å svare på oppmodinga er 20.12.2019.

Når vedtak er fatta, bes kommunen om å:

- registrere vedtakstalet i IMDi sitt fagsystem for busetjing (IMDinett)
- sende skriftleg kopi av vedtaket til post@imdi.no med kopi til KS ved nina.gran@ks.no

Bakgrunn for tala

Dei nyaste prognosane frå Beregningsgruppa for utlendingsforvaltninga viser at det er naudsynt å busette om lag 5 100 flyktningar i Noreg i 2020, inkludert 140 einslege mindreårige kor av 40 er under 15 år.

Det berekna busetjingsbehovet har bakgrunn i:

- prognosar over talet på asylsøklarar til Noreg
- prognosar over talet på innvilga asylsøknadar
- prognosar over talet på overføringsflyktningar
- andre internasjonale forpliktingar

Prognosane og busetjingsbehovet kan endre seg gjennom året som følgje av faktorane over. Den endelege busetjinga for året kan difor verte høgare eller lågare enn det som ligg til grunn for oppmodinga. Det er difor viktig at kapasiteten til å busette flyktningar kan justerast i tråd med behovet. IMDi vil uavhengig av dette fordele flyktningar fortløpande.

Personar som er søkt ut til kommunen i 2019 og vert registrert som busett over nyttår, tel på kommunen sitt vedtak for 2020.

Tilskotsordningar

- Kommunar som buset flyktningar får utbetalt integreringstilskot. Dette utbetalast etter at IMDi mottar krav om tilskot frå busetjingskommunen etter at flyktningar er busett. Tilskotet skal medverke til at kommunane har eit aktivt busetjings- og integreringsarbeid for at flyktningane skal kome i arbeide, forsørge seg sjølv og delta i samfunnet så raskt som mogleg. Integreringstilskotet dekkar 99,6 prosent av kommunanes utgifter i forbindelse med busetjing av flyktningar i 2018¹.
- Kommunar som buset einslege mindreårige flyktningar mottar eit særskilt tilskot i tillegg til integreringstilskotet. Dette må også søkjast om etter busetjing.
- Nokre flyktningar har eit særskilt behov for oppfølging knytt til funksjonsnivået sitt. Kommunar som buset flyktningar kan difor rekne med at einsskilde personar som skal busetjast har særskilte behov. Kommunar som buset personar med nedsett funksjonsevne og/eller åtferdsvanskar kan søkje tilskot frå IMDi for å dekke ekstraordinære utgifter.
- Kommunar mottar også tilskot for vaksne innvandrarak som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Les meir om tilskot på IMDi sine nettsider: <https://www.imdi.no/tilskudd/>

Kontakt

Ta kontakt med IMDi ved busettingsteamet dersom dykk har spørsmål om oppmodinga.

Med helsing
for Integrerings- og mangfaldsdirektoratet

Dulo Dizdarevic
Regiondirektør IMDi Nord

Dokumentet er godkjent elektronisk og treng difor ikkje handskriven signatur.

Vedlegg 1: Kriterier for oppmoding 2020

¹ Jf. Beregningsutvalgets rapport for 2018, «Utgifter til bosetting og integrering 2018»

Dato:
23.10.2019

Vedlegg: Kriterier for anmodning 2020

IMDi viser til brev om anmodning om bosetting av flyktninger i 2020. Under følger informasjon om kriteriene for anmodningen, som besluttet av Kunnskapsdepartementet.

Kriteriene som ble lagt til grunn for anmodning om bosetting til kommunene er følgende:

- Flyktninger skal bosettes i alle landsdeler – styrt og spredt bosetting.
- Resultater i introduksjonsprogrammet over tid, samt muligheten for å få arbeid eller ta utdanning i regionen, skal tillegges størst vekt.
- Kommunens kapasitet og kompetanse til å sikre godt integreringsarbeid skal tas hensyn til ved anmodninger. Dette vurderes blant annet med utgangspunkt i kommunenes innbyggertall. S sammenslåtte kommuner vurderes særskilt.
- Som hovedregel skal ingen kommune anmodes om færre enn 10 personer, med mindre det foreligger særskilte forhold.
- Kommuner med integreringsmottak, inkludert samarbeidskommuner, skal vurderes særskilt for anmodning om bosetting.
- Det skal tas hensyn til beredskap for opp- og nedbygging av bosettingskapasiteten, stabilitet i tjenestetilbudet og evne til rask omstilling.
- Det skal, som hovedregel, ikke bosettes flyktninger i områder med særskilt høy andel innvandrerbefolkning. Et område brukes her om en kommune eller bydel.
- Det skal i størst mulig grad sikres kontinuitet i bosettingsarbeidet.

Resultater i introduksjonsprogrammet og mulighet for å få arbeid eller ta utdanning i regionen er tillagt størst vekt i vurderingen, etterfulgt av kommunens kapasitet og kompetanse til å sikre godt integreringsarbeid. Sistnevnte er blant annet operasjonalisert gjennom innbyggertall.

Hensikten med kriteriet om at det, som hovedregel, ikke skal bosettes flyktninger i områder med særskilt høy andel innvandrere, er å unngå at nyankomne flyktninger bosettes inn i områder med dårlige levekår og integreringsutfordringer. Særskilt høy innvandrerandel er vurdert å være en innvandrerbefolkning på om lag 30 prosent av det totale antallet innbyggere i et område (innvandrere og norskfødte med to innvandrerforeldre). Et område brukes her om en kommune eller bydel. Det må foreligge særskilte grunner for å avvike fra hovedregelen i enkelttilfeller. Følgende elementer kan utgjøre et slikt grunnlag:

- Lav innvandrerandel i en delbydel/område i en bydel/område i en kommune som ellers har høy andel innvandrerbefolkning.
- Lave levekårsutfordringer i dette området.
- Høy andel norskspråklige i nærliggende/lokale barnehager og skoler.
- Gode muligheter for arbeid.
- Familietilknytning.

Det er viktig at kommunene, i sin langsiktige planlegging, sørger for at flyktninger bosettes i områder der det er gode muligheter for å praktisere norsk i barnehage, skole og i nærmiljøet, og der det er god tilgang på arbeid og utdanning.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
54/19	Kommunestyret	11.12.2019

Planutkast - kommuneplanens samfunnsdel

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Samfunnsplan - til kommunestyret 111219 (1)

Rådmannens innstilling

Kommunestyret gjør slikt vedtak:

1. Planutkastet godkjennes som grunnlag for endelig utforming av høringsdokument.
2. Høringsdokumentet legges fram for formannskapet i januar. Høringsfrist etter formannskapets behandling er 6 uker. Kommunestyret gjør endelig vedtak i mars 2020.

Saksopplysninger

Kommuneplanens samfunnsdel er nå i slutfasen. Siden denne planen skal være grunnlaget for de økonomiske prioriteringene i åra framover, jfr ny Kommunelov, er det viktig at politikerne har satt seg godt inn i og bidratt i forhold til de mange veivalga som må gjøres etter hvert.

Plan og bygningsloven stiller krav til at dem som berøres av en plan, skal høres. Kommuneplanens samfunnsdel berører alle, og det har derfor vært en omfattende medvirkningsprosess. Mange har deltatt. Det er også kjørt en egen avstemming på kommunens visjon. Over 150 stemmegivninger ga følgende visjon: «Et hav av muligheter – i lag på 70° nord».

Vurdering

Planforslaget bygger på tidligere vedtatte planprogram. I mellomtiden er det kommet nye retningslinjer for regional og kommunal planlegging – disse ble vedtatt ved kongelig resolusjon

14.5.19. Regjeringa har omfattende forventninger til kommunens planlegging. Rådmannen mener forslaget som nå foreligger svarer godt i forhold til disse forventningene.

Kommuneplanens samfunnsdel 2019- 2030

Planutkast til kommunestyret 11.12.2019

Forord

Å lage en kommuneplan betyr at man må utfordre seg selv og andre til å løfte blikket. Man skal lage en plan for de neste 12 år, med mål og strategier. Ingen har krystallkula som forteller oss sannheta om tiden som kommer. Men basert på en del kjente fakta - muligheter og utfordringer, så har vi et visst grunnlag for å gjøre gode strategiske grep for framtida.

Vi har satt et overordnet mål om å legge til rette for fortsatt positiv samfunns- og næringsutvikling, på en bærekraftig måte. I dette ligger både befolkningsvekst, flere og mer varierte arbeidsplasser og gode offentlige og private tjenester og tilbud. Dette skal vi oppnå gjennom tilrettelegging og bruk, på en bærekraftig måte.

Kommuneplanen skal være et strategisk styringsdokument. Det betyr at den skal peke ut prioriterte mål og strategier som skal være styrende for alle som jobber i kommunen. Vi skal rette innsats og ressurser på å nå målene som er pekt ut på de neste sidene. Også vil det alltid være slik at det også er andre tiltak som ikke står i planen som vi også skal jobbe med.

Skjervøy er en del av en stadig mer globalisert verden. Vi lever hovedsakelig av å produsere og selge sjømat til store deler av verden. Vårt rene og kalde hav som vi gjennom generasjoner har høstet av er vårt unike fortrinn. Vi har derfor et spesielt ansvar for å bidra til å forvalte våre ressurser på en god måte.

Vår kommune har gjennom de siste årene blitt et flerkulturelt lokalsamfunn bestående av mennesker som kommer fra alle verdens hjørner. Noen for å arbeide, andre av nød eller krig og vi er alle sambygdinger. Vi møtes på butikken, arbeidsplassen, fotballbanen, skolen, for å nevne noe. Vi kan alle bidra til å skape en bedre hverdag for hverandre, ta oss tid til en prat, et smil og en hilsen kan utgjøre en forskjell.

Verdiene skal prege oss i både holdning og handling. Det krever litt av hver enkelt av oss, men verdiene skal også bidra til at vi tør å satse, at vi er åpne for nye folk og ideer, og at vi evner å lete etter, se og investere i nye muligheter. Omstilling og endring kommer til å utfordre oss, både som innbyggere og som kommune.

Planen vil aldri bli fullkommen, men vi har tro på at den er et godt og nødvendig redskap for at vi i felleskap skal utvikle god lokalsamfunn i hele kommunen.

Jeg ønsker oss alle lykke til i arbeidet med å realisere mål og tiltak i denne samfunnsplanen.

Ørjan Albrigtsen

Ordfører

Medvirkning

Kommuneplanens samfunnsdel, som nå foreligger, er resultatet av en prosess som har tatt ett år, og som har involvert mange:

- Bredt sammensatte arbeidsgrupper innenfor ulike tema har bidratt med innspill og prosess – til sammen 50 personer
- Innbyggere har møtt oss på stand under «Skjervøydagan» – her var rundt 50-60 personer innom.
- Ungdommer fikk på ungdomskonferanse jobbe med stedsutvikling, og de fikk mulighet til å beskrive framtidens Skjervøy.
- Eldrerådet har vært informert og gitt mulighet for innspill.
- Gjennom kommunens hjemmeside og Facebook har 53 personer tatt stilling til en rekke veivalg bl.a. for framtidens steds-, bolig- og næringsutvikling.
- Møter med distrikts-Skjervøy på Arnøya (ca. 60 personer deltok) og I Uløybukt.
- To runder med innspill til visjon på kommunens hjemmeside og Facebook. Første runde var en åpen innspillsrunde, mens siste var ei avstemming med over 150 stemmegivninger.

Tusen takk til alle som har bidratt!

Grunnlag:

Kommuneplanens samfunnsdel vil være førende for de kommende åras økonomiplaner. Veivalgene i planen skal være i overensstemmelse med:

- FNs bærekraftsmål
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 (KMD)
- Folkehelseprinsipp
- Økonomisk bærekraft
- Økologisk bærekraft

FNs bærekraftsmål

FNs medlemsland vedtok i 2015 til sammen 17 globale felles mål for en bærekraftig utvikling de neste 15 årene, altså frem mot 2030. De nye bærekraftmålene ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng og erstatter tusenårsmålene som ble vedtatt i år 2000.

Skjervøy kommune har med bakgrunn i FNs bærekraftsmål følgende overordnede målsetting frem mot år 2030:

- Det er viktig å ta hensyn til at det finnes lavinntektsfamilier
- Bidra til å gi alle barn og unge best mulig oppvekstvilkår
- Skjervøys «Handlingsplan mot fattigdom» må følges opp og fornyes
- Vi må gi alle en mulighet til deltakelse i samfunnet

- Sjømatnæringa er veldig viktig for Skjervøy og bidrar til verdens matfat
- Bidra til et sunt kosthold, dette er viktig for folkehelse og trivsel
- Bruke naturen aktivt som arena for høsting og matproduksjon

- Tiltak som favner bredt i befolkningen er best for folkehelsa
- Legge til rette for at folk skal komme seg ut i naturen der man bor
- Fokus på forebygging
- Skape et aktivt idretts- og kulturmiljø som gir fysisk og psykisk helsegevinst
- Følge opp reformen «Leve hele livet» - for et godt liv, hele livet

- Sikre grunnleggende ferdigheter man kan bygge videre på resten av livet
- Ha kompetanse og kunnskap på alle nivåer, fra barnehage og oppover
- Jobbe tverrfaglig og sikre samarbeid på tvers av fagområder
- Ha utdanning i samsvar med behovet i arbeidslivet
- Sikre at alle fullfører påbegynt utdanning

- Like muligheter for alle basert på interesse, ikke kjønn, alder og bakgrunn
- Holdningsskaping fra barnehagealder av
- Holdningsskaping med tanke på integrering

- Sikre god vannforvaltning, unngå forurensing og sikre vannkilder
- God vannkvalitet er viktig for folkehelse
- God vannkvalitet er viktig for næringsproduksjon
- Oppgradere vann- og avløpssystem, dimensjonere for fremtiden

- Skjervøy skal jobbe videre for å få ned forbruk av strøm og fortsette med sine prosjekter for energieffektivisering og energigjenvinning
- Skjervøy kommune vil legge til rette for energibesparende tiltak
- Tilrettelegge for landstrøm for mindre båter og fartøy

- Unngå sosial dumping, man må som kommunal arbeidsgiver også sikre at underleverandører følger regelverket
- Inkluderende arbeidsliv, alle skal ha mulighet til å delta i arbeidslivet og ha et meningsfullt arbeid
- Ikke utnytte arbeidskraft, ha ordnede lønnsvilkår og unngå deltidsansettelser der det er mulig

- Trygghet med tanke på framkommelighet
- Støtte opp under digitalisering som forenkler kommunikasjon
- Ha fokus på og legge til rette for innovasjon i næringslivet med tanke på miljø, transport, sikkerhet og energibesparing
- Legge til rette for miljøvennlig transport (gang og sykkelstier)

- Dette punktet følges godt nok opp gjennom tiltak i de andre bærekraftmålene til kommunen

- Bærekraftig arealdisponering – en aktiv arealplan som følges godt opp
- Stedsutvikling – hva må til for å være attraktiv
- Sentrumsplan – ny plan i 2020
- Ha flest mulig nær-friluftsområder, bra for folkehelse
- Ha flest mulig tilbud der man bor, blant annet butikker og sosiale møteplasser

- Kommunen skal foreta miljøvennlige innkjøp
- Være god på avfallsdeponering, gjenbruk og gjenvinning
- Redusere avfall
- Begrense eget forbruk

- Elektrifisere og forsøke å begrense bilbruk der det er mulig
- Redusere utslipp av klimagasser
- Redusere matsvinn
- Klimahensyn må implementeres i saksbehandling
- Klimaregnskap ved tiltak, endringer og nybygging

- Redusere havforurensing – fortsette med strandryddingsaksjoner
- Forhindre utslipp både på land og i vann
- Jobbe for bærekraft i de marine næringene
- Legge til rette for bærekraftig sjømatproduksjon
- Passe på å ta vare på det biologiske mangfoldet i havet

- Ta vare på kulturlandskapet
- Ta vare på bonden som bidrar til å opprettholde kulturlandskapet
- Sikre artsmangfoldet vi har

- Vi lever i en fredelig del av verden der man har fokus på rettferdighet og tenker at dette punktet følges godt nok opp gjennom de andre punktene

- Samarbeide og jobbe tverrfaglig, tverretatlig, interkommunalt og regionalt for å nå målene vi har satt oss
- Få med store og små plasser i hele kommunen i samarbeidet

Oppvekst, utdanning og kultur

Barn og unge skal ha gode oppvekst vilkår i Skjervøy kommune. For å lykkes med å skape et trygt samfunn er det viktig å legge vekt på forhold som fremmer god psykisk helse og livskvalitet. Barn og unge skal ha foreldre som er omsorgsfulle og tilstede for dem, og de skal møte et lokalsamfunn som legger forholdene til rette for tilhørighet, involvering og mestring. I Skjervøy kommune skal alle barn og unge lære å mestre alle sider ved livet. Barnehage -og skolemiljø skal være preget av voksne som har høy kompetanse og som vil alle barn sitt beste. Idrett og kulturlivet skal bevisst satse på glede, mestring og skape gode møteplasser på fritiden. For å få dette til, må vi sammen ha et fokus på at barnet beste alltid skal være avgjørende.

“Når jeg møter et barn, møter jeg et menneske” Anne-Cath. Vestly

Slik vil vi ha det:	Slik gjør vi det:
Skjervøy har robuste barn og unge som trives i barnehage og skole. De opplever faglig, psykisk, fysisk og sosial mestring ut fra sine egne forutsetninger.	<ul style="list-style-type: none">• Utvikler helsefremmende barnehager og skoler.• Styrker og trygger foreldrerollen gjennom anerkjennelse og et godt samarbeid.• Jobber systematisk og målrettet for å oppnå mobbe- og krenkelsesfrie barnehager og skoler.• Vektlegger tidlig innsats for å forebygge utfordringer hos barn og familier.• Gir tilgjengelige tjenester for barn og der barn er.• Sørger for trygge og gode overganger fra barnehage til skole til VGS.
Barnehagebarn har et positivt selvbilde. De har tilegnet seg grunnleggende ferdigheter for å møte skolen med et positivt blikk for læring og utvikling. (språk og sosial samhandling)	<ul style="list-style-type: none">• Sørger for at alle barn trives og har venner i barnehagen.• Kompetente voksne støtter barn i å mestre motgang, og håndtere utfordringer.• Sørger for at lek er en viktig del av hverdagen.• Sørger for at barn får utfolde seg gjennom medvirkning, kreativitet og nysgjerrighet.
Alle elever har utviklet gode grunnleggende ferdigheter, og faglig kompetanse for å mestre videre utdanningsløp.	<ul style="list-style-type: none">• Sikrer at alle barn og unge får et godt tilrettelagt opplæringstilbud av kompetente lærere.• Sikrer et inkluderende skolemiljø som ivaretar den enkelte elev.• Sørger for helsefremmende skolebygg som ivaretar elevene.

<p>Alle ungdommer opplever et godt og inkluderende miljø, som ivaretar mulighetene til å kunne utvikle sin egen identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Legger til rette for møteplasser for ungdom i hele kommunen. • Sikrer at ungdom kan møtes gjennom gode forbindelser mellom distrikt og sentrum • Sikrer at ungdom blir hørt gjennom involvering og medvirkning. • Sikrer et inkluderende miljø der det er rom for alle.
<p>I Skjervøy kommune er friluftsliv, idrett og kultur en viktig del av livskvalitet, glede og tilhørighet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sørger for en bred satsning på kultur som en viktig del av vårt fokus på god folkehelse. • Legger til rette for at alle kan komme seg ut i naturen. • Bruker eksisterende kulturbygg for å skape gode møteplasser for alle. • Bidrar til kulturelt mangfold og utvikling av lokal identitet. • Støtter og legge til rette for lokale arrangementer. • Skaper arrangementer som bidrar til nyskaping, deltakelse og utfoldelse. • Sikrer at alle får delta på kulturarrangement. • Sikrer transport og korrespondanse til aktiviteter for alle i kommunen.
<p>Alle barn og unge skal kunne utvikle sine kreative evner og ferdigheter gjennom aktiv deltakelse på fritiden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gir barn og unge allsidige valg muligheter på fritiden. • Møter kompetente engasjerte voksne. • Legger til rette for at alle skal kunne delta på aktiviteter som gir glede og mening.
<p>Skjervøy kommune har idrettsanlegg som byr på allsidig aktivitet for alle.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sikrer utbygging av idrettsanlegg som byr på allsidighet og mestrings opplevelse i et sosialt fellesskap. • Legger til rette for anlegg med fokus på egenaktivitet gjennom hele livsløpet. • Sikrer at nærfriluftsområder er tilgjengelig gjennom hele året. • Sikrer at vinteranleggene er opplyst.

Planverk:

Kommunedelplan for oppvekst og utdanning

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

Helse og omsorg

Helse påvirkes av hvordan vi har det og hvordan vi lever. Noe kan vi selv velge og ta ansvar for. Noe er utenfor den enkeltes valg og påvirkning. Det er viktig å legge til rette for den enkeltes mulighet til å ta gode helsevalg så tidlig som mulig. Vi vet at tidlig hjelp er god hjelp. Vi vet at det er grunnleggende viktig for oss med trygghet og tilhørighet og forståelse for sammenheng i tilværelsen. Tilrettelegging og planlegging for et trygt, helsefremmende og aldersvennlig livsløp bidrar til å fremme livskvalitet for alle.

Slik vil vi ha det:	Slik gjør vi det:
Skjervøy har kvalitetsmessig god omsorg som er i forkant av utviklingen	<ul style="list-style-type: none">• Utformer kommunedelplan Helse• Rekrutterer og beholder nødvendig kompetanse og får flere deltidsstillinger omgjort til hele stillinger• Følger utviklingen og tar i bruk nye velferdsteknologiske løsninger• Tilbyr et nødvendig og tilstrekkelig differensiert botilbud
Skjervøy har gode tjenester med fokus på helsefremming og livskvalitet	<ul style="list-style-type: none">• Økt fokus på forebygging og trivsel i alle aldre• Arbeider for at sykestuetilbudet opprettholdes og har god kvalitet, og at det er tilstrekkelig med institusjonsplasser• Arbeider for økt tilbud og ressurser i forebyggende tjenester• Legger til rette for helsefremmende fysisk aktivitet i nærmiljøet og tar vare på den frivillige innsatsen• Legger til rette for fortsatt gode tverrfaglige samarbeidsarenaer og god tverrfaglig samhandling• Satse på tjenester som bidrar til å styrke trygghet og tilhørighet for barn, unge og deres foreldre• Viderefører og styrker tilbud gjennom Frisklivssentralen
Skjervøy har innbyggere som opplever et trygt og aldersvennlig livsløp	<ul style="list-style-type: none">• Legger til rette for et nødvendig boligtilbud for alle aldersgrupper og ulike livssituasjoner• Styrke arbeidet for å forebygge og begrense psykiske helseplager, fattigdom og vold i nære relasjoner• Styrke familieomsorgen med god veiledning og avlastende tjenester• Utvikler møteplasser og fellesskap

Planverk:

Handlingsplan mot vold i nære relasjoner

Handlingsplan mot fattigdom

Plan for psykisk helse og rus (som skal evalueres / rulleres snarest)

Næring, distriktsutvikling og samferdsel

Næringsutvikling er selve grunnpilaren for en positiv befolkningsutvikling. For å få til ei bærekraftig utvikling må næringslivet være variert – det må være muligheter for både kvinner og menn, unge og erfarne og jobber med høyere og lavere kompetansekrav. I tillegg må det være gode samferdselsløsninger, som er dimensjonerte i forhold til behovet. Samferdsel er også en trivselsfaktor for befolkninga. Det skal ikke bare være lett å komme seg til og fra de store sentrene, men også innad i regionen.

Slik vil vi ha det:	Slik gjør vi det:
<p>Etablererveiledning</p> <p>Det er viktig at de som vurderer å etablere bedrift møtes med kompetanse i etableringsfasen.</p> <p>Skjervøy skal styrke seg innen etablereropplæring gjennom å:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Har en god førstelinjetjeneste for nyetablerere, herunder nær samhandling med næringshagen i regionen, de lokale regnskapskontorene og andre som bistår under etableringsfasen • Har fokus på nyetablerere i forbindelse med næringsfondet • Etablerer gründerprogram for nyetablerere/ ungdom og innvandrere/ flyktninger, i samarbeid med næringshagen og voksenopplæringa • Vurderer utradisjonelle møteplasser i forhold til etableringsveiledning • Lager en mentor-ordning der ressurspersoner fra næringslivet kan bidra med erfaringer for nyetablerere • Bedrer bedriftsrådgivningen tilknyttet økonomisk analyse for nye bedrifter
<p>Innovasjon og kompetanse</p> <p>Næringsutvikling henger sammen med kompetanse og innovasjon.</p> <p>Det er viktig at kommunen bidrar til innovasjon, kompetanseheving og videreutvikling for bedriftene, dette skal gjøres ved å:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Skaper arenaer som stimulerer til økt samhandling i næringslivet og mellom næringsliv og kommune • Videreutvikler kommunen som et bærekraftig reisemål i samarbeid med næringslivet • Tilpasser at elever på VGS kan pendle fra Arnøya/ regionen til Skjervøy • Jobber med leverandørutvikling for lokale bedrifter • Styrker Skjervøy som ny reiselivsdestinasjon innen vinteropplevelser
<p>Stedsutvikling</p> <p>Stedsutvikling handler om tilrettelegging og fysisk utforming av lokalsamfunnet for å gjøre det mer attraktivt for fastboende og besøkende.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sørger for infrastruktur som merking av turløyper/ -stier, etablering av parkeringsplasser, toalettfasiliteter, søppelhåndtering, bedre skiltingen og merkingen av offentlige tjenestetilbud • Brukerkommunes naturgitte fortrinn bl.a. med beliggenhet på 70 grader nord

<p>Det er viktig at det jobbes med stedsutvikling i et langsiktig perspektiv, i Skjervøy skal dette skal gjøres ved å:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Blir tydeligere på formidling av kulturhistorie (Skjervøykongen, kirke og handelssted, Jekta-handel industrikommune) • Setter opp infoplakater på eks. historiske bygg, plasser • Utvikler parkanlegg og grøntareal • Informerer om ulike aktiviteter gjennom hele året • Gjør Skjervøy attraktiv med aktiviteter etter butikkenes stengetid, eks. slik som i år program
<p>Skjervøy som maritimt senter</p> <p>Kaiene og havnene i Skjervøy er viktig for nærings- og distriktsutvikling.</p> <p>Skjervøy skal styrke seg som maritimt senter gjennom å:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oppgraderer de kommunale kaiene utfra en vedlikeholdsplan • Markedsfører havnene/ kaiene i kommunen • Styrker Skjervøy som maritimt senter i Troms • Oppgraderer/ mudrer farledene helt inn til kai • Utvider kaiområder/ flytebryggeplasser for næringslivet • Leder samhandling i regionen innen havneforvaltning og havneutvikling • Har en tettere samhandling med Båtforeninga om fasiliteter for fremmedflåten (fiskarvelferd)
<p>Rammebetingelser</p> <p>Det er viktig at rammebetingelsene i forbindelse med næringsutvikling er stabile og forutsigbare.</p> <p>Skjervøy skal bidra til gode rammebetingelser innen nærings- og distriktsutvikling ved å:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Deltar aktivt i fiskeripolitikken <ul style="list-style-type: none"> ◦ Opprettholder tilbudsplikten trålere ◦ Jobber for rammebetingelser som kommer den minste flåten til gode ◦ Jobber for rekrutteringskvoter til ungdom • Styrker næringsfondet og ha tydelige retningslinjer for dette • Har oppdaterte kommunedelplaner • Bruker kunnskapsbasert faktagrunnlag som grunnlag for politiske beslutninger lokalt, regionalt og nasjonalt spesielt innen samferdsel • Synliggjør investeringer kommunen skal gjøre for det lokale næringslivet (tilknyttet BØP) • Jobber for å beholde tiltakssonen som virkemiddel
<p>Infrastruktur</p> <p>Skjervøy har store utfordringer tilknyttet vegnettet til/fra kommunen, rasområder på viktige næringsveier og</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Øker veistandard på kommunale og fylkeskommunale veier • Omgjør dagens FV 866 til riksveg • Ferdigstiller skredsikringsplan for Arnøya • Jobber for å få mer gods fra veg til sjø

<p>manglende korrespondanse innen offentlig rutegående transport.</p> <p>Det er viktig å ha trygge veier i hele kommunen både for lokalbefolkningen og næringslivet.</p> <p>Hovedfokus for kommunen er å:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrer korrespondanse i det offentlige rutetilbudet (fly, buss, ferge, hurtigbåt) • Bedrer kapasitet og døgnberedskap på fergesambandene • Oppgraderer eksisterende kommunale kaier og etablerer et vedlikeholdsprogram • Etablerer venterom ved fergekaiene • Utvikler havnene for å håndtere flere og mer moderne fartøygrupper/ aktiviteter (herunder elektrifisering/ landstrøm) • Legger til rette for industri også utenfor tettbebyggelsen • Etablerer traileroppstillingsplass med nødvendige fasiliteter på Skjervøy
<p>Naturbasert næring (landbruk og reindrift)</p> <p>Skjervøy skal styrke primærnæringene gjennom å:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikler samarbeidet med reiseliv, opplevelsesnæringene og landbruk • Skaper nye tilbud og produkter fra lokale matprodusenter • Fremmer kunnskap og interesse for lokal matproduksjon • Legger til rette for en samordnet arealdisponering tilpasset utviklingen i driftsmetoder • Synliggjør kommunens naturlige fortrinn tilknyttet produksjons- og markedsføring
<p>Sjømatnæringa</p> <p>Sjømatnæringa er særdeles viktig for Skjervøy.</p> <p>Skjervøy utvikler sjømatnæringa gjennom å:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utbedrer sjømatvei/ næringsvei • Legger til rette for å utvide/ etablere nye arealer for havbruk i kystsoneplanen i sameksistens med fiskerinæringa • Har en aktiv politikk på en desentralisert mottaksstruktur for fisk (eks. føringstilskuddets må videreføres) • Fremmer naturlige fortrinn som «natur og renhet» for kvalitet • Fremmer videreforedling av flere fiskeprodukter • Jobber med leverandørutvikling for bedrifter som leverer varer og tjenester til havbruksnæringa • Markedsfører Skjervøy som sjømatkommune • Utvikler Sjømatkonferansen
<p>Arealstrategi</p> <p>En arealstrategi skal bidra til å styre utviklingen i kommunen i ønsket retning. I Skjervøy skal dette gjøres ved å:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rullerer jevnlig og aktiv utvikling av kommuneplaner som areal- og kystsoneplan, og strategisk næringsplan • Tilrettelegger for flere boligområder også utenfor Skjervøy sentrum • Har en fremtidsrettet og fleksibel arealplan

	<ul style="list-style-type: none"> • Regulerer flere næringsareal med potensiale for utvidelse, både sjørettede og ikke-sjørettede arealer • Utvikler eksisterende næringsareal som har potensiale for videre vekst (eks. utvidelse Sandøra)
--	--

Behov for andre planer/ strategier:

- *Oppdatere strategisk næringsplan*
- *Samferdselsstrategi*
- *Havnestrategi*
- *Trafikksikkerhetsplan – også områdeplan*
- *Rullering arealplan*
- *Rullering kystsoneplan*

Klima, miljø og sikkerhet

For å sikre livsgrunnlaget og naturmangfoldet for framtidige generasjoner må samfunnet omstilles til et lavutslippssamfunn og tilpasses et endret klima. Regjeringen har som mål å redusere ikke-kvotepålagte klimagassutslipp med minst 45 prosent innen 2030 sammenlignet med 2005-nivå, og at Norge skal bli et lavutslippssamfunn innen 2050.

Kommunal planlegging er derfor viktig for å redusere utslipp av klimagasser og energiforbruk. Beslutninger om lokalisering, byggemåte og utforming av bebyggelse, infrastruktur og tjenester, kan påvirke utslipp og energiforbruk i lang tid framover.

Slik vil vi ha det:	Slik gjør vi det:
<p>Skjervøy kommune skal ha et bærekraftig miljøfokus i videreutviklingen av kommunen.</p> <p>Alle innbyggere, besøkende og turister skal bidra til å opprettholde naturen i Skjervøy kommune i god stand.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Legger til rette for et kortreist hverdagsliv.• Gjør miljøvennlige innkjøp.• Sikrer en god infrastruktur for myke trafikanter.• Legger til rette for bruk av EL-bil i kommunen.• Kommunen er en pådriver for at næringslivet og innbyggere skal ta et større ansvar for å ivareta nærmiljøet på sjø og land på en miljøvennlig måte.• Forvalter sjøarealer på en forutsigbar og bærekraftig måte.• Kommunen legger til rette for aktivt friluftsliv, med regulerte turstier og enkel avfallshåndtering.• Avfallshåndteringen er tilgjengelig og tilpasset behovet for alle i Skjervøy kommune.• Det er økt fokus på informasjon om avfallssortering.
<p>Skjervøy kommune skal være et trygt og sikkert samfunn.</p> <p>Alle som oppholder seg i Skjervøy kommune skal ta ansvar for å unngå ulykker i vårt samfunn.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal ha et oppdatert planverk som omhandler samfunnssikkerhet og beredskap.• Vi driver aktivt informasjonsarbeid for å forebygge uønskede hendelser blant annet rettet mot den økte turismen til kommunen.• Det gjennomføres risikoanalyser i alle kommunale virksomheter, prosjekter og det skal iverksettes risikoreducerende tiltak.• Verner og sikrer rent vann i kommunale vannverk til innbyggerne og næringslivet i Skjervøy kommune.

Planverk:

Trafikksikkerhetsplan

Energi og klimaplan (interkommunal)

Inkludering og mangfold

Skjervøy kommune er et mangfoldig og flerkulturelt samfunn der det skal være plass til alle. Innvandrere, tilflyttere og lokalbefolkning skal ta et felles ansvar for god integrering og inkludering i samfunnet.

Alle mennesker i Skjervøysamfunnet er en ressurs og hver enkelt skal få mulighet til å bruke sine evner og interesser i likeverdig deltakelse i arbeidsliv, skole, fritidsaktiviteter, lag og foreninger i lokalsamfunnet.

Slik vil vi ha det:	Slik gjør vi det:
I Skjervøy kommune har vi respekt for alle, også dem som er forskjellige fra oss.	<ul style="list-style-type: none">• Vi smiler og hilser på dem vi møter• Vi har tillit til den enkelte og inkluderer alle
Alle som bor i Skjervøy skal føle seg sett og inkludert i lokalsamfunnet og ha like muligheter til livsutfoldelse.	<ul style="list-style-type: none">• Vi har et tilbud til hele befolkninga• Tilbyr fritidskort for barn og unge• Øker bevissthet rundt hva hver enkelt kan gjøre selv for å bli inkludert og for å få et godt liv.• Fokuserer på folkehelse/forebygging
Vi skal ha naturlige møteplasser der folk kan treffes på bakgrunn av felles interesser	<ul style="list-style-type: none">• Bruker og utvikler de fellesarenaene vi allerede har; biblioteket, kulturhuset, kafeer, idrettsarenaer.• Tilbyr lavterskeltilbud som bowling, biljard, bingo, dans og ulike kurs• Gjennomfører arrangement der lokalbefolkning og tilflyttere/innvandrere kan møtes; Internasjonal kafe/dag/matlagingskurs
Alle som kommer til Skjervøy som innflyttere, turister eller gjester skal føle seg velkommen og lett kunne finne informasjon om kommunens tilbud.	<ul style="list-style-type: none">• Utvikler en SkjervøyApp der man lett kan få informasjon på flere forskjellige språk• Informerer digitalt om kommunens tilbud• Skilter godt• Informerer på kommunens hjemmeside, Facebook og andre kanaler
Alle voksne innvandrere skal få god grunnleggende opplæring i norsk, samfunnskunnskap og norsk arbeidsliv	<ul style="list-style-type: none">• Gir framtidretta voksenopplæring med kompetente lærere og et bredt tilbud• Fokuserer på rettigheter og plikter i et lokalsamfunn• Inkluderer og gir opplæring i arbeidslivet

Bolig

Vi ønsker å tilrettelegge for at alle i Skjervøy kommune skal kunne bo i en trygg og tilpasset bolig uansett livssituasjon. Vi vil jobbe for et livskraftig lokalsamfunn med varierte botilbud.

Slik vil vi ha det:	Slik gjør vi det:
Planlegging	<ul style="list-style-type: none">• Planlegger flere boligfelt lengre bort fra dagens sentrum, dette for å unngå for stor fortetning i høyden.• Planlegger nye boformer, og bruker borettslag mer aktivt som boform.• Tenker miljøvennlighet og folkehelse i alle planleggingsfaser.• Har attraktive boligtomter tilgjengelig til enhver tid.
Kollektivt tilbud	<ul style="list-style-type: none">• Skaper gode miljøvennlige kollektive transportalternativer mellom boligfelt og sentrum. Gjøre sentrum lettere tilgjengelig for alle.
Bolyst for alle	<ul style="list-style-type: none">• Bygger fremtidens boligfelt med attraktive møteplasser og parker.• Legger opp til trygge bomiljø, der trivsel og livsglede er i sentrum. Gjøre det mer attraktivt for unge å bo i kommunen.• Tilrettelegger for at vanskeligstilte skal kunne anskaffe bolig gjennom leie til eie.
Estetikk	<ul style="list-style-type: none">• Bygge de høyere boliger bakerst i boligfelt, og tenke de lavere i front.• Sette krav til mer lik estetisk i utforming ved planlegging av felt.• Legge til rette for nye byggemåter og utseender av bygg i nye felt.
Stedsutvikling	<ul style="list-style-type: none">• Hver innbygger er selv med på å Skape engasjement, bevissthet og optimisme for fremtidens bomiljø. Dette er avgjørende for arbeidet med og utvikle et attraktivt og inkluderende lokalsamfunn.

*Planverk:
Boligpolitisk plan*

Kompetanse

I 2017 ble kommunens folkehelseutfordringer kartlagt, og det ble der påvist at det er samsvar mellom kompetansenivå i befolkninga og mange kriterier som påviser god eller dårlig folkehelse. Derfor ble en generell kompetanseheving påpekt som et viktig tiltak for bedre folkehelse.

Kompetanse er derimot et begrep som ikke bare rommer formell kompetanse i form av andel med hhv videregående opplæring og universitets- og høyskoleutdanning. Kompetanse er også evne til å takle livets utfordringer av mange slag. Kompetanse sorteres her i to dimensjoner: én mot næring og én mot folkehelse.

Slik vil vi ha det:	Slik gjør vi det:
Kompetanse og næring (offentlig tjenesteyting): Kompetansebehovet innen kommunale tjenester må samsvare med demografi, økonomisk bærekraft og organisatoriske og teknologiske løsninger	<ul style="list-style-type: none">• Flere årsverk innen helse (hjemmetjeneste og institusjon)• Prøver ut nye former for turnus for å få til flere heltidsstillinger• Tar imot lærlinger og praksisstudenter• Øker kompetanse og ta i bruk nye velferdsteknologiske produkt• Sørger for god pedagogisk kompetanse i barnehage og skole
Kompetanse og næring (privat): Kompetansebehovet skal bidra til styrking av eksisterende næringer, men også til innovasjon og nyetableringer.	<ul style="list-style-type: none">• Har entreprenørskap som fag i skolen• Er en aktiv vertskommune for og en utviklingsaktør sammen med den videregående skolen på Skjervøy.• Samhandler med lokale kompetansetilbydere om videreutvikling i forhold til arbeidslivets behov (Nord-Troms videregående skole, Blått kompetansesenter Nord AS, Nord-Troms Studiesenter og Halti næringshage.• Samarbeider med FoU-miljø om forskning og utvikling, spesielt innen sjømat og reiseliv• Legger til rette for lærlinge- og traineeplasser i egen organisasjon

Planverk:

Revidering av rekrutterings- og kompetanseplan, helse og omsorg (interkommunal)

Kompetanseplan for pedagoger

Folkehelse

Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplaner, kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet for å møte de utfordringer kommunen står overfor. Utgangspunktet for dette arbeidet er «Kartlegging av folkehelse» som kommunestyret behandlet i sak 44/17. Da ble følgende vedtatt:

Den fremlagte oversikten tas med i det videre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og andre relevante kommunedelplaner.

Kartlegginga konkluderte med 5 hovedutfordringer: Lavt utdanningsnivå, økt behov innen eldreomsorg, polarisering, integrering og livsstilsendringer. Her summeres tiltak i planen som relateres til de fem hovedutfordringene vi fant.

Lavt utdanningsnivå

Utvikle helsefremmende barnehager og skoler, der barn trives og utvikler seg i samspill med hverandre og trygge voksne og opplever mestring

Sikre at alle barn og unge får et godt tilrettelagt opplæringstilbud av kompetente lærere

Sikre godt og trygge overganger fra barnehage til skole til VGS

Legge til rette for lærlinge- og traineeplasser i egen organisasjon

Legge til rette for at elever på videregående skole kan pendle fra Arnøya/regionen til Skjervøy, og at vi har hybler til de som trenger det

Ha kompetanseplan som legger til rette for å styrke både grunnutdanning og videreutdanning

Økt behov innen eldreomsorg

Videreføre og styrke sykestua

Økt fokus på forebyggende tiltak og ta i bruk velferdsteknologiske løsninger

Rekruttere og beholde god og nødvendig kompetanse og øke antall stillinger

Utvikle nye og eksisterende møteplasser for å styrke fellesskap

Legge til rette for og tilbyr et nødvendig og tilstrekkelig differensiert boligtilbud for alle aldersgrupper i ulike livssituasjoner.

Polarisering

Følge opp handlingsplan mot fattigdom

Ta hensyn til at det finnes lavinntektsfamilier

Fritidskort til barn og unge

Sikre at alle skal kunne delta på arrangementer som gir glede og mening

Et boligtilbud for alle

Integrering

En fremtidsrettet voksenopplæring med kompetente lærere, bredt tilbud og fokus på rettigheter og plikter i et lokalsamfunn

Inkluderende arbeidsliv der vi viser den enkelte tillit

Økt bevissthet på hva hver enkelt kan gjøre for å bli inkludert og for å få et godt liv

Utvikle flere møteplasser for lavterskelaktivitet og kulturarrangementer

Videreutvikle den digitale informasjonsformidling gjennom en digital informasjonstavle, en App, kommunens hjemmeside, FB, m.m.

Livsstilsendringer

Videreføre og styrke tilbud gjennom frisklivssentralen

Økt fokus på forebyggende arbeid og styrke det med ressurser og innhold

Legge til rette for helsefremmende fysisk aktivitet i nærmiljøet og ta vare på de frivillige

Videreføre og styrke de gode tverrfaglige samarbeidsarenaer og god tverrfaglig samhandling

Styrke arbeidet med å forebygge og begrense psykiske helseplager

Tilrettelegge for et kortreist hverdagsliv

Tilrettelegge for et aktivt friluftsliv hele året, gjennom nærfriluftsområder og regulerte turstier som har enkel avfallshåndtering

Styrke og trygge foreldrerollen og bidra til tidlig innsats for å forebygge utfordringer hos barn og familier

Arealstrategier

Næring:

Det må settes av og reguleres nye næringsareal

Nye industriområder bør ikke ligge tett på boligfelt

Utvide eksisterende næringsareal (både land og sjø)

Kontrollert tilrettelegging av areal for reiselivsnæringa

Samferdsel:

Det er behov for flere parkeringsplasser i Skjervøy sentrum.

Bedre og flere parkeringsplasser i etablerte turområder

Tilrettelegge for at nye boligområder utenfor Skjervøy sentrum får trafikale løsninger som minimaliserer behov for bilkjøring

Bolig:

Ved etablering av boligfelt må også tilgang til aktivitetsområder vurderes

Tilrettelegge for boligområder utenfor Skjervøy sentrum

Oppvekst og kultur:

Ta vare på kulturlandskap

Eksisterende lekeareal må bevares og oppgraderes

Ta vare på etablerte turstier

Sikre strandsoner nær bomiljø til rekreasjon for alle

Klima, miljø og sikkerhet:

Det må tas hensyn til klimaendringer ved etablering av bygninger, infrastruktur mm, særlig ved sjø.

Det må tilrettelegges for flere gang- og sykkelstier.

Det må avsettes areal til offentlige ladepunkt for el-biler

Snødeponi har behov for areal både med hensyn til nedbørsmengde og avrenning

Inkludering og mangfold:

Skape møteplasser (ute og inne)

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
55/19	Kommunestyret	11.12.2019

Økonomirapportering desember 2019

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Skjema 1A
- 2 Skjema 1B

Rådmannens innstilling

1. Økonomirapporten tas til etterretning og budsjettreguleringene vedtas i tråd med skjema 1A og 1B.
2. Merforbruket på kroner 1.800.553,- dekkes med bruk av disposisjonsfondet.

Saksopplysninger

Etatene har gjennomgått sine ansvar og virksomheter for å få et best mulig bilde av hvor vi står når det gjenstår en måned av året. På denne tiden er de aller fleste størrelsene kjent og man skal kunne regulere budsjettet til riktig nivå.

Innenfor sentraladministrasjonen ligger innsparingen på reduksjon i sykefraværet. Det var i budsjettet for 2018 lagt inn kroner 500.000,- i innsparing på redusert sykefravær i hele organisasjonen. Innsparingen er ikke fordelt ut på virksomhetene og ligger derfor under sentraladministrasjonen. Det har vist seg å være vanskelig å dekke inn hele denne summen. Selv om sykefraværet totalt sett har gått noe ned, har andelen korttidsfravær økt. På korttidsfravær får vi ikke noen refusjon fra NAV, altså har vi en dobbel utgift ved dette fraværet når det tas inn vikar. Tilføres kroner 401.000,- for å få dekket dette.

Flyktningetjenesten skal bosette 4 flyktninger nå i desember, dette gir en økt inntekt fra staten. Disse inntektene finansierer økte kostnader på tidligere bosatte flyktninger, samt en del av etatens øvrige behov.

Kostnadene til sentrumsplanen ligger også under denne etaten, og pengene som er brukt hentes fra disposisjonsfond, da pengene som tidligere er bevilget ligger i fondet.

Kultur og undervisningsetaten gir fra seg kroner 795.000,- Dette er inntekter fra refusjoner for barn fra andre kommuner og mindreforbruk på tilskudd til den private barnehagen.

Helse og omsorgsetaten trenger tilført kroner 3.939.000,- Dette skyldes flere forhold.

Barnevernstjenesten har noen ettervernstiltak og trenger tilført kroner 267.000,-

En inntekt som tidligere har vært rapportert at ikke kommer må dekkes inn med kroner 608.000,- Denne er tatt bort i neste års budsjett.

Mange sykehusinnleggelser i TU-tjenesten gjør at man har brukt mye vikarer og en god del overtid. Trenger kroner 320.000,- tilført.

Ved gjennomgang av fastlønna er det tidligere rapportert feil. Totalt trenger etaten tilført kroner 1.400.000,- til fast lønn. Mesteparten skyldes at mange grupper hadde store lønnsoppgjør som har gitt økte kostnader. I tillegg har man ikke tatt høyde for de vakante stillingene som er besatt av timevikarer og korttidskontrakter. Rutinene er gjennomgått og man mener det skal være bedre kontroll fremover.

Teknisk etat holder seg innenfor sine budsjetterammer og trenger ikke tilført noe denne gangen heller.

Innenfor finansområdet øker vi skatteinntektene med 1 mill. og budsjetterer inn pengene fra havbruksfondet på 2,8 mill. Vi stryker også overføringen til investering da investeringsregnskapet ikke trenger disse midlene på grunn av tomtesalg. Alle disse økte inntektene og reduserte utgiftene går til dekking av reduksjon i premieavviket. Vi hadde ikke i budsjettet tatt høyde for den store reduksjonen i premieavvik, og har derfor satt av for lite til pensjon i løpet av året.

Vurdering

Totalt sett ligger vi an til et merforbruk på kroner 1.800.500,-. For å få balanse i budsjettet må det hentes kroner 1.800.500,- fra disposisjonsfondet.

Budsjettskema 1A - Driftsbudsjettet

Tall i 1 kroner	Regulert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER			
Skatt på inntekt og formue	-70 725 000	-65 500 000	-69 371 036
Ordinært rammetilskudd	-132 600 000	-135 600 000	-127 085 718
Eiendomsskatt annen fast eiendom	-7 520 000	-7 200 000	-8 093 541
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-15 948 535	-10 875 200	-55 619 091
Sum frie disponible inntekter	-226 793 535	-219 175 200	-260 169 386
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER			
Renteinntekter og utbytte	-3 829 000	-3 964 000	-3 182 800
Gevinst finansielle instrument (omløpsmidler)	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	6 868 240	7 016 240	5 224 577
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Avdrag på lån	12 716 000	11 716 000	10 520 329
Netto finansinntekter/-utgifter	15 755 240	14 768 240	12 562 106
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER			
Til dekning av tidligere års regnsk.mess. merforb.	0	0	0
Til ubundne avsetninger	0	69 762	42 099 847
Til bundne avsetninger	1 458 800	0	1 646 734
Bruk av tidligere års regnsk.messige mindreforb.	0	0	-6 403 812
Bruk av ubundne avsetninger	-8 113 576	-3 933 400	-1 965 974
Bruk av bundne avsetninger	-1 938 500	0	-6 239 830
Netto avsetninger	-8 593 276	-3 863 638	29 136 965
FORDELING			
Overført til investeringsregnskapet	0	600 000	0
Til fordeling drift	-219 631 571	-207 670 598	-218 470 314
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	219 631 571	207 670 598	218 470 315
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	0	0	0

02.12.2019 Espen Li

Budsjettskjema 1B - Driftsbudsjettet

Tall i 1 kroner	Regulert	Opprinnelig	
	budsjett	budsjett	regnskap 2018
	2019	2019	2018
Netto driftsutgifter pr Etat			
Sentraladministrasjonen	34 854 776	38 483 283	28 144 385
Kultur og undervisning	68 020 431	68 806 872	65 170 471
Helse og omsorg	99 176 062	90 386 630	103 782 867
Prosjekter	655 500	0	2 318 434
Investering	0	0	0
Teknisk	20 599 004	18 173 813	22 829 516
Finans	-3 674 202	-8 180 000	-3 775 358
Netto for Etat	219 631 571	207 670 598	218 470 315

02.12.2019 Espen Li

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
56/19	Kommunestyret	11.12.2019

Investeringsrapport desember 2019

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Skjema 2A
- 2 Skjema 2B

Rådmannens innstilling

Kommunestyret tar investeringsrapporten til etterretning og godkjenner budsjettreguleringene i tråd med skjema 2A og 2B.

Saksopplysninger

502 – Aksjer

Det ble kjøpt aksjer i Blått kompetansesenter Nord for kroner 105.000,- Disse aksjene i lag med egenkapitaltilskuddet til KLP finansieres med tomtsalg og tomterefusjoner, noe som gjør at overføringen fra drift kan strykes.

505 – HMS-tiltak idrettshallen

Arbeidet ble ferdigstilt innenfor den regulerte rammen.

506 – Asfaltering skoleplassen

Arbeidet ble ferdigstilt kroner 10.000,- over ramma.

507 – Drenering Eidekroken

Arbeidet ble ferdigstilt innenfor ramma.

508 – Teknisk Utstyr kulturhuset

Arbeidet er i sluttfasen og man vil skrive sluttrapport for å få utbetalt tilskuddet så snart som mulig.

509 – Utelys kulturhuset

Det er satt opp nye lys ved og rundt kulturhuset. Ferdigstilt innenfor ramma.

510 – Flytebrygge

Arbeidet er ferdigstilt innenfor den regulerte ramma på kroner 1.245.000,-

512 – Tak kulturhuset

Arbeidet ble ferdigstilt innenfor ramma.

517 – EPC – helsesenter

Arbeidet er godt i gang og skal ferdigstilles tidlig i 2020. Det har oppstått noen uventede ting slik at totalen ser ut til å bli kroner 150.000,- ekstra i forhold til ramma på kroner 4.000.000,- Ekstrabevilgningen reguleres inn i 2020 da prosjektet ikke blir ferdigstilling før i 2020.

523 – Ombygging rådhus 2

Arbeidet er ferdigstilt. Her var det budsjettet uten mva, men på utleieboliger får vi ikke kompensert mva. Prosjektet tilføres derfor kroner 68.000,- fra ubrukte lånemidler.

525 – Prestejorda barnehage

Arbeidet ferdigstilt, men det skal forhandles noe før endelig avslutning med entreprenøren. Som tidligere rapportert havner vi i underkant av 42 millioner. Kommer sluttrapportering til kommunestyret.

528 – Renovering vann Kirkegårdsveien

Arbeidet skal være slutført, men sluttutbetaling er ennå ikke gjort. Skal ikke være brukt mer enn ramma.

529 – Renovering avløp Kirkegårdsveien

Arbeidet er slutført, men sluttutbetaling er ennå ikke gjort. Holdes innenfor ramma.

533 – Vinduer rådhus

Arbeidet er ferdigstilt og tidligere regulert opp med 22.000,- i forhold til ramma på 250.000,-

534 – Teknisk utstyr vaskeriet

Arbeidet er ferdig innenfor ramma på 320.000,-

539 – Nytt kjøkken helsesenteret

Arbeidet går sin gang og skal være ferdig i midten av februar 2020.

542 – Kai Kollagerneset

Går etter planen. Penger vedtatt av kommunestyret til de to opsjonene, forlengelse industrikai og lengre kai på Kollagerneset er regulert inn. Totalt kroner 13,4 mill der 6,15 mill finansieres av tilskudd fra fylkeskommunen på Kollagerneset.

543 – Renovering vann Skoleveien

Skoleveien er så å si ferdig, det mangler et lag med asfalt som blir lagt til sommeren. Eideveien blir ferdig i løpet av neste år.

544 – Renovering avløp Skoleveien

Skoleveien er så å si ferdig, det mangler et lag med asfalt som blir lagt til sommeren. Eideveien blir ferdig i løpet av neste år.

548 – Kjølerom helsesenteret

Arbeidet kommer i gang og blir ferdig innenfor ramma i år.

552 – Forlengelse industrikaia

Går etter planen og holder seg innenfor vedtatte ramme. Totalt kroner 2,6 mill.

553 – Ny gjestebrygge

Er ferdig innenfor den regulerte ramma på 1.430.000,-

554 – Utvidelse kirkegård

Blir ikke gjort noe i år, reguleres ut kroner 1.000.000,-

562 – Renovering Sandvågveien

Prosjektet ferdigstilt innenfor ramma på kroner 600.000,-

564 – Forprosjekt renovering barneskolen

AR-ing har utarbeidet flere alternativer i samråd med skoleledelsen og teknisk etat. I rådmannens budsjettforslag for 2020-2023 er det foreslått renovering av dagens bygningsmasse med et lite tilbygg. Totalt 68 mill. i planperioden.

590 – Startlån

Det har vært en del aktivitet på startlånsiden i høst og det er lånt ut kroner 6,5 mill så langt i år.

Budsjettskjema 2A - Investeringsbudsjettet

Tall i 1 kroner	Regulert budsjett 2019	Reguleringe r 2019	Opprinnelig Budsjett 2019	Regnskap 2018
FINANSIERINGSBEHOV				
Investeringer i anleggsmidler	76 148 000	48 324 000	27 824 000	33 993 752
Utlån og forskutteringer	7 100 000	7 100 000	0	3 845 000
Kjøp av aksjer og andeler	995 000	120 000	875 000	994 179
Avdrag på lån	4 300 000	4 300 000	0	1 321 600
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	2 141 289
Årets finansieringsbehov	88 543 000	59 844 000	28 699 000	42 295 820
FINANSIERING				
Bruk av lånemidler	-65 889 000	-40 095 000	-25 794 000	-31 773 572
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-480 000	-480 000	0	-645 850
Tilskudd til investeringer	-6 150 000	-6 150 000	0	-11 743
Kompensasjon merverdiavgift	-7 797 000	-7 797 000	0	-5 729 609
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-3 454 407	-3 454 407	0	-4 135 046
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-83 770 407	-57 976 407	-25 794 000	-42 295 820
Overført fra driftsregnskapet	0	875 000	-875 000	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-4 772 593	-2 742 593	-2 030 000	0
Sum finansiering	-88 543 000	-59 844 000	-28 699 000	-42 295 820
Udekket / Udisponert	0	0	0	0

15.11.2019 Espen Li

Budsjettskjema 2B - Investeringsbudsjettet

	Regulert budsjett 2019	Reguleringer	Budsjett 2019
Tall i hele kroner			
Til investeringer anleggsmidler	76 148 000	48 324 000	27 824 000
Fordelt slik:			
Signalsystem sykesenger	-	800 000	800 000
HMS-tiltak idrettshallen	593 000	293 000	300 000
Asfalt skoleplassen	290 200	90 200	200 000
Drenering Eidekroken bhg	188 000	38 000	150 000
Teknisk utstyr kulturhuset	622 000	622 000	
Utelys Kulturhuset	157 000	27 000	130 000
Flytebrygge	1 245 000	1 245 000	-
Bil hjemmetjenesten	200 000	-	200 000
Bil teknisk etat	200 000	-	200 000
Bil vaskeriet	410 000	60 000	350 000
Kjøpe ut truck	150 000	-	150 000
Taket på kulturhuset	1 685 500	1 685 500	-
EPC Helsesenteret	4 900 000	900 000	4 000 000
Ombygging Rådhus 2	362 000	68 000	294 000
Forprosjekt og bygging omsorgsboliger	500 000	-	500 000
Prestegårdsjorda barnehage	23 100 000	23 100 000	-
Oppgradering vannrør Kirkegårdsveien	900 000	- 3 100 000	4 000 000
Oppgradering avløpsrør Kirkegårdsveien	1 550 000	- 2 450 000	4 000 000
LED-lys veier	-	- 300 000	300 000
Nye vinduer Rådhus gammel del	340 000	90 000	250 000
Teknisk utstyr vaskeriet	398 000	78 000	320 000
Ventilasjonsanlegg anleggsseksjonen	10 000	- 890 000	900 000
Maling Skjervøy kirke	-	- 250 000	250 000
Kjøkken helsesenteret	7 900 000	1 200 000	6 700 000
Ipader barneskolen	749 300	749 300	-
Kai på Kollagerneset	13 900 000	13 900 000	-
Oppgradering vannrør Skoleveien	5 100 000	5 100 000	-
Oppgradering avløpsrør Skoleveien	5 950 000	5 950 000	-
Kjølerom helsesenteret	300 000	300 000	
Forlengelse av industrikaia	2 100 000	1 100 000	1 000 000
Gjestebrygge	1 430 000	400 000	1 030 000
Gjenbruk kirkegård	-	- 1 000 000	1 000 000
Nytt grusdekke Simavågveien	718 000	118 000	600 000
Forprosjekt og rehab b-skolen	200 000	-	200 000
Sum fordelt	76 148 000	49 124 000	27 024 000

15.11.2019 Espen Li

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
62/19	Formannskap	20.11.2019
57/19	Kommunestyret	11.12.2019

Forvaltningsrevisjonsrapport "Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms"

Henvising til lovverk:

Saksprotokoll i Formannskap - 20.11.2019

Behandling:

Vidar Brox-Antonsen (Sp) trer inn igjen for resten av møtet.

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget rår kommunestyret til å gjøre slikt vedtak:

1. *Kommunestyret viser til oppsummeringer, konklusjoner og anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten «Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms».*
 - a) *Kommunen slutter seg til revisors konklusjon i kap 4 og tilråding om at kommunen må treffe tiltak for å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.*
 - b) *Kommunestyret viser til konklusjon i rapportens kap 5, og ber rådmannen følge opp revisjonens merknader og forslag til tiltak for å forbedre etterlevelsen av kommunenes plikter etter samarbeidsavtalen*
 - c) *Kommunestyret ber rådmannen legge fram en handlingsplan med forslag til tiltak for å styrke kommunens kompetanse og arbeid på området for offentlige anskaffelser. Kommunestyret ber rådmannen gi arbeidet med forbedringer og tiltak høy prioritet.*
2. *Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapporten og rapportere tilbake til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak som nevnt i pkt 1 a)-1b) innen 1. februar 2020, og handlingsplan som nevnt i pkt 1C) innen 1. mai 2020.*

Rådmannens innstilling

Kontrollutvalget rår kommunestyret til å gjøre slikt vedtak:

3. Kommunestyret viser til oppsummeringer, konklusjoner og anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten «Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms».
 - d) Kommunen slutter seg til revisors konklusjon i kap 4 og tilråding om at kommunen må treffe tiltak for å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.
 - e) Kommunestyret viser til konklusjon i rapportens kap 5, og ber rådmannen følge opp revisjonens merknader og forslag til tiltak for å forbedre etterlevelsen av kommunenes plikter etter samarbeidsavtalen
 - f) Kommunestyret ber rådmannen legge fram en handlingsplan med forslag til tiltak for å styrke kommunens kompetanse og arbeid på området for offentlige anskaffelser. Kommunestyret ber rådmannen gi arbeidet med forbedringer og tiltak høy prioritet.
4. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapporten og rapportere tilbake til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak som nevnt i pkt 1 a)-1b) innen 1. februar 2020, og handlingsplan som nevnt i pkt 1C) innen 1. mai 2020.

Saksopplysninger

Det vises til saksframlegg fra K-sekretariatet, KomRev Nords forvaltningsrevisjonsrapport og notat.

SAKLISTE

Utvalg: Kontrollutvalget i Skjervøy kommune
Møtedato: Torsdag 3. oktober 2019
Tid: Kl. 11.00
Møtested: Kommunestyresalen

Saknr	Tittel	U.off.
17/19	Godkjenning av protokoll fra møtet 15.5.2019	
18/19	Selskapskontroll med forvaltningsrevisjon av selvkost «Avfallsservice AS»	
19/19	Pasientregnskaper 2016 - 2018	
20/19	Forvaltningsrevisjonsrapport «Det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen»	
21/19	Budsjett kontroll og tilsyn 2020	
22/19	Oppfølging sak 12/19 - Revisjonsbrev nr. 10 (2018) – manglende budsjettregulering investering	
23/19	Svar på innsyn sak 15/19 – Fylkesmannens tilsyn i barnevernstjenesten	
24/19	Referatsaker	
25/19	Eventuelt	
26/19	Notat fra KomRev NORD om forvaltningsrevisjonsrapport Innkjøpstjenesten i Nord-Troms	

Utvalg: Kontrollutvalget i Skjervøy kommune	Saksnummer: 26/2019	Møtedato: 3.10.2019	Saksbehandler: Bjørn H. Wikasteen
--	-------------------------------	-------------------------------	---

**OPPFØLGNING SAK 5/19 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT
INNKJØPSSAMARBEIDET I NORD-TROMS – NOTAT FRA KOMREV NORD**

Innstilling til v e d t a k:

1. *Kontrollutvalget oversender KomRev NORDs notat av 28.8.2019 til kommunestyret, og ber om at det vedlegges forvaltningsrevisjonsrapporten under behandlingen av saken.*
2. Fristene i kontrollutvalgets vedtak i sak 5/19 pkt 2 endres slik:

Kommunestyret ber administrasjonssjefen om å følge opp anbefalingene i rapporten, og rapportere tilbake til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak som nevnt i pkt. 1 a – 1 b innen 1. februar 2020, og handlingsplan som nevnt i pkt. 1c innen 1. mai 2020.

Saken gjelder:

Etterfølgende notat fra KomRev NORD vedr. forvaltningsrevisjonsrapport «*Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms*».

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:
Notat fra KomRev NORD av 28.8.2019

B: Utrykte vedlegg:
Sak 5/19

Saksutredning:

Kontrollutvalget i Skjervøy kommune traff i møte 3.4.2109 i sak 5/19 slikt vedtak:

Kontrollutvalget rår *kommunestyret* å treffe slikt vedtak:

1. Kommunestyret viser oppsummeringer, konklusjoner og anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten «*Evaluering av innkjøpsamarbeidet i Nord-Troms*».
 - a. Kommunestyret slutter seg til revisors konklusjon i rapportens kap. 4 og tilråding om at kommunen må treffe tiltak for å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.
 - b. Kommunestyret viser seg til konklusjon i rapportens kap. 5 og ber administrasjonssjefen følge opp revisjonens merknader og forslag til tiltak for å forbedre etterlevelsen av kommunens plikter etter samarbeidsavtalen.
 - c. Kommunestyret ber administrasjonssjefen fremlegge en handlingsplan med forslag til tiltak for å styrke kommunens kompetanse og arbeid på området for offentlige anskaffelser. Kommunestyret ber administrasjonssjefen gi arbeidet med forbedringer og tiltak høy prioritet.
2. Kommunestyret ber administrasjonssjefen om å følge opp anbefalingene i rapporten, og rapportere tilbake til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak som nevnt i pkt. 1 a – 1 b innen 30. august 2019, og handlingsplan som nevnt i pkt. 1c innen 1. desember 2019.

Særutskrift av vedtak ble sendt administrasjonssjefen og ordfører 16. mai. Rapporten er ikke behandlet av kommunestyret i Skjervøy kommune og årsaken til dette fremkommer i vedlagte notat fra KomRev NORD.

I etterkant av behandlingen av rapporten i kommunestyret i Nordreisa i mai 2019 ble KomRev NORD kontaktet av assisterende rådmann hvor det ble fremmet påstander om at det fantes relevant tilgjengelig dokumentasjon som ikke var overlevert til revisor, og som kunne være egnet til å endre konklusjoner i rapporten. KomRev NORD har på grunn av dette bedt øvrige kommuner om å avvente behandling i kommunestyret til påstandene ved ettergått.

Konklusjon til KomRev NORD er at det **ikke** er fremkommet nye opplysninger eller dokumenter i saken som er egnet til å endre noen av de funn og konklusjoner som fremgår av rapporten.

Sekretariatets vurdering

De funn som rapporten avdekker peker på at utfordringene knyttet til offentlige anskaffelser hovedsakelig ligger på tilgjengelig kompetanse i kommunene. Dernest er det tale om at kommunene må få på plass kvalitative innkjøpsrutiner. Innkjøpsamarbeidet har ikke fungert etter avtale og intensjoner, og administrasjonen må ikke glemme at hovedansvaret for å gjøre anskaffelser i tråd med regelverket ligger hos rådmannen/ administrasjonssjefen. Innkjøpsamarbeidet med de ressurser det rår over – en ansatt – vil ikke kunne håndtere alle anskaffelser i deltakerkommunene. Formålet med opprettelsen av innkjøpsamarbeidet var blant annet å ha noen til å administrere fellesinnkjøp, og ikke sentralisere og overta det samlede ansvar for innkjøp.

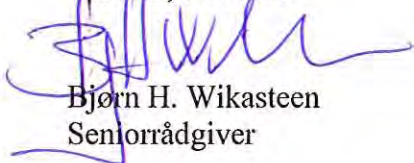
Sekretariatet minner også om hovedbestemmelsen i anskaffelseslovens § 4 som sier at «Oppdragsgiveren skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, **etterprøvbarhet** og forholdsmessighet». Vilåret om etterprøvbarhet innebærer at dokumentasjon rundt anskaffelser skal være lett tilgjengelig og kunne fremskaffes uten opphold i en anbudsprosess. I dette tilfellet trodde man altså at det fantes ytterligere dokumentasjon, men det visste seg ikke å stemme. I så måte har de etterfølgende reaksjonene på revisors funn kun ytterligere underbygget behovet for gode innkjøpsrutiner som ivaretar kravet om tilgjengelig dokumentasjon og etterprøvbarhet.

Med tanke på at anskaffelser og anbud er et område hvor kommunen disponerer seg for betydelig økonomisk risiko, bør fokus rettes mot å gjennomføre tiltak som er egnet til å imøtekomme anbefalingene i rapporten.

Dette er også bakgrunn for at kommunestyret ved sin behandling treffer vedtak som gir administrasjonssjefen frister for tilbakerapportering til kontrollutvalget om planlagte – og gjennomførte tiltak.

Ettersom **kommunestyret** ennå ikke har behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten foreslås det nye frister for tilbakerapportering. Disse fremgår av pkt. 2 i forslag til vedtak.

Tromsø, 5.9.2019

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

FORVALTNINGSREVISJON

Evaluering av Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms

Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy, Storfjord

Rapport 2019

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalgene i Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord kommuner har KomRev NORD gjennomført forvaltningsrevisjon av *Felles innkjøpsfunksjon for kommunene i Nord-Troms*. Kontrollutvalgets plikt til å påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, følger av lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 nr. 4. Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. (revisjonsforskriften) § 7 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor alle de deltakende kommunene, jf. kommuneloven § 79 og revisjonsforskriften kapittel 6. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Tromsø, 18.03.2019

Knut Teppan Vik
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Tone Jæger Karlstad
Prosjektleder, forvaltningsrevisor

Margrete Mjølhus Kleiven
Ansvarlig for kvalitetssikring

0 SAMMENDRAG

KomRev NORD har etter bestilling fra kontrollutvalgene i Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord kommune gjennomført en forvaltningsrevisjon av Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms. Kontrollutvalgenes formål med forvaltningsrevisjonen har vært å få undersøkt og kartlagt om innkjøpssamarbeidet fungerer etter intensjonen og som beskrevet i samarbeidsavtalen. I dette inngår også et spørsmål om hvorvidt innkjøpskontoret har overholdt sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Et annet formål har vært å få undersøkt hva de enkelte kommunene i samarbeidet gjør for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser.

Forvaltningsrevisjonen tar utgangspunkt i følgende problemstillinger:

1. *Har anskaffelser der innkjøpskontoret har medvirket til gjennomførelsen, herunder særlig fellesinnkjøp og rammeavtaler, vært i tråd med sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser?*
2. *Fungerer innkjøpssamarbeidet som beskrevet i samarbeidsavtalen?*
3. *Hva gjør den enkelte kommune for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser.*

Under problemstilling 1 har revisor konkludert med at innkjøpstjenesten – og dermed de seks deltakerkommunene – har oppfylt enkelte av kravene i anskaffelsesregelverket, men samtidig brutt med helt sentrale bestemmelser i forbindelse med de undersøkte fellesinnkjøp og rammeavtaler. Revisor har særlig funnet grunn til å fremheve at regelverkets overordnede prinsipp om *etterprøvbarehet* ikke synes å være etterlevd i noen av de tre undersøkte anskaffelsene.

Konklusjonene bygger på følgende oppsummerte funn og vurderinger av utvalgte rammeavtaler:

Medisinske forbruksvarer

- Revisor har ikke blitt forelagt anskaffelsesprotokoll, fullstendig tilbud fra valgte leverandør eller annen dokumentasjon fra innkjøpskontoret som viser at valgte leverandør er vurdert opp mot, og oppfylder, oppstilte kvalifikasjonskrav. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at innkjøpstjenesten ikke har sikret at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av anskaffelsen er skriftlig.

PC og tynnklienter

- Revisor kan ikke finne at anskaffelsen er kunngjort i TED-databasen. Revisors vurdering er at innkjøpskontoret verken har kunngjort eller gjennomført konkurranse i henhold til regelverket.
- Revisor har ikke blitt forelagt dokumentasjon fra innkjøpskontoret på innkomne tilbud i konkurransen og på at disse er vurdert opp mot kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier, dokumentasjon på meddelelse av beslutning om kontraktstildeling eller anskaffelsesprotokoll. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at innkjøpstjenesten ikke har sikret at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av anskaffelsen, er skriftlig.

Salgs- og skjenkekontroller

- Revisor har ikke blitt forelagt dokumentasjon fra innkjøpskontoret som belyser selve konkurranse-gjennomføringen, herunder innkomne tilbud, vurdering av innkomne tilbud opp mot kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier, meddelelse av beslutning om kontraktstildeling eller anskaffelses-protokoll. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at innkjøpstjenesten ikke har sikret at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av anskaffelsen, er skriftlig.

Under problemstilling 2 har revisor konkludert med at innkjøps samarbeidet i Nord-Troms kun til dels fungerer som forutsatt i samarbeidsavtalen.

Konklusjonene bygger på følgende oppsummerte funn og vurderinger:

- Innkjøpstjenesten v/innkjøpssjef har i de undersøkte tilfellene **ikke oppfylt** kriteriet om at *det skal fremforhandles rammeavtaler på vegne av alle deltakerkommuner*. Selv om det tilstrekkelig bevist at innkjøpstjenesten har fremforhandlet mange rammeavtaler, er revisors vurdering på bakgrunn av funn fra KOFA samt revisors egen undersøkelse av utvalgte anskaffelser, at flere av disse rammeavtalene ikke er gjennomført/fremforhandlet i tråd med anskaffelsesregelverket. Det må forutsettes at en vesentlig hensikt med samarbeidet har vært å sikre at deltakerkommunenes inngåelse av rammeavtaler skulle skje i overensstemmelse med gjeldende regelverk.
- Styringsgruppa har **ikke oppfylt** kriteriet om at *det skal avholdes jevnlig møter*. Vurderingen bygger på funn som viser at det ikke har vært avholdt møter i styringsgruppa de siste årene samt at arbeidet i styringsgruppa av deltakerkommunene oppleves som ustrukturert og sporadisk. Det er heller ikke på tidspunktet for revisors undersøkelser en leder for gruppa.
- Rådmennene i deltakerkommunene har **oppfylt** kriteriet om å *sørge for at egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant i styringsgruppa*
- Innkjøpstjenesten v/innkjøpssjef har **i liten grad** oppfylt kriteriet om at *samarbeidskommunene skal tilbys kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser*. Vurderingen bygger på funn som viser at det har vært gjennomført ett kurs i regi av innkjøpstjenesten. Ut over dette kan kursvirksomhet i regi av innkjøpstjenesten ikke dokumenteres eller konkretiseres av representanter for deltakerkommunene.
- Deltakerkommunene v/ kontaktperson har kun **i noen grad** oppfylt kriteriet om å *skaffe bakgrunnsmateriale tilknyttet sin kommunes forbruk og behov ved å etablere kommunale brukergrupper i forkant av fellesanskaffelser*. Vurderingen bygger på funn som indikerer at slike brukergrupper har vært nedsatt i varierende grad, samt informasjon i evaluering fra tidligere innkjøpssjef om at kommunene i mange tilfeller i for liten grad har gjort forberedende arbeid i forkant av anskaffelser. Arbeidet med kommunale brukergrupper synes også i liten grad å kunne konkretiseres og dokumenteres av flere av kommunene.
- Deltakerkommunene v/kontaktperson har kun **i noen grad** oppfylt kriteriet om å *sørge for å kommunisere innkjøps samarbeidets virksomhet innad i sin kommune*. Dette bygger blant annet på funn som indikerer manglende lojalitet til fremforhandlede rammeavtaler – noe som antas å henge sammen med at det ikke finnes en fullstendig og oppdatert oversikt over hvilke avtaler den enkelte kommune faktisk er tilknyttet. Dette fører til at de som foretar innkjøp i kommunene, ikke er fullstendig kjent med hvilke avtaler de kan benytte seg av.

Revisors funn indikerer også at utilstrekkelig informasjonsflyt mellom innkjøpstjenesten og deltakerkommunene skriver seg fra både kontaktpersonene i innkjøpstjenesten, innkjøpssjefen selv og rådmennene/rådmannsutvalget.

Problemstilling 3 i forvaltningsrevisjonen er deskriptivt formulert. For slike problemstillinger er det ikke relevant å utlede revisjonskriterier. Det vil si at revisor har besvart den ved en beskrivelse av fakta, og uten å gjøre vurderinger av datamaterialet opp mot utledede revisjonskriterier. Vi viser til side 39 og 40 i vår rapport.

På bakgrunn av våre funn, vurderinger og konklusjoner har revisor funnet grunn til å gi følgende anbefalinger:

- Innkjøpstjenesten anbefales å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.
- Styringsgruppa anbefales å sikre at det blir avholdt jevnlig møter i tråd med forutsetning i samarbeidsavtalen.
- Innkjøpstjenesten anbefales å ta initiativ til å tilby deltakerkommunene kurs og opplæring på området for offentlige anskaffelser.
- Deltakerkommunene anbefales å ta initiativ til kommunale brukergrupper for å samle inn bakgrunnsinformasjon fra sin kommune i forbindelse med inngåelse av alle nye rammeavtaler.
- Styringsgruppa, innkjøpstjenesten og rådmannsutvalget anbefales å medvirke til at relevant informasjon fra innkjøpstjenesten, herunder særlig informasjon om inngåtte rammeavtaler, videreformidles til deltakerkommunene.

Innholdsfortegnelse

0	SAMMENDRAG	1
1	INNLEDNING	2
2	PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	4
2.1	Problemstillinger	4
2.2	Revisjonskriterier	4
2.2.1	<i>Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 1</i>	4
2.2.1.1	<i>Innledende om terskelverdier og forskriftens oppbygging</i>	5
2.2.1.2	<i>Regler som gjelder for anskaffelser som skal følge forskriften del I</i>	6
2.2.1.3	<i>Regler som gjelder for anskaffelser som skal følge forskriften del II og del III</i>	8
2.2.2	<i>Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 2</i>	11
3	METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING	14
3.1	Metode og datamateriale	14
3.1.1	<i>Gyldighet og pålitelighet</i>	15
3.1.2	<i>Avgrensninger</i>	16
4	ETTERLEVELSE AV REGELVERK	17
4.1	Avgjørelser i Klagenemda for offentlige anskaffelser	17
4.2	Medisinske forbruksvarer	18
4.3	PC og tynnklienter	19
4.4	Salgs- og skjenkekontroller	21
4.5	Oppsummering og samlet konklusjon	23
5	OPPFYLLELSE AV SAMARBEIDSAVTALEN	24
5.1	Innkjøpstjenestens kjernevirksomhet og hovedoppgaver	24
5.2	Styringsgruppa	29
5.3	Kurs og opplæring	31
5.4	Kommunenes rolle i innkjøpsamarbeidet	32
5.5	Kommunenes opplevelse av samarbeidet og dets nytteverdi	35
5.6	Oppsummering og samlet konklusjon	37
6	KOMMUNENES EGEN KOMPETANSE OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER	39
7	HØRING	41
8	ANBEFALINGER	43
9	REFERANSER	45

1 INNLEDNING

Avtale om å etablere et innkjøpssamarbeid i Nord-Troms ble inngått 31.8.2010 mellom representanter fra kommunene Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Lyngen, Kåfjord og Storfjord. Av samarbeidsavtalen fremgår det at bakgrunnen for etablering av samarbeidet var at det de siste årene hadde skjedd en betydelig skjerping i regelverket om offentlige anskaffelser, noe som stilte høyere krav til kommunenes egenkompetanse på området. Det ble dermed bestemt å danne et interkommunalt samarbeid som skulle ivareta en felles innkjøpsfunksjon for kommunene. Av beskrivelsen som ble utarbeidet ved etablering av samarbeidet, fremgår følgende håndskrevne påtegning: «*Må lages en konkret avtale som godkjennes i de 6 kommunestyrene/kommunene*». Revisor har ikke informasjon som indikerer at en slik avtale ble utarbeidet og behandlet i kommunestyrene. Revisor påpeker at inngåelse i samarbeidet forplikter deltakerkommunene økonomisk og at tjenesten er en del av den enkelte kommunes tjenesteproduksjon. Inngåelse i samarbeidet skulle dermed sannsynligvis ha vært behandlet også i kommunestyrene. Revisor har henvendt seg til den enkelte deltakerkommune og spurt hvordan dette konkret ble løst i kommunene. Etablering av felles innkjøpstjeneste ble behandlet av kommunestyret i Lyngen i forbindelse med behandling av økonomiplan og budsjett i 2011¹. Rådmannen i Storfjord har opplyst at det er usikkert om selve samarbeidstiltaket har vært behandlet som enkeltsak i kommunestyret, men at kommunen som vertskommune for samarbeidet i perioden 2010-2018 har forskuttert lønn og drift av innkjøpskontoret, og at budsjettering av midler til innkjøpstjenesten på den måten har vært vedtatt i kommunestyret årlig siden oppstart. På den måten mener rådmannen at det er sannsynlig at kommunestyret helt siden starten har vært innforstått med at samarbeidet var iverksatt. Rådmannen i Skjervøy har opplyst om at det ikke er truffet konkrete, politiske vedtak i forbindelse med opprettelsen av innkjøpssamarbeidet, men at det i budsjett- og økonomiplan for 2010-2013 ble bevilget midler til deltakelse i samarbeidet. For Nordreisa, Kåfjord og Kvænangen har revisor ikke informasjon om hvorvidt deltakelse i samarbeidet har vært behandlet i kommunestyrene.

Det ble ved etableringen besluttet å utlyse en 100 % stilling som felles innkjøpssjef for samarbeidet. Det fremgår videre av samarbeidsavtalen at KS-Advokatene på vegne av kommuner i Sør-Troms ved en vurdering hadde kommet fram til at et slikt interkommunalt samarbeid kunne inngås uten å komme i konflikt med anskaffelsesregler, da det ville være å regne som *egenregi*. På bakgrunn av denne vurderingen kom kommunene til at et slikt innkjøpssamarbeid kunne etableres også i Nord-Troms. Innkjøpssjefen fra oppstart og frem til høsten 2018 har vært Ole Rødum som har hatt kontorsted i Storfjord. Fra og med høsten 2018 er innkjøpssjef Jonny Bless som har kontorsted på Skjervøy.

Kontrollutvalget i Skjervøy kommune tok i 2017 initiativ til å få gjennomført en forvaltningsrevisjon der det skulle gjøres en evaluering av innkjøpssamarbeidet. Dette var blant annet på bakgrunn av at innkjøpskontoret² hadde gjennomført anskaffelser som hadde endt med at deltakerkommuner ble felt i KOFA³ for brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Samtlige kontrollutvalg i deltakerkommunene vedtok i møter i siste kvartal 2017 å få gjennomført en forvaltningsrevisjon av innkjøpssamarbeidet. Nedenstående tabell viser møtedato og saksnummer i den enkelte kommune for henholdsvis vedtak om å delta i forvaltningsrevisjonen og godkjenning av overordnet prosjektskisse fra KomRev NORD.

¹ Sak 59/10

² Med «innkjøpskontoret» menes i rapporten her det utøvende organ i innkjøpssamarbeidet

³ Klagenemda for offentlige anskaffelser

Tabell 1: Møtedato og saksnummer for vedtak om deltakelse i prosjektet og godkjenning av overordnet prosjektskisse fra KomRev NORD

Kommune	Vedtak om deltakelse i felles forvaltningsrevisjonsprosjekt	Godkjenning av overordnet prosjektskisse
Kvæningen	28.11.2017 / Sak 35/17	22.02.2018 / Sak 10/18
Nordreisa	27.11.2017 / Sak 38/17	09.03.2018 / Sak 05/18
Lyngen	04.12.2017 / Sak 34/17	22.03.2018 / Sak 08/18
Skjervøy	23.11.2017 / Sak 29/17	16.03.2018 / Sak 9/18
Kåfjord	06.12.2017 / Sak 31/17	18.02.2018 / Sak 07/18
Storfjord	01.12.2017 / Sak 31/17	16.03.2018 / Sak 08/18

Ved etableringen av innkjøpssamarbeidet ble det avtalt av utgiftene skulle fordeles basert på en standard region-nøkkel med 40 % fast sats og 60 % fordelt etter folketall, noe som skulle gi følgende totale utgiftsfordeling:

Nordreisa:	23,8%
Lyngen:	18,3%
Skjervøy:	17,5%
Kåfjord:	15,0%
Storfjord:	13,7%
Kvæningen:	11,7%

Tabellen under viser utgiftene som den enkelte deltakerkommune har hatt til deltakelse i samarbeidet i perioden 2015-2017.

Tabell 2: Utgifter til deltakelse i innkjøpssamarbeidet for årene 2015-2017 fordelt per kommune

	2015	2016	2017
Nordreisa	262 483	273 475	251 867
Lyngen	185 239	190 005	174 981
Skjervøy	184 175	192 427	176 336
Kåfjord	156 076	160 828	146 982
Storfjord	144 884	149 133	137 874
Kvæningen	118 400	123 115	113 149

Kilde: Deltakerkommunenes årsregnskap for årene 2015-2017

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstillinger

På bakgrunn av bestillingen fra kontrollutvalgene har vi formulert følgende problemstillinger for denne forvaltningsrevisjonen:

1. *Har anskaffelser der innkjøpskontoret har medvirket til gjennomførelsen, herunder særlig fellesinnkjøp og rammeavtaler, vært i tråd med sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser?*
2. *Fungerer innkjøpsamarbeidet som beskrevet i samarbeidsavtalen?*
3. *Hva gjør den enkelte deltakerkommune for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser?*

2.2 Revisjonskriterier

For å besvare problemstillingene utleder vi revisjonskriterier. Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som kommunens praksis på det reviderte området skal vurderes i forhold til. I dette forvaltningsrevisjonsprosjektet utledes revisjonskriterier fra følgende kilder:

- Lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser
- Lov 16. juni 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser
- Forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser
- Forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser
- Beskrivelse felles innkjøpsfunksjon for kommunene i Nord-Troms, utarbeidet 31.8.2010 av samarbeidskommunene

Problemstilling 3 er deskriptivt formulert. Det vil si at vi ikke gjør vurderinger av innsamlede data opp mot revisjonskriterier.

2.2.1 Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 1

Lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter anskaffelsesloven) og Forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter anskaffelsesforskriften) gjelder ved tildeling av offentlige kontrakter om levering av varer, tjenester eller utførelse av bygge- og anleggsarbeider.⁴ Nevnte regelverk tredde i kraft 1. januar 2017. For anskaffelser iverksatt før dette tidspunkt gjelder Lov 16. juni 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser (heretter LOA) og Forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser (heretter FOA).⁵ Før 1. januar 2017 var altså innkjøpstjenesten i Nord-Troms forpliktet til å følge reglene i LOA og FOA, mens anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften gjelder for anskaffelser iverksatt fra og med dette tidspunkt.⁶

⁴ Anskaffelsesloven § 2 første og annet ledd jf. anskaffelsesforskriften §§ 1-1 og 1-2.

⁵ LOA § 3, jf. § 2 og FOA §§ 1-2 og 1-3.

⁶ En anskaffelse er iverksatt når den er kunngjort. En anskaffelse som ikke kunngjøres, er iverksatt når oppdragsgiver har sendt ut forespørsel til en eller flere leverandører om å melde sin interesse eller inngi tilbud i forbindelse med en planlagt anskaffelse, jf. Forskrift om overgangsregler for lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser § 1.

⁶ Forsyningsforskriften § 1-2 (2) jf. § 4-1 bokstav a.

Reglene om offentlige anskaffelser er en kombinasjon av EU/EØS-rett og nasjonal rett. Flertallet av bestemmelsene er begrunnet i våre forpliktelser etter EØS-avtalen, men Norge har i tillegg innført nasjonale regler som går lengre enn det EU/EØS-retten krever. Anskaffelsesregelverket skal bidra til at det offentlige velger sine leverandører på en måte som sikrer mest mulig effektiv ressursbruk samtidig som leverandørene likebehandles. Regelverket skal også bidra til at det offentlige opptrer med stor integritet slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. De detaljerte reglene for hvordan kommunen skal gå fram ved kjøp følger av forskriftene om offentlige anskaffelser, og det er derfor primært *forskriftene* brukerne av regelverket må forholde seg til.

I det følgende gis en redegjørelse for konkrete krav og bestemmelser i anskaffelsesreglementet. I fremstillingen tar vi utgangspunkt i gjeldende lov og forskrift; anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften. Avvik mellom gjeldende regelverk og regelverket som gjaldt frem til 1. januar 2017, vil utdypes fortløpende. Der det ikke har skjedd realitetsendringer, vil henvisningene til det eldre regelverket følge av fotnoter.

2.2.1.1 Innledende om terskelverdier og forskriftens oppbygging

Anskaffelsesforskriften er delt inn i ulike deler, og anskaffelsens art og verdi avgjør hvilken del av forskriften som kommer til anvendelse jf. §§ 5-1, 5-2 og 5-3. Forskriftens system innebærer at oppdragsgiver må foreta en beregning av anskaffelsens anslåtte verdi. Reglene om dette finnes i anskaffelsesforskriften § 5-4.⁷ Anskaffelsens verdi beregnes på grunnlag av oppdragsgivers anslag av det samlede beløp oppdragsgiver kan komme til å betale, eks. mva. for de kontrakter som utgjør anskaffelsen.⁸ Beregningen skal være forsvarlig på kunngjøringstidspunktet, eller - for anskaffelser som ikke krever kunngjøring - på det tidspunktet oppdragsgiver innleder anskaffelsesprosessen.⁹ Oppdragsgiver skal ikke dele opp en planlagt anskaffelse i den hensikt å unngå at forskriftens krav blir gjeldende.¹⁰ Uansett gjelder forskriftens del I for alle anskaffelser med anslått verdi på 100 000 kroner ekskl. mva. eller mer.

Ved vedtakelsen av anskaffelsesloven ble den nasjonale terskelverdien endret fra kr 500 000 til kr 1,1 mill. I tabell 1 og tabell 2 nedenfor viser vi den nasjonale terskelverdien og EØS-terskelverdien henholdsvis før og etter 1. januar 2017 samt hvilke deler av regelverket som gjelder for de ulike anskaffelsene. EØS-terskelverdi blir justert annethvert år. Fra 15. juni 2014 var gjeldende EØS-terskelverdi kr 1,55 mill. for vare- og tjenestekjøp og kr 39 mill. for bygge- og anleggskontrakter. Fra 9. februar 2016 ble EØS-terskelverdien justert til kr 1,75 mill. for vare- og tjenestekjøp og kr 44 mill. for bygge- og anleggskontrakter. Någjeldende EØS-terskelverdi ble justert 6. april 2018 - til kr 2 mill. for vare- og tjenestekjøp og kr 51 mill. for bygge- og anleggskontrakter. I våre vurderinger legger vi til grunn de terskelverdiene som var gjeldende på det tidspunkt den enkelte anskaffelse ble iverksatt.

⁷ FOA § 2-3.

⁸ Anskaffelsesforskriften § 5-4 (1) og FOA § 2-3 (1).

⁹ Anskaffelsesforskriften § 5-4 (2) og FOA § 2-3 (2).

¹⁰ Anskaffelsesforskriften § 5-4 (4) og FOA § 2-3 (3).

Tabell 1: Oversikt terskelverdier og regelverk for anskaffelser iverksatt til og med 2016

Anskaffelsens verdi eks. mva.	Regelverk	Krav til kunngjøring
Under kr 100 000	Unntatt regelverket fra og med 1.7.2015, jf. FOA § 1-3 (2) bokstav l	
Under nasjonal terskelverdi (kr 500 000)	LOA og FOA del I	Ikke krav om kunngjøring
Kr 500 000 – EØS-terskelverdi for <i>vare- og tjenestekontrakter</i> ¹¹ (kr 1,75 mill.) Kr 500 000 – EØS-terskelverdi for <i>bygge- og anleggskontrakter</i> (kr 44 mill.)	LOA og FOA del I og del II	Doffin
Over EØS- terskelverdi for vare- og tjenestekontrakter (kr 1,75 mill.) Over EØS-terskelverdi for <i>bygge- og anleggskontrakter</i> (kr 44 mill.)	LOA og FOA del I og del III	Doffin og TED

Tabell 2: Oversikt terskelverdier og regelverk for undersøkte anskaffelser iverksatt fra og med 1. januar 2017

Anskaffelsens verdi eks. mva.	Regelverk	Krav til kunngjøring
Under kr 100 000	Unntatt regelverket, jf. anskaffelsesforskriften § 1-1	
Under nasjonal terskelverdi (kr 1,1 mill.)	Anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften del I	Ikke krav om kunngjøring
Kr 1,1 mill. – EØS-terskelverdi for <i>vare- og tjenestekontrakter</i> (kr 1,75 mill.) Kr 1,1 mill. – EØS-terskelverdi for <i>bygge- og anleggskontrakter</i> (kr 44 mill.)	Anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften del I og del II	Doffin
Over EØS- terskelverdi for vare- og tjenestekontrakter (kr 1,75 mill.) Over EØS-terskelverdi for <i>bygge- og anleggskontrakter</i> (kr 44 mill.)	Anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften del I og del III	Doffin og TED

2.2.1.2 Regler som gjelder for anskaffelser som skal følge forskriften del I

Del I av forskriften gjelder for alle anskaffelser som er lik eller overstiger kr 100 000 eks. mva. Det er imidlertid bare anskaffelser under kr 1,1 mill. som reguleres av *kun* del I dersom anskaffelsen er

¹¹ Forskriften gjør forskjell på om anskaffelsen er en såkalt prioritert eller uprioritert tjenestekontrakt. Vi behandler ikke dette nærmere.

iverksatt etter 1. januar 2017¹². For anskaffelser iverksatt før dette tidspunkt, er det bare anskaffelser under kr 500 000 som reguleres av *kun* del I.

Det foreligger få eksplisitte krav til hvordan oppdragsgiver skal foreta en anskaffelse dersom kun del I av forskriften gjelder. Det er for eksempel ingen krav til kunngjøring, og oppdragsgiver har betydelig fleksibilitet med hensyn til hvordan konkurransen kan gjennomføres. Oppdragsgiver plikter imidlertid å opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvnbarhet og forholdsmessighet, jf. anskaffelsesloven § 4.¹³ Innholdet i prinsippene er nærmere presisert i forarbeidene til bestemmelsen, Prop. 51 L (2015-2016) s. 81-82.

Det grunnleggende prinsippet om *konkurranse* skal sikre at alle potensielle leverandører har de samme mulighetene til å oppnå kontrakter med det offentlige og bidra til at det offentlige foretar effektive anskaffelser. Prinsippet innebærer at oppdragsgiver må gjøre anskaffelsen kjent for et rimelig antall leverandører. Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) har uttalt at oppdragsgiver som hovedregel bør kontakte minst tre leverandører, men dette kan ikke gjelde absolutt.¹⁴ Hvor langt denne plikten strekker seg, må vurderes konkret, og *forholdsmessighetsprinsippet*, som vi forklarer nedenfor, vil være avgjørende.

Oppdragsgiver plikter å *likebehandle* leverandører. Dette innebærer at alle potensielle leverandører skal gis samme muligheter og at oppdragsgiver ikke kan diskriminere eller forfordle leverandører på grunnlag av nasjonalitet eller lokal tilhørighet. Prinsippet er til hinder for både direkte forskjellsbehandling (for eksempel at en leverandør blir vurdert foran en annen på bakgrunn av lokal tilhørighet) og indirekte forskjellsbehandling (en tilsynelatende nøytral bestemmelse, for eksempel et kvalifikasjonskrav eller en kravspesifikasjon, får den betydning at den i praksis avskjærer enkelte leverandører fra å levere tilbud på bakgrunn av for eksempel lokal tilhørighet).

Forutberegnelighetsprinsippet innebærer for anskaffelser etter forskriftens del I at oppdragsgivers angivelse av hvordan anskaffelsen skal gjennomføres, er bindende. Oppdragsgiver må gi informasjon til leverandørene om hva som skal anskaffes, hvilke kriterier som ligger til grunn for valget av leverandør og hvordan konkurransen skal gjennomføres.

Kravet om *etterprøvnbarhet* henger tett sammen med prinsippet om forutberegnelighet. Oppdragsgiver må sørge for at viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen begrunnes og dokumenteres. For anskaffelser som kun skal følge forskriftens del I, plikter oppdragsgiver å føre anskaffelsesprotokoll. Protokollen skal inneholde opplysninger om vesentlige forhold for gjennomføringen av anskaffelsen, jf. anskaffelsesforskriften § 7-1.¹⁵ Vesentlige forhold kan for eksempel være vurderinger og beslutninger om forhandlinger, utvelgelse av leverandører, tildeling av kontrakt og avlysning av konkurransen.

Forholdsmessighetsprinsippet regulerer gjennomslagskraften til de øvrige prinsippene. Plikter og rettigheter som utledes av andre prinsipper, må tilpasses den enkelte anskaffelsens art og omfang. Jo mindre og enklere en anskaffelse er, jo mindre vidtrekkende prosedyrekrav kan utledes av de øvrige prinsippene. På den annen side innebærer forholdsmessighetsprinsippet at kravene som oppdragsgiver stiller til leverandørene, må stå i forhold til anskaffelsen. Oppdragsgiver skal ikke stille strengere krav enn det som er nødvendig for å realisere formålet med anskaffelsen.

¹² Under 1,3 millioner dersom anskaffelsen er foretatt etter 6.4.2018

¹³ LOA § 5 (2) og FOA § 3-1 (1).

¹⁴ KOFA 2009/6.

¹⁵ FOA § 3-2.

2.2.1.3 Regler som gjelder for anskaffelser som skal følge forskriften del II og del III

Anskaffelsesforskriften gir utførlige regler for anskaffelser som omfattes av forskriften del I og II eller del I og III. Flere av reglene er like, og vi redegjør derfor i det følgende samlet for anskaffelsene som omfattes av de to delene av forskriften. På enkelte punkter er kravene etter forskriften del III «strengere» enn kravene for del II, og vi belyser derfor sentrale forskjeller.

Anskaffelsesprosedyrer

Anskaffelser som omfattes av forskriftens del I og II, skal foretas ved åpen tilbudskonkurranse eller begrenset tilbudskonkurranse, jf. anskaffelsesforskriften § 8-3.¹⁶ For anskaffelser iverksatt før 1. januar 2017 gjelder FOA § 5-1. Etter bestemmelsen kan anskaffelsen gjennomføres som åpen anbudskonkurranse, begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling. Konkurranse med forhandling kan gjennomføres enten ved at alle interesserte leverandører får levere tilbud, eller ved at oppdragsgiver gjør en utvelgelse av leverandører før disse gis mulighet til å levere tilbud.¹⁷

Anskaffelser som omfattes av forskriftens del I og III, skal foretas ved åpen eller begrenset anbudskonkurranse, jf. anskaffelsesforskriften § 13-1. På nærmere bestemte vilkår kan det benyttes konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring, konkurransepreget dialog eller konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring, jf. § 13-2 og § 13-3.¹⁸

Kunngjøring

Kravet om kunngjøring har som formål å sikre konkurranse ved anskaffelsen ved å nå ut til leverandørene som kan tenkes å inngi tilbud. Anskaffelser etter forskriften del I og II skal kunngjøres i Doffin, jf. anskaffelsesforskriften § 8-17.¹⁹ Anskaffelser etter del III skal i tillegg kunngjøres i TED-databasen, jf. anskaffelsesforskriften § 21-1.²⁰ Dersom kravet til kunngjøring ikke overholdes, er anskaffelsen å betrakte som en ulovlig direkte anskaffelse.²¹

Konkurransegrunnlag

For anskaffelser etter forskriftens del I og II skal oppdragsgiver utarbeide et konkurransegrunnlag dersom vilkårene for konkurransen ikke kan beskrives tilstrekkelig utfyllende i kunngjøringen, jf. anskaffelsesforskriften § 8-4.²² Konkurransegrunnlaget skal inneholde en tilstrekkelig og fullstendig beskrivelse av følgende:

- a. Hva som skal anskaffes,
- b. Hvilke kontraktvilkår som gjelder for oppdraget,
- c. Hvorvidt oppdragsgiveren vil inngå en rammeavtale,
- d. Hvordan oppdragsgiveren skal gjennomføre konkurransen,
- e. Hvilke krav som gjelder for innholdet i og utformingen av en forespørsel om å delta i konkurransen, eller for et tilbud,

¹⁶ Begge prosedyrene tillater at oppdragsgiver har dialog med leverandørene etter tilbudsfristens utløp. Begrepet «dialog» omfatter all kommunikasjon mellom oppdragsgiver og leverandørene, dvs. alt fra avklaringer av uklarheter eller retting av avvik til forhandlinger, jf. veileder til reglene om offentlige anskaffelser s. 104-105.

¹⁷ I visse unntakstilfeller har oppdragsgiver adgang til å gjøre anskaffelsen etter forskriftens del I, selv om den i utgangspunktet omfattes av del II, jf. FOA § 2-1 (2) og (3).

¹⁸ FOA § 14-1 jf. §§ 14-2, 14-3 og 14-4.

¹⁹ FOA § 9-1 (3).

²⁰ FOA § 18-1 (3).

²¹ Prop. 51 L (2015-2016) s. 86. For anskaffelser iverksatt før 1. januar 2017 fremgår det uttrykkelig av FOA § 4-1 (1) bokstav q.

²² FOA § 8-1.

- f. Andre opplysninger som er av betydning for utarbeidelsen av en forespørsel om å delta i konkurransen, eller for et tilbud.

For anskaffelser etter forskriftens del I og III skal det også utarbeides et konkurransegrunnlag dersom vilkårene for konkurransen ikke kan beskrives tilstrekkelig utfyllende i kunngjøringen, jf. anskaffelsesforskriften § 14-1. *I tillegg til kravene som er nevnt ovenfor, skal konkurransegrunnlaget gi en tilstrekkelig og fullstendig beskrivelse av følgende:*

- a. Når det opplyses hva som skal anskaffes, skal eventuelle kravspesifikasjoner og merkekrav inkluderes samt absolutte krav som alle leverandørene må oppfylle,
- b. Hvorvidt oppdragsgiver vil inngå et innovasjonspartnerskap eller etablere en dynamisk innkjøpsordning,
- c. Når det beskrives hvordan oppdragsgiver skal gjennomføre konkurransen, skal det opplyses om hvilken anskaffelsesprosedyre som er valgt, hvilke frister som gjelder, hvilke kvalifikasjonskrav og utvelgelseskriterier leverandørene må oppfylle, hvilke tildelingskriterier som gjelder, krav til kommunikasjon og hvorvidt elektroniske kataloger eller elektroniske auksjoner vil bli brukt.

Reglene om konkurransegrunnlag i anskaffelsesforskriften del III inneholder endringer fra tidligere regelverk. Etter FOA § 17-1 var oppdragsgiver forpliktet til å utarbeide konkurransegrunnlag, uavhengig av om vilkårene for konkurransen kunne beskrives tilstrekkelig utfyllende i kunngjøringen. Bestemmelsen gir en fullstendig liste over samtlige opplysninger konkurransegrunnlaget skulle inneholde. Det skulle blant annet angi den relative vekten av tildelingskriteriene eller tildelingskriteriene i prioritert rekkefølge.

Kvalifikasjonskrav

Kvalifikasjonskrav er minimumskrav som knytter seg til leverandørens egnethet til å levere den aktuelle anskaffelsen. For anskaffelser etter forskriften del I og II har oppdragsgiver en betydelig skjønnsfrihet knyttet til hvilke kvalifikasjonskrav som ønskes benyttet. Kravene kan blant annet knytte seg til leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner, og finansielle og økonomiske stilling, jf. anskaffelsesforskriften § 8-7.²³ For anskaffelser etter forskriften del I og III er det i § 16-1 opplistet hvilke kvalifikasjonskrav som lovlig kan stilles. Kravene kan bare gjelde registrering, autorisasjoner mv., jf. § 16-2, økonomisk og finansiell kapasitet, jf. § 16-13, og tekniske og faglige kvalifikasjoner, jf. § 16-5.²⁴ Kravene skal i begge tilfeller ha tilknytning til og stå i forhold til leveransen. Oppdragsgiver skal angi kvalifikasjonskravene sammen med de tilhørende dokumentasjonskravene i anskaffelsesdokumentene.²⁵

For anskaffelser foretatt før 1. januar 2017, gjelder FOA § 8-5 og § 17-5 om kvalifikasjonsgrunnlag. Etter bestemmelsene skal krav til leverandørens kvalifikasjoner i hovedtrekk angis i kunngjøringen og eventuelt utdypes i et eget kvalifikasjonsgrunnlag. Kunngjøringen må også angi hvordan leverandørene skal dokumentere at kvalifikasjonskravene er oppfylt.

²³ FOA § 8-4.

²⁴ For anskaffelser foretatt før 1. januar 2017 gjelder FOA § 17-4. I bestemmelsen presiseres det at vurderingen av leverandørens tekniske kvalifikasjoner særlig skal baseres på kriterier som faglig kompetanse, effektivitet, erfaring og pålitelighet. Videre at kravene ikke skal diskriminere leverandørene på grunnlag av nasjonal eller lokal tilhørighet.

²⁵ «Anskaffelsesdokumentene» er definert i § 4-2: «fellesbetegnelse for kunngjøringen, konkurransegrunnlaget og det europeiske egenerklæringsskjemaet».

Gjennomføring av konkurranse

Dersom anskaffelsen skal følge forskriften del I og II og oppdragsgiver har valgt *åpen tilbudskonkurranse*, jf. anskaffelsesforskriften § 8-3, plikter oppdragsgiver å vurdere og evaluere alle innkomne tilbud. Dersom oppdragsgiver har valgt *begrenset tilbudskonkurranse* kan alle interesserte leverandører levere forespørsel om å delta i konkurransen. Oppdragsgiver må da først foreta en prekvalifisering, hvor han på bakgrunn av de innkomne forespørslene om deltakelse vurderer om leverandørene oppfyller kvalifikasjonskravene. Bare de leverandørene som oppfyller kvalifikasjonskravene og deretter blir invitert til å delta i konkurransen, kan gi tilbud.²⁶ Etter at tilbudsfristen har utløpt, skal oppdragsgiver beslutte om han skal ha dialog med en eller flere av leverandørene.²⁷ En eventuell utvelgelse skal skje i samsvar med likebehandlingsprinsippet. Dette innebærer at oppdragsgiver ikke kan gi opplysninger som kan gi noen av leverandørene en fordel fremfor andre. Oppdragsgiver skal avvise leverandører som ikke oppfyller kvalifikasjonskravene, samt tilbud som lider av vesentlige avvik fra anskaffelsesdokumentene eller andre formalfeil.²⁸ Valg av tilbud skal skje på grunnlag av objektive tildelingskriterier som skal angis i prioritert rekkefølge i anskaffelsesdokumentene. Tildelingskriteriene skal ha tilknytning til leveransen og kan for eksempel være pris, kvalitet, livssyklus kostnader, miljø, sosiale hensyn og innovasjon. Tildelingskriteriene skal ikke være så skjønnspregede at de gir oppdragsgiveren ubegrenset valgfrihet.²⁹ Etter forskriften del I og III skal tildeling av kontrakt skje enten på basis av hvilket tilbud som er det økonomisk mest fordelaktige, hvilket tilbud som har den laveste kostnaden eller på grunnlag av det beste forholdet mellom pris eller kostnad og kvalitet.³⁰

Anskaffelser foretatt før 1. januar 2017, og som skulle følge FOA del I og II, kunne foretas ved *åpen eller begrenset anbudskonkurranse* eller *ved konkurranse med forhandling*. Oppdragsgiver måtte i slike tilfeller først vurdere om leverandørene oppfylte kvalifikasjonskravene og om det var fremlagt skatteattest.³¹ Tildeling av kontrakt skulle skje på basis av hvilket tilbud som var det mest økonomisk fordelaktige, eller utelukkende ut fra hvilket tilbud som hadde den laveste prisen.³² Dersom tildeling av kontrakt skjedde på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, skulle det benyttes kriterier som hadde tilknytning til kontraktsgjenstanden. Dette kunne eksempelvis være kvalitet, pris, teknisk verdi, estetiske og funksjonsmessige egenskaper, miljøegenskaper, driftsomkostninger, rentabilitet, kundeservice, teknisk bistand eller tid for levering eller ferdigstillelse. Tildelingskriteriene måtte oppgis i kunngjøringen eller i konkurransegrunnlaget.³³ Der oppdragsgiver på forhånd hadde bestemt seg for prioriteringen eller vektingen av kriteriene, skulle dette også angis. For anskaffelser som var omfattet av forskriftens del I og III, måtte oppdragsgiver angi den relative vektingen for hvert av kriteriene. Dersom det etter oppdragsgivers skjønn av påviselige grunner ikke var mulig å foreta en vekting, måtte kriteriene angis i prioritert rekkefølge med det viktigste først.³⁴

Meddelelse om valg av leverandør og begrunnelse

Etter forskrift om offentlige anskaffelser §§ 10-1 og 25-1³⁵ skal oppdragsgiveren, når det er truffet en avgjørelse om valg av leverandør, skriftlig og samtidig gi alle de berørte leverandørene en

²⁶ Se «veileder til reglene om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)», punkt 12.1.

²⁷ Anskaffelsesforskriften § 9-2 og § 9-3.

²⁸ Anskaffelsesforskriften §§ 9-4 - 9-6 og § 23-1, jf. §§ 24-1 – 24-9. Det samme følger av FOA §§ 11-10 – 11-12 og §§ 20-12 – 20-14 for anskaffelser foretatt før 1. januar 2017.

²⁹ Anskaffelsesforskriften § 8-11.

³⁰ Anskaffelsesforskriften § 18-1.

³¹ FOA § 11-1.

³² FOA § 13-2.

³³ FOA § 13-2 og § 22-2.

³⁴ FOA § 22-2 (3).

³⁵ FOA §§ 13-3 og 22-3

meddelelse om dette før kontrakten inngås. Oppdragsgiveren skal gi en begrunnelse for valget og angi en karenperiode i meddelelsen. Karenperiode er definert som tidsrommet mellom meddelelsen og det tidspunktet oppdragsgiver tidligst kan inngå kontrakt, og kravet om karenperiode har som formål å sikre en effektiv klageadgang³⁶. Begrunnelsen skal inneholde navnet på den valgte leverandøren og en redegjørelse for det valgte tilbudets egenskaper og relative fordeler i samsvar med tildelingskriteriene.

Anskaffelsesprotokoll og dokumentasjon

Oppdragsgiver skal oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen. Ved anskaffelser over EØS-terskelverdiene skal dokumentasjon oppbevares i minst tre år fra tidspunktet for inngåelse av kontrakten. Kontrakten skal oppbevares gjennom hele kontraktsperioden, jf. anskaffelsesforskriften § 7-1.

For anskaffelser etter forskriftens del I og II og del I og III inneholder forskriften detaljerte krav til hvilke opplysninger som skal følge av protokollen i den utstrekning de er relevante, jf. anskaffelsesforskriften §§ 10-5 og 25-5. Det skal blant annet fremgå hva som skal anskaffes, anslått verdi på kontrakten, begrunnelse for utvelgelse av leverandører til å delta i konkurransen, begrunnelse for avvisning og begrunnelse for valg av tilbud. Navnene på involverte leverandører skal også dokumenteres i protokollen.³⁷

På bakgrunn av foranstående utleder vi som revisjonskriterier for problemstillingen at Innkjøpstjenesten i Nord-Troms ved anskaffelser av varer, tjenester og bygge- og anleggskontrakter skal:

- **Gjennomføre konkurranse**
- **Kunngjøre konkurranse i henhold til regelverket**
- **Likebehandle leverandører**
- **Benytte tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket**
- **Utarbeide konkurransegrunnlag som inneholder opplysninger som forskriften krever**
- **Bruke kvalifikasjonskrav i henhold til regelverket**
- **Benytte tildelingskriterier i henhold til regelverket**
- **Meddele beslutning om kontraktstildeling i henhold til regelverket**
- **Føre anskaffelsesprotokoll i henhold til regelverket**
- **Sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen er skriftlig**

2.2.2 *Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 2*

Dokumentet *Beskrivelse felles innkjøpsfunksjon for kommunene i Nord-Troms* ble vedtatt 31.8.2010 og er undertegnet av daværende rådmenn i alle de seks kommunene. Dokumentet omtales heretter som *samarbeidsavtalen*. Samarbeidsavtalen inneholder informasjon om bakgrunnen for dannelsen av et felles innkjøpsorgan, hvordan innkjøpstjenesten skulle organiseres, krav til de deltakende kommunene, hva tjenesten skal arbeide med, samt kostnadsfordeling. Fordi samarbeidsavtalen gir uttrykk for deltakerkommunenes målsetninger med innkjøps samarbeidet og beskriver innkjøpstjenestens tiltenkte funksjon, er den en relevant kilde for utledning av revisjonskriterier.

³⁶ «Veileder til reglene om offentlige anskaffelser» pkt. 16.3.1

³⁷ Det samme følger av FOA § 3-1 (7) og § 3-2 for anskaffelser foretatt før 1. januar 2017.

Inngåelse av rammeavtaler

En sentral del av innkjøpssjefens arbeidsoppgaver er ifølge samarbeidsavtalen å inngå felles rammeavtaler for alle kommunene. Det oppgis her at slike rammeavtaler, i tillegg til å være økonomisk fordelaktige, ville være arbeidsbesparende for kommunene å forholde seg til. Flest mulig rammeavtaler for både varer og tjenester skulle avlaste brukerne og redusere behovet for enkeltanskaffelser. Av samarbeidsavtalen fremgår det at alle kommunene skal gis mulighet til å komme med innspill under utarbeidelse av kravspesifikasjon gjennom egne brukergrupper.

Utgangspunktet var at alle seks deltakerkommunene skulle være med på fellesanbud. Imidlertid ble det i samarbeidsavtalen tatt høyde for at enkelte kommuner kan velge å ikke delta på felles rammeavtaler når dette er formålstjenlig. I slike tilfeller skal dette meldes skriftlig til innkjøpsfunksjonen ved planlegging av anskaffelsen. Samarbeidskommunen vil da selv være ansvarlig for sine anskaffelser på dette området. Det presiseres i samarbeidsavtalen at slike avvik skal unngås i størst mulig grad.

Distribusjon av informasjon

Det fremgår av samarbeidsavtalen at det er et mål at oppdatert informasjon om rammeavtaler skulle være tilgjengelig for alle kommunene på intranett. I tillegg skulle det tilbys brukerstøtte per telefon. Følgende informasjon skal ifølge samarbeidsavtalen gjøres tilgjengelig for deltakerkommunene:

- Innkjøpsrelatert informasjon, nyheter osv.
- Informasjon om rammeavtaler
- Informasjon om pågående anskaffelsesprosesser
- Lover, forskrifter, retningslinjer og reglementer
- Prosedyrebeskrivelser
- Ulike maler for konkurransegrunnlag, protokoller, brevmaler osv.

I tillegg skulle det legges ut konfidensiell avtaleinformasjon om priser og lignende - med adgangsbegrensning.

Styringsgruppe og kontaktperson i deltakerkommunene

Etter samarbeidsavtalen skal hver deltakerkommune ha en kontaktperson som er tilknyttet innkjøpssamarbeidet. Rådmennene har det overordnede ansvaret for samarbeidet, men innkjøpssjefen skal i det daglige forholde seg til kontaktpersonen i den enkelte kommune. Før innkjøpssamarbeidet utlyser en konkurranse, har kontaktpersonen ansvar for å skaffe personer til brukergrupper for sin kommune og sørge for å skaffe bakgrunnsmateriale - for eksempel oversikt over kommunens forbruk og behov. Kontaktpersonen har også ansvar for all intern kommunikasjon for sin kommune og må holde seg oppdatert på rammeavtalene og hjelpe til med å sørge for at avtalene holdes. Kontaktpersonen inngår også som sin kommunes representant i styringsgruppa. Styringsgruppa skal ha jevnlig møter ut fra kommunenes og/eller innkjøpssjefens behov. Det fremgår ikke av avtalen hva som skal være innholdet i møtene, eller nærmere om hva styringsgruppa skal arbeide med. Styringsgruppa er ansvarlig for prioritering av arbeidsgrupper i ordningen. Rådmennene er ansvarlig for at egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant til gruppa og melder endringer fortløpende til innkjøpssjef.

Rådgivning og kurs

Ifølge samarbeidsavtalen har innkjøpssamarbeidet ansvaret for å tilby samarbeidskommunene kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser, enten intern i den enkelte kommune eller ved

felleskurs. Kursene skal ifølge samarbeidsavtalen ha som hensikt å «spre forståelsen av viktigheten av riktig bruk av rammeavtaler, grunnleggende anskaffelsesprinsipper og lignende».

På bakgrunn av foranstående utleder vi følgende revisjonskriterier for problemstilling 2:

Innkjøpstjenesten skal:

- Fremforhandle rammeavtaler på vegne av alle deltakerkommunene
- Tilby samarbeidskommunene kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser

Deltakerkommunene v/kontaktperson skal:

- Sørge for å kommunisere innkjøpssamarbeidets virksomhet innad i sin kommune
- Skaffe bakgrunnsmateriale tilknyttet sin kommunes forbruk og behov ved å etablere kommunale brukergrupper i forkant av fellesanskaffelser

Styringsgruppa skal:

- Avholde jevnlig møter

Rådmennene i deltakerkommunene skal:

- Sørge for at egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant til styringsgruppa

Revisjonskriteriene vi har utledet, oppgis i tekstboks innledningsvis i kapitlene de brukes i.

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

3.1 Metode og datamateriale

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er gjennomført i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon³⁸.

Ved oppstart av forvaltningsrevisjonen sendte revisor oppstartsbrev til samtlige av deltakerkommunene i innkjøpssamarbeidet. Revisor avholdt oppstartsmøter per telefon med de som var blitt oppnevnt som kontaktperson i de seks kommunene. Følgende har vært kontaktpersoner i anledning forvaltningsrevisjonen:

- Tore Li, økonomileder Kvæningen kommune
- Håkon Jørgensen, økonomileder Kåfjord kommune
- Hilde Grønaas, økonomisjef Lyngen kommune
- Rita Toresen, økonomisjef Nordreisa kommune
- Cissel Samuelsen, rådmann Skjervøy kommune
- Espen Li, økonomisjef Skjervøy kommune
- Gunnar Folden Grundetjern, økonomisjef Storfjord kommune

Med unntak av Cissel Samuelsen inngår alle de ovennevnte kontaktpersonene i styringsgruppa for innkjøpssamarbeidet. I forbindelse med oppstartsmøtene innhentet revisor noe informasjon om den enkelte kommunes anskaffelsespraksis og deres erfaringer med deltakelse i innkjøpssamarbeidet.

For å besvare problemstilling 1 har revisor gjort et utvalg av anskaffelser til gjenstand for nærmere undersøkelse. Kontaktpersonene i kommunene oppga at innkjøpssjefen i varierende grad hadde bistått kommunene med enkeltanskaffelser. I noen kommuner var dette gjort i stor grad og i andre kommuner i mindre eller ingen grad. Innkjøpstjenestens hovedoppgave er å fremforhandle fellesavtaler for alle deltakerkommunene. Av overordnet prosjektskisse som de seks kontrollutvalgene har vedtatt, fremgår det også at revisor i forvaltningsrevisjonen skulle ha fokus på fellesanskaffelser. På bakgrunn av dette valgte vi å fokusere våre undersøker på felles rammeavtaler. Følgende tre rammeavtaler ble valgt ut for nærmere undersøkelse i denne forvaltningsrevisjonen:

- Medisinske forbruksvarer
- PC og tynnklienter
- Salgs- og skjenkekontroller

En anskaffelsesprosess startes med en behovsvurdering og avsluttes med signering av kontrakt med valgt leverandør. Anskaffelsesprosesser skal, som vi redegjorde for i kapittel 2, være dokumenterte og etterprøvbare. Det innebærer at for alle faser i anskaffelsesprosessen skal oppdragsgiveren kunne legge frem dokumentasjon som gir en tredjeperson, i dette tilfellet revisor, en forståelse av anskaffelsesprosessen i sin helhet. Det er derfor i hovedsak skriftlig dokumentasjon som Innkjøpstjenesten i Nord-Troms har utarbeidet gjennom anskaffelsesprosessene, som er *relevante data* for revisjonens undersøkelse av problemstilling 1. Datamaterialet som vi legger til grunn for våre vurderinger, er innsamlet hovedsakelig ved bruk av dokumentanalyse som metode. For de

³⁸ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorsforbunds styre 1. februar 2011

utvalgte anskaffelsene har vi bedt innkjøpssjefen og/eller representanter fra deltakerkommuner om å sende oss dokumentasjon som belyser hele anskaffelsesprosessen; fra tilbudsinnhenting /kunngjøring til kontraktsinngåelse. Vi har også innhentet noe informasjon fra kunngjøringer i Doffin, og fra vedlegg til slike kunngjøringer. Vår vurdering av anskaffelsene avhenger av den samlede dokumentasjon som er lagt frem for den enkelte anskaffelse.

For å besvare problemstilling 2 og 3 har vi hovedsakelig basert oss på skriftlig og muntlig informasjon fra kommunene. Vi utarbeidet et spørreskjema der vi utledet spørsmål med utgangspunkt i bestemmelser i samarbeidsavtalen. Spørsmålene var knyttet til følgende tema:

- Fellesanbud
- Enkeltanbud
- Kompetanse
- Kontaktperson
- Styringsorganer
- Kommunens opplevelse av innkjøpssamarbeidet

Vi mottok svar på spørreskjemaene fra kontaktpersonene i alle de seks deltakerkommunene. Informasjonen som fremgikk av de utfylte spørreskjemaene, i tillegg til muntlig informasjon som ble gitt til revisor i oppstartsmøter med de enkelte kommunene, er lagt til grunn som faktagrunnlag i rapporten. Der vi har sett behov for utfyllende eller supplerende informasjon, har vi etterspurt dette i den enkelte kommune. Vi har også vært i telefonisk kontakt med innkjøpssjef Jonny Bless som har bistått med informasjon og dokumentasjon som vi har etterspurt.

Kommunestyret i Skjervøy behandlet i møte 25.10.2017 under sak 61/17 spørsmål om hvorvidt kommunen skulle fortsette å inngå i samarbeidet. I forbindelse med denne saken har tidligere innkjøpssjef utarbeidet et dokument der han evaluerer innkjøpssamarbeidet og kommer med noen betraktninger rundt hvordan det har fungert i perioden 2010-2017. Fakta, opplysninger og innkjøpssjefens synspunkter slik de fremgår av evalueringen, inngår i datamaterialet i denne rapporten. Annen skriftlig dokumentasjon som inngår faktagrunnlaget for vår rapport, er samarbeidsavtale utarbeidet ved etablering av samarbeidet og saksfremlegg fra K-sekretariatet IKS til kontrollutvalgene.

3.1.1 Gyldighet og pålitelighet

Med gyldige data menes at dataene som samles inn i undersøkelsen, skal utgjøre et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp imot revisjonskriteriene og problemstillingene. Med pålitelige data menes at dataene skal være mest mulig nøyaktige.

En anskaffelsesprosess skal kunne etterprøves gjennom en analyse av oppdragsgivers dokumentasjon. Det er derfor i hovedsak skriftlig dokumentasjon fra innkjøpstjenesten som oppdragsgiver som er relevante data for problemstillingen om etterlevelse av regelverket. Som nevnt tidligere er slike data innhentet ved at revisor har sendt forespørsel om dokumentasjon til representanter for innkjøpstjenesten i Nord-Troms og fra deltakende kommuner. Revisor opplever at vi i varierende grad er blitt tilsendt den dokumentasjonen vi har etterspurt og som vi har ansett som nødvendig for å belyse anskaffelsesprosessen i sin helhet. Fordi de anskaffelsene vi skulle undersøke har vært gjennomført av tidligere innkjøpssjef som hadde kontorsted i Storfjord, skal mye av dokumentasjonen være lagret i Storfjord kommunes saksbehandlingssystem. Herfra har vi fått innhentet noe dokumentasjon. Representanten fra Storfjord kommune og innkjøpssamarbeidet

har imidlertid opplyst at en del av den nødvendige dokumentasjonen også ligger i andre systemer, og at det på grunn av begrensede tilganger og nye saksbehandlingssystemer har vært utfordrende for både Storfjord kommune og nåværende innkjøpssjef å fremskaffe denne.

For to av de undersøkte anskaffelsene har vi fått tilsendt *noe* av den etterspurte dokumentasjonen. For én av de utvalgte anskaffelsene har revisor ikke mottatt noe av den etterspurte dokumentasjonen, men vi har selv innhentet noe relevant dokumentasjon gjennom vedlegg til kunngjøringen i Doffin. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at vi for disse tre anskaffelsene har tilstrekkelige og relevante data til å kunne gjøre vurderinger opp mot *enkelte* av de revisjonskriteriene som vi har utledet i kapittel 2. For de delene av anskaffelsesprosessen der vi ikke har fått tilsendt nødvendig dokumentasjon, er revisors vurdering at vi ikke har data som muliggjør vurderinger opp mot revisjonskriteriene.

For alle tilfellene kan vi imidlertid gjøre vurderinger opp mot revisjonskriteriet om at vurderinger som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen, skal være dokumenterte. Det vil fremgå tydelig under fremstillingen av de enkelte anskaffelsene hvilke revisjonskriterier som det - på grunn av manglende dokumentasjon - ikke gjøres vurderinger av.

Revisjonen har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet som legges til grunn. Vi har sammenliknet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. I tillegg har vi fremlagt datamaterialet for kommunene og innkjøpssjefen. Vi har korrigert faktafeil som disse har påpekt, og gjort tilføyelser i datamaterialet på bakgrunn av utfyllende informasjon som de har gitt i forbindelse med dette. Informasjonen som vi legger til grunn i rapporten, er innhentet fra innkjøpssjefen og fra kommunalt ansatte som i egenskap av å være kontaktpersoner for innkjøpssamarbeidet må forutsettes å ha god kunnskap om de forholdene vi undersøker. På bakgrunn av forannevnte vurderinger, sammenlikninger og verifiseringer, forutsetter revisjonen at det ikke er vesentlige feil i datamaterialet som presenteres i rapporten.

Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også søkt sikret gjennom revisjonens interne kvalitetssikringssystem.

3.1.2 Avgrensninger

Undersøkelsen retter seg primært mot selve innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms. Det vil si at vi som utgangspunkt ikke gjør undersøkelser og vurderinger av enkeltanskaffelser som er foretatt i den enkelte deltakerkommune. Et unntak fra denne avgrensningen finnes i kapittel 4.1 der vi gir en fremstilling av anskaffelser som innkjøpstjenesten har medvirket til, og som har kommet opp til behandling i KOFA. I kapittel 5.4.1 som omhandler kommunenes egen kompetanse på området for offentlige anskaffelser, viser vi også til konkrete tilfeller der de deltakende kommunene har opplevd at anskaffelser gjennomført at kommunalt ansatte har blitt innklaget til KOFA. I disse tilfellene gjør vi ikke vurderinger av anskaffelsesprosessen opp mot utledede revisjonskriterier.

4 ETTERLEVELSE AV REGELVERK

Har anskaffelser der innkjøpskontoret har medvirket til gjennomførelsen, herunder særlig fellesinnkjøp og rammeavtaler, vært i tråd med sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser?

Innkjøpstjenesten i Nord-Troms skal ved anskaffelser av varer, tjenester og bygge- og anleggskontrakter:

- **Gjennomføre konkurranse**
- **Kunngjøre konkurranse i henhold til regelverket**
- **Likebehandle leverandører**
- **Benytte tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket**
- **Utarbeide konkurransegrunnlag som inneholder opplysninger som forskriften krever**
- **Bruke kvalifikasjonskrav i henhold til regelverket**
- **Benytte tildelingskriterier i henhold til regelverket**
- **Meddele beslutning om kontraktstildeling i henhold til regelverket**
- **Føre anskaffelsesprotokoll i henhold til regelverket**
- **Sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen er skriftlig**

4.1 Avgjørelser i Klagenemda for offentlige anskaffelser

Ifølge evaluering gjort av tidligere innkjøpssjef har det i perioden siden etablering av samarbeidet vært gjennomført 153 kunngjøringer. Det er sannsynligvis gjennomført noen flere kunngjøringer etter at evalueringen ble gjort. Søk i databasen til KOFA viser at Innkjøpstjenesten i Nord-Troms ved to anledninger har blitt innklaget for brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Disse tilfellene gjelder inngåelse av felles rammeavtaler. I begge tilfellene har KOFA konkludert med brudd på regelverket. Sakene gjøres rede for i det følgende.

2011/313

Innkjøpstjenesten i Nord-Troms kunngjorde 6. mai 2011 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av legemidler og apotekvarer. Apotek-1 klagde inn innkjøpssamarbeidet for brudd på LOA § 5 og FOA § 3-1. KOFA kom til at Innkjøpstjenesten hadde brutt kravet til forutberegnelighet ved evaluering av tildelingskriteriet «leveringsbetingelser». Dette fordi antall apotek i regionen og deres åpningstider ble vektlagt for tungt under vurderingen av tildelingskriteriet «leveringsbetingelser». KOFA kom også til at Innkjøpstjenesten hadde brutt FOA § 22-3 nr. 5 ved å endre den skjønsmessige evalueringen av tilbudene i tildelingsevalueringen.

2012/43

Innkjøpstjenesten i Nord-Troms kunngjorde 24. november 2011 en åpen anbudskonkurranse for inngåelse av rammeavtale om medisinske forbruksvarer. Maske Gruppen AS klagde inn Innkjøpssamarbeidet for brudd på kravet til forutberegnelighet i LOA § 5. KOFA kom til at Innkjøpstjenesten hadde brutt kravet til forutberegnelighet ved å vektlegge egne erfaringer ved evaluering av tildelingskriteriene. KOFA kom også til at Innkjøpstjenesten hadde brutt kravet til

etterprøvnbarhet og gjennomsiktighet ved at det var uklart hvorvidt eksterne referanser var vektlagt ved evalueringen av tildelingskriteriene.

I tillegg til de ovenfor nevnte tilfellene har revisor fått informasjon om at Innkjøpstjenesten har vært involvert i anskaffelse av vintervedlikehold/brøytetjenester i Skjervøy kommune. I forbindelse med denne anskaffelsen ble Skjervøy kommune innklaget til KOFA av to leverandører, der klagenemnda kom frem til at det forelå brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Innkjøpstjenesten var også i 2016 involvert i anskaffelse av brøytetjenester i Nordreisa kommune. Anskaffelsen ble innklaget til KOFA, som i sak 2017/165 kom frem til at det forelå brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Ut over dette har revisor ikke informasjon om andre enkeltanskaffelser gjennomført av den enkelte samarbeidskommune der Innkjøpstjenesten har ytt bistand, og som har blitt innklaget til KOFA. Søk i KOFA sine databaser indikerer ikke at det finnes flere slike tilfeller. Vi tar imidlertid forbehold om at det likevel kan finnes slike tilfeller som revisor ikke er gjort kjent med.

4.2 Medisinske forbruksvarer

Revisors funn

Det ble 15.2.2018 inngått rammeavtale mellom kommunene i Innkjøps samarbeidet og leverandøren Helse service Engros AS om levering av medisinsk forbruksmateriell. Av beskrivelsen i Doffin fremgår det at rammeavtalen omfattet produkter til sårbehandling, ernæring, hansker og bekledning, inkontinensprodukter, laboratorieprodukter, hygieneprodukter mv. Videre fremgår det at anskaffelsens totale verdi var beregnet til kr. 4 500 000 ekskl. mva, og av annen dokumentasjon som revisor har fått oversendt, fremgår det at anskaffelsen skulle gjennomføres etter forskriftens del I og III. Anskaffelsen er kunngjort nasjonalt (Doffin), og her fremgår det også at kunngjøringen er oversendt til TED-databasen. Av kunngjøringen fremgår det at anskaffelsen skulle gjennomføres som en åpen anbudskonkurranse.

Det er utarbeidet et konkurransegrunnlag for anskaffelsen som består av kravspesifikasjon, konkurranseregler og kontraktsvilkår. Her fremgår at det skal inngås en rammeavtale, hva som skal anskaffes samt kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier. Det fremgår tilbudsfrist, krav til utforming av tilbud og til kommunikasjonen. Ifølge konkurransegrunnlaget skulle tildeling av kontrakt skje på basis av det beste forholdet mellom pris eller kostnad og kvalitet. Pris skulle vektas 60 %, kvalitet skulle vektas 30 % og service skulle vektas 10 %. Det er oppstilt kvalifikasjonskrav til eventuelle leverandører, og det angis hvilken dokumentasjon som skulle oversendes for å dokumentere at leverandørene oppfylte kriteriene. Kvalifikasjonskriteriene var tilknyttet organisatorisk og juridisk stilling (registreringer i foretaksregister, faglig register eller handelsregister, betalte skatter og avgifter), økonomisk og finansiell stilling (årlig omsetning de to siste årene på minimum to ganger den anslåtte verdien av kontrakten, positiv egenkapital, krav til likviditetsgrad) samt tekniske og faglige kvalifikasjoner (erfaring fra tilsvarende leveranser).

Kunngjøringen i Doffin er oppdatert med informasjon om kontraktsinngåelsen. Her fremgår at det kom inn ett tilbud i konkurransen.

Revisor har etterspurt ytterligere dokumentasjon fra innkjøpstjenesten for å kunne belyse denne konkrete anskaffelsesprosessen. Følgende dokumentasjon er etterspurt av revisor, men ikke oversendt til oss innen fastsatt frist:

- Anskaffelsesprotokoll
- Fullstendig tilbud fra valgte leverandør (Helseservice Engros AS) med alle vedlegg/bilag
- Dokumentasjon som viser at innkomne tilbud er vurdert opp mot kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier.

Revisors vurdering

Anskaffelsen er foretatt i 2018, og vurderes derfor etter gjeldende regelverk om offentlige anskaffelser. Vare- og tjenestekontrakter med anslått verdi over 1,75 millioner skulle på tidspunktet for anskaffelsesprosessen gjennomføres etter forskriftens del I og III. Som en følge av at anskaffelsen er kunngjort i Doffin og i TED-databasen, er revisors vurdering at revisjonskriteriet om å *kunngjøre konkurranse i henhold til regelverket* er **oppfylt**. Fordi anskaffelsen er kunngjort i henhold til regelverket, er revisors vurdering også at innkjøpstjenesten har **oppfylt** kriteriet om å *gjennomføre konkurranse*. Anskaffelsen er gjennomført som en åpen anbudskonkurranse, og revisors vurdering er dermed av kriteriet om å *benytte tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket* er **oppfylt**.

Konkurransesgrunnlaget inneholder de opplysningene som det er krav om etter forskriften. Revisors vurdering er derfor at innkjøpstjenesten har **oppfylt** kriteriet om å *utarbeide konkurransegrunnlag som inneholder de opplysninger som forskriften krever*. Innkjøpstjenesten har oppstilt kvalifikasjonskrav som er lovlige etter forskrift om offentlige anskaffelser. Fordi revisor ikke har fått tilsendt dokumentasjon som viser at valgte tilbyder har dokumentert oppfyllelse av de oppstilte kvalifikasjonskrav, har revisor ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt innkjøpstjenesten har oppfylt kriteriet om å *bruke kvalifikasjonskrav i henhold til regelverket*. Oppdragsgiver har benyttet tildelingskriterier som er lovlige etter forskriften. Fordi det bare kom inn ett tilbud i konkurransen, er det ikke relevant å vurdere hvorvidt oppdragsgiver i sitt valg av leverandør faktisk har *benyttet lovlige tildelingskriterier*. Av samme grunn er det heller ikke relevant å vurdere om innkjøpstjenesten har oppfylt kriteriet om å *likebehandle leverandører*, eller å *meddele beslutning om kontraktstildeling i henhold til regelverket*.

Revisor har etterspurt protokoll for anskaffelsen, men har ikke blitt forelagt denne. Revisor har dermed ikke grunnlag for å vurdere om innkjøpstjenesten har oppfylt kriteriet om å *føre anskaffelsesprotokoll i henhold til regelverket*. Innkjøpstjenesten har heller ikke oversendt fullstendig tilbud fra valgte leverandør, og heller ikke dokumentasjon som viser at valgte leverandør er vurdert opp mot, og oppfyller, oppstilte kvalifikasjonskrav. På bakgrunn av dette, sett i sammenheng med at anskaffelsesprotokoll heller ikke er oversendt, er revisors vurdering at innkjøpstjenesten **ikke har oppfylt** kriteriet om å *sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen er skriftlig*.

4.3 PC og tynnklienter

Revisors funn

Det ble 8.5.2018 inngått avtale mellom Skjervøy kommune og leverandøren Itello AS om kjøp av datamaskiner, tynne klienter, mobiler og PAD's. Det fremgår av dokumentasjonen til anskaffelsen at oppdragsgiver var alle de seks kommunene i innkjøpsamarbeidet. Anskaffelsen er kunngjort i Doffin, men revisor kan ikke finne informasjon om at anskaffelsen er oversendt for kunngjøring i TED-databasen. Ifølge kunngjøringen var anskaffelsens verdi estimert til kr. 3 500 00 ekskl. mva. Det er utarbeidet et konkurransegrunnlag for anskaffelsen. Her fremgår informasjon om hva som skal anskaffes, at kommunen hadde til hensikt å inngå en parallell rammeavtale, og at konkurransen

skulle gjennomføres som en åpen anbudskonkurranse. Det fremgår krav til kontakt/kommunikasjon med oppdragsgiver. Det inneholder også informasjon om alle aktuelle frister, om hvordan tilbudet skulle utformes, og at tilbud skulle leveres elektronisk i KGVlight.com³⁹. Om tildelingskriterier og vektning av disse fremgikk følgende:

	% vektlegges
Pris levert kunden	55
Vurdering av bestillingsprosess	15
Service og garanti	15
Leveringstid	10
Miljøkrav Energy Star	5

Videre er det stilt kvalifikasjonskrav til eventuelle tilbydere. Kvalifikasjonskravene er knyttet til leverandørenes registrering og autorisasjon, økonomisk og finansiell kapasitet samt tekniske og faglige kvalifikasjoner.

Revisor har etterspurt ytterligere dokumentasjon fra innkjøpstjenesten for å kunne belyse denne konkrete anskaffelsesprosessen. Følgende dokumentasjon er etterspurt av revisor, men ikke oversendt til oss innen satt frist:

- Anskaffelsesprotokoll
- Tilbud fra valgt leverandør
- Dokumentasjon fra valgt leverandør som dokumenterer at leverandøren oppfyller eventuelle kvalifikasjonskrav
- Dokumentasjon som viser meddelelse av beslutning om kontraktstildeling for alle tilbydere

Revisors vurdering

Anskaffelsen er gjennomført i 2018, og skal derfor vurderes etter det på nåværende tidspunkt gjeldende regelverket. Vare- og tjenestekontrakter med estimert verdi over 2 millioner skulle på tidspunktet for anskaffelsesprosessen foretas etter forskriftens del I og III, noe som også er forutsatt fra oppdragsgivers side i konkurransegrunnlaget. Anskaffelser som reguleres av disse delene av regelverket, skal kunngjøres nasjonalt (Doffin) og i hele EØS-området (TED). Som en følge av at anskaffelsen ikke er kunngjort i TED-databasen, vurderer vi at *revisjonskriteriet om å kunngjøre konkurranse i henhold til regelverket ikke er oppfylt*. På bakgrunn av at anskaffelsen ikke er kunngjort i TED-databasen er revisors vurdering også at innkjøpstjenesten **ikke fullt ut** har oppfylt kravet til å *gjennomføre konkurranse*. Anskaffelsen er gjennomført som en åpen anbudskonkurranse, og revisors vurdering er dermed at innkjøpstjenesten har **oppfylt** kriteriet om å *benytte tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket*. På bakgrunn av det konkurransegrunnlaget som revisor har fått oversendt, vurderer vi at innkjøpstjenesten har **oppfylt** kriteriet om å *utarbeide konkurransegrunnlag som inneholder opplysninger som forskriften krever*.

Av konkurransegrunnlaget fremgår det at oppdragsgiver har oppstilt både kvalifikasjonskrav og tildelingskriteriet som er lovlige etter forskriften. Fordi vi ikke har mottatt dokumentasjon på innkomne tilbud, og at disse tilbudene er blitt vurdert opp mot tildelingskriterier og kvalifikasjonskrav, har vi imidlertid ikke grunnlag for å vurdere om kvalifikasjonskrav og

³⁹ Konkurransегjennomføringsverktøy som kan benyttes i hele konkurranse gjennomføringen, fra kunngjøring til kontraktsinngåelse

tildelingskriterier faktisk har blitt *benyttet* i henhold til regelverket. På bakgrunn av manglende dokumentasjon har vi heller ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt oppdragsgiver har *likebehandlet leverandører, meddelt beslutning om kontraktstildeling i henhold til regelverket, eller ført anskaffelsesprotokoll i henhold til regelverket*. I alle tilfeller er revisors vurdering, på bakgrunn av at slik dokumentasjon ikke har latt seg fremskaffe, at innkjøpstjenesten **ikke har oppfylt** kriteriet om å *sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av anskaffelsen er skriftlig*.

4.4 Salgs- og skjenkekontroller

Revisors funn

Av dokumentasjon og informasjon som revisor har fått fra representanter i de ulike samarbeidskommunene, fremgår det at flere av kommunene deltar i en rammeavtale på området for salgs- og skjenkekontroller. Revisor har funnet en kunngjøring i Doffin som er datert 28.10.2016. Her fremgår at innkjøpstjenesten på vegne av kommunene i Nord-Troms hadde til hensikt å inngå avtale om «*kontroll av salgs- og skjenkebevilgninger samt røykeforbud og internkontrollmapper*». Anskaffelsens verdi var beregnet til kr. 1 550 000. Det fremgår videre at anskaffelsen skulle gjennomføres etter forskriftens del I og II og at det skulle benyttes åpen anbudskonkurranse.

Revisor finner at følgende dokumentasjon er vedlagt kunngjøringen i Doffin:

- Mal for kontrakt
- Mal for leverandørenes tilbudsbrev
- Konkurransesgrunnlag
- Mal for leverandørenes pristilbud og informasjon om utfylling av prisskjemaet

Konkurransesgrunnlaget inneholder informasjon om hva som skulle anskaffes, valgte anskaffelsesprosedyre, kriterier for tildeling av kontrakt samt hva tilbudene skulle inneholde og hvordan disse skulle utformes og leveres. Videre inneholder konkurransesgrunnlaget frister for mottak av tilbud, adgang til å gi alternative tilbud og til å ta forbehold samt bruk av underleverandører. Av konkurransesgrunnlaget fremgår også hvilke kvalifikasjonskrav som ble stilt til leverandøren; disse var knyttet til innbetaling av skatt og merverdiavgift, leverandørens organisatoriske og juridiske stilling, økonomisk og finansiell kapasitet samt tekniske og faglige kvalifikasjoner. Tildeling skulle skje på bakgrunn av det økonomisk mest fordelaktige tilbudet basert på følgende kriterier:

- Pris (50%)
- Kvalitet og service (50%)

Revisor finner at kunngjøringen i Doffin er oppdatert med informasjon om kontraktsinngåelse. Her fremgår at det kom inn fire tilbud i konkurransen, og at leverandøren Nordfjeldske Kontroll AS ble innstilt som valgt leverandør.

For å belyse selve konkurransegjennomføringen har revisor etterspurt følgende dokumentasjon:

- Kontrakt
- Anskaffelsesprotokoll
- Tilbud fra valgt leverandør
- Dokumentasjon som viser at valgt leverandør oppfyller eventuelle kvalifikasjonskrav

- Dokumentasjon som viser at oppdragsgiver har evaluert tilbydere samt begrunnelse for valgt leverandør
- Dokumentasjon som viser meddelelse av beslutning om kontraktstildeling til alle tilbydere

Revisor har ikke blitt tilsendt noe av den etterspurte dokumentasjonen fra innkjøpstjenesten eller representanter fra deltakerkommunene.

Revisors vurdering

Anskaffelsen er gjennomført i 2016, og skal derfor vurderes etter tidligere lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Vare- og tjenestekontrakter med estimert verdi under 1,75 millioner skulle på tidspunktet for anskaffelsen foretas etter forskriftens del I og II, noe som også er forutsatt fra oppdragsgivers side i konkurransegrunnlag og kunngjøring. Anskaffelser som på tidspunktet ble regulert av dette regelverket, skulle kunngjøres nasjonalt i Doffin. Revisor har funnet at dette er gjort i dette tilfellet, og vår vurdering er derfor at *revisjonskriteriet om å kunngjøre konkurranse i henhold til regelverket* er **oppfylt**. Det er forutsatt i konkurransedokumentene at anskaffelsen skulle gjennomføres som en åpen anbudskonkurranse. Revisors vurdering er at dette er tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket. Fordi vi ikke har dokumentasjon som belyser selve konkurransegjennomføringen, har vi imidlertid ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt innkjøpstjenesten faktisk har *benyttet tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket*.

Innkjøpstjenesten har *utarbeidet et konkurransegrunnlag som inneholder de opplysninger som forskriften krever*. Revisors vurdering er dermed at dette revisjonskriteriet er **oppfylt**. Videre har innkjøpstjenesten oppstilt kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier som det etter regelverket om offentlige anskaffelser er anledning til å oppstille. Fordi vi ikke har dokumentasjon som viser tilbudene som kom inn i konkurransen og hvordan disse er vurdert opp mot hverandre, har vi ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt innkjøpstjenesten faktisk har *benyttet tildelingskriterier i henhold til regelverket*. Fordi vi ikke har dokumentasjon som viser hvorvidt valgte leverandør oppfylte de oppstilte kvalifikasjonskravene, har vi heller ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt innkjøpstjenesten faktisk har *benyttet kvalifikasjonskrav i henhold til regelverket*.

På bakgrunn av manglende dokumentasjon har revisor heller ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt innkjøpstjenesten har;

- Gjennomført konkurranse
- Likebehandlet leverandører
- Meddelt beslutning om kontraktstildeling i henhold til regelverket
- Ført anskaffelsesprotokoll i henhold til regelverket

I alle tilfeller er revisors vurdering, på bakgrunn av at den ovenfor nevnte dokumentasjonen ikke har latt seg fremskaffe, at innkjøpstjenesten **ikke har oppfylt** kriteriet om å *sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen er skriftlig*.

4.5 Oppsummering og samlet konklusjon

Ovenstående funn og vurderinger viser at innkjøpstjenesten i to av de tre undersøkte tilfellene kan dokumentere oppfyllelse av enkelte, men ikke alle de her aktuelle, kravene i anskaffelsesregelverket. For én av de tre anskaffelsene kan innkjøpssamarbeidet ikke dokumentere oppfyllelse av noen av regelverkets krav. Dokumentasjon er etterspurt både fra innkjøpssjef og fra deltakerkommunen der tidligere innkjøpssjef hadde kontorsted. Revisor har heller ikke fått anvisning på hvem andre vi eventuelt kan henvende oss til for å få oversendt slik dokumentasjon.

Et grunnleggende prinsipp om etterprøvbarehet skal gjelde for alle anskaffelser som omfattes av lov om offentlige anskaffelser⁴⁰. Etter forskrift om offentlige anskaffelser § 7-1 har oppdragsgiver plikt til å oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen. Ved anskaffelser over EØS-terskelverdiene, skal dokumentasjonen oppbevares i minst tre år fra tidspunktet for inngåelse av kontrakten. I tillegg skal vesentlige forhold for gjennomføringen av anskaffelsen nedtegnes eller samles i en protokoll. Kravet til etterprøvbarehet skal ivareta leverandørenes rettssikkerhet og gjøre det mulig for leverandører og eventuelle tredjeparter å undersøke om oppdragsgiver har fulgt reglene som gjelder for konkurransen. Oppdragsgiver må fortløpende sikre at de vurderinger og den dokumentasjonen som har betydning for gjennomføring av konkurransen er skriftlig, klar, og utfyllende nok til at en tredjeperson eller et klageorgan i ettertid kan få en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger⁴¹. I forbindelse med denne forvaltningsrevisjonen har innkjøpstjenesten ikke fremlagt slik dokumentasjon som kan gi en tredjeperson, i dette tilfellet revisor, en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger i alle faser av anskaffelsesprosessen. Det er dermed ikke mulig å gjøre en fullstendig vurdering av om reglene om offentlige anskaffelser er etterlevd i de konkrete tilfellene, og dermed heller ikke hvorvidt om oppdragsgiver har opptrådt på en måte som sikrer effektiv forvaltning av fellesskapets ressurser. Det er etter revisors syn et brudd på det grunnleggende prinsippet om etterprøvbarehet at det ikke kan fremlegges slik dokumentasjon. Revisor har fått informasjon som tilsier at fremskaffingen av slik dokumentasjon er utfordrende grunnet ansettelse av ny innkjøpssjef og skifte av saksbehandlingssystem. Det er etter revisors syn en svært uheldig situasjon dersom den dokumentasjonen som kan belyse anskaffelsesprosesser som er gjennomført fra 2010 og frem til medio 2018, ikke er eller kan gjøres fullstendig tilgjengelig for innkjøpstjenesten eller for en tredjeperson på nåværende tidspunkt.

Ovenstående funn og vurderinger gir grunnlag for å konkludere med at innkjøpstjenesten – og dermed de seks deltakerkommunene - har oppfylt enkelte av kravene i anskaffelsesregelverket, men samtidig brutt med helt sentrale bestemmelser i forbindelse med de undersøkte fellesinnkjøpene og rammeavtaler. Revisor vil særlig fremheve at regelverkets overordnede prinsipp om *etterprøvbarehet* ikke synes å være etterlevd i noen av de tre undersøkte anskaffelsene.

⁴⁰ Anskaffelser med estimert verdi over kr 100 000

⁴¹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/konkurransopolitikk/offentlige-anskaffelser-/andre-kolonne/grunnleggende-prinsipper/id2518744/> 21.2.2019

5 OPPFYLLELSE AV SAMARBEIDSAVTALEN

Fungerer innkjøpssamarbeidet som beskrevet i samarbeidsavtalen?

Innkjøpstjenesten skal:

- Fremforhandle rammeavtaler på vegne av alle deltakerkommunene
- Tilby samarbeidskommunene kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser

Kontaktperson i deltakerkommunene skal:

- Sørge for å kommunisere innkjøpssamarbeidets virksomhet innad i sin kommune
- Skaffe bakgrunnsmateriale tilknyttet sin kommunes forbruk og behov ved å etablere kommunale brukergrupper i forkant av fellesanskaffelser

Styringsgruppa skal:

- Avholde jevnlig møter

Rådmennene i deltakerkommunene skal:

- Sørge for at egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant til styringsgruppa
- Melde endringer i styringsgruppa fortløpende til innkjøpssjef

5.1 Innkjøpstjenestens kjernevirksomhet og hovedoppgaver

Revisors funn

Innledende om rammeavtaler

Av evalueringen som tidligere innkjøpssjef har utarbeidet, fremgår det en liste over rammeavtaler som innkjøpstjenesten hadde på tidspunktet (2017). Denne gjengis i nedenstående tabell.

	Rammeavtaler	Kvæ	Nor	Skj	Kåf	Lyn	Sto	Leverandør
1	Brannvegger IT	ja	ja	ja	ja	ja	ja	IT-Partner
2	Elektrisk Kraft	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Fjordkraft
3	Telefoni	Ja	ja	Ja	ja	ja	ja	Atea
5	Medikamenter	ja	ja	ja	ja	ja	ja	NMD
6	Medisinske forbruksvarer	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Helseservice
7	Rammeavtale på rengjøringsmidler og rekvisita	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Staples
8	Kontor-,data og skolematriell	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Staples
9	Arbeidsklær, ny konkurranse	ja	ja	ja	ja	ja	ja	
10	Næringsmidler	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ASKO
11	Frukt og grønt	ja	ja	ja	ja	ja	ja	BAMA
12	Bakervarer	ja	ja	ja	egen	egen	egen	Fristelsen
13	Fersk fisk	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Schølberg
14	Forsikringer skade/person	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Ørstasamarb
15	Hotell og overnatting	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Rica
16	Kjøttvarer	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Mydland
19	Medisinsk og tekn gass	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Yara
20	Fyringsolje, drivstoff (bulk) og service fyringsanlegg	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Statoil, Shell,
21	Pumpeleveranse drivst parallell	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Flere
22	Papir og plast	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Staples
23	Biler					ja	ja	Helgesen
24	Biler	Kjøpt	Ja	Ja	Kjøpt			Autoplan
25	Bygg & konstr prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
26	Plan & arkitektur prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
27	Vann & avløp prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
28	Samferdsel prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
29	Sikkerhet prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
30	Energi prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
31	Miljø prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
32	VVS prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
33	Brann prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
34	Elektro prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
36	Oppmåling	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
37	Prosjektledelse	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
38	Byggeledelse	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
39	Legemiddel- og medikamentgj.gang	ja	ja	ja	ja	ja	ja	NMD/Vitus

Videre fremgår det at de største rammeavtalene er innenfor områdene medisin/medikamenter, medisinske forbruksvarer, tekniske konsulenttenester og skolebøker. Nåværende innkjøpssjef Jonny Bless har per telefon informert revisor om at han er usikker på hvorvidt det finnes en fullstendig oppdatert oversikt over alle rammeavtalene og hvem som er tilknyttet dem, men at det i alle fall vil utarbeides en oppdatert oversikt innen kort tid. Vi har også fått informasjon om at noen

av avtalene kanskje ikke lenger er gjeldende. Ovenstående tabell ble utarbeidet i 2017. Revisors gjennomgang av inngåtte rammeavtaler i kapittel 4 viser blant annet at det er inngått flere nye rammeavtaler i 2018. Vi oppfatter at vi ikke har fått tilgang til en fullstendig oppdatert oversikt over gjeldende rammeavtaler på tidspunktet for gjennomføring av forvaltningsrevisjonen, og vi tar derfor forbehold om at det kan være feil og mangler i ovenstående oversikt. Jonny Bless har informert revisor om at innkjøpstjenesten i løpet av våren 2019 vil etableres et felles system for alle deltakerkommunene som administrerer inngåtte avtaler, og at dette systemet skal gi en bedre oversikt over hvilke avtaler som finnes i kommunene. Dette skal også bli mulig for kommunene å søke i systemet for å finne ut hvorvidt innkjøpstjenesten har avtale på produkter som etterspørres.

Kommunenes deltakelse i fellesanskaffelser og kjennskap til relevante avtaler

Som nevnt innledningsvis i denne rapporten, var det ved etableringen tenkt at innkjøpstjenestens hovedoppgave skulle være inngåelse av felles rammeavtaler for alle kommunene. For at innkjøpssamarbeidet skal fungere som forutsatt i samarbeidsavtalen, er det derfor avgjørende at den enkelte deltakerkommune har kjennskap til hvilke rammeavtaler dennes kommune er tilknyttet og kan benytte seg av. For å avdekke i hvilken grad kommunene hadde slik kunnskap, stilte vi spørsmål i spørreskjema om *på hvilke områder kommunen var tilknyttet rammeavtaler som er fremforhandlet av innkjøpssamarbeidet*. Svarene vi fikk viste noe variasjon i hvilke rammeavtaler de enkelte kommunene mente å være tilknyttet. Noen kommuner, særlig Kvæningen og Lyngen, oppga at de var tilknyttet relativt mange rammeavtaler. Noen kommuner oppga å være tilknyttet færre avtaler: Kåfjord oppga at de var tilknyttet seks avtaler som var fremforhandlet av innkjøpstjenesten.

Representantene fra Kvæningen kommune og Lyngen kommune oversendte til revisor en oversikt over alle rammeavtaler som var fremforhandlet av innkjøpssamarbeidet, og hvilke av de seks kommunene som var tilknyttet til den enkelte avtalen. Vi fikk imidlertid informasjon om at enkelte av avtalene som fremgikk av oversiktene var «gått ut på dato» og at det for noen avtaler manglet informasjon om opsjon eller om hvorvidt avtalene var gyldige. Vi fant også at det var motstridende informasjon i de to oversiktene og mellom oversiktene og den øvrige informasjonen vi fikk fra kommunene om hvilke avtaler de var tilknyttet. Det var også motstrid mellom oversiktene vi fikk fra Kvæningen og Lyngen og ovenstående tabell som er utarbeidet av tidligere innkjøpssjef. Informasjonen indikerer at det både i kommunene og hos innkjøpstjenesten er usikkerhet rundt hvilke avtaler kommunen er tilknyttet og kan benytte seg av, og hvilke avtaler som for tiden er gjeldende.

Videre spurte vi om *den enkelte kommunen hadde rammeavtaler på noen områder som ikke var fremforhandlet av innkjøpssjefen, og som bare denne kommunen var tilknyttet*. Representantene fra Kvæningen, Kåfjord og Skjervøy svarte avkreftende på spørsmålet. Representanten fra Lyngen svarte at kommunen hadde egne rammeavtaler for leiebiler i hjemmetjenesten, leasing av multifunksjonsskrivere og brøyting/vintervedlikehold. Representanten fra Nordreisa oppga at kommunen hadde egne rammeavtaler for brøyting/vintervedlikehold, forsikring, byggeprosjekter samt noen avtaler på området for helse- og omsorg. Representantene fra Storfjord og Lyngen oppga at kommunene også på noen områder har rammeavtaler som er fremforhandlet av Troms Fylkeskommune. Revisors oppfatning er at *alle* kommunene som inngår i innkjøpssamarbeidet, bortsett fra Nordreisa, også er tilknyttet enkelte avtaler som er fremforhandlet av Troms Fylkeskommune. Revisor bemerker i den anledning at Troms Fylkeskommune i fylkestingssak 49/17 vedtok å avslutte sitt innkjøpssamarbeid med kommunene, men at avtalene som den enkelte kommune deltok i på tidspunktet for nedleggelse av samarbeidet fortsatt er gyldig for kommunene frem til avtalens utløp.

Utgangspunktet ved opprettelsen av innkjøpssamarbeidet var at alle de seks kommunene skulle delta i fellesanbudene. I enkelte tilfeller kunne det likevel åpnes for at enkelte kommuner avsto fra å delta i fellesanbud, men det fremgår av samarbeidsavtalen at slike avvik i størst mulig grad skal unngås. I spørreskjemaet spurte vi derfor *om kommunene i noen tilfeller hadde valgt å ikke delta i rammeavtaler som var blitt fremforhandlet på vegne av innkjøpssamarbeidet*. Kvæningen og Storfjord oppga at de ikke i noen tilfeller mener å ha avstått fra å ha deltatt i fellesanbud. Representanten fra Kåfjord oppgir å ikke huske om dette er gjort i noen tilfeller. Representanten fra Lyngen oppga at de ved ett tilfelle før 2013 valgte å ikke delta i felles anskaffelse av nytt økonomi- og lønssystem. Dette var fordi kommunen allerede hadde et velfungerende økonomisystem og derfor av økonomiske hensyn valgte å ikke delta i anskaffelsen. Representanten fra Nordreisa oppgir at de svært sjeldent har valgt å ikke delta i rammeavtaler, og at dette kun er i tilfeller der kommunen ikke har bruk for varer/tjenester som den aktuelle avtalen gjelder. Representanten fra Nordreisa oppgir også at kommunen har valgt å ikke delta på rammeavtaler for brødvarer og fisk, fordi disse rammeavtaleleverandørene etter deres syn ikke oppfyller kommunens krav til kvalitet. Kommunen har i disse tilfellene heller valgt å benytte seg av lokale leverandører. Representanten fra Skjervøy oppgir at de i noen tilfeller har valgt å ikke delta på fellesanbud, og at dette i hovedsak er på grunn av lokalt næringsliv.

Bistand ved enkeltanskaffelser

Ved etableringen av innkjøpssamarbeidet ble det forutsatt at innkjøpssjefens hovedoppgave skulle være å gjennomføre fellesanskaffelser på vegne av kommunen. Det ble imidlertid også åpnet for at innkjøpssjefen kunne bistå deltakerkommunene ved gjennomføring av enkeltanskaffelser som bare gjaldt for den enkelte kommune. I spørreskjemaet spurte revisor om representantene var kjent med hvorvidt kommunen hadde fått bistand fra innkjøpssamarbeidet ved gjennomføring av enkeltanskaffelser. Resultatene fra spørreskjemaet viste at dette har forekommet i relativt utstrakt grad. Kun Kvæningen kommune oppga å ikke være kjent med at kommunen hadde fått bistand fra innkjøpssjefen ved gjennomføring av enkeltanskaffelser. Representanten fra Kåfjord kommune oppga å ha fått bistand fra innkjøpssjefen ved kjøp av biler.

Lyngen kommune oppga å ha fått bistand fra innkjøpstjenesten ved flere enkeltanskaffelser, herunder:

- Leasing av multifunksjonsskrivere
- Leiebiler til hjemmetjenesten
- Festivalutstyr
- Kjøp av traktor og gravemaskin
- Kjøp av heiser til Lyngstunet
- Kjøp av hage traktor
- Kjøp av konsulent tjenester, geoteknisk vurdering
- Bistand i ulike byggeprosjekter

Nordreisa kommune oppga at de i noen tilfeller har fått bistand fra innkjøpssjefen ved enkeltanskaffelser, blant annet ved flere byggeprosjekter, tjenester i helse- og omsorg samt brøytekontrakter. Skjervøy kommune oppga at de hadde fått bistand ved anskaffelse av brøytekontrakt, bygging av barnehage og OPS⁴². Også Storfjord kommune har oppgitt at de ved flere anledninger har fått bistand ved enkeltanskaffelser. Dette gjelder flere større investeringsprosjekter, rammeavtale for vintervedlikehold samt inventar og møblering av nye bygg.

⁴² Offentlig-privat samarbeid

Videre oppgir alle de seks kommunene at det ikke i noen tilfeller er blitt gjennomført enkeltanskaffelser i kommunene der innkjøpssjefen har forestått hele anskaffelsesprosessen på vegne av kommunen. Revisor oppfatter at i de tilfeller innkjøpssjefen yter bistand ved gjennomføring av enkeltanskaffelser, gjøres dette i samarbeidet med den som gjennomfører innkjøpet i den aktuelle kommunen.

Revisors vurdering

Ifølge samarbeidsavtalen skulle arbeid med felles rammeavtaler være den viktigste arbeidsoppgaven for innkjøpstjenesten. På bakgrunn av den dokumentasjonen og informasjonen som revisor har innhentet fra kommunene, innkjøpssjefen og Doffin, er det ikke tvilsomt at det siden etableringen av samarbeidet har vært gjennomført mange kunngjøringer og inngått mange rammeavtaler. Det var også en forutsetning ved inngåelsen at innkjøpssamarbeidet at rammeavtaler skulle inngås på vegne av *alle* deltakerkommuner, og at unntak fra denne forutsetningen måtte forekomme i minst mulig grad. Revisor har funnet tilfeller der kommuner som inngår i samarbeidet har valgt å ikke delta på fellesanskaffelser. Det fremstår imidlertid som at dette har skjedd rent unntaksvis, og at alle deltakerkommunene som hovedregel har valgt å delta på felles rammeavtaler. Revisor har heller ikke indikasjoner på at deltakerkommuner i noen tilfeller ikke har blitt forespurt om å delta i fellesanskaffelser.

Videre har revisor funnet at innkjøpstjenesten i relativt utstrakt grad har ytt bistand til deltakerkommuner også i enkeltanskaffelser. Dette er også innenfor kjerneområdet av den virksomheten som innkjøpstjenesten ved etableringen var tenkt til å utføre. Revisor har ikke indikasjoner på at arbeidet med bistand i enkeltanskaffelser har gått ut over tjenestens kapasitet til å arbeide med felles rammeavtaler, som etter samarbeidsavtalen skulle være tjenestens hovedoppgave.

Revisors vurdering er at innkjøpskontoret beviselig har fremforhandlet flere rammeavtaler på vegne av innkjøpssamarbeidets deltakerkommuner, noe som isolert sett taler for at revisjonskriteriet om at innkjøpskontoret skal fremforhandle slike avtaler på vegne av deltakerkommunene, er oppfylt. Med henvisning til revisors fremstillinger og konklusjon tilknyttet problemstilling 1, vurderer revisor imidlertid at innkjøpskontorets fremforhandling av disse avtalene i flere tilfeller har vært kjennetegnet av avvik fra anskaffelsesregelverket. Det må forutsettes at en vesentlig hensikt med opprettelsen av innkjøpssamarbeidet (jf. samarbeidsavtalen) har vært å sikre at deltakerkommunenes inngåelse av rammeavtaler skulle skje i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dermed kan ikke revisor se at innkjøpskontorets fremforhandling av rammeavtaler – i hvert fall ikke i de tre undersøkte tilfellene samt «KOFA-behandlede» tilfeller - kan sies å oppfylle deltakerkommunenes hensikt med innkjøpssamarbeidet. I disse totalt fem tilfellene er derfor revisors vurdering at innkjøpstjenesten ikke har oppfylt revisjonskriteriet om å fremforhandle rammeavtaler på vegne av innkjøpstjenestens deltakerkommuner.

5.2 Styringsgruppa

Revisors funn

Styringsgruppa i innkjøpstjenesten består av en representant fra hver kommune. Per 2018 er følgende ansatte den enkelte kommunens representant i styringsgruppa:

Tabell 4: Representanter i styringsgruppa per kommune

Kommune	Representant i styringsgruppa
Kvæningen	Tore Li
Kåfjord	Håkon Jørgensen
Lyngen	Hilde Grønaas
Nordreisa	Rita Toresen
Skjervøy	Espen Li
Storfjord	Gunnar Folden Grundetjern

Revisor oppfatter at det på nåværende tidspunkt ikke er noen leder for styringsgruppa. Gjennom korrespondanse med innkjøpssjef og representanter fra de deltakende kommunene har revisor fått informasjon om at tidligere innkjøpssjef og medlemmene av styringsgruppa har hatt ulik oppfatning av hvem som skulle innkalle til møter. Representanter fra kommunene oppgir at intensjonen var at innkjøpssjefen skulle innkalle til møter, mens innkjøpssjefen hadde den oppfatningen at det var styringsgruppen selv som skulle innkalle til møter. Forhenværende innkjøpssjef Ole Rødum har tidligere gitt en evaluering av innkjøpssamarbeidet til Skjervøy kommune. I evalueringen nevnes blant annet utfordringer tilknyttet styringsgruppa:

«Jeg savner deltakelse fra styringsgruppa for innkjøp. Denne gruppa ble etablert da jeg ble rekruttert til jobben og fungerte til dels så lenge Rune Stiffell var leder, men så forsvant liksom gruppa. Etter at Einar Eriksen (Kåfjord) ble daglig leder i Ungbo har det ikke vært møte, og det har ikke blitt valgt ny leder. Jeg har ikke forstått det slik at det er innkjøpssjefen som skal styre sin egen styringsgruppe. Slik det er nå, kan denne gruppa oppløses og innkjøpssjefen kan forholde seg direkte til RU (rådmannsutvalget), som innkjøp gjør i dag når det skal rapporteres. Når det gjelder kompetanse på anskaffelser i kommunene, så bør den oppgraderes. Fram til nå har vi hatt Fylkeskommunens innkjøpsavdeling til å støtte oss på når det gjelder innkjøp som fylkeskommunen og kommunene har felles behov for. Dette blir det slutt med etter at Fylkeskommunen besluttet at samarbeid med kommunene på innkjøp skal opphøre. Dette betyr at dette behovet må dekkes av innkjøpssjefen, og disse anskaffelsene er alle såkalte del -3- anskaffelser (anskaffelser over NOK 1,75 mill.).»

Møtevirksomhet i styringsgruppa

Ifølge samarbeidsavtalen skal det avholdes jevnlig møter i styringsgruppa, og møter skal holdes etter kommunenes og innkjøpssjefens behov. I spørreskjemaet spurte vi om *hvordan arbeidet i styringsgruppa oppleves av representantene*. Representanten fra Kvæningen svarte at arbeidet i styringsgruppa opplevdes som sporadisk og lite strukturert. Videre at det i starten hadde vært møter to ganger i året, men at det de to siste årene ikke hadde vært så ofte. Representanten fra Lyngen oppgir at arbeidet i styringsgruppen ikke oppleves som godt nok strukturert og at stort fravær fra tidligere innkjøpssjef og få møtepunkter i styringsgruppa har ført til at det ikke har vært gode nok diskusjoner rundt nye rammeavtaler og større fellesanskaffelser. Representanten fra Nordreisa oppgir at det ikke har vært møte i styringsgruppa siden vedkommende ble representant i gruppa i august 2017 og at møter avholdes altfor sjeldent.

Fra representantene i Skjervøy kommune har revisor fått informasjon om at det ikke har vært møter i styringsgruppa de tre siste årene, men at innkjøpssjefen har forholdt seg til rådmannsutvalget⁴³ som styringsgruppe. Videre opplyses det at noen avklaringer gjøres med rådmannsutvalget per e-post - særlig ved forhandlinger om rammeavtaler og med tanke på anskaffelser som er klaget inn til KOFA. Rådmannsutvalget har møter ved behov og minst én gang i året. Ifølge representanten fra Skjervøy har rådmannsutvalget fulgt opp innkjøpssjefens arbeid med rammeavtaler, og det er den enkelte rådmann som i hvert enkelt tilfelle har gitt innkjøpssjefen fullmakt til å underskrive kontrakter på vegne av kommunen. Det oppgis at rådmannsutvalget også har påsett at innkjøpssjefen har oppdatert innkjøpsreglementet som er utarbeidet for kommunene i samarbeidet, og fått disse godkjent av kommunestyrene. Også representanten fra Storfjord har informert om at det har vært en vridning mot at det er Rådmannsutvalget som har fungert som styringsgruppe.

Revisor har spurt nåværende innkjøpssjef om når det sist ble avholdt møte i styringsgruppa og om det finnes referater fra disse møtene. Innkjøpssjefen opplyste at han ikke har tilgang på slike referater da han arbeider i et annet datasystem enn tidligere innkjøpssjef gjorde, men at det uansett ikke har vært møter i styringsgruppa på flere år. Ovenstående fremstilling viser at det er samsvar mellom tidligere innkjøpssjef, nåværende innkjøpssjefs og representantene i styringsgruppas betraktninger rundt hvordan arbeidet i gruppa fungerer. Innkjøpssjef Jonny Bless opplyser at han ønsker å gjeninnføre praksisen med møter i styringsgruppa, og at han vil kalle inn til møte i uke 10. Agenda for dette møtet skal være valg av leder, møtstruktur, kommende avtaler osv.

Ovenstående funn indikerer at innkjøpssjefen de senere årene i større grad har forholdt seg til rådmannsutvalget enn til styringsgruppa. På bakgrunn av denne informasjonen henvendte vi oss til representantene i styringsgruppa og spurte om de, som kommunens kontaktperson i innkjøpssamarbeidet, opplevde at relevant informasjon fra rådmannsutvalget ble videreformidlet til dem slik at de igjen får anledning til å videreformidle denne informasjonen utover i enheter og virksomheter i kommunen. Representanten fra Skjervøy svarte at han opplever at informasjonen «tynnes ut» når den går gjennom flere ledd og at det også foregår mye forskjellig i rådmannsutvalget, slik at relevant informasjon kanskje ikke har kommet godt nok frem til kontaktpersonen eller til andre ute på enhetene i kommunen. Representanten fra Lyngen oppgir at det har vært litt tilfeldig om og når relevant informasjon har kommet. Representanten fra Kvæningen kommune oppgir at rådmannen har videresendt protokoller fra møter i rådmannsutvalget uten at disse har blitt fulgt opp i særlig grad av ledergruppa i kommunen. Videre opplyser han at så lenge han har blitt direkte kontaktet, har han formidlet videre den informasjon og de forespørsler som til enhver tid har kommet til han. Han sier imidlertid at han ikke har hatt et bevisst forhold til at det kanskje finnes langt mer informasjon som burde ha vært formidlet ut i kommunen.

Revisors vurdering

Ovenstående funn viser at styringsgruppa til innkjøpstjenesten ikke fungerer som forutsatt. Funnene viser at det er enighet mellom gruppas medlemmer om at arbeidet i gruppa er ustrukturert og sporadisk. Da det ikke i det hele tatt kan dokumenteres at det er gjennomført møter i styringsgruppa de siste to-tre årene, er revisors vurdering at styringsgruppa **ikke har oppfylt** kriteriet om at *det skal avholdes jevnlig møter*. I denne forbindelse viser revisor også til informasjon fra kommunene og fra både nåværende og tidligere⁴⁴ innkjøpssjef om at det har vært usikkerhet rundt hvorvidt det er innkjøpssjefen eller styringsgruppa selv som skal innkalle til møter. Tidligere innkjøpssjef har i skriftlig evaluering fremholdt at han ikke har hatt en forståelse av at det var innkjøpssjefen selv som skulle styre sin egen styringsgruppe. Revisor bemerker i den anledning at deltakerkommunene, all

⁴³ Utvalg sammensatt av rådmennene i de seks deltakende kommunene

⁴⁴ Ved skriftlige evaluering

den tid det er disse som finansierer driften av innkjøpstjenesten og dermed står økonomisk ansvarlig ved eventuelt erstatningsansvar eller andre pålegg, bør ha en overordnet kontroll med innkjøpstjenestens virksomhet. Et slikt overordnet «påse»-ansvar taler etter revisors syn for at det er kommunene selv, ved styringsgruppas representanter, som bør ha ansvar for kontinuerlig arbeid og møtevirksomhet i gruppa og oppfølging av innkjøpstjenesten. Et slikt synspunkt understøttes etter revisors syn av at det ved etableringen av innkjøpssamarbeidet ble utnevnt en leder av styringsgruppa og at det ble fastslått i samarbeidsavtalen at det er styringsgruppa som er ansvarlig for prioritering av arbeidsoppgaver i virksomheten.

Revisor har ikke informasjon om at deltakerkommuner på noen tidspunkt ikke har hatt egen representant i styringsgruppa. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at rådmennene i deltakerkommunene har **oppfylt** kriteriet om å *sørge for at egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant til styringsgruppa*. Når det gjelder kriteriet om at rådmennene i deltakerkommunene skal melde endringer i styringsgruppa fortløpende til innkjøpssjef, så har revisor ikke informasjon om slike endringer som har skjedd, og har dermed ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt rådmennene har oppfylt kriteriet om å melde slike endringer til innkjøpssjef. Vi viser imidlertid i den forbindelse til informasjon fra flere av representantene i styringsgruppa om at innkjøpssjefen har opprettholdt dialog med kommunene gjennom rådmannsutvalget.

5.3 Kurs og opplæring

Revisors funn

Av samarbeidsavtalen fremgår det at innkjøpsfunksjonen skulle ha ansvaret for å tilby samarbeidskommunene kurs og opplæring innenfor temaet offentlige anskaffelser. I spørreskjemaet til kommunene spurte vi *om det var gjennomført kurs og opplæring i regi av innkjøpssamarbeidet, og om hvorvidt kommunene opplevde at innkjøpstjenesten hadde bidratt til kompetanseheving på området for offentlige anskaffelser i kommunen*. Kvæningen kommune oppga at det hadde vært arrangert kurs og opplæring i regi av samarbeidet. Også Kåfjord svarte ja på dette og uttrykte at deres opplevelse var at innkjøpssamarbeidet hadde bidratt til kompetanseheving på området for offentlige anskaffelser. Lyngen kommune oppga at det har vært kurs i offentlige anskaffelser i regi av Nord-Troms studiesenter, men var usikker på om dette hadde vært arrangert av innkjøpstjenesten. Videre oppga Lyngen at kompetanseheving og overføring fra innkjøpstjenesten hovedsakelig har vært gjennom dialog med innkjøpssjef. Representanten fra Nordreisa oppgir at det har vært gjennomført ett kurs og at de opplever at innkjøpstjenesten har bidratt til kompetanseheving. De etterlyser imidlertid flere opplæringsrunder. Representanten fra Skjervøy kommune oppgir at samarbeidet har bidratt til kompetanseheving, men ikke i form av kurs eller opplæring. Representanten fra Storfjord kommune oppgir at det har vært gjennomført mindre kurs. Videre oppga Storfjord at da innkjøpssjefen frem til nyansettelsen i 2018 hadde kontorsted i Storfjord, så har innkjøpssamarbeidet bidratt til kompetanseheving gjennom bidrag i den daglige driften.

På bakgrunn av den ovenstående informasjonen er det utfordrende å si noe om i hvilken utstrekning det har vært gjennomført kurs og opplæring. Revisor har fått informasjon fra nåværende innkjøpssjef om at han kjente til ett tilfelle, før vedkommende ble ansatt, der innkjøpstjenesten i samarbeid med Nord-Troms studiesenter arrangerte et kurs på området for offentlige anskaffelser. I dette konkrete tilfellet ble det leid inn ekstern foredragsholder. Revisor har fått oversendt invitasjon til kurset fra representanten i Lyngen. Her fremgår at kurset ble holdt i regi av Nord-Troms Studiesenter i samarbeid med WSP Norge AS 19. april 2018. Revisor oppfatter ikke at det finnes dokumentasjon hos kommunene eller hos innkjøpstjenesten på at det har vært gjennomført kurs utover dette.

Nåværende innkjøpssjef Jonny Bless har informert om at han ønsker å gi informasjon og opplæring om offentlige anskaffelser til ansatte i kommunene, samt nye politikere etter kommunevalget høsten 2019. Han har uttrykt dette til rådmannen i Skjervøy, som skal ta det videre opp i rådmannsutvalget. Opplæring av ansatte ønsker han primært å gjennomføre i den enkelte kommune.

Revisors vurdering

Dokumentasjon som revisor har fått oversendt viser at det ved én anledning har vært arrangert kurs i offentlige anskaffelser i regi av innkjøpstjenesten og Nord-Troms studiesenter. Utover dette kurset kan det ikke dokumenteres at det har vært gjennomført kurs og opplæring for kommunene i samarbeidet i perioden etter etableringen av innkjøpssamarbeidet (2010-2019) og slike kurs kan heller ikke konkretiseres av representantene fra deltakerkommunene som revisor har vært i kontakt med. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at innkjøpstjenesten v/innkjøpssjefen **i liten grad** har oppfylt kriteriet om at *samarbeidskommunene skal tilbys kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser*.

5.4 Kommunenes rolle i innkjøpssamarbeidet

Revisors funn

Rollefordeling og kontaktpersonens arbeidsoppgaver

I tidligere innkjøpssjefs evaluering av innkjøpssamarbeidet, fremgår følgende om rollefordelingen mellom kommunen og innkjøpssjefen i arbeidet med anskaffelsene:

«Rollefordelingen ved hensyn til anskaffelser er fra innkjøpssjefens ståsted at forholdsvis lite av de forberedende aktiviteter som er nødvendige for å iverksette en anskaffelse, foretas av kommunene. Når innkjøpssjefen kobles inn, blir det fokus på behovet som kommunen har og få dette avklart. Inntrykket er at behovet er lite avklart. Dette betyr at en prosess der innkjøpssjefen skal være veileder og sekretær blir til at innkjøpssjefen må eie prosjektet. Dette er ikke optimalt. Når dette er sagt, så er der noen i kommuner som har alt greit på stell når innkjøp kobles inn, og fokuset blir på konkurransedokumenter og kunngjøring/evaluering/tildeling. Men ofte blir det innkjøpssjef som må ta beslutningene.

Bruk av innkjøp varierer også mellom kommunene når det gjelder anskaffelser som kun gjelder én kommune.»

Representantene i styringsgruppa til innkjøpssamarbeidet fungerer også som kontaktperson for samarbeidet i den enkelte kommune. I spørreskjema har revisor spurt om *hva som er kontaktpersonenes arbeidsoppgaver*, og fått følgende svar fra de seks kontaktpersonene:

- Formidle info og forespørsler fra innkjøpssjef til ledergrupper og ulike avdelinger i kommunen
- Oppdatere anskaffelsesreglement del II
- Oppdatere kommunens innkjøpsside på intranett
- Informere internt om nye avtaler
- Veilede andre som skal gjennomføre anskaffelser

Kommunale brukergrupper ved fellesanskaffelser

For at innkjøpssamarbeidet skal fungere som tenkt i samarbeidsavtalen, er det avgjørende at det fremforhandles rammeavtaler som kommunene benytter seg av, og som er basert på deres behov og

erfaringer. Av samarbeidsavtalen fremgår det at kontaktpersonen, før en konkurranse starter, har ansvar for å skaffe personer til brukergrupper for sin kommune og for å fremskaffe bakgrunnsmateriale. Slikt bakgrunnsmateriale er for eksempel oversikt over kommunens forbruk, behov og lignende. Revisor har innhentet informasjon fra representantene om *hvordan deres kommune har arbeidet med brukergrupper, om dette har vært gjort i forkant av alle anskaffelser og om informasjon fra brukergruppene har blitt videreformidlet til innkjøpssjef i forkant av anskaffelser*. På dette spørsmålet fikk vi svar fra fem av seks kommuner.

Representanten fra Skjervøy kommune oppga at det kun unntaksvis har vært satt sammen kommunale brukergrupper. I disse tilfellene har informasjon fra brukergruppene blitt tilsendt direkte til innkjøpssjefen uten noen intern dokumentasjon av dette arbeidet. Videre informeres det om at innkjøpssjefen i mange tilfeller selv har organisert innhenting av bakgrunnsmateriale for alle kommunene, og at dette har vært gjort ved direkte kontakt med de i kommunene som har vært fagansvarlig for området det skal inngås avtale på. På spørsmål om hva som er grunnen til at arbeidet med kommunale brukergrupper ikke har fungert, oppgis det at mange avtaler er reforhandlet med samme innhold som tidligere og at det i slike tilfeller ikke har vært behov for nye brukergrupper. Det oppgis også at de innkjøpsansvarlige i kommunene ikke har vært godt nok knyttet opp mot innkjøpssjefen.

Representanten fra Lyngen oppgir å ikke ha full oversikt over arbeidet med brukergrupper, men at vedkommende har mottatt henvendelser angående dette i tilfeller der innkjøpssjefen ikke har hatt direkte kontakt med kommunalsjef eller andre i kommunen i forbindelse med anskaffelser. Representanten oppgir selv å ha vært med i noen brukergrupper, og at hennes oppfatning er at det i de aller fleste tilfeller har blitt nedsatt brukergrupper i kommunen ved anskaffelser. Representanten kan imidlertid ikke garantere at det er gjort for alle anskaffelser. Arbeidet dokumenteres ved at bakgrunnsmateriale formidles til innkjøpstjenesten ved forespørsel, og utover dette har kommunen ikke egne rutiner for dokumentasjon av arbeidet med brukergrupper. Representanten fra Lyngen oppga også å ha fått noen tilbakemeldinger fra deltakere i brukergrupper på at involvering ikke oppleves å ha vært god nok, at de ikke har blitt hørt, eller at ikke er enige i resultatet av konkurransen. Videre kommenterer representanten sistnevnte forhold; at man ikke er enig i resultatet av konkurransen, *kan* knyttes til manglende kunnskap om anskaffelsesprosessen og til at tildelingskriteriene ikke har vært gode og klare nok.

Representanten fra Kvæningen oppga at han visste at det har vært brukergruppemøter i forkant av rammeavtaler og at vedkommende tidligere har formidlet kontakt mellom innkjøpssjef og kommunens avdeling/sectorleder ved inngåelse av rammeavtaler på områdene for medisin, medisinsk forbruksmateriell, renholdsprodukter og kontorrekvisita. Representanten fra Kvæningen spurte også flere andre ansatte i kommunen om de kjente til hvordan arbeidet med brukergrupper hadde fungert, men ingen av dem han spurte kunne gi et klart svar på hvorvidt det var avholdt møter i brukergrupper i forbindelse med rammeavtaler eller om slike møter var dokumentert. Ifølge representanten fra Kvæningen ser det ut til å være mangel på skriftlighet i tidligere prosesser angående innkjøp og rammeavtaler.

Representanten fra Nordreisa kommune opplyste at det stort sett er virksomhetsledere som, i samråd med sectorleder, har opprettet brukergrupper i forkant av et anbud. Som hovedregel opprettes det brukergrupper på alle innkjøp som gjøres via innkjøpssjefen. Brukergruppemøtene blir i stor grad dokumentert, og den dokumentasjonen/informasjonen som møtene resulterer i, inngår i konkurransegrunnlaget ved et anbud. Ifølge representanten fra Nordreisa kommune har disse brukergruppene som hovedregel fungert godt, men at arbeidet i enkelte tilfeller kunne ha vært gjort bedre. Noen ganger har det vært uenigheter i brukergruppen på bakgrunn av urealistiske

forventninger til innkjøp. Avslutningsvis presiserer representanten at de i Nordreisa kommune konkluderer med at slike grupper er en nødvendighet for gjennomføringen av anskaffelsesprosesser.

Representanten fra Storfjord kommune oppgir at han ikke har blitt forespurt om deltakelse i brukergrupper etter at han ble kontaktperson i styringsgruppa i 2017, men han mener at tidligere innkjøpssjef har hatt slike brukermøter i forkant av nye anskaffelsesprosesser. Han har videreformidlet til revisor tilbakemelding fra en virksomhetsleder i kommunen som oppgir at denne har deltatt i brukergruppemøte i 2012, men at det siden da ikke har vært arrangert slike møter når avtaler har blitt fornyet eller endret. Innkjøpssjefen har henvendt seg på e-post og bedt om tilbakemeldinger og erfaringer tilknyttet de inngåtte avtalene. Vedkommende opplever at dette har fungert godt.

Avtalelojalitet

Videre stilte revisor spørsmål rundt *kommunenes lojalitet til rammeavtalene, og hva som eventuelt er grunnen til at de ikke benytter seg av de rammeavtalene som foreligger*. Representantene fra Kvænangen, Kåfjord og Lyngen svarte at selv om hovedregelen er at de benytter seg av rammeavtaleleverandørene, så er det ikke alltid at dette skjer. Dette oppgis å være av praktiske grunner; dersom de som foretar innkjøpene ikke er kjent med at det foreligger en avtale på området, eller at avtalen ikke er lett tilgjengelig. Manglende avtalelojalitet blant de som gjennomfører innkjøpene oppgis også å være en grunn. Nordreisa kommune opplyser at de *i all hovedsak* benytter seg av de avtalene som foreligger. Skjervøy kommune oppgir at de ikke alltid benytter seg av avtalene som foreligger. Grunner til dette oppgis å være at andre leverandører har lavere pris, eller at en ønsker å benytte seg av lokale leverandører. Storfjord kommune oppgir at de i all hovedsak utviser avtalelojalitet og at i tilfeller der de ikke har benyttet seg av rammeavtalene, er dette på grunn av at den som foretar innkjøpet ikke kjenner til avtalen, eller for å dekke opp hastebehov.

Revisors vurdering

Ovenstående informasjon fra de ulike kommunene indikerer at brukergrupper har vært brukt i varierende grad og at enkelte kommuner har praktisert dette i større utstrekning enn andre. Informasjonen indikerer også at det er innkjøpssjefen selv som i mange tilfeller har hatt ansvar for å innhente bakgrunnsinformasjon og at kontaktpersonene i kommunene ikke har vært ansvarlige for dette i den grad det var forutsatt i samarbeidsavtalen.

Revisor oppfatter at dokumentasjon fra arbeidet i slike brukergrupper i liten grad er tilgjengelig og systematisert hos kommunene eller innkjøpstjenesten. Basert på den informasjonen som er gitt fra representanter i kommunene, er det ikke mulig å si noe konkret om i hvor mange tilfeller det er satt ned kommunale brukergrupper i forkant av felles anskaffelser. Av informasjonen fra kommunene, sett i sammenheng med antall avtaler som er inngått og kunngjøringer som er gjort i perioden 2010-2019, fremstår det i alle tilfeller som klart at kommunale brukergrupper ikke har vært nedsatt i alle kommunene i forkant av *alle* anskaffelser og avtaleinngåelser. Revisor viser også til informasjon gitt i skriftlig evaluering av tidligere innkjøpssjef, hvor han påpeker at flere kommuner i for liten grad gjør forberedende arbeid i forkant av anskaffelser, og at behovet i kommunene ofte er uavklart idet innkjøpskontoret kobles inn. På bakgrunn av ovenstående er revisors vurdering at deltakerkommunene v/kontaktperson kun **i noen grad** har oppfylt kriteriet om å *skaffe bakgrunnsmateriale tilknyttet sin kommunes forbruk og behov ved å etablere kommunale brukergrupper i forkant av fellesanskaffelser*.

Ved etableringen av samarbeidet ble det bestemt i samarbeidsavtalen at deltakerkommunenes kontaktperson skulle sørge for å kommunisere informasjon om innkjøpssamarbeidet arbeid innad i

sin kommune. Som nevnt tidligere i rapporten, er det en forutsetning for at målet om økonomiske og ressursmessige besparelser skal nås at det fremforhandles avtaler som kommunene faktisk benytter seg av. Tidligere i dette delkapittelet har vi presentert funn som indikerer manglende lojalitet til felles rammeavtaler, og som viser at deltakerkommunene ikke i alle tilfeller benytter seg av avtalene som foreligger. Flere av kommunene oppgir at grunner til dette er at de som foretar innkjøp i kommunen ikke er kjent med hvilke rammeavtaler som foreligger. Vi har også presentert funn som viser at det er relativt stor usikkerhet blant kommunenes kontaktpersoner om hvilke avtaler kommunen er tilknyttet, og om tidligere avtaler er gått ut eller fornyet. Når de ansatte i deltakerkommunene som foretar innkjøp ikke er kjent med hvilke avtaler kommunen er tilknyttet, er dette en indikasjon på at informasjon fra innkjøpskontoret ikke er blitt godt nok kommunisert ut i kommunene. På bakgrunn av ovenstående er revisors vurdering at deltakerkommunene v/kontaktperson kun **i noen grad** har oppfylt kriteriet om å *sørge for å kommunisere innkjøpssamarbeidets virksomhet innad i sin kommune*. Revisor understreker imidlertid at våre funn indikerer at denne situasjonen delvis også skyldes utilstrekkelig informasjonsflyt fra innkjøpskontoret og at rådmennene i kommunene ikke nødvendigvis har viderekommunisert all relevant informasjon i de tilfellene innkjøpssjefen har forholdt seg til rådmannsutvalget i stedet for styringsgruppa. Enkelte at representantene fra deltakerkommunene har påpekt at informasjonsflyten fra innkjøpskontoret til kommunene ikke har vært tilfredsstillende og at det ikke har vært noen enkel måte for kommunalt ansatte, heller ikke kontaktpersonene, å finne ut hvilke avtaler kommunen er tilknyttet.

5.5 Kommunenes opplevelse av samarbeidet og dets nytteverdi

I spørreskjema til kontaktpersonene i kommunene stilte vi spørsmål *om kommunen opplevde at det var utfordringer knyttet til samarbeidet, og om hvor nyttig samarbeidet opplevdes å være av kommunen*.

Representanten fra Kåfjord oppgir at det ikke oppleves å ha vært utfordringer knyttet til samarbeidet, at samarbeidet oppleves som veldig nyttig, og at kommunen ved innkjøpstjenesten har lett tilgang på rådgivning.

Representanten fra Kvænangen kommune oppgir at avstand til innkjøpssjefens kontor den tiden dette var i Storfjord, medførte at kommunen fikk lite oppfølging og besøk. Likevel mener representanten at samarbeidet har opplevdes som svært nyttig og at kommunen ikke ville ha vært tilknyttet like mange innkjøpsavtaler dersom de ikke var med i samarbeidet.

Representanten fra Lyngen oppgir at utfordringer i all hovedsak har vært knyttet til fravær. Kommunen har også opplevd å få råd som har vist seg å ikke være i tråd med regelverket. Likevel mener representanten at samarbeidet oppleves som nyttig og at kommunen er avhengig av å være tilknyttet samarbeidet all den tid de selv ikke har kompetanse eller ressurser til å gjennomføre alle anskaffelser selv.

Representanten fra Nordreisa oppgir at det har vært utfordringer knyttet til at den tidligere innkjøpssjefen har sett ut til å ha personlige preferanser på hvilke leverandører som skal velges. I viser kommunens representant til at det har vært mangelfull oppfølging av avtaler. Representanten mener imidlertid at samarbeidet oppleves som nyttig fordi innkjøpssjefen innehar kompetanse som mangler i kommunene, og fordi han utfører arbeidsoppgaver som ikke kan pålegges en eksisterende stilling i kommunen.

Representanten fra Skjervøy oppgir at det fra politisk hold har vært uttrykt misnøye med hvorvidt samarbeidet faktisk gir økonomiske besparelser. Fra administrativt hold har det vært stilt spørsmål ved kompetansen i samarbeidet. Som en utfordring oppgis at innkjøpssjefen ikke har holdt tilstrekkelig kontakt med det kommunale apparatet - slik at informasjon og opplæring i for liten grad viderefremmes utover i kommunen. Representanten uttrykker også at det har vært vanskelig å forholde seg til rammeavtalene.

Representanten fra Storfjord oppgir at innkjøpstjenesten har for lite ressurser, og at dette har blitt spesielt synlig for Storfjord etter at innkjøpssjefen flyttet kontorsted til Skjervøy. Videre opplyser han at samarbeidet har vært svært nyttig for kommunen og at det er viktig at kommunen har en fagperson å forholde seg til på området for offentlige anskaffelser da de ikke har anledning til å inneha denne kompetansen selv.

Videre spurte vi representantene hvilke eventuelle tiltak som etter deres syn bør iverksettes for at innkjøpstjenesten skal fungere optimalt og som forutsatt i samarbeidsavtalen. Følgende tiltak ble foreslått:

- Innkjøpssjefen tar mer styring på hva som skal gjennomføres av rammeavtaler
- Bedre informasjon til kommunen og til aktuelle enheter om hvilke innkjøpsavtaler som finnes. Det må lages bedre oversikter på kommunenes intranett slik at den enkelte som skal gjøre bestillinger som omfattes av inngåtte rammeavtaler, lett kan finne frem til hvilke avtaler som finnes
- Faste møter med rådmannens ledergruppe der kommende prosjekter diskuteres og strategier legges
- Innkjøpssjef kan delta i budsjettprosess i kommunene slik at han får kunnskap om kommende prosjekter
- Deltakelse i formannskaps- og kommunestyremøter minimum en gang årlig, hvor innkjøpssjefen informerer om hva som er gjort i innkjøpstjenesten
- Felles kurs for utvalgte faggrupper i kommunene, der innholdet er tilpasset deres fagområde
- Felles plattform for avtaler, rutiner og maler
- Flere møtepunkter i styringsgruppa
- Større grad av lokal kursing slik at flere anskaffelser kan gjennomføres lokalt

Espen Li i Skjervøy kommune har informert revisor om at nytilsatt innkjøpssjef Jonny Bless etter tilsettelsen har hatt møte med rådmannsutvalget i Nord-Troms. Følgende er protokollert fra det aktuelle møtet:

«Innkjøpssjefen orienterer om erfaringer så langt og pågående anskaffelsesprosesser:

- *Kompetansen må økes ifht anskaffelser under terskelverdier. Bekymring for å gjøre noe galt og for å bli tatt for noe.*
- *Tilgang til inngåtte avtaler på intranett – de som ligger der nå gikk ut i 2015.*
- *Saksbehandlingssystemet er utdatert, som ansatte ikke kjenner godt og som de kvier seg for å bruke.*
- *Kontroll av anskaffelser under 1,3 mill.*
- *Oppdatere reglement, og si noe om hvor ofte det skal oppdateres.*
- *Bedriftshelsetjeneste – anskaffelsesprosess er i gang, utarbeider kriterier for avtale. Avtale signeres innen 1.1.2019.*

- *Innovative anskaffelser – nye løsninger med vide kriterier i dialog med markedet- Behovet formidles – markedet kommer med løsningen. Samling i regi av NHO.*
- *Elektronisk fakturering – høringssvar*
- *Anskaffelsesreglement – kriteriene, likebehandlingsprinsippet*
- *Bli kjent og hjelpe til i den enkelte kommune for å øke kompetansen på innkjøp*
- *Innkjøp av nytt system for sak- og arkiv – nedsatt arbeidsgruppe. Frank Pedersen kaller inn.*

Drøfting av prioritering av oppgaver i samarbeidet

- *Felles anskaffelser*
- *Enkeltanskaffelser i den enkelte kommune*

Drøfting av organisering og rollefordelinger mellom innkjøpssjef og kommunene

- *Hvem skal delta styringsgruppe og være kontaktpersoner i kommunene?*
 - *Økonomisjef i styringsgruppe for å ha kontroll med avtaler*
 - *Etatsleder som har flest anskaffelser – informasjon om avtaler som finnes i organisasjonen*
 - *Andre fagpersoner – tverrfaglige anskaffelsesteam i kommunene i forbindelse med større saker*
 - *Sy sammen grupper når større rammeavtaler skal inngås*
 - *Studiesenterets kan brukes som verktøy i arbeid med kurs og kompetanseheving»*

5.6 Oppsummering og samlet konklusjon

Ved etableringen av innkjøpstjenesten i Nord-Troms var målsetningen at deltakerkommunene skulle tilknyttes rammeavtaler basert på strategiske vurderinger av hvilke vare- og tjenesteavtaler de hadde behov for, og at bruk av slike rammeavtaler skulle virke tids- og ressursbesparende for den enkelte deltakerkommune. Det ble forutsatt i samarbeidsavtalen at informasjon om slike avtaler skulle gjøres tilgjengelig på intranett og forenkle innkjøp som gjøres i enheter og virksomheter i den enkelte deltakerkommune. Det var også en målsetning at det skulle skje en kompetanseheving på området for offentlige anskaffelser i kommunene ved at innkjøpskontoret skulle tilby kurs og opplæring. Gjennom forvaltningsrevisjonen har revisor innhentet informasjon og vurdert denne opp mot utledede revisjonskriterier, for å besvare hvorvidt innkjøpssamarbeidet fungerer som beskrevet i samarbeidsavtalen.

På bakgrunnen av funnene i rapporten har revisor gjort følgende oppsummerte vurderinger:

- Innkjøpstjenesten v/innkjøpssjef har i de her undersøkte tilfellene **ikke oppfylt** kriteriet om at *det skal fremforhandles rammeavtaler på vegne av alle deltakerkommuner*. Vurderingen bygger på at de undersøkte anskaffelsene ikke er gjennomført i tråd med anskaffelsesregelverket.
- Styringsgruppa har **ikke oppfylt** kriteriet om at *det skal avholdes jevnlig møter*
- Rådmennene i deltakerkommunene har **oppfylt** kriteriet om å sørge for at *egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant til styringsgruppa*
- Innkjøpstjenesten v/innkjøpssjef har **i liten grad** oppfylt kriteriet om at *samarbeidskommunene skal tilbys kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser*

- Deltakerkommunene v/kontaktperson har kun **i noen grad** oppfylt kriteriet om å *skaffe bakgrunnsmateriale tilknyttet sin kommunes forbruk og behov ved å etablere kommunale brukergrupper i forkant av felles anskaffelser*
- Deltakerkommunene v/kontaktperson har kun **i noen grad** oppfylt kriteriet om å *sørge for å kommunisere innkjøpsamarbeidets virksomhet innad i sin kommune*

Ovenstående kriterier er utledet direkte fra samarbeidsavtalen som ble utarbeidet ved etablering av innkjøpsamarbeidet. Da fem av seks kriterier vurderes som ikke oppfylt, i liten grad oppfylt eller kun til dels oppfylt, er dette klare indikasjoner på at innkjøpsamarbeidet til nå ikke har fungert som beskrevet i samarbeidsavtalen. De funnene som er gjort i forvaltningsrevisjonen viser at disse manglene ved samarbeidet har relativt store negative virkninger for oppfyllelse av målene i samarbeidsavtalen. Manglende styringsgruppemøter svekker kommunenes overordnede kontroll med innkjøpstjenestens virksomhet, og manglende kontakt og informasjonsflyt mellom innkjøpstjenesten og kommunene medvirker til at de som foretar innkjøp i kommunene, ikke har oversikt over hvilke avtaler de er tilknyttet og skal forholde seg til. Varierende bruk av brukergrupper i kommunene i forkant av anskaffelser kan medføre risiko for lite treffende og tilpassede rammeavtaler. Disse forholdene er klart egnet til å vanskeliggjøre oppnåelse av målsetningene i samarbeidsavtalen.

Det er imidlertid også grunn til å påpeke at de fleste representantene fra deltakerkommunene som revisor har vært i kontakt med, uttrykker at de opplever det som nyttig for sin kommune å være tilknyttet innkjøpstjenesten, på tross av de utfordringene som de har gitt uttrykk for overfor revisor. Dette blant annet fordi kommunene ved deltakelsen er tilknyttet rammeavtaler på mange flere områder enn de ellers ville ha vært, og fordi de har tilgang på rådgivning i forbindelse med enkeltanskaffelser. Kommunene opplever også at deltakelse i samarbeidet sikrer tilgang på en kompetanse som ikke finnes ute i kommunene. Det fremstår imidlertid som klart at selv om samarbeidet oppleves som nyttig av deltakerkommunene, bør det treffes tiltak på flere områder før samarbeidet kan sies å fungere som beskrevet i samarbeidsavtalen.

Revisor finner i denne sammenheng også grunn til å vise til våre funn, vurderinger og konklusjon i kapittel 4 i rapporten. Både KOFAs avgjørelser i saker der innkjøpstjenesten har foretatt eller medvirket til anskaffelse, og revisors gjennomgang av utvalgte rammeavtaler, viser at disse i flere tilfeller er gjennomført på en måte som innebærer brudd på regelverket. Ett av hovedhensynene ved etableringen av samarbeidet var å sikre bedre kompetanse om offentlige anskaffelser og redusere risikoen for å komme i situasjoner der kommunen blir erstatningsansvarlig. Når innkjøpstjenesten gjennomfører eller medvirker til anskaffelser på vegne av kommunene som innebærer brudd på regelverket, er dette ikke i tråd med forutsetningene i samarbeidsavtalen.

På bakgrunn av ovenstående funn og vurderinger er revisors konklusjon på problemstilling 2 at innkjøpsamarbeidet i Nord-Troms kun **til dels** fungerer som forutsatt i samarbeidsavtalen.

6 KOMMUNENES EGEN KOMPETANSE OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Hva gjør den enkelte deltakerkommune for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser?

Enkeltanskaffelser i deltakerkommunene skal som hovedregel foretas i den enkelte kommune, eventuelt med bistand fra innkjøpssjef. Både i disse tilfellene og i tilfellene der innkjøpssjef fremforhandler rammeavtaler på vegne av deltakerkommunene, bør kommunen selv ha noe kompetanse på området for offentlige anskaffelser. Det er de ansatte selv som er nærmest å vite hvilket behov den enkelte kommunen har på ulike områder. For at det skal inngås kostnadseffektive avtaler som er tilpasset kommunenes behov, er det avgjørende at kommunene er aktivt deltakende i anskaffelsesprosessene. Deltakerkommunene må også selv være kjent med regelverket om offentlige anskaffelser og gjennomføring av konkurranser all den tid enkeltanskaffelser som hovedregel skal foretas i den enkelte kommune. Revisor har undersøkt *hvordan innkjøpsfunksjonen er organisert i den enkelte deltakerkommune, hvem som gjennomfører anskaffelser, og hvilken kompetanse kommunalt ansatte på området har.*

Kvæningen

Det er avdelingslederne i kommunene som foretar innkjøp. Revisor har fått opplyst at ingen av disse har formell utdanning som er relevant for dette arbeidet. På spørsmål om hvorvidt det er gitt intern og ekstern opplæring til de som arbeider med offentlige anskaffelser, svarer kommunens representant at dette er gjort. Representanten viser videre til at de ikke har opplevd at anskaffelser som er foretatt av kommunalt ansatte, har blitt innklaget til KOFA. Revisor har søkt i KOFAs database og ikke funnet saker som gjelder Kvæningen kommune alene. Videre oppgis det at kommunen, bortsett fra innkjøpssamarbeidet, ikke samarbeider med andre kommuner om kompetansedeling- og heving på området for offentlige anskaffelser.

Kåfjord:

Det er avdelingsledere og etatsledere i kommunen som foretar innkjøp på vegne av kommunen. Revisor har fått opplyst at heller ingen av disse har formell utdanning som er relevant for dette arbeidet. Kommunens representant viser videre til at det er gitt intern opplæring til de ansatte i kommunen som jobber med dette, og at det også er gitt ekstern opplæring, men at slik ekstern opplæring ikke er gitt til *alle* som arbeider med innkjøp. Kommunen oppgir at de har opplevd at anskaffelser som kommunalt ansatte har foretatt, har blitt innklaget til KOFA. Revisor har søkt i KOFAs databaser og funnet at Kåfjord kommune alene har blitt innklaget til KOFA ved tre anledninger. I alle sakene ble det konstatert brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Videre oppgis det at kommunen, bortsett fra innkjøpssamarbeidet, ikke samarbeider med andre kommuner om kompetansedeling- og heving på området for offentlige anskaffelser.

Lyngen:

Det er flere personer i Lyngen kommune som gjennomfører anskaffelser, herunder økonomisjef, rådmann, kommunalsjefer, teknisk sjef, ansatte på teknisk og prosjektledere. Ingen av disse oppgis å ha formell utdanning som er relevant for dette arbeidet. Kommunens representant opplyser at det til en viss grad er gitt veiledning om anskaffelsesprosesser, men at kommunen kunne ha vært mye bedre på dette området. Økonomisjefen har gjennomført sertifiseringskurs for offentlige anskaffelser i regi av KS. Når det gjelder kursdeltakelse, oppgis dette å være sporadisk. Det vises til at dette må prioriteres opp mot andre fagfelt. Kommunen samarbeider ikke med andre kommuner, utover innkjøpssamarbeidet, om kompetansedeling- og heving på området for offentlige

anskaffelser. Revisor har søkt i KOFA's databaser, og funnet at Lyngen kommune ved en anledning i 2005 alene har blitt klaget inn til KOFA. I dette tilfellet ble klagen trukket.

Nordreisa:

Det er de tjenestene (sektor/avdeling) som har behov for innkjøpet, som gjennomfører anskaffelser. Det opplyses ikke at noen av disse har formell utdanning som er relevant for dette arbeidet, men at noen av disse ansatte har kurs på området. Flere ansatte har deltatt på kurs i regi av Nord-Troms studiesenter. Videre opplyser kommunens representant at det er et «uformelt» samarbeid der det er muligheter for å henvende seg til andre kommuner dersom en har spørsmål. Kommunens representant opplyser at de har opplevd at anskaffelser foretatt av ansatte har blitt klaget inn til KOFA, men at kommunen har vunnet frem i disse sakene. Revisor har søkt i KOFA sine databaser og funnet av Nordreisa kommune ved fire anledninger har blitt *felt* i KOFA: Sak 2007/84 (anskaffelse av overvåkning og fjernstyring av pumpestasjoner og renseanlegg), 2009/87 (anskaffelse av planlegging og prosjektering av boligområde), 2017/134 (leasing av lastebil til brøyting) og 2017/165 (anskaffelse av brøytetjenester).

Skjervøy:

Det er stort sett teknisk sjef og ingeniører på teknisk etat som gjennomfører anskaffelser, opplyser kommunens representant. Ingen av disse opplyses å ha formell utdanning som er relevant for dette arbeidet. Det har vært gjort en kort gjennomgang av regelverket rundt offentlige anskaffelser internt i kommunen, men det har ikke vært tilfeller av ekstern kursing. Utover innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms oppgis det ikke å være noen former for formelt eller uformelt samarbeid med andre kommuner om anskaffelsesspørsmål. Kommunens representant opplyser at de har opplevd at anskaffelser har blitt klaget inn til KOFA, både i tilfeller der kommunen har gjennomført anskaffelsen alene, og der innkjøpstjenesten har bistått. Revisor har søkt i KOFA sine databaser og funnet at kommunen ved to anledninger i 2018 ble klaget inn for KOFA. I disse tilfellene ble det konstatert brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Ved to anledninger i henholdsvis 2016 og 2017 ble kommunen innklaget, men KOFA kom til at sakene måtte avvises.

Storfjord:

Kommunens representant opplyser at det er etatssjefene i kommunen som jobber med anskaffelser. Etatssjef drift oppgis å ha erfaring og å ha deltatt på kurs på området for offentlige anskaffelser fra tidligere arbeidsforhold. Kommunens representant opplyser også at andre i kommunen har deltatt på kurs i regi av Nord-Troms studiesenter. På spørsmål fra revisor om hvorvidt det er gitt intern opplæring i kommunen, svarer representanten at det ikke har vært nok opplæring og at det er ønskelig med mer opplæring. Kommunens representant opplyser at de i løpet av de siste fire årene ikke har opplevd at anskaffelser foretatt av ansatte har vært innklaget til KOFA. Revisor har funnet at kommunen i ett tilfelle i 2010 ble innklaget, men at saken ble trukket. Revisor har også funnet ett tilfelle fra 2008 der det ble truffet vedtak om overtredelsesgebyr.

7 HØRING

Rapporten ble 4.3.2019 sendt på høring til rådmennene i alle deltakerkommunene samt til innkjøpssjefen. Revisor har mottatt hørings svar fra innkjøpssjefen og fra Lyngen kommune og Skjervøy kommune. Vi har også mottatt felles høringsuttalelse fra Cissel Samuelsen i Skjervøy kommune på vegne av rådmennene i alle deltakerkommunene etter at rapporten ble drøftet i rådmannsutvalget 5.3.2019. De fire høringsuttalelsene gjengis i det følgende i sin helhet.

 man 11.03.2019 15:56
Jonny Bless <jonny@ntroms.no>
Sv: Evaluering av Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms - Rapportutkast til høring

Til Tone Jæger Karlstad

Hei Tone

Har lest gjennom rapporten og er i hovedsak enig i dine konklusjoner/vurderinger. Dette er hvordan det har vært men ikke sånn som jeg forventer at det skal fungere i fremtiden.

Savner imidlertid undersøkelser der politikerne er/har vært innblandet i anskaffelser og hvordan disse har gått.

Ring hvis noe er uklart.

Med vennlig hilsen

Jonny Bless
interkommunal innkjøpssjef, Nord-Troms
mobil: 400 28 842
mail: jonny@ntroms.no

 tir 05.03.2019 11:11
Stig Aspås Kjærvik <Stig.Aspas.Kjaervik@lyngen.kommune.no>
SV: Evaluering av Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms - Rapportutkast til høring

Til Tone Jæger Karlstad
Kopi Doris Gressmyr; Knut Teppan Vik

Hei!

Rapporten er gjennomgått, og vi har følgende bemerkninger:

Vi ser alvorlig på de funnene som er gjort, og anser det som nødvendig å få rettet opp avvikene. Det er begrensede områder som er kontrollert, og kanskje ikke de områdene vi har flest anskaffelser på. Vi finner det betenkelig at andre kommuner ikke har formalisert sitt samarbeide gjennom politiske behandlinger, og håper dette blir rettet opp.

Samtidig må vi få presisere at vi har vært fornøyd med den tjenesten vi har fått levert og som leveres fra innkjøpskontoret. Det fremheves spesielt det samarbeide det som har vært med tidligere innkjøpssjef. Denne bidro ofte med faglige råd, avholdt intern opplæring, deltok i forhandlinger og utarbeidelse av anbudsunderlag på anmodning fra oss.

Så har vi forståelse for at ny innkjøpssjef trenger tid til å komme på plass i sin stilling, og organisere samarbeidet på en fornuftig måte.

I forhold til formell sertifisering som er fremholdt fra en ansatt hos oss, er dette korrekt: Det er kun en som ansatt som har gjennomgått KS sitt sertifiseringskurs. Vedkommende skal fungere som faglig støtte internt i tillegg til innkjøpssjef i Nord Troms. Imidlertid påpekes det at man har god kompetanse blant de som foretar anskaffelser eksempelvis innen, helse, skole, teknisk, bygg og anlegg mm.

Ved kompliserte tilbud benyttes alltid konsulenter med nødvendig faglig bakgrunn innen fagområde og anskaffelser, langt ut over det en KS-sertifisering gir.

Dette har som dokumentert gitt seg utslag i en god statistikk i forhold til saker overfor KOFA som så langt har resultert i null saker.

For øvrig har vi ingen anmerkninger til rapporten.

Med vennlig hilsen
Lyngen kommune

Stig Aspås Kjærvik
Rådmann

Lyngen kommune - alpekommunen i nord

Skjervøy kommune

Skjervøy kommune

KomRev Nord
Sjøgt 3
9405 HARSTAD

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2019/124-2	1488/2019	217	14.03.2019

Høringssvar - forvaltningsrapport "Evaluering av innkjøps samarbeidet i Nord-Troms"

Det vises til høringsutkast til rapport vedrørende forvaltningsrevisjonsprosjektet «Evaluering av innkjøps samarbeidet i Nord-Troms» med høringsfrist 15.3.

Prosjektleder ber spesifikt om tilbakemelding i forhold til politisk vedtak ved etablering. Det går fram av budsjett- og økonomiplan for 2010-13 at det bevilges kr 105 000 til «Innkjøp Nord-Troms», men beskrivelsen som følger vedtaket er noe forvirrende, da den omtales som «prosjektdeltakelse i Leverandørutviklingsprosjektet». To år seinere er tittelen «Prosjektdeltakelse i Innkjøpsordningen» - men alt tyder på at dette er samme tiltaket.

Jeg finner ingen andre politiske vedtak i forbindelse med opprettelsen av innkjøps samarbeidet.

Med hilsen

Cissel Samuelson
Rådmann SK
77 77 55 10

Dokumentet er produsert elektronisk og har derfor ikke signatur.

Postadresse:
postboks 145 - G
9189 SKJERVØY
E-post:
post@skjervoy.kommune.no

Besøksadresse:
Skoleveien 6
Internett:
www.skjervoy.kommune.no

Telefon: 77775500
Orgnr:
Bankkonto:

Skjervøy kommune

Skjervøy kommune

KomRev Nord
Sjøgt 3
9405 HARSTAD

Deres ref:	Vår ref:	Lopenr.	Arkivkode	Dato
	2019/124-3	1508/2019	217	14.03.2019

Høringssvar fra vertskommune: Forvaltningsrevisjonsrapport "Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms"

Det vises til høringsutkast til rapport vedrørende forvaltningsrevisjonsprosjektet «Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms» med høringsfrist 15.3. 19.

Skjervøy kommune er fra 1.6.18 vertskommune for samarbeidet, og jeg ønsker å sende merknader til saken på vegne av samarbeidet. Alle rådmenn/administrasjonssjefer har gitt sin tilslutning til svaret.

Hovedfunn og -konklusjon i rapporten samsvarer i stor grad med det inntrykket rådmennene har av samarbeidet. Det må påpekes at innkjøpssjefens sykefravær i 2017 og -18, samt utskifting, særlig i rådmannsgruppa, har ført til at samarbeidet ikke har vært fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Det var derfor viktig at den nye innkjøpssjefen like etter tilsetting (sept. 2018) møtte rådmannsutvalget for å få viktige styringssignaler. Disse var: a) innkjøpssjefens skal prioritere felles anskaffelser og oppfølging av felles rammeavtaler, men kan bistå enkeltkommuner om det er tidsramme for det b) fokus på organisering og rolleavklaringer c) kompetanseheving.

Status pr nå: når det gjelder dokumentasjon i forbindelse med anskaffelser tas konkurranseavtaleverktøyet KAV i bruk. Dette verktøyet brukes i alle anskaffelser, uansett om de gjelder enkeltkommuner eller felles. Verktøyet ligger innenfor plattformen EU-supply. All dokumentasjon som lagres her, koples også direkte opp mot kommunenes sak- og arkivsystem. Dokumenter som er tilgjengelig via KAV, vil være kommuneoverskridende, noe som gir bedre tilgjengelighet. Dette verktøyet skal også romme alle rammeavtaler. Det vil være mulig å gi tilganger til alle relevante brukere innenfor dette systemet. På den måten skal informasjon om rammeavtaler (innhold, varighet m.fl.) gjøres mer tilgjengelig.

Styringsgruppa for samarbeidet, som består av økonomisjefene i kommunene, har sitt første møte 15.3.19.

Postadresse:
postboks 145 - G
9189 SKJERVØY
E-post:
post@skjervoy.kommune.no

Besøksadresse:
Skoleveien 6
Internett:
www.skjervoy.kommune.no

Telefon: 7775500
Orgnr:
Bankkonto:

Innkjøpsrutiner, kompetanse og informasjonsflyt til alle som har en rolle ved innkjøp vil være viktige fokusområder framover. Det tas sikte på at rådmannsutvalget innkaller innkjøpsjefen til nytt møte etter at forvaltningsrapporten har vært behandla i de ulike kontrollutvalg og kommunestyre.

Med hilsen

Cissel Samuelsen
Rådmann SK
77 77 55 10

Dokumentet er produsert elektronisk og har derfor ikke signatur.

8 ANBEFALINGER

På bakgrunn av våre funn, vurderinger og konklusjoner har revisor funnet grunn til å gi følgende anbefalinger:

- Innkjøpstjenesten anbefales å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.
- Styringsgruppa anbefales å sikre at det blir avholdt jevnlige møter i tråd med forutsetning i samarbeidsavtalen.
- Innkjøpstjenesten anbefales å ta initiativ til å tilby deltakerkommunene kurs og opplæring på området for offentlige anskaffelser.
- Deltakerkommunene anbefales å ta initiativ til kommunale brukergrupper for å samle inn bakgrunnsinformasjon fra sin kommune i forbindelse med inngåelse av alle nye rammeavtaler.
- Styringsgruppa, innkjøpstjenesten og rådmannsutvalget anbefales å medvirke til at relevant informasjon fra innkjøpstjenesten, herunder særlig informasjon om inngåtte rammeavtaler, videreformidles til deltakerkommunene.

9 REFERANSER

- Beskrivelse felles innkjøpsfunksjon for kommunene i Nord-Troms, utarbeidet 31.8.2010 av samarbeidskommunene
- KOFA 2007/84
- KOFA 2009/6
- KOFA 2009/87
- KOFA 2011/313
- KOFA 2012/43
- KOFA 2017/134
- KOFA 2017/165
- Lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser
- Lov 16. juni 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser
- Forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser
- Forskrift 12. august 2016 nr. 975 om innkjøpsregler i forsyningssektorene
- Forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser
- Prop. 51 L (2015-2016)
- Veileder til reglene om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) gitt av Nærings- og fiskeridepartementet
- www.doffin.no
- <https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/konkurransopolitikk/offentlige-anskaffelser-/andre-kolonne/grunnleggende-prinsipper/id2518744/>

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Troms fylkeskommune, alle kommunene i Troms, ni kommuner i Nordland og fire kommuner i Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontor i Tromsø, Narvik, Sortland, Finnsnes og Sjøvegan.

Vi har 36 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av ni medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Pedagogikk
- Samfunnsplanlegging
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
63/19	Formannskap	20.11.2019
58/19	Kommunestyret	11.12.2019

Forvaltningsrevisjonsrapport "Det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen"

Henvising til lovverk:

Saksprotokoll i Formannskap - 20.11.2019

Behandling:

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget rår kommunestyret til å treffe slikt vedtak:

- 1. Kommunestyret viser til funn og konklusjoner i forvaltningsrevisjonsrapporten om «Det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen, og tar rapporten til orientering.*
- 2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonens anbefaling om for ettertiden sikre og dokumentere rettidig utarbeidelse av aktivitetsplaner etter Opplæringsloven § 9A-4.*
- 3. Rådmannen bes innen 31.12. 2019 gi en redegjørelse til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger i rapporten.*

Rådmannens innstilling

Kontrollutvalget rår kommunestyret til å treffe slikt vedtak:

- 4. Kommunestyret viser til funn og konklusjoner i forvaltningsrevisjonsrapporten om «Det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen, og tar rapporten til orientering.*

5. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonens anbefaling om for ettertiden sikre og dokumentere rettidig utarbeidelse av aktivitetsplaner etter Opplæringsloven § 9A-4.
6. Rådmannen bes innen 31.12. 2019 gi en redegjørelse til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger i rapporten.

Saksopplysninger

Det vises til K-sekretariatets saksframlegg og forvaltningsrevisjonsrapport.

Utvalg: Kontrollutvalget i Skjervøy kommune	Saksnummer: 20/2019	Møtedato: 3.10.2019	Saksbehandler: Bjørn H. Wikasteen
--	-------------------------------	-------------------------------	---

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «DET PSYKOSOSIALE MILJØET I KOMMUNALE BARNEHAGER OG I GRUNNSKOLEN»

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget rå kommunestyret treffe slikt vedtak:

- 1. Kommunestyret viser til funn og konklusjoner i forvaltningsrevisjonsrapporten om «Det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen», og tar rapporten til etterretning.*
- 2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonens anbefaling om for ettertiden sikre og dokumentere rettidig utarbeidelse av aktivitetsplaner etter opplæringslovens § 9 A-4.*
- 3. Rådmannen bes innen 31.12.2019 gi en redegjørelse til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger i rapporten.*

Saken gjelder:

Forvaltningsrevisjonsrapport «*Det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen*»

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Forvaltningsrevisjonsrapport fra KomRev NORD av 19.9.2019

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Sakens bakgrunn:

Kontrollutvalget besluttet i møte 18.9.2018 i sak 25/18 å bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt om «*Det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen*».

Problemstillingen som søkes besvart i prosjektet er som følger:

Har Skjervøy kommune tilfredsstillende systemer og rutiner knyttet til oppfølging og forebygging av mobbesaker i kommunale barnehager og i grunnskolen i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger på området?

KomRev NORD avla sin rapport 19.9.2019.

Rapportens funn:

Fra rapporten hitsettes:

Vår konklusjon på problemstillingen er at kommunen *har* systemer og rutiner tilknyttet *forebygging* av mobbesaker i kommunale barnehager og i grunnskolen som er i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger på området. Følgende vurderinger ligger til grunn:

- Arbeidet med å sikre barna et godt psykososialt miljø fremgår av barnehagenes årsplaner.
- Barnehagene ivaretar foresattes medvirkning.
- Kommunen har skolemiljøutvalg med elevrepresentasjon og systemer for å sikre at elevene deltar i planlegging og gjennomføring av arbeidet med skolemiljøet.
- Kommunen har systemer for å sikre at elevene og foresatte får nødvendig og tilstrekkelig informasjon om skolemiljøet, samt elevens rettigheter etter opplæringslovens kapittel 9A.
- Kommunen har utarbeidet rapport om tilstanden i grunnskolen og lagt den fram for kommunestyret.

Vår konklusjon på problemstillingen er at kommunen *har* systemer og rutiner tilknyttet *forebygging* av mobbesaker i kommunale barnehager og i grunnskolen som er i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger på området. Følgende vurderinger ligger til grunn:

- Arbeidet med å sikre barna et godt psykososialt miljø fremgår av barnehagenes årsplaner.
- Barnehagene ivaretar foresattes medvirkning.
- Kommunen har skolemiljøutvalg med elevrepresentasjon og systemer for å sikre at elevene deltar i planlegging og gjennomføring av arbeidet med skolemiljøet.
- Kommunen har systemer for å sikre at elevene og foresatte får nødvendig og tilstrekkelig informasjon om skolemiljøet, samt elevens rettigheter etter opplæringslovens kapittel 9A.
- Kommunen har utarbeidet rapport om tilstanden i grunnskolen og lagt den fram for kommunestyret.

Når det gjelder *oppfølging* av mobbesaker, har revisor kun mulighet til å undersøke de tilfellene der slik oppfølging faktisk er dokumentert gjennom aktivitetsplaner. På bakgrunn av vår undersøkelse av disse tilfellene, avgrenset til skoleåret 2018/2019, er vår konklusjon at kommunens systemer og rutiner *i stor grad* sikrer oppfølging av mobbesaker i henhold til gjeldende regelverk. Følgende vurderinger ligger til grunn:

- Kommunen har rutiner for hvordan mobbing/krenkelser skal håndteres og følges opp i barnehagene
- Kommunen har; skriftlige planer for skolemiljøet for hvordan skolene arbeider forebyggende, rutiner for hvordan mobbing skal avdekkes og håndteres og ordensreglement.
- Under forutsetning av at dateringen på meldingene som ligger til grunn for aktivitetsplanene, gjenspeiler de faktiske forhold, vurderer revisor at kommunen i åtte av 13 undersøkte saker oppfylder revisjonskriteriet om at de skriftlige aktivitetsplanene skal utarbeides så snart personalet får kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.
- Aktivitetsplanene har de innholdsbeskrivelser som kreves.

Revisor kan ikke utelukke at det i den undersøkte tidsperioden har forekommet tilfeller i kommunens grunnskole der aktivitetsplikten ble utløst og aktivitetsplan burde ha blitt utarbeidet, uten at dette ble gjort. Forbeholdet skyldes begrensninger i hva revisor har mulighet til å undersøke – og ikke særegne forhold ved Skjervøy kommune.

Revisjonens anbefalinger:

Revisjon har gitt slik anbefaling:

På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjon anbefaler vi Skjervøy kommune å sikre samt dokumentere rettidig utarbeidelse av aktivitetsplaner etter opplæringslovens § 9 A-4.

Sekretariatets vurderinger:

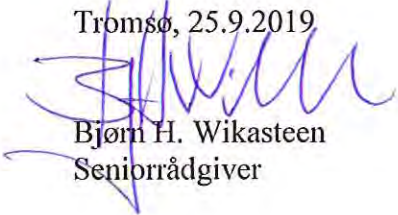
Sekretariatet har gjennomgått rapporten og mener KomRev NORD har avlagt en rapport i samsvar med kontrollutvalgets bestilling. Sekretariatet kan slutte seg til de faglige vurderinger som er gjort.

Formålet en forvaltningsrevisjon er ikke nødvendigvis å finne feil og mangler ved den kommunale forvaltning. En rapport som denne, som bekrefter at kommunens arbeid er tilfredsstillende, er også viktig å få fremlagt. For skolens del innebærer de nye regler i opplæringsloven en skjerpet handleplikt i mobbesaker, og det er positivt at kommunen har fått etablert tilfredsstillende systemer og rutiner som oppfyller lovgivers krav. Arbeidet på dette området er derimot en kontinuerlig prosess. Det finnes mye forskning som bekrefter at trivsel og trygg skolehverdag uten mobbing er en viktig forutsetning god læring. Rapporten sendes mobbeombudet i Troms fylke til orientering.

Revisjonens anbefaling er inntatt i forslag til vedtak.

Rapporten oversendes kommunestyret for videre behandling.

Tromsø, 25.9.2019

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

FORVALTNINGSREVISJON

Det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen

Skjervøy kommune

Rapport 2019

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Skjervøy kommune har KomRev NORD gjennomført forvaltningsrevisjon av kommunens arbeid med det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen. Kontrollutvalgets plikt til å påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, følger av lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 nr. 4. Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner m.v. (revisjonsforskriften) § 7 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Skjervøy kommune, jf, kommuneloven § 79 og revisjonsforskriften kapittel 6. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Finnsnes, 19.9.2019

Knut Teppan Vik

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
Ansvarlig for kvalitetssikring

Truls Siri

Prosjektleder, forvaltningsrevisor

Dag Ove Andreassen
Prosjektmedarbeider,
forvaltningsrevisor

SAMMENDRAG

I denne forvaltningsrevisjonen av det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen, har vi lagt til grunn følgende problemstilling:

Har Skjervøy kommune tilfredsstillende systemer og rutiner knyttet til oppfølging og forebygging av mobbesaker i kommunale barnehager og i grunnskolen i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger på området?

Vår konklusjon på problemstillingen er at kommunen *har* systemer og rutiner tilknyttet *forebygging* av mobbesaker i kommunale barnehager og i grunnskolen som er i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger på området. Følgende vurderinger ligger til grunn:

- Arbeidet med å sikre barna et godt psykososialt miljø fremgår av barnehagens årsplaner.
- Barnehagene ivaretar foresattes medvirkning.
- Kommunen har skolemiljøutvalg med elevrepresentasjon og systemer for å sikre at elevene deltar i planlegging og gjennomføring av arbeidet med skolemiljøet.
- Kommunen har systemer for å sikre at elevene og foresatte får nødvendig og tilstrekkelig informasjon om skolemiljøet, samt elevens rettigheter etter opplæringslovens kapittel 9A.
- Kommunen har utarbeidet rapport om tilstanden i grunnskolen og lagt den fram for kommunestyret.

Når det gjelder *oppfølging* av mobbesaker, har revisor kun mulighet til å undersøke de tilfellene der slik oppfølging faktisk er dokumentert gjennom aktivitetsplaner. På bakgrunn av vår undersøkelse av disse tilfellene, avgrenset til skoleåret 2018/2019, er vår konklusjon at kommunens systemer og rutiner *i stor grad* sikrer oppfølging av mobbesaker i henhold til gjeldende regelverk. Følgende vurderinger ligger til grunn:

- Kommunen har rutiner for hvordan mobbing/krenkelser skal håndteres og følges opp i barnehagene.
- Kommunen har; skriftlige planer for skolemiljøet for hvordan skolene arbeider forebyggende, rutiner for hvordan mobbing skal avdekkes og håndteres og ordensreglement.
- Under forutsetning av at dateringen på meldingene som ligger til grunn for aktivitetsplanene, gjenspeiler de faktiske forhold, vurderer revisor at kommunen i åtte av 13 undersøkte saker oppfyller revisjonskriteriet om at de skriftlige aktivitetsplanene skal utarbeides så snart personalet får kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.
- Aktivitetsplanene har de innholdsbeskrivelser som kreves.

Revisor kan ikke utelukke at det i den undersøkte tidsperioden har forekommet tilfeller i kommunens grunnskole der aktivitetsplikten ble utløst og aktivitetsplan burde ha blitt utarbeidet, uten at dette ble gjort. Forbeholdet skyldes begrensninger i hva revisor har mulighet til å undersøke – og ikke særegne forhold ved Skjervøy kommune.

Vi anbefaler kommunen å sikre samt dokumentere rettidig utarbeidelse av aktivitetsplaner etter opplæringslova § 9 A-4.

Innholdsfortegnelse

	SAMMENDRAG	
1	INNLEDNING	2
2	PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	2
2.1	Problemstilling	2
2.2	Revisjonskriterier	2
2.2.1	<i>Barnehage</i>	3
2.2.2	<i>Grunnskole</i>	5
3	METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING	11
4	BARNEHAGER OG SKOLER	13
5	PSYKOSOSIALT MILJØ I BARNEHAGENE	15
5.1	Barnehagenes årsplaner	15
5.1.1	<i>Inkluderende barnehagemiljø</i>	19
5.2	Rutiner for å håndtere mobbing	20
5.3	Medvirkning	23
6	PSYKOSOSIALT MILJØ I GRUNNSKOLENE	26
6.1	Planer og rutiner	26
6.1.1	<i>Barneskolen</i>	26
6.1.2	<i>Ungdomsskolen</i>	33
6.2	Aktivitetsplikt	37
6.3	Skolemiljøutvalg og elevinvolvering	39
6.4	Informasjon om skolemiljøet	41
6.5	Tilstandsrapport	43
7	OPPSUMMERING OG KONKLUSJON	45
8	HØRING	46
9	ANBEFALINGER	47
10	REFERANSER	48

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i Skjervøy kommune vedtok i sak 25/18 å bestille forvaltningsrevisjon rettet mot det psykososiale miljøet i grunnskolen og i kommunale barnehager – herunder motarbeidelse av mobbing. Opplæringslovens bestemmelser om elevenes psykososiale miljø ble endret med virkning fra 1. august 2017. Den tidligere handlingsplikten og plikten til å treffe enkeltvedtak etter forvaltningsloven i saker vedrørende det psykososiale skolemiljøet, ble erstattet med en aktivitetsplikt. Lovendringen medførte relativt store endringer vedrørende skolens plikter til å følge med, gripe inn, varsle, undersøke og iverksette tiltak, samt dokumentere denne aktivitetsplikten i forbindelse med enkeltelevers opplevelse av det psykososiale miljøet. Endringen i opplæringsloven stiller strengere krav til skolens plikt å handle på et tidligere tidspunkt i enkelttilfeller hvor elevers rett til et trygt og godt skolemiljø blir krenket.

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstilling

Problemstillingen i denne forvaltningsrevisjonen er:

Har Skjervøy kommune tilfredsstillende systemer og rutiner knyttet til oppfølging og forebygging av mobbesaker i kommunale barnehager og i grunnskolen i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger på området?

2.2 Revisjonskriterier

Problemstillingen er *normativt formulert* som vil si at revisor skal gjøre vurderinger av kommunens praksis på det aktuelle området. For å kunne gjøre vurderinger må vi utlede revisjonskriterier. Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som kommunens praksis på det reviderte området skal vurderes i forhold til. Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, og utledet fra, autoritative kilder innenfor det reviderte området.

For å besvare problemstillingen har vi utledet revisjonskriterier fra:

- **Lov 17.07.1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringsloven)**
- **Lov 17.6.2004 nr. 64 om barnehager (barnehageloven)**
- **FNs barnekonvensjon**
- **Forskrift (21.06.2013 nr. 728) om miljørettet helsevern i barnehager og skoler**
- **Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver**
- **Utdanningsdirektoratet, Skolemiljø (Udir-3-2017), veileder til opplæringslovens kapittel 9 A**
- **Utdanningsdirektoratet, Mobbing og mistrivsel – hva skal skolen gjøre?**

- **Utdanningsdirektoratet, Elevenes psykososiale skolemiljø – Til deg som forelder**
- **Utdanningsdirektoratet, Barns trivsel – voksnes ansvar**

2.2.1 Barnehage

Stortinget har i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver, jmfør § 1, § 1a, § 2, § 3, § 4 og § 5. Videre fastsetter forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (rammeplanen) utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver. Ifølge rammeplanen skal barnehagepersonalet sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. I barnehagen skal barna være en del av et trygt fellesskap, og barna skal samspille med andre og utvikle sosial kompetanse.

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet veilederen «*Barns trivsel - voksnes ansvar*» som handler om hvordan ansatte kan støtte barnas sosiale utvikling og arbeide for å skape et godt psykososialt miljø som forebygger mobbing og krenkelser. Veilederen handler først og fremst om arbeidet med å skape et godt psykososialt miljø hvor barna kan utvikle seg i trygge omgivelser med utfordringer tilpasset det enkelte barn. Veilederen er ikke forpliktende, men skal være en støtte for barnehagene gjennom forslag, råd og konkrete eksempler.

I rammeplanen fremgår det at barnehagen aktivt skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. Rammeplanen sier videre at barnehagen i samarbeid med foreldrene skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Arbeidet med relasjonene mellom voksne og barn og barna imellom er sentralt for å utvikle og sikre barna et godt psykososialt barnehagemiljø.

I rammeplanen fremgår det videre at barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon samt bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre¹. Personalet må være støttende til stede når barna bygger relasjoner, deltar i samspill og tilegner seg og videreutvikler ferdigheter som gjør samhandlingen mellom dem trygg og positiv. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen.

¹ I avsnittet «Livsmestring og helse» s. 11 i rammeplanen

Som barnehageeier må kommunen sette det psykososiale miljøet på dagsordenen, og styreren har en sentral rolle som leder av denne prosessen. Av veilederen fremgår det at personalet bør bruke sin samlede kompetanse og sitt faglige skjønn når de planlegger og gjennomfører arbeidet med å støtte barnas sosiale utvikling og skape et godt psykososialt barnehagemiljø. For å sikre at arbeidet blir systematisk og langsiktig, er det viktig å synliggjøre arbeidet i barnehagens planer.

Det fremgår av barnehageloven § 2 og rammeplanen at barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det ifølge rammeplanen utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte. Styreren skal lede prosessen med å utarbeide årsplanen, og planen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg. Planen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Den skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Her må også progresjon tydeliggjøres. Det skal synliggjøres hvordan barns og foreldres medvirkning bringes inn i planleggingsarbeidet og hvordan barnehagen vurderer sitt pedagogiske arbeid. Det skal også fremkomme hvordan barnehagen arbeider med tilvenning av nye barn og ivaretar samarbeid og sammenheng med skolen.

Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Målet er et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø som hindrer at uheldige mønstre utvikler eller fester seg over tid. En barnehage som arbeider for et godt psykososialt miljø, arbeider samtidig forebyggende mot diskriminering og mobbing.

Rammeplanen viser til at sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med de andre barna. Det fremgår videre av veilederen at forskning viser at barns evne til å etablere vennskap i stor grad henger sammen med den sosiale kompetansen deres. Sosial kompetanse består av et sett ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill, for eksempel selvfølelse, empati, prososial atferd, selvhverdelse og selvkontroll.

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jmfør barnehageloven § 1 og § 4. Rammeplanen viser til at barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring.

Vi utleder som følge av ovennevnte som revisjonskriterier at:

Barnehagens arbeid med å sikre barna et godt psykososialt miljø skal fremgå av barnehagens årsplaner

Barnehagene skal ha rutiner for hvordan mobbing/krenkelser skal håndteres og følges opp

Barnehagene skal ivareta foresattes medvirkning

Revisor vil legge til at det for tiden er pågående høring² (frist 13.11.19) om endringer i barnehageloven. Kunnskapsdepartementet foreslår å innføre lovregler om barnehagemiljø som er tilsvarende for skolene. Rammeplanen inneholder flere krav som har som formål å skape et godt barnehagemiljø. For å styrke og tydeliggjøre barnehagens ansvar for å sikre at alle barn har et trygt og godt barnehagemiljø, mener departementet at det bør lovfestes et krav om at barnehagen skal arbeide forebyggende og fremme et trygt og godt barnehagemiljø. Departementet ønsker å lovfeste et krav om at barnehagen skal arbeide systematisk for et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel og læring for alle barna, og for å forebygge tilfeller hvor barn ikke opplever et trygt og godt barnehagemiljø. Videre har ikke Barnehageloven bestemmelser som direkte regulerer barnehagepersonalets plikt til å handle, og sammenlignet med § 9A for skolene, fremgår det ikke tydelig hva personalet er pålagt å gjøre. I lovforslaget om barnehagemiljø foreslås det plikter som tilsvarer de i § 9 A; *følge med, varsle, gripe inn, undersøke og sette inn tiltak.*

2.2.2 Grunnskole

Begrepet «skolemiljø» brukes i opplæringsloven kapittel 9A, og er delt inn i fysisk og psykososialt skolemiljø. Sistnevnte begrep referer til de mellommenneskelige forholdene på skolen, det sosiale miljøet og hvordan elevene og personalet opplever dette.

Udir fastslår i rundskriv Skolemiljø Udir-3-2017 at siden grunnskoleopplæringa er obligatorisk i Norge, er det viktig at alle elever har et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring for elevene, og at eleven har en individuell rett til et trygt og godt psykososialt skolemiljø. Kapittel 9 A i opplæringsloven skal bidra til at elevene har det trygt og godt på skolen slik at elevene trives og kan lære best mulig. Dette innebærer blant annet at elevene ikke skal bli utsatt for krenkende ord eller handlinger verken fra medelever eller ansatte ved skolen. Opplæringsloven §9 A-3 andre ledd pålegger skolene å arbeide kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene, slik at kravene i eller i medhold av kapittel 9 A blir oppfylt, og det er rektor som har ansvaret for at dette blir gjort. I forarbeidene viser Kunnskapsdepartementet til at kapitlet om skolemiljø inneholder flere konkrete krav til skolen og skolens ansatte. Kravet om systematisk arbeid handler til dels om at det må etableres gode rutiner for å oppfylle kravene og dels om å forplikte skolene til å ta et helhetlig og overordnet ansvar for skolemiljøet. For å oppnå målet om et trygt og godt skolemiljø som fremmer helsen, miljøet og tryggheten til eleven, må det systematiske arbeidet være en integrert del av skolevirksomheten på den enkelte skole. Det systematiske arbeidet må tilpasses lokale forhold på den enkelte skole.

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-endringer-i-barnehageloven-regler-om-barnehagemiljo/id2662762/?expand=horingsnotater>

Skolene skal ha nulltoleranse for krenkelser; herunder vold, diskriminering og trakassering., jf. opplæringsloven § 9 A-3. Hva som er en krenkelse skal tolkes vidt, men ikke slik at alle kritiske utsagn eller uenigheter er krenkelser. Det fremgår av veilederen *Skolemiljø Udir-3-2017* at verken direkte handlinger, som for eksempel hatytringer, eller mer indirekte krenkelser, som utestenging, isolering og baksnakking, skal tolereres. Skolen må derfor ha klare rutiner for hvordan problemer som for eksempel mobbing/krenkelser skal avdekkes og håndteres.

Skolens aktivitetsplikt etter opplæringsloven § 9 A-4 er delt i flere delplikter. Opplæringsloven § 9 A-4 første ledd fastslår at alle som arbeider på skolen, har plikt til å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø. Plikten er en viktig forutsetning for at skolen skal kunne drive systematisk arbeid for å forebygge og avdekke om elever har et trygt og godt skolemiljø etter oppl. § 9 A-3. Av veilederen om skolemiljø fremgår det at plikten til å følge med dessuten sikrer at en ansatt eller en skole ikke kan unndra seg ansvar i en sak ved å vise til at de ikke visste hva som foregikk eller ikke hadde mistanke om at en elev ikke hadde det trygt og godt på skolen.

I forarbeidene Prop. 57 L (2016- 2017) punkt 5.5.2.1, står det at plikten til å følge med må leses i lys av formålet bak bestemmelsen og at det derfor innebærer en plikt for den enkelte til å være årvåken og aktivt observere hvordan elevene agerer hver for seg og seg imellom. «Følge med-plikten» må tilpasses de konkrete omstendighetene rundt elevene og ved skolen. For eksempel har elevenes alder, elevgruppens sammensetning og forhold ved skoleanlegget betydning for hvordan skolen plikter å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø. Skolen har videre et skjerpet ansvar overfor elever med en særskilt sårbarhet, jf. Prop. 57 L (2016- 2017) punkt 5.5.2.1 og Rt. 2012 s. 146. Slik sårbarhet kan være knyttet til for eksempel elevens religion, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk, funksjonsevne, at eleven har atferdsvansker, eller forhold ved elevens familie og hjemmesituasjon. At en elev tidligere har vært utsatt for krenkelser, kan også gjøre en elev særskilt sårbar. Skolene må kjenne til at enkelte grupper elever er overrepresentert blant de som krenkes. Det er derfor viktig at skolene følger særskilt med på hvordan disse elevene har på det skolen.

Alle som arbeider på skolen skal gripe inn mot mobbing, vold, diskriminering og trakassering hvis det er mulig, jf. oppl. § 9 A-4 første ledd. I veilederen om skolemiljø fremgår det at det å oppfylle plikten til å gripe inn, innebærer umiddelbar handling rettet mot å stoppe en situasjon som pågår og som er forholdsviss akutt. Det kan for eksempel dreie seg om å stanse en slåsskamp eller en annen fysisk krenkelse, om å stanse en utfrysningssituasjon eller stanse og irettesette elever som krenker andre verbalt. De handlingene som omfattes av plikten til å gripe inn, er dermed ikke de samme som er forbundet med tiltaksplikten etter oppl. § 9 A-4 fjerde ledd. Forutsetningen for å gripe inn er at den ansatte ikke skal stå i fare for å skade seg selv eller krenke noen av elevene for å stanse situasjonen, jf. Prop 57 L (2016-2017) punkt 5.5.2.2 og 10.1.

Det følger av oppl. § 9 A-4 andre ledd at alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor hvis de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. I alvorlige tilfeller skal rektor varsle skoleeier. Plikten for de som arbeider på skolen til å varsle, legger grunnlaget for at rektor får en overordnet og fullstendig oversikt over hvordan elevene på skolen har det. På denne

måten vil rektor få et godt utgangspunkt for å følge opp enkeltsaker, samtidig som plikten bidrar til å skaffe viktig informasjon til skolens systematiske arbeid med å sikre et trygt og godt skolemiljø. Foreligger det mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken, jf. oppl. § 9 A-4 tredje ledd. Siden elevene har rett til et trygt og godt skolemiljø, gjelder skolens plikt til å undersøke mer enn de tilfellene der en elev er utsatt for mobbing og krenkelser. Undersøkelsesplikten er heller ikke avgrenset av årsaken til at eleven ikke opplever å ha det trygt og godt på skolen. Hvis grunnen til at eleven opplever mistrivsel er forhold utenom skoletiden og utenfor skolens område, har likevel skolen undersøkelsesplikt så lenge elevens skolemiljø påvirkes negativt av det.

Det skal være lav terskel for å undersøke jf. Prop. 57 L (2016- 2017) punkt 5.5.2.4 og 10.1. At en elev selv sier fra om krenkelser eller at han eller hun ikke opplever at skolemiljøet er trygt og godt, utløser alltid en plikt for skolen til å undersøke saken nærmere. Dette har sammenheng med tiltaksplikten i oppl. § 9 A-4 fjerde ledd første punktum. For å kunne oppfylle tiltaksplikten og sette inn egnede tiltak i en konkret situasjon, må skolen undersøke alle tilfeller der eleven selv sier fra. At elevens mening og opplevelse er viktig, må også ses i sammenheng med retten til å bli hørt og hensynet til barnets beste i Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen art. 3 og 12, jf. oppl. § 9 A-4 femte ledd. Undersøkelsene må ha som formål å få frem fakta om en situasjon, bakgrunnen for elevenes opplevelse, og hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan han eller hun opplever skolemiljøet. En undersøkelse kan også innebære å avklare og opplyse om forhold tilbake i tid eller forhold utenfor skoletiden og skoleområdet, dersom slike forhold påvirker elevens hverdag på skolen.

Skolen skal så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse viser at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. oppl. § 9 A-4. Tiltaksplikten skal ifølge forarbeidene tolkes utvidende, jf. Prop. 57 L (2016-2017) punkt 5.5.2.5 og 10.1. Dette innebærer at skolen som en del av tiltaksplikten, også må følge opp tiltakene, evaluere virkningene og eventuelt legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig for å gi eleven et trygt og godt skolemiljø. Et egnet tiltak er et tiltak som kan gi eleven et trygt og godt skolemiljø. Siden det er umulig for skolen å vite helt sikkert hvor godt tiltakene faktisk vil fungere i fremtiden, er det viktig å understreke at plikten løper så lenge en elev ikke opplever å ha det trygt og godt på skolen. Hvis evalueringen for eksempel fremdeles viser at en elev opplever mobbing eller andre krenkelser, skal dette føre til at skolen setter inn andre og mer intensive tiltak.

Av forarbeidene Prop. 57 L (2016-2017) punkt 6.5.2, fremgår det at Kunnskapsdepartementet forutsetter at på én arbeidsuke bør skolen ha klart å imøtekomme eleven og foreldrene tilstrekkelig til at de kjenner seg så ivaretatt at det ikke er aktuelt å melde saken til fylkesmannen. Hvis ikke skolen klarer dette, er det rimelig at eleven og foreldrene kan søke hjelp hos en ekstern myndighet og melde saken til fylkesmannen. Departementet foreslår derfor at en sak skal avvises hos Fylkesmannen dersom den ikke er tatt opp med rektor eller det har gått mindre enn én uke siden den ble tatt opp. Dette impliserer at rektor innen én uke bør ha igangsatt tiltak og utarbeidet aktivitetsplan.

Det er en skjerpet aktivitetsplikt i saker der ansatte krenker elever, jf. opplæringsloven §9 A-5. Dersom en ansatt på skolen får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider på skolen utsetter en elev for krenkelser som mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, innebærer dette en plikt til å varsle rektor.

Skolen står overfor et todelt dokumentasjonskrav. Skolen skal utarbeide en skriftlig plan når det settes inn tiltak, og skolen skal dokumentere mer overordnet hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten. Skolen skal lage en skriftlig aktivitetsplan når det skal gjøres tiltak i en sak, jf. opplæringsloven § 9 A-4 sjette ledd første punktum. Plikten til å lage en skriftlig aktivitetsplan utløses samtidig som tiltaksplikten for skolen, etter opplæringsloven §9 A-4 fjerde ledd. Dette vil være når skolen får kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. I den skriftlige planen skal det stå hvilket problem tiltakene skal løse, hvilke tiltak skolen har planlagt, når tiltakene skal gjennomføres, hvem som er ansvarlig for gjennomføring av tiltakene, og når tiltakene skal evalueres. Av forarbeidene fremgår det at minstekravene til opplysninger etter oppl. § 9 A-4 sjette ledd bokstav a) til e) må tilpasses den enkelte saken. Det vil for eksempel kunne være forsvarlig med en kortere og mer skjematisk aktivitetsplan i saker der skolen setter inn tiltak tidlig i prosessen og tiltakene er enkle, enn i saker der tiltakene og saksforholdet er mer sammensatt og komplekst. Aktivitetsplanen etter oppl. § 9 A-4 gjelder for én elev, men tiltak i aktivitetsplanen kan imidlertid rette seg mot flere elever eller knytte seg til situasjoner som omfatter flere elever.

Dokumentasjonsplikten i opplæringsloven § 9 A-4 syvende ledd retter seg mot det arbeidet skolen faktisk gjør for å oppfylle aktivitetsplikten, og ikke rutiner eller planer for hvordan skolene skal sørge for et trygt og godt skolemiljø. Det er derfor viktig å skille dette dokumentasjonskravet fra de kravene som knytter seg til systematisk arbeid etter opplæringsloven § 9 A-3.

I henhold til § 9 A-9 tredje ledd skal samarbeidsutvalget, skoleutvalget, skolemiljøutvalget, elevrådet og foreldrene holdes informerte om alt som er viktig for skolemiljøet, og så tidlig som mulig tas med i arbeidet med skolemiljøtiltak. De har rett til innsyn i all dokumentasjon som gjelder det systematiske arbeidet for et trygt og godt skolemiljø, og har rett til å uttale seg og komme med fremlegg i alle saker som er viktige for skolemiljøet.

I henhold til opplæringsloven § 9 A-8 første og andre ledd skal elevene få ta del i planlegginga og gjennomføringa av arbeidet for et trygt og godt skolemiljø, og elevrådet kan oppnevne to representanter til å ivareta elevene sine interesser overfor skolen og styresmaktene i skolemiljø saker. Dersom det finnes et arbeidsmiljøutvalg eller lignende organ ved skolen, kan elevene møte med inntil to representanter når utvalget behandler saker som gjelder skolemiljøet. Representantene skal bli innkalt til møtet med talerett og rett til å få sin mening protokollert. Det fremgår av opplæringsloven § 11 A at det ved hver grunnskole skal det være et skolemiljøutvalg. I skolemiljøutvalget skal elevene, foreldrerådet, ansatte, skoleledelse og kommunen være representerte. Utvalget skal være satt sammen slik at representantene for elevene og foreldrene til i flertall.

Skolene har plikt til å informere elever og foreldre om deres rettigheter etter opplæringsloven kapittel 9 A og om skolenes aktivitetsplikt og muligheten til å melde saken til fylkesmannen, jf.

oppl. § 9 A-9. Elevene og foreldrene skal få tilstrekkelig informasjon til å kunne vurdere om elevens rettigheter er oppfylt og hvordan de kan gå fram for å sikre at elevenes rettigheter oppfylles. Skolene forutsettes å gi informasjonen til elever og foreldre i egnet form og på egnede tidspunkter, slik at formålet med informasjonsplikten blir oppfylt, jf. Prop. 57 L (2016-2017) punkt 8.4.4. Det kan for eksempel være riktig å gi informasjon flere ganger i året, i konkrete situasjoner og ved henvendelser om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Kommunen skal gi forskrifter om ordensreglement for den enkelte grunnskole, jf. opplæringsloven § 9 A-10. Et ordensreglement kan bidra til å få et mer velfungerende skolesamfunn ved at det gis regler om hvordan elevene skal ha det, hva elevene kan og ikke kan gjøre på skolen, og hva som skjer hvis reglene brytes.

Det fremgår av opplæringsloven § 13-10 at kommunen, eller skoleeier for private skoler, har ansvar for at kravene i opplæringsloven og dens forskrifter blir oppfylt. Dette ansvaret innebærer en plikt til å stille til disposisjon nødvendige ressurser for oppfyllelse av disse kravene. Kommunen skal ha et forsvarlig system for å følge opp resultatene fra slike vurderinger, og fra nasjonale kvalitetsvurderinger som departementet gjennomfører med hjemmel i opplæringsloven § 14-1 fjerde ledd. Som en del av dette oppfølgingsansvaret skal det utarbeides en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringen tilknyttet blant annet læringsresultat og læringsmiljø. Den årlige rapporten skal drøftes av skoleeier, i dette tilfellet kommunen. Utdanningsdirektoratet utdyper at:

«den årlige tilstandsrapporten er tenkt å fungere som et styringsverktøy, i tillegg til å være et utgangspunkt for kvalitetsutvikling på systemnivå i fylkeskommuner, kommuner og ved de enkelte skolene. Etter intensjonen skal tilstandsrapporten også rette fokus mot at skoleeierne inntar en mer aktiv rolle, og den skal bidra som kunnskapsgrunnlag for å styrke dialogen og samarbeidet på tvers av nivåer. Vurderingene som gjøres i tilstandsrapportene, utgjør viktig informasjon for det videre arbeidet med å utvikle kvalitet i opplæringen. For eksempel er tilstandsrapporten og vurderingene som sådant et viktig utgangspunkt når den politiske ledelsen i kommuner og fylkeskommuner skal drøfte videre oppfølgingstiltak. Dette for å sikre sammenheng mellom budsjettmessige og økonomiske satsinger og behovene i utdanningssektoren».

Vi utleder som følge av ovennevnte som revisjonskriterier at:

Skolene i Skjervøy kommune

- ***bør ha skriftlige planer for skolemiljøet og for hvordan skolen arbeider forebyggende***
- ***skal ha rutiner for hvordan mobbing skal avdekkes og håndteres***
- ***skal ha ordensreglement***

De skriftlige aktivitetsplanene skal utarbeides så snart personalet får kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.

De skriftlige aktivitetsplanene skal beskrive:

- ***hvilket problem tiltakene skal løse,***
- ***hvilke tiltak som skolen har planlagt,***
- ***når tiltakene skal gjennomføres,***
- ***hvem som er ansvarlig for gjennomføringa av tiltakene,***
- ***og når tiltakene skal evalueres***

Skolene i Skjervøy kommune;

- *skal ha skolemiljøutvalg med elevrepresentasjon*
- *skal ha systemer for å sikre at elevene deltar i planlegging og gjennomføring av arbeidet med skolemiljøet*

Skolene i Skjervøy kommune skal ha systemer for å sikre at elevene og foresatte får nødvendig og tilstrekkelig informasjon om skolemiljøet, samt elevens rettigheter etter opplæringslovens kapittel 9A.

Kommunen skal årlig utarbeide en rapport om tilstanden i grunnskolen og legge den fram for kommunestyret.

Revisjonskriteriene vi har utledet, oppgis også i tekstboks innledningsvis i kapitlene de brukes i.

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er gjennomført i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon³. I det følgende beskriver og drøfter vi hvordan vi har gått frem i vår undersøkelse av de to problemstillingene, jf. kapittel 2. Vi drøfter også dataenes pålitelighet og gyldighet; altså hvorvidt dataene vi har samlet inn i undersøkelsen, er mest mulig nøyaktige og om det samlede datamaterialet utgjør et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp mot revisjonskriteriene og problemstillingene.

Revisor har brukt intervju og dokumentanalyse for å innhente informasjon om Skjervøy kommunes systemer og rutiner knyttet til forebyggende arbeid med barnehage- og skolemiljø samt oppfølging av mobbesaker. Vi har snakket med rektorer og barnehagestyrere. Den skriftlige dokumentasjonen revisor har gjennomgått og analysert, er blant annet barnehagenes og skolenes planverk og årsmeldinger og tilstandsrapport for grunnskolen. Forvaltningsrevisjonen er avgrenset til barnehagene og skolene på Skjervøy tettsted, da skolen på Arnøya ble lagt ned etter skoleåret 2018/2019⁴, samt at barnehagene på Arnøya fra høsten 2019 er sammenslått og underlagt styrer ved Eidekroken barnehage.

Revisor har i tillegg gjennomgått og analysert dokumentasjon i elevmapper for de 13 elever, ved barneskolen og ungdomsskolen, som ved tidspunktet for revisors undersøkelse hadde fått utarbeidet aktivitetsplan skoleåret 2018/2019. Vi understreker at vi ikke har grunnlag for å vurdere i hvor mange tilfeller aktivitetsplikten *faktisk* har blitt utløst i det angjeldende skoleåret. Med dette mener vi at vi ikke kan vite om det har vært tilfeller i barne- eller ungdomsskolen der aktivitetsplan *burde* ha vært utarbeidet, men ikke ble det. Slike tilfeller blir kun synlige hvis foreldre klager enten til skolen, fylkesmannen eller på annen måte. Når det gjelder revisjonskriteriet om at aktivitetsplanene skal utarbeides så snart personalet får kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen, må vi nødvendigvis ta utgangspunkt i skolenes eventuelle dokumentasjon på *når* slik kjennskap har «oppstått». Revisor har ingen mulighet til å kontrollere hvorvidt slik «loggføring» i form av f.eks. dateringer på skriftlige meldinger gjenspeiler tidspunktene der skolene faktisk fikk kjennskap til enkeltelevers opplevelse av ikke å ha det trygt og godt på skolen.

I gjennomgangen av dokumentasjonen i elevmappene benyttet vi en forhåndsdefinert sjekklister bygget på revisjonskriterier fra opplæringslova og Udirs veileder, slik disse er redegjort for i kapittel 2.2.2. Mappedokumentasjonen ble utført av to forvaltningsrevisorer. Ved usikkerhet om hvordan dokumentasjon i mappene kunne/burde forstås og kategoriseres, drøftet og vurderte vi dette før vi gjorde registreringer i sjekklister. Eventuelle uklarheter ble i etterkant drøftet med rektorene.

Vi anser de muntlige opplysninger og dokumentasjonen som relevante, da disse sier noe om kommunens arbeid med barnehage- og skolemiljø, både om forebygging og hvordan konkrete saker følges opp. Samlet sett vurderer vi dataene som tilstrekkelige for å kunne gi en overordnet vurdering av om Skjervøy kommune har tilfredsstillende systemer og rutiner knyttet til forebygging og oppfølging av mobbesaker i grunnskolen og i kommunale barnehager.

³ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011

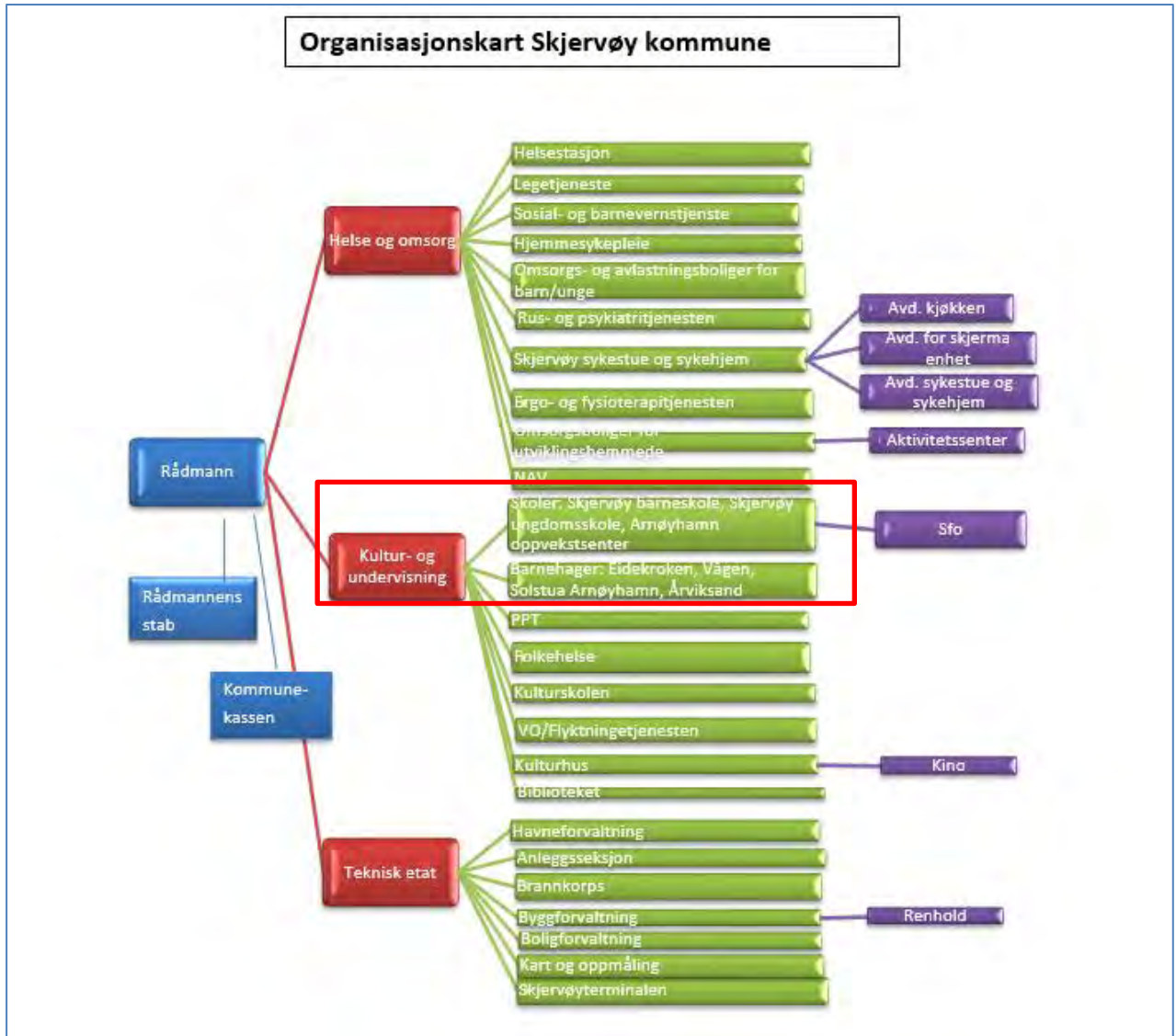
⁴ Skolen hadde to elever

Revisjonen har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet. Vi har sammenliknet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. I tillegg er datamaterialet fremlagt for kultur- og undervisningssjef, rektorer og barnehagestyrere. På bakgrunn av forannevnte vurderinger, sammenlikninger og verifiseringer, forutsetter revisjonen at det ikke er vesentlige feil i datamaterialet som presenteres i rapporten. Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også søkt sikret gjennom revisjonens interne kvalitetssikringssystem.

4 BARNEHAGER OG SKOLER

De kommunale barnehagene og skolene i Skjervøy er organisert under *kultur- og undervisning* sammen med virksomhetene PPT, kulturskole, kulturhus, kino, bibliotek, voksenopplæring, idrettsanlegg og folkehelse.

Figur 1: Organisasjonskart

Kilde: Skjervøy kommune

Solstua barnehage hadde våren 2019 18 barn (som alle var førskolebarn) og syv ansatte (to barnehagelærere og fem assistenter). *Bikuben* barnehage hadde våren 2019 to avdelinger med barn fra ett til fire år - totalt 23 barn og ni ansatte (to barnehagelærere og syv assistenter). *Solstua* og *Bikuben* ble lagt ned sommeren 2019. Fra høsten 2019 åpner en ny barnehage, *Prestejorda*, som erstatter *Bikuben* og *Solstua*.

Eidekroken barnehage hadde våren 2019 30 barn og elleve ansatte (tre barnehagelærere, én fagarbeider og syv assistenter)

Vågen barnehage hadde våren 2019 30 barn (18 på «storavdeling» og tolv på «småavdeling»), ti ansatte (to barnehagelærer, fagarbeider og assistenter).

Skjervøy barneskole hadde våren 2019 212 elever, 31 pedagoger og 13 assistenter, samt en vernepleier (jobber som pedagog og assistent) som forsterkning rundt det psykososiale skolemiljøet.

Skjervøy ungdomsskole hadde våren 2019 85 elever, 17 ansatte (13 pedagoger og fire assistenter).

Arnøyhamn oppvekstsenter hadde våren 2019 to elever ved skolen, to barn ved barnehagen og tre ansatte (to pedagoger og en barnehagelærer). Skolen legges ned etter skoleåret 18/19.

Årviksand barnehage hadde våren 2019 fem barn og to ansatte (barnehagelærer og assistent). Arnøyhamn og Årviksand barnehager slås sammen fra høsten 2019 og blir underlagt styrer ved Eidekroken barnehage.

5 PSYKOSOSIALT MILJØ I BARNEHAGENE

Har Skjervøy kommune tilfredsstillende systemer og rutiner knyttet til forebygging og oppfølging av mobbesaker i **kommunale barnehager** i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger på området?

Revisjonskriterier:

Barnehagenes arbeid med å sikre barna et godt psykososialt miljø skal fremgå av barnehagenes årsplaner

Kilde: Barnehageloven, Rammeplan, Veileder

5.1 Barnehagenes årsplaner

Revisors funn

Revisor har mottatt barnehagenes årsplaner for 2018-2019. Årsplanene er barnehagenes styringsdokument for det arbeidet som skal gjøres i de kommunale barnehagene i Skjervøy kommune. Årsplanene gir foresatte og øvrige informasjon om hvordan barnehagene jobber, og de redegjør for hvordan rammeplanens formål og innhold skal arbeides med i barnehagehverdagen. Revisor finner at årsplanene redegjør for hvordan barnehagene skal arbeide med temaer som livsmestring og helse, omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk. Personalets involvering i barnehagehverdagen og i arbeidet med de ulike temaene fra rammeplanen ligger til grunn for å skape et godt psykososialt barnehagemiljø. Revisor presenterer nedenfor noen eksempler fra de ulike årsplanene - som i all hovedsak har likt innhold.

Livsmestring og helse

Barnehagestyrerne opplyser at samtlige barnehager det siste året har arbeidet med «Livsmestring og helse», og det fremgår av årsplanene at dette temaet er satsingsområdet i de kommunale barnehagene. Samtlige barnehager har redegjort nærmere for hvordan arbeidet med «Livsmestring og helse» har blitt fulgt opp/skal følges opp, og i tabellen nedenfor fremgår som et eksempel Solstua barnehages arbeid med dette satsingsområdet.

Tabell 1: Livsmestring og helse, Solstua barnehage

Hvilke mål har vi? Hva ønsker vi å oppnå?	<ul style="list-style-type: none"> • At barna skal bli kjent med egne grenser og egen kropp • Føle mestring med tanke på fysiske utfordringer • Lære om hygiene og ta vare på seg sjøl • Forståelse for hva kosthold gjør med kroppen • God lekekompetanse. Godt lekeklima mellom barn. Skape fellesskap!
Hvilke verdier skal legger grunnlaget?	<ul style="list-style-type: none"> • Mestringsfølelse i hverdagen • Empati • Omsorg respekt for egne og andre grenser • Matglede

	<ul style="list-style-type: none"> • Tilstedeværende voksne som er, og vil se barna • Anerkjennende og veiledende voksne
Hva skal til for at målene skal nås?	<ul style="list-style-type: none"> • Gi barna gode matvaner • Lære barna om å stå fram med egne meninger, si ifra om urettferdighet • Refleksjon med barna • La barna prøve sjøl i hverdagslige gjøremål. Delaktige barn • Tilstedeværende voksne som deltar og observerer barna i lek • Fokus på felleskap, barna med på å reflektere og lage regler for hvordan vi er imot hverandre
Hvordan praktiserer vi det i dag? Forbedringspotensiale?	<ul style="list-style-type: none"> • Selvstendighet. Mestre daglige gjøremål. Forberedelse skolestart (påkledning, toalett, hygiene, osv) • Lære om ernæring og hygiene • Gi barna fysiske og varierte utfordringer • Tilstedeværende voksne som deltar og observerer. Er der barna er! • Vi kan bli flinkere til å la barna være mere delaktig i matlaging. Få kjennskap om «fra jord til bord»
Hvem er ansvarlig for gjennomføring og evt. oppfølging?	- Personalet (personalmøter, avdelingsmøter)

Kilde: Skjervøy kommune

Danning

Når det gjelder «danning» fremgår det blant annet i årsplanen til Solstua barnehage følgende:

«I god samhandling, omsorg, grensesetting, oppdragelse, læresituasjoner og lek skal barnet “dannes” til å ta gode valg for seg selv og andre. Forskjellen mellom oppdragelse og danning kan beskrives på følgende måte: Ved oppdragelse går du foran og viser hvordan barnet skal gjøre ting, og ved danning går du ved siden av barnet og støtter underveis, finner ut av ting sammen.»

Hvordan Solstua skal arbeide med «danning», fremgår av punktene under.

- *I Barnehagen har vi en progresjonsplan som sier noe om barns forventede utvikling, og hva de skal lære. Denne skal tas hensyn til, samtidig er det viktig at vi tar hensyn til det enkelte barns identitet! Det skal være individuelle forskjeller mellom barna!*
- *De voksne skal støtte barnets initiativ. Det betyr at vi skal oppmuntre og gi ros når barnet gjør gode valg, og ønsker å bidra i barnehagen*
- *Ikke alle valg barn tar er gode. Da er det ekstra viktig at personalet er tilstede og veileder barnet, og også setter grenser!*
- *Barnets behov skal følges opp. Selv om vi er i et felleskap må en alltid ha i tankene at alle individ er forskjellige, det betyr at vi legger til rette, i samarbeid med hjemmet, for at individuelle behov dekkes.*
- *Personalet i barnehagen skal bygge opp barnas selvtillit og selvfølelse ved å ha respekt for barnet og deres meninger, gi rom for tilbakespill og være åpne for barnas egne ideer. Dette krever et levende og engasjert personale som er sammen med barna! For de minste, og de med begrensede språkferdigheter, er det viktig at vi tolker barnas signaler og kroppsspråk. Barnet «gir ofte*

beskjeder» selv om det ikke alltid uttrykker seg så godt verbalt. Det er personalet, i samarbeid med hjemmet, sin oppgave å tolke dette!

- *Sjøl om en har fokus på barns medvirkning, og at en skal vise respekt for barnets meninger, skal barna også oppleve klare grenser og rammer når det er nødvendig.*

Omsorg

Eidekroken barnehages årsplan redegjør for at en omsorgsfull relasjon bærer preg av nærhet, forståelse, innlevelse og evne til godt samspill. Omsorg beskrives som en forutsetning for trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Det står videre at:

«Vi skal ivareta barnas behov for omsorg i alle situasjoner i barnehagen ved å møte alle med åpenhet, interesse, anerkjennelse og legge til rette for trygge og forutsigbare barnehagedager for alle barn. En omsorgsfull relasjon bærer preg av nærhet, innlevelse og godt samspill. Å gi barna mulighet til å ta imot og å gi omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse.»

Arbeide med omsorg i Eidekroken barnehage skal skje gjennom at:

- *Barna skal ha et fang å sitte på*
- *Barnet skal møte voksne som veileder dem i å regulere følelser.*
- *Barnet skal bli møtt med respekt og ydmykhet i alle rutinesituasjoner.*
- *Barna skal få mulighet til å gi omsorg og ta vare på hverandre.*

Læring

Årsplanen til Vågen barnehage redegjør for at barnehagen skal legge til rette for, og stimulere lysten til å lære. Barna skal oppleve at deres nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær blir møtt med anerkjennelse og respekt fra de voksne. Videre fremgår følgende i årsplanen for Vågen barnehage:

«Å lytte og fange opp oppmerksomheten rundt barnets perspektiv er viktig for kvaliteten. Et godt samspill mellom barn og voksen øker lysten for å lære. Gjennom ulike aktiviteter, både formelle og uformelle, skal barnehagen gjennom de syv fagområdene bidra til å stimulere barna til aktive læringsprosesser.»

Vågen barnehages arbeid med læring beskrives slik:

- *Barnet lever i nuet, og det er viktig å gripe fatt i «her-og-nå-situasjonen». Den voksne må være tilstede når barnet vil lære.*
- *Barna deltar i forberedelser av måltider, påkledning og rydding.*
- *Barna får veiledning gjennom nærhet og omsorg fra de voksne.*
- *Barna får være med på å bestemme hvilke områder vi skal jobbe med i barnehagen.*
- *Barna får lære ferdigheter som gjør at de mestrer seg selv og kan hjelpe andre.*
- *Barna får lære samspillet mellom mennesker og natur*

Sosial kompetanse

Arbeid med sosial kompetanse trekkes frem som en viktig del av arbeidet med å lære barna å samhandle med andre på en god måte, vise hensyn, løse konflikter samt få forståelse for at ord og handlinger har betydning for de andre i fellesskapet. I barnehagene jobbes det systematisk i

temaarbeid/ samlingsstunder rundt dette temaet, og det brukes bilder, eksempler og samtale, og i spontane situasjoner som oppstår i løpet av dagen. Revisor får opplyst fra barnehagestyrerne at programmet «Steg for steg»⁵ er noe som brukes i denne sammenheng.

I Solstuas årsplan fremgår følgende om arbeid med sosial kompetanse:

- *Barnet skal bli møtt med forståelse og respekt.*
- *Barnet skal lære seg å møte andre med toleranse og en positiv holdning.*
- *Barna skal lære seg at det å omgås andre handler om å «gi og ta». Vi øver på å vente på tur*
- *Barnet skal få veiledning i lek og konfliktløsning.*
- *Barnet skal oppmuntres til å videreformidle humor og glede i fellesskapet.*
- *De voksne i barnehage skal gå foran som gode forbilder. De skal være tilstede når barn leker, slik at en kan gripe fatt i situasjoner underveis. Grunnlaget legges når barn er 1-2 år. Lekegrupper sammen med voksne stimulerer til lek og god sosial kompetanse.*

Barnehagestyrerne forteller at barnehagene på høsten bruker å starte med vennskapstema der de blant annet lager vennsapsregler og jobber med inkludering. En av aktivitetene er «Bli med dansen».⁶

Lek

I årsplanene trekkes det frem at å leke er blant det viktigste barn gjør i barnehagen. I tillegg til at leken har verdi i seg selv, har den flere effekter: At barna får tid og rom til å leke med både små og store er en god mulighet for å lære av hverandre, omgås på en positiv måte, skaffe seg venner, prøve ut det man har erfart, lære nye ting og øve seg i språklig samspill.

Barnehagene legger vekt på at alle barn skal ha noen å leke og være sammen med, og personalet skal tre støttende til for at alle skal lære seg lekesignaler og hvordan man tilnærmer seg leken på. Det fremgår at personalet ønsker å være gode rollemodeller, introdusere nye leker som regelleker og sangleker, samt innrede lekemiljøer som innbyr til allsidig lek. Leker skal være lett tilgjengelige for barna, slik at de selv kan velge hva de ønsker og ikke være avhengige av at personalet løfter ting ned til dem.

I Vågen barnehage jobber de med lek og lekekompetanse på følgende måte:

- *Alle barn skal leke hver dag.*
- *Alle barn skal oppleve gleden i samspill med andre.*
- *Alle barn skal møte voksne som veileder dem når leken oppleves vanskelig.*
- *Ingen barn skal utestenges fra lek uten at ansvarlige voksne griper inn.*

⁵ Steg for Steg bygger på tre hovedområder: empati, problemløsning og mestring av sinne. Målsettingen er å øke barnas sosiale kompetanse gjennom positiv sosial ferdighetstrening. Steg for Steg styrker barns selvbilde og gjør dem i stand til å omgås andre på en fredelig måte. Steg for Steg forebygger mobbing og vold.

⁶ BlimE er NRK Supers vennsapskampanje. Målet er å fremme vennskap og omsorg for hverandre. Slagordet er «Si hei! Vær en venn! BlimE!». Hvert år lanseres det en sang med tilhørende dans.

Språklig kompetanse

Det fremgår av årsplanene at språket er en viktig forutsetning for å få til et godt samspill og positive opplevelser i fellesskap. Barnehagene legger opp til god språkbeherskelse gjennom å bekrefte og sette ord på det barna gjør og viser, øke begrepsforståelsen og bruke språket aktivt i alle situasjoner i løpet av dagen, til samtale om hva de skal gjøre, hva barna skal ha på seg, hvilket pålegg de vil ha sendt til seg etc. Barnehagene oppfordrer barna til å formidle sine ønsker eller behov verbalt.

Samtlige barnehager bruker et opplegg som heter «Språkløype». Dette er et opplegg som skal styrke det daglige arbeidet med språklæring gjennom ulike leseaktiviteter. De ansatte skal bli mere bevisste på hvordan man kan lese på ulike måter og inkludere alle barn i språkarbeidet i barnehagen. I årsplanen til Vågen barnehage fremgår det at de jobber med språklig kompetanse på følgende måte:

- *Barnet skal bli snakket sammen med.*
- *Barnet skal oppleve å bli hørt for sine meninger og tanker.*
- *Barnet skal oppleve at de voksne klarer å oppfatte barnets kroppslige signaler.*
- *Barnet skal oppleve å bli lest for.*
- *Barnet skal oppleve glede med sang, rim og regler.*

5.1.1 Inkluderende barnehagemiljø

Revisor får opplyst fra barnehagestyrer ved Solstua at styrere og pedagogiske konsulenter våren 2019 hadde et første møte i Oslo i forbindelse med inkluderende barnehagemiljø. Han opplyser at de pedagogiske konsulentene i Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen skal ha et startmøte for å planlegge igangsettingen, som forventes skal skje til høsten. Deltakerne skal delta på nasjonale og regionale samlinger med forelesninger og gruppearbeid. Mellom samlingene arbeider deltakerne lokalt med aktuelle problemstillinger i egen praksis.

Tilbudet om inkluderende barnehage- og skolemiljø er en nasjonal satsing fra Utdanningsdirektoratet for barnehager og skoler som ønsker å jobbe med trygge og gode barnehage- og skolemiljø, regelverk, organisasjon og ledelse samt lære mer om forebygging, avdekking og håndtering av mobbing.⁷

Revisors vurdering

Revisor vurderer at kommunen oppfyller revisjonskriteriet om at barnehagenes arbeid med å sikre barna et godt psykososialt miljø skal fremgå av barnehagenes årsplaner

⁷ <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/nasjonale-satsinger/tilbud-om-kompetanseutvikling-miljo-og-mobbing/Satsing-inkludering/om-satsingen/>

5.2 Rutiner for å håndtere mobbing

Revisjonskriterier:

Barnehagene skal ha rutiner for hvordan mobbing/krenkelser skal håndteres og følges opp

Kilde: Barnehageloven, Rammepplan, Veileder

Revisors funn

Revisor har blitt forelagt dokumentet «*Mobbing i barnehagen? – Plan for kommunale barnehager i Skjervøy kommune*», som inneholder rutiner for hvordan mobbing skal forebygges, håndteres og følges opp. Dokumentet definerer innledningsvis hva mobbing blant førskolebarn er, og legger til grunn i definisjonen at konflikter og enkelttilfeller av slåssing og utestenging ikke er mobbing, men at «*mobbing er mer alvorlig og er «negativ adferd som gjentas og foregår over en viss tid i et forhold som er preget av ubalanse i styrkeforholdet mellom partene*». I planen skilles det mellom to former for mobbing; direkte og indirekte mobbing.

Direkte mobbing er forholdsvis synlige, åpne angrep på mobbeofferet. Dette kan for eksempel være:

- Fysisk forermer for mobbing som dytting slag, kloring etc.
- Verbal mobbing som at barn blir terget, latterliggjort eller ydmyket.
- Klar aggresjon mot ting som tilhører offeret
- Handlinger som ødelegger for offeret dog uten at noe blir fysisk ødelagt.
- Barn blir stadig utsatt for skremsel og blir forfulgt samtidig som de har vanker med å forsvare seg.

Indirekte mobbing er mer skjult og innebærer ofte at mobbeofferet blir sosialt ekskludert og utstengt fra gruppen. Indirekte mobbing er altså plaging uten synlige og åpne angrep på offeret og kan også kalles psykisk mobbing. Dette kan for eksempel være:

- Handlinger som er karakterisert av tvang og formynderi.
- Barn som stadig avvises i lek.
- Ord, erting, gester, grimaser og utestenging.

I det videre redegjør rutinene for hvordan mobbing skal oppdages. Her beskrives forandringer i barnets atferd som mulige tegn på at noe er galt. Observasjon trekkes fram som et viktig virkemiddel der personalet må være aktivt tilstede og oppmerksomme på barns trivsel og samhandling.

Forebyggende tiltak mot mobbing beskrives som den viktigste måten å bekjempe mobbing på. Styrking av barns sosiale kompetanse står sentralt i dette arbeidet, og voksenrollen og foreldresamarbeid trekkes fram som viktig.

- Målbevisst arbeid med sosial kompetanse (selvhevdelse, empati og rolletaking, prososial atferd, selvkontroll, lek glede og humor) og strategier for problemløsning.
- Voksenrollen: Være tydelige og aktive voksne som er sitt ansvar bevisst når det gjelder å forebygge og slå ned på mobbing, som møter andre med varme, anerkjennelse, respekt og tillit.
- Samarbeide med foreldrene.
- Bruke undervisningsopplegget "steg for steg "

Når mobbing oppdages, beskriver rutinene at det er flere tiltak som iverksettes. Disse angår involverte barn, alle barna i barnehagen, voksne i barnehagen, foreldre til involverte barn og foreldre til andre barn i barnehagen. Ifølge rutinene skal det utarbeide en tiltaksplan når mobbing skjer.

TILTAKSPLAN NÅR MOBBING SKJER.

Det skal skrives ned :

- Hvilke tiltak som blir iverksatt
- Ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene
- Gjennomført innen
- Signering og dato
- Evaluering etter en måned

6.1 Følgende personer skal være tilstede når en eventuell tiltaksplan lages :

- Foreldre
- Pedagogisk leder
- Styrer

Det skal være referat fra all møtevirksomhet
Referatene arkiveres i barnepermen.

Revisor får opplyst at det ikke har vært konkrete saker av slik alvorlighet at barnehagene har utarbeidet tiltaksplan i henhold til rutinene. Barnehagestyrene opplyser at personalet i det daglige jobber med barnas trygghet og trivsel. Hvis et barn gjør noe som ikke er akseptabelt, forklarer de voksne hvorfor man ikke kan gjøre slik og lærer barnet om positiv samhandling. Videre har de fokus på å jobbe med inndeling i grupper for å se hvem som samhandler godt. Barnehagestyrene forteller at det er forskjell på aldersgruppene. Personalet blant de minste barna må være mer tilstede, skjerme før noe skjer, samt veilede. Hvis det er mønster av utagerende adferd, tar de kontakt med foreldrene for å komme i gang med tiltak. Dialogen med foreldrene er viktig for å avklare hva de og barnehagen ønsker.

Imidlertid har det vært én sak på bakgrunn av foreldreklage som kommunen selv som barnehagemyndighet har fulgt opp med tilsyn. Endelig rapport fra tilsynet forelå 15.1.2019, og det ble konstatert to avvik; styrer har manglende kjennskap til Barnehageloven § 2, og det mangler rutiner for å sikre at barn ikke blir utsatt for krenkelser i barnehagen. Kultur- og

barnehagekonsulenten opplyser til revisor at avviket om manglende rutiner er lukket, og at det andre avviket lukkes etter gjennomført veiledning i september og oktober.

Revisor finner at årsplanen til Eidekroken inneholder nærmere redegjørelse for hvordan de skal motarbeide at mobbing skal forekomme. De øvrige årsplanene gjør ikke det, men samtlige årsplaner viser til «Mobbing i barnehagen – Plan for kommunale barnehager i Skjervøy kommune», som et av flere sentrale dokumenter som barnehagens innhold og organisering styres etter. I årsplanen til Eidekroken barnehage står følgende:

Vi skal motarbeide mobbing i Eidekroken barnehage gjennom at:

- *Vi skal være tydelige på hva som er uakseptabel atferd når det skjer*
- *Vi legger vekt på å lytte, forstå, bekrefte og respektere den andres opplevelse*
- *Ha et inkluderende miljø med fokus på at alle skal få delta, og snakke om verdien av å leke/samhandle sammen*
- *Det jobbes med sosial kompetanse og vennskap både som tema og i konkrete situasjoner som oppstår i det daglige*
- *Personalet skal legge merke til, bekrefte, synliggjøre og forsterke godt sosialt samspill mellom barn*
- *Observere og være tilstede i nærheten av barna for å fange opp uheldige samspillsmønstre*

Vi tar opp temaet på foreldremøter og –samtaler, både ansatte og foresatte må være bevisste hvilke rollemodeller vi er for barna, også på mobbefeltet. Vi oppfordrer derfor foresatte til å fremsnakke det å være sammen med alle, og at man ikke trenger å være bestevenner. Vi er alle barnehagevenner.

Revisors vurdering

Revisors vurdering er at kommunen oppfylder revisjonskriteriet om at barnehagene skal ha rutiner for hvordan mobbing/krenkelsers skal håndteres og følges opp. Revisor viser til at ovennevnte tilsynssak synes å være fulgt opp på tilfredsstillende måte.

5.3 Medvirkning

Revisjonskriterier:

Barnehagene skal ivareta foresattes medvirkning

Kilde: Barnehageloven, Rammepplan, Veileder

Revisors funn

Foreldresamarbeid og -medvirkning er redegjort for i årsplanene og aktivitetsplaner. Barnehagestyrene sier at foreldresamarbeidet er noe som vektlegges sterkt, og de viser til at samarbeidsutvalg, foreldremøter og foreldresamtaler er viktige arenaer i dette arbeidet. I tillegg gjennomføres det foreldreundersøkelse der foreldre og foresatte kan si sin mening om barnehage tilbudet, barnas trivsel og samarbeidet mellom hjem og barnehage.

I årsplanene fremgår det at barnehagene skal ha et samarbeidsutvalg og et foreldreråd. Foreldrerådet består av alle foresatte, mens samarbeidsutvalget (SU) består av valgte representanter fra foresatte og personalgruppen. SU godkjenner blant annet barnehagens årsplan og andre dokumenter og er et forum der foresatte kan melde inn saker til drøfting. Representanter til SU velges på foreldremøte på høsten. Foreldrerrepresentanter i SU kan innkalle hele foreldrerådet (alle foresatte) til drøfting av saker om det skulle være behov for det. Det gjennomføres samtaler med foreldre/foresatte minst to ganger i løpet av barnehageåret, og foreldremøter avholdes i den enkelte barnehage minst én gang pr. barnehageår.

I årsplanen til Vågen barnehage er følgende punkter listet opp om foreldresamarbeid:

- *Foreldrene skal oppleve å bli tatt på alvor.*
- *Foreldrene skal oppleve at vi støtter og veilede dem når de har behov for det.*
- *Foreldrene skal oppleve å bli respektert for sine avgjørelser knyttet til barnet.*
- *Foreldrene skal oppleve å ha medvirkning på barnehagehverdagen.*
- *Brukerundersøkelse i november*

I tillegg fremgår det av årshjulet egen kolonne om foreldresamarbeid. Her fremgår det blant annet når foreldremøte, samtaler og møter i SU planlegges gjennomført. Årshjulet er vist i tabellen på neste side. Det foreligger også årshjul i årsplanene til de andre barnehagene.

Tabell 2: Årshjul for Vågen barnehage

Mnd	Faste tema	Foreldresamarbeid	Ansatte	Styrer
Aug	Tilvenning	Ny foreldresamtaler	Personalmøte 21.8	Personalmøte Styremøte/Kollegiemøte
Sept	Brannvernuke Førstehjelp	Foreldremøte 20.9	Personalmøte 25.9 Foreldremøte	TRG møte 10.9 Personalmøte Foreldremøte
Okt	24.oktober-FN kafé - Opplegg fra Forut	Kafe for foreldrene 24.10 Samarbeidsutvalget 4.10	Personalmøte 16.10	TRG møte 15.10 Personalmøte Styremøte/Kollegiemøte
Nov	Politibesøk	Foreldresamtaler Spørreundersøkelse	Kursdag Personalmøte 27.11 Ped.ledermøte Vågen	TRG møte 19.11 Kursdag Personalmøte Styremøte/Kollegiemøte
Des	Barnehagegudstjeneste			Styremøte/Kollegiemøte
Januar	Feire soldagen		Planleggingsdag 2.1.19 Personalmøte 22.1? Ped.ledermøte Bikuben	Planleggingsdag 2.1.19 Personalmøte 21.1 ?
Febr	Fastelavns-kaffe Karneval		Personalmøte 19.2	Personalmøte 19.2
Mars/ april	«Vinteraktiviteter» Påskelunsj med besøk av påskebamsen	Foreldresamtaler Fastelavns kaffe 1.3 Samarbeidsutvalg?	Kursdag Personalmøte 19.3 og 23.4 Ped.ledermøte Solstua Medarbeidersamtaler	Kursdag Personalmøte 19.3 og 23.3 Medarbeidersamtaler
Mai/ juni	17-mai - Landet vårt Opprydding nærmiljø Hel utedag	Foreldre kaffe ?	Personalmøte 21.5 Ped.ledermøte Eidekroken	Personalmøte 21.5

Kilde: Vågen barnehage

Foreldreundersøkelse

Foreldreundersøkelsen⁸ er en frivillig spørreundersøkelse som gjennomføres årlig. Her svarer foreldrene på om lag 30 spørsmål⁹, som er gruppert i hovedområder. Svaralternativene er vist som en fempunktsskala, fra helt uenig til helt enig, og svært misfornøyd til svært fornøyd, der 5 er beste score. Hvert hovedområde er satt sammen av flere spørsmål, og score for hovedområdet uttrykkes som en indeks, som er et gjennomsnitt av barnehagens score for spørsmålene som inngår i hovedområdet. Resultatene fra spørreundersøkelsen i 2018 er presentert i tabell 3 på neste side, sammen med gjennomsnittet for hele landet.

Resultatene fra barnehageundersøkelsen viser at foreldrene med barn i Eidekroken og Vågen barnehage skårer noe høyere enn foreldre med barn i Solstua barnehage. Det er verdt å merke seg at foreldrene vurderer «barns trivsel» høyt i samtlige barnehager - tilsvarende nasjonalt gjennomsnitt eller høyere.

⁸ <https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/foreldreundersokelsen-i-barnehage/>

⁹ <https://www.udir.no/globalassets/filer/brukerundersokelser/foreldreus-bhg/foreldreundersokelsen-barnehage-2018---sporsmal.pdf>

Tabell 3: Barnehageundersøkelsen 2018

Indeks	Eidekroken (63,3 %)	Solstua (65,6 %)	Vågen (75,9%)	Nasjonalt (70,7%)
Total tilfredshet	4,4	4,2	4,6	4,5
Ute- og innemiljø	4,2	3,7	4,2	4,1
Barnets utvikling	4,7	4,4	4,7	4,6
Informasjon	4,4	3,8	4,3	4,2
Barnets trivsel	4,7	4,8	4,9	4,7

Kilde: Barnehagefakta.no

Revisors vurdering

Revisors vurdering er at kommunen oppfyller revisjonskriteriet om at barnehagene skal ivareta foresattes medvirkning

6 PSYKOSOSIALT MILJØ I GRUNNSKOLENE

Har Skjervøy kommune tilfredsstillende systemer og rutiner knyttet til forebygging og oppfølging av mobbesaker i **grunnskolen** i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger på området?

6.1 Planer og rutiner

Revisjonskriterier:

Skolene i Skjervøy kommune

- bør ha skriftlige planer for skolemiljøet og for hvordan skolen arbeider forebyggende
- skal ha rutiner for hvordan mobbing skal avdekkes og håndteres
- skal ha ordensreglement

Kilde: Opplæringsloven, veileder

6.1.1 Barneskolen

Revisors funn

Forebygging

Revisor har blitt forelagt dokumentet «Handlingsplan for å fremme det psykososiale miljøet ved Skjervøy barneskole». Handlingsplanen har beskrevne mål for det psykososiale miljøet som er:

Mål:

1. Skjervøy barneskole skal ved forebyggende tiltak gjøre sitt beste for å forhindre at elever føler seg utsatt for mobbing eller krenkende atferd.
2. Skjervøy barneskole skal gjennom sine rutiner (inspeksjon, samtaler, trivselsundersøkelse) på best mulig måte avdekke om mobbing eller krenkende atferd foregår.
3. Skjervøy barneskole skal følge opp både mobbeoffer/den krenkende og mobber/krenker. Det legges opp til et godt samarbeid med de involverte parter for å utjevne maktforholdet.
4. Elever og foresatte skal kunne oppleve at de trygt kan melde fra om mobbing og krenkende atferd.

Rektor opplyser at for å få godt læringsutbytte er man avhengig av trygt og godt skolemiljø, noe pedagoger vet og kjenner til. Hun opplyser at skolen har aktivitetsplan og forebyggende tiltak som de følger opp der alle bidrar på en eller annen måte. Handlingsplanen skal hver høst opp til

behandling i elevrådet. Rektor opplyser at trivselsundersøkelsene behandles i foreldremøtene og er tema i utviklingssamtalen til den enkelte elev.

Rektor opplyser at skolen i forbindelse med arbeid i en bestemt klasse gjennomførte noe som kalles «Snuoperasjon» som er et program utviklet av læringsmiljøsentret. Programmet dreier seg om klasseledelse og innebærer at læreren får hjelp til å kartlegge elevene og gjeninnføre gode rutiner i klasserommet. Deler av programmet har skolen også prøvd å ta med i de øvrige klassene. I forbindelse med dette programmet fikk skolen tilbakemelding om at de burde starte med «Spekter».¹⁰ Rektor opplyser at skolen startet med Spekter våren 19 ved 3.-7. klasse, samt en lokal tilpasset undersøkelse for 1. og 2. klasse.

Det forebyggende arbeidet er i handlingsplanen listet opp i elleve punkter.

Forebyggende arbeid:

1. Handlingsplan mot mobbing/krenkende atferd skal gjennomgås i klassene høst og vår.
2. Støtte til lærere som har problemer med spesifikke elever eller klasser.
3. Holdningsskapende arbeid
4. Felles aktivitetsdager på tvers av klassetrinnene, for eksempel høsttur, idrettsdag, skidag, matematikkens dag, plantedag, soldag, "fair-play-cup" og juleverksted. I tillegg legges det opp til aktiviteter på klassenivå der foreldre/foresatte også kan involveres. For eksempel leksering, klasseturer og elevkvelder.
5. Friluftsgjengen som et alternativt tilbud til ordinær undervisning i 5.-7.kl
6. Foreldremøter/konferanser der krenkende atferd og mobbing tas opp som tema minst en gang i året.
7. Fadderordning: Frivillige faddere 3- 4.klasse for 1.klasse. 7.klasse som vennskapsklasse for 1.klasse
8. Betryggende inspeksjon ute og inne. Inspeksjon starter 0815.
9. I IKT undervisningen legges det vekt på å bevisstgjøre elevene på internett og mobilnett.
10. Skolens ordensregler og klasseregler skal følges opp av alle skolens ansatte.
11. Se for øvrig skolen sin «Handlingsplan for å fremme det psykososiale miljøet ved Skjervøy barneskole»

I tillegg fremgår det av handlingsplanen en rekke tiltak som er presentert i tabeller der det står hva som skal gjøres, når det skal gjøres, og hvem som er ansvarlig. Revisor viser til tabell 4 på neste siden som viser noen av tiltakene. Rektor opplyser at trivselsledere er nytt, og det er to lærere som har ansvarlig for planleggingen. Elever fra 4.-7. trinn kan søke om å være trivselsleder, og elevene lærer om aktiviteter som kan brukes i friminuttene.

¹⁰ Spekter er et ikke-anonymt verktøy for lærere, som brukes til å avdekke mobbing og kartlegge læringsmiljøet i en skoleklasse. Spekter tilbys både digitalt og i papirversjon. Spekter er utviklet av Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning. Spørsmålene er forskningsbaserte og systematisk sammensatt.

Tabell 4: Eksempler på forebyggende tiltak ved barneskolen

Hva	Når	Ansvarlig
Gjennomgang av skolens ordensreglement ved oppstart av skoleåret på personalmøte, i klassene, på foreldremøte og SFO	Skolestart/høst	Ledelsen Kontaktlærere SFO-leder
Klassene lager regler for et godt klassemiljø. Utgangspunktet er skolens ordensreglement. SFO barna lager regler for et godt SFO-miljø	Høst	Lærerne SFO-ansatte
7.klasse arrangerer trivselstiltak for 1.klasse.	Høst	Kontaktlærerne i 4.klasse
Trivselsledere. Det er elever som setter i gang aktiviteter for skolens elever. Trivselsprogrammet er et program for økt aktivitet i friminuttene. Trivselslederfunksjonen gjelder for ¼ år om gangen på barnetrinnet. Trivselsledere er elever fra 4.-7. trinn. Trivselslederne får opplæring gjennom TL-programmet. Skolens TL-koordinator følger opp trivselslederne og har møter med dem hver 14. dag. Programmet supplerer skolens forebyggende arbeid mot mobbing og for økt aktivitet og trivsel. Det er lek av og for barn- og unge, og de som er trivselsledere skal jobbe aktivt for å inkludere flest mulig i leken.	Høst/vår	Kontaktlærerne for TL
Friluftsgjengen. Grupper med elever fra 5-7.kl som trenger å oppleve mestring og positive opplevelser på annen arena enn skolen	Hele året	Leder og lærere/assistenter i Friluftsgjengen
Det skal informeres om elevers og foreldres rettigheter i forhold til Opplæringsloven § 9A, -på klasse foreldremøte og SFO - skolens hjemmeside	Høst	Kontaktlærere Ledelsen SFO-leder
Overgangsmøte mellom barnehagene og skolen.	Juni	Ledelsen og styrerne i barnehagene

Kilde: Skjervøy barneskole

I tillegg arrangeres skolen i løpet av skoleåret aktiviteter som skal gi rom for aldersblanding, treffe elevenes interesser, kunnskap og ferdigheter. Eksempler på aktiviteter er vist i tabellen nedenfor.

Tabell 5: Eksempler på aktiviteter ved barneskolen

Aktivitet	Klasse	Mål	Evaluering
Måned samling	1.-7.kl	<p>Alle klassetrinnene har ansvar for hver sin måned samling i gymsalen med selvvalgt tema.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Styrke klasse miljø og samhold i forhold til opptreden - Vise respekt og verdsatte andres bidrag - Styrke tilhørighet til skolen og fellesskapet - Overholde og innordre seg regler i forhold til at alle elevene er samlet - Positiv opplevelse og forståelse for hverandre 	<p>Evalueres i klassene etter hver måned samling.</p> <p>Hva var bra?</p> <p>Hva kan vi bli bedre på?</p> <p>Ordningen som helhet evalueres av kollegiet i juni</p>
Frilidrettsdag	1.-4.kl 5.-7.kl	<p>Psykososiale mål:</p> <p>Bygge relasjoner; la yngre elever bli kjent med de eldre elevene. (alderstlanding)</p> <p>Bli kjent innad i gruppa si gjennom fysiske aktiviteter på en "annen" arena.</p> <p>Gi elevene følelsen av fellesskap med flere klasser/elever gjennom bygging av felles referanser på en aktivitetsdag/frilidrettsdag.</p> <p>Positive opplevelser – moro!</p> <p>Faglige mål:</p> <p>1.-4. klasse: Fysiske og kognitive utfordringer gjennom forskjellige aktiviteter.</p> <p>5.-7. klasse: Elevene får anledning til å prøve ut forskjellige grener av frilidrett – finne sin ting å være god på.</p> <p>Aktivitetene skal gi utfordringer og elevene oppmuntres til å strekke egne grenser.</p>	<p>Evalueres i klassene dagen etter aktiviteten.</p> <p>Evalueres på basen morgenen deretter.</p> <p>Evalueringen settes i permien til basen. Eventuelle revideringer gjøres av baseleder</p>

Kilde: Skjervøy barneskole

Skolens ordensreglement er vedlegg til handlingsplanen. Ordensreglementet redegjør for hva som er akseptabel og forventet oppførsel. Ordensreglementet gjelder også for skoleveien.

Rutiner for å avdekke mobbing

I handlingsplanen er krenkende atferd definert som mobbing, diskriminering, trakassering, vold, rasisme, utestenging og uthenging. Mobbing er når en person føler seg plaget av en eller flere, at dette skjer gjentatte ganger og at plaginga varer over en viss tid. For at det skal være mobbing må det også være slik at den som blir plaget har vansker med å forsvare seg mot mobbingen (ulikt styrkeforhold).

Handlingsplanen inneholder følgende redegjørelse for hvordan mobbing og krenkende atferd skal avdekkes.

Avdekking av mobbing/krenkende atferd:

1. Skjervøy barneskole skal så tidlig som mulig avdekke når/om mobbing eller krenkende atferd finner sted. Ved observasjon og god kommunikasjon mellom lærere og elever, mellom lærere og foreldre/klassekontakter og andre i skolemiljøet/nærmiljøet.
2. Trivselsundersøkelse gjennomføres oktober og mars på alle trinn.
3. Ved avdekking av mobbing eller krenkende atferd, er det svært viktig med skriftlig dokumentasjon av konkrete observasjoner/hendelser. I dokumentasjonen er det viktig å få frem tid, sted, hvem og hva.
4. Det er elevens subjektive opplevelse som skal ligge til grunn for om han /hun føler seg mobbet eller er utsatt for krenkende atferd. Eleven skal bli tatt på alvor, og bli hørt.

Når det gjelder håndtering av mobbing og krenkende atferd, finner revisor at dette er omtalt to steder i handlingsplanen; først under redegjørelse av skolens aktivitetsplikt, dernest under tiltak ved mobbing/krenkende atferd.

Skolens aktivitetsplikt

Aktivitetsplikten utløses når en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Retten til et trygt og godt skolemiljø avgrensnes ikke av årsaken til hvordan elevene har det. Det som er avgjørende for skolens aktivitetsplikt, er hvordan eleven faktisk opplever å ha det mens han eller hun er på skolen, skolefritidsordningen eller leksehjelpen.

1. Når krenkende atferd blir oppdaget

Opplæringsloven § 9 A-4 første ledd fastslår at alle som arbeider på skolen har plikt til å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø. Det som er best for elevene skal være det grunnleggende hensyn i skolens arbeid.

2. Gripe inn

Alle som arbeider i skolen skal gripe inn mot krenking dersom mulig

3. Varsle

Elevene kan ha ulike kanaler inn til skolen; foresatte, kontaktlærer, assistent, helsesøster, medelever, skoleledelse og andre ansatte ved skolen.

Foresatte som vil varsle, tar først kontakt med kontaktlærer. Dersom kontaktlærer ikke tar tak i problemet og følger opp saken, kan foresatte henvende seg til rektor. Rektor skal ha overordnet og fullstendig oversikt, samt at informasjonen skal brukes til å følge opp enkeltsaker og inn i det systematiske arbeidet. Fra en sak er varslet har skolen 1 uke på seg til å sette inn tiltak for at uønsket atferd skal opphøre.

4. Undersøke saken

- Når skolen er blitt gjort /er oppmerksom på krenkelser, skal kontaktlærer bli informert.
- Kontaktlærer skal i samarbeid med andre involverte lærere eller andre ansatte undersøke saken.
- Den som utsettes for krenkende adferd og den/de som utfører handlingen har samtaler hver for seg.
- Kontaktlærer skal sørge for at involverte elever blir hørt.
- De impliserte foresatte informeres.
- Om det skal avholdes konfrontasjonsmøte mellom partene vurderes i hvert tilfelle. Dette møtet avholdes ikke, hvis den krenkende part ikke ønsker dette. Rektor vurderer om foresatte deltar.

5. Skolen skal lage en skriftlig plan for hvordan problemet skal løses. (vedlegg aktivitetsplan)

- Beskrivelse av problemet
 - Tiltak skolen vil sette i gang
 - Når settes tiltakene i gang
 - Hvem er ansvarlig for gjennomføring av tiltakene
 - Når skal tiltakene evalueres
- Rektor vurderer om andre parter skal inn i saken som barnevern, konfliktrådet, politiet eller andre.

Rektor opplyser at mindre alvorlige saker blir fulgt opp av lærerne, men rektor skal informeres om aktivitetsplan og er den som skal underskrive. Selve oppfølging av saken med samtaler med hjem og elev(er), gjøres av kontaktlærer. I alvorlige saker er rektor mer involvert og kobles tidlig inn i. I tillegg informeres kommunalsjefen som bidrar når skolen står overfor vanskelige saker.

Revisor har gjort skolen oppmerksom på at i siste kulepunkt i pkt. 4 ovenfor omtales mobbeofferet som «den krenkende»¹¹. Rektor har gitt tilbakemelding at punktet endres til: «*Dette møtet avholdes ikke, hvis den som blir mobbet/plaget ikke ønsker det*».

¹¹ «Den krenkende» brukes som begrep på den som utfører krenkelse, og «den krenkede» om offeret.

Tiltak ved mobbing/krenkende atferd:

1. Når mobbing eller annen alvorlig krenkende atferd avdekkes, skal det meldes skriftlig til kontaktlærer og rektor på "Registreringsskjema." (Handlingsplikten)
2. Kontaktlærer har samtale med mobber/er/den krenkende. (Undersøkelsesplikten). Foreldre informeres/involveres og det avtales et møte mellom skolen og hjemmet.
 - Skolen skal innen 1 uke ha satt inn tiltak og laget en aktivitetsplan.
 - Blir ikke foreldrene hørt eller foreldrene ikke er fornøyde med de tiltakene kontaktlærer har satt inn eller oppfølgingen av tiltakene, kan foreldrene kontakte rektor.
 - Rektor har da 1 uke på seg til å se på saken og sette inn evt nye tiltak.
 - Fylkesmann er klageinstans for foreldrene
3. Kontaktlærer har (individuelle) samtale med mobber(e)/krenker(e). Foreldrene informeres/involveres og det avtales møte mellom skolen og hjemmet.
4. Ved vanskelige mobbesaker/alvorlige krenkelser går rektor inn i løsningsarbeidet sammen med kontaktlærer og utarbeider aktivitetsplan og deltar på møter
5. Kollegiet informeres om mobbesaker.
6. Hvis ikke disse tiltak fører fram må eksterne instanser kobles inn, som skole-helse-team, helsesøster, BUP, PPT, barnevern, konfliktråd, politi.

Rektor sier de skal ha lav terskel for å lage en aktivitetsplan. Erfaringsmessig har skolen sett at det å skriftliggjøre og sette inn tiltak tidlig, gjør at saken blir mindre alvorlig. Hun opplyser at det også er saker der foreldrene ikke ønsker en aktivitetsplan fordi saken er av mindre karakter. Skolens holdning er at hvis foreldrene ønsker aktivitetsplan, skal dette lages.

Handlingsplanen inneholder flere vedlegg som er tilknyttet avdekking og håndtering av mobbing/krenkelse, eller annet som gjelder en elevs skolemiljø. Det fremgår ikke spesifikt at samtlige skal benyttes, ut over at registreringsskjema og aktivitetsplan er nevnt i rutinene ovenfor.

- *Registreringsskjema*
- *Kvalitetssikringskjema* – Skjema for avkrysning for utførte tiltak
- *Mal for aktivitetsplan*
- *Ditt barn har utsatt andre for krenkende atferd* – Melding som sendes foresatte og som de skal svare på
- *Ditt barn har blitt utsatt for krenkende atferd* – Melding som sendes foresatte og som de skal svare på
- *Elevens logg* – Registrering av skoledagen
- *Hjemmets logg*
- *Skolens logg*

6.1.2 Ungdomsskolen

Forebygging

Revisors funn

Revisor har blitt forelagt dokumentet «Handlingsplan for å fremme det psykososiale miljøet ved Skjervøy ungdomsskole». Her fremgår det at ungdomsskolen skal arbeide for å fremme det psykososiale miljøet ved:

- *Å drive aktivt forebyggende arbeid*
- *Å sikre et godt samarbeid med foreldrene*
- *Å ha rutiner som avdekker om mobbing foregår*
- *Å følge opp mobbeoffer og mobber*
- *Å ha rutiner som sikrer god dokumentasjon*
- *Vi ønsker å kunne se resultat av denne planen ved at vi scorer minst som landsgjennomsnittet ved elevundersøkelsen*

Rektor ved ungdomsskolen forteller at skolen har brukt mye tid på å jobbe med læringsmiljø gjennom aktiviteter i friminuttene. Skolen har små klasser og lærertettheten blir god, noe som gjør at lærerne har oversikt i klassene. Rektor trekker frem at elevrådet er aktivt og sammen med elevene aktive bidragsytere for å skape godt skolemiljø.

I handlingsplanen fremgår det at forebygging handler om kvaliteten på alt faglig og sosialt læringsarbeid ved skolen. Skolemiljøet skal fremme elevenes helse, trivsel og læring. På neste side presenteres forebyggende tiltak som er redegjort for i handlingsplanen.

Rektor forteller at skolen har to ansatte (en lærer og en assistent) som har vært på trivselslederkurs. Disse skal sammen med elevene planlegge og sette i gang aktiviteter i friminuttene. Elevene har ansvaret for gjennomføring, mens lærerne hjelper de med å lage ukeplaner samt henge opp informasjon. Ungdomsskolen startet med dette skoleåret 18/19.

Rektor opplyser at ungdomsskolen ved starten av skoleåret 18/19 tok i bruk kartleggingsverktøyet «Spekter». Rektor sier at i disse kartleggingen har kontaktlærer unik mulighet til å få ærlige svar fordi spørreskjemaet som brukes, besvares med navn og ikke anonymt. Dette gir bedre mulighet for å følge opp spesielle tilbakemeldinger. Rektor vurderer det som et godt verktøy, og han har gjennomgang med lærerteamene når kartlegginga er ferdig.

Skolens ordensreglement er vedlegg til handlingsplanen. Ordensreglementet redegjør for hva som er akseptabel og forventet oppførsel. Ordensreglementet gjelder også for skoleveien.

Tabell 6: Eksempler på forebyggende tiltak ved ungdomsskolen

Hva	Når	Ansvarlig
Skolens og klassenes aktivitetsplan skal inneholde trivselsfremmende aktiviteter	Høst og vår	Lærerne og elevene på trinnet Foreldrekontaktene Ledelse
Inspeksjonsplan Åpen idrettshall i matfri Frokostordning/Kantinedrift	Hele året	Ledelse Kontaktlærere og kantineansvarlig
Gjennomgang av "Handlingsplan for å fremme det psykososiale miljøet" på personalmøte	Skolestart	Ledelse
Trivsel/sosiale ferdigheter skal være tema på elev-, utviklings- og kontaktsamtaler	Høst og vår	Kontaktlærer
Det skal gjennomføres teammøter med tema innenfor elevenes psykososiale miljø.	Jevnlige teammøter.	Lærerne på teamet/teamleder
Gjennomgang av skolens ordensreglement ved oppstart av skoleåret i klassene og på foreldremøtene	Snarest etter skolestart	Kontaktlærer
Klassene lager regler for et godt klassemiljø. Utgangspunktet er skolens ordensreglement.	Høst	Lærerne på teamet
På foreldremøtene skal det informeres om elevs og foreldres rettigheter knyttet til Opplæringsloven § 9a og innholdet i denne planen. Brosjyre utarbeidet av Udir deles ut.	Høst	Kontaktlærere
Elevene informeres om rettigheter knyttet til opplæringsloven § 9a og innholdet i denne planen.	Høst	Kontaktlærer for elevråd. Lærerne på trinnet.
Overgangsmøte mellom barneskolen og ungdomsskolen. Orientering, forberedelse og observasjon av sosiale ferdigheter hos nye 8. klassinger til høsten.	Juni	PPT/Helsesøster Ledelse ved skolene Aktuelle kontaktlærere fra begge skolene
Elevundersøkelsen gjennomføres på 10. trinnet.	Høsten	Lærerne på teamet
Resultatet av elevundersøkelsen og tiltak drøftes med elever, foreldre og brukerråd.	Etter gjennomføring og oppsummering	Lærere på teamet Ledelse
Trivselsundersøkelse utarbeidet av skolen gjennomføres i alle klasser	Høst og vår	Kontaktlærer og ledelse
Kontaktlærere/Teamet har protokoll for orden- og oppførselsanmerkninger. Her noteres enkeltepisoder på uakseptabel adferd. Kommuniseres med foresatte til den enkelte elev	Hele året	Alle tilsatte ved skolen
Læringsmiljøet skal være tema på foreldremøtet. Resultat av trivselsundersøkelsen legges frem	Vår	Kontaktlærere Foreldrekontaktene
Klassene bruker undervisningsopplegget "Det er mitt valg"	Hele året	Kontaktlærere
Foreldrekontakter arrangerer aktiviteter.	Høst og vår	Foreldrekontaktene

Kilde: Skjervøy ungdomsskole

Som ved barneskolen skal det ved ungdomsskolen arrangeres aktiviteter som skal gi rom for aldersblanding, treffe elevenes interesser, kunnskap og ferdigheter. Eksempler på aktiviteter er vist i tabellen på neste side.

Tabell 7: Eksempler på aktiviteter ved ungdomsskolen

Aktivitet	Ansvar	Mål	Evaluering
1. Idrettsdag 2. Juleball/Juleverksted 3. Kulturuke ev. annen årlig prosjektuke eks UE	1. Gym.lærere 2. 10. Team 3. Adm	-Bygge relasjoner -Trivsel gjennom kreativ aktivitet og samhold -Mestring av aktivitetene skal øke selvtilliten -Økt mestring og selvtillit ved å prøve andre undervisningsarenaer. Dette kan gjøres ved at elevene kan fremføre/utføre	Evalueringsskjema utarbeides for disse aktivitetene. Dette tas senest en uke etter aktiviteten. Resultatet legges frem for rådsorganene. Forslag til evt forbedringer/endringer utarbeides. Ansvarlige utarbeider skjemaer og gjennomfører evalueringen
4. Ekskursjoner 5. Kantinedrift/Frokost- tilbud	4. Kontaktlærere 5. Kantinepers	oppgaver som ikke er vanlig i den tradisjonelle undervisningen -Viser respekt og nensyn til hverandre i flere miljøer i klasserommet	

Kilde: Skjervøy ungdomsskole

Rutiner for å avdekke mobbing

I handlingsplanen til ungdomsskolen står det at mobbing kjennetegnes ved at det dreier seg om aggressiv eller ondsinnet atferd som gjentar seg og varer over en viss tid i en mellommenneskelig relasjon som er preget av en viss ubalanse i styrkeforholdet.

På neste side fremgår saksgangen knyttet til mobbing slik denne beskrives i handlingsplanen. Rektor opplyser at skolen har inspeksjonsplan, og det skal alltid være voksne ute i friminuttene der elevene oppholder seg. Er elevene inne, er det en ansatt i hver etasje. Rektor opplyser at han også går inspeksjonsrunder.

Avhengig av alvorlighetsgrad er det ifølge rektor kontaktlærer som følger opp en konkret sak, men rektor informeres. I mer alvorlige saker er rektor mer delaktig. Rektor legger til at de prøver å dokumenter det meste, som for eksempel at fra telefonmøter skrives det referat om det man snakker med partene om. Til slutt oppsummerer rektor i sakene.

Tabell 8: Saksgang ved mobbing/krenkelser

Saksgang/Tiltak	Ansvar
<ul style="list-style-type: none"> • Den i skolen som får kunnskap eller mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger, skal snarest undersøke saken og varsle rektor, dersom det er nødvendig og om mulig, selv gripe direkte inn. • Hvis foreldre eller elever oppdager mobbing eller erting, tar de kontakt med skolen rektor eller sin kontaktlærer. Skolen fyller ut skjema for henstillinger og undersøker saken. (Undersøkelsesplikten). • Rektor/kontaktlærer innkaller evt til møte, drøfter saken og informerer om saksgang. Skolen skal lage en aktivitetsplan med tiltak innen fem virkedager etter at saken er meldt til skolen. • Skolen skal sørge for at involverte elever hørt. Elevens beste skal gjennomsyre videre saksgang. • Skolen aktivitetsplan skal inneholde følgende: <ul style="list-style-type: none"> • Hva slags problem tiltaket skal løse. • Hva slags tiltak skolen har planlagt. • Når tiltaket skal gjennomføres. • Hvem som er ansvarlig for gjennomføring av tiltak. • Når tiltaket skal evalueres. • Skolen skal dokumentere hva som blir gjort i saken 	Personalet/Innleid personell/ Andre tilknyttet skolen. Foreldre/foresatte Skolens ledelse Kontaktlærer
Det skal skrives referat fra alle møter. Det skal føres logg på alle tiltak. Referatet oppbevares i forhold til Personalregisterloven.	Rektor/kontaktlærer
Dersom foreldre ikke er fornøyd med skolens håndtering av saken tar de kontakt med fagansvarlig i sektor for oppvekst og utdanning, hos Fylkesmannen i Troms.	Rektor

Kilder: Skjervøy ungdomsskole

Handlingsplanen inneholder vedlegg som gjelder avdekking og håndtering av mobbing/krenkelser og elevenes skolemiljø. Det fremgår ikke spesifikt om skjemaer skal benyttes.

- *Registreringsskjema*
- *Kvalitetssikrings skjema* – Skjema for avkrysning for utførte tiltak
- «*Dette godtar vi ikke*»- presisering av hva skolen ikke aksepterer
- *Reglement for orden og oppførsel*

Revisors vurdering

Revisors vurdering er at kommunen oppfyller revisjonskriteriene om at skolene bør ha skriftlige planer for skolemiljøet og for hvordan skolen arbeider forebyggende, at skolene skal ha rutiner for hvordan mobbing skal avdekkes og håndteres, og at skolene skal ha ordensreglement

6.2 Aktivitetsplikt

Revisjonskriterier:

De skriftlige aktivitetsplanene skal utarbeides så snart personalet får kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.

De skriftlige aktivitetsplanene skal beskrive:

- hvilket problem tiltakene skal løse,
- hvilke tiltak som skolen har planlagt,
- når tiltakene skal gjennomføres,
- hvem som er ansvarlig for gjennomføringa av tiltakene,
- og når tiltakene skal evalueres

Kilde: Opplæringsloven, veileder

Revisors funn

Vår undersøkelse av skolenes aktivitetsplikt omfatter gjennomgang av dokumentasjon i elevmapper i samtlige 13 saker pr. 25. mars 2018 skoleåret 2018/2019. Disse saken var fordelt på åtte saker ved barneskolen og fem saker ved ungdomsskolen.

Videre viser vår undersøkelse av åtte elevmapper ved Skjervøy barneskole følgende:

- Barneskolen kan i tre av de åtte undersøkte mappene dokumentere at aktivitetsplan er utarbeidet innen én uke etter mottak av melding. I de øvrige fem mappene var det i tre mapper ikke registrert dato for melding. I de to siste mappene var aktivitetsplan datert senere enn én uke etter mottatt melding, men samtidig fremgikk det av aktivitetsplanene at tiltak var igangsatt umiddelbart eller noen dager etter mottatt melding. Revisor finner ikke at det er benyttet registreringsskjema ved mottak av melding. Det fremgår av aktivitetsplanene at sakene er meldt skriftlig, via sms og telefon.
- Barneskolen kan i samtlige åtte undersøkte elevmapper dokumentere at aktivitetsplanene inneholder beskrivelser om:
 - hvilket problem tiltakene skal løse
 - hvilke tiltak som skolen har planlagt
 - når tiltakene skal gjennomføres
 - hvem som er ansvarlig for gjennomføringa av tiltakene
 - når tiltakene skal evalueres

Revisor ble ikke forelagt referater fra samtaler med involverte parter som elever og foresatte, men det fremgikk av aktivitetsplanen at det var snakket med involverte parter eller at samtale skulle gjennomføres. Revisor fikk opplyst fra rektor at det er kontaktlærer som har den utfyllende dokumentasjon slik som håndskrevne notater eller sms-korrespondanser.

I én av de åtte sakene hadde foresatte klaget til fylkesmannen. Ved tidspunktet for vår mappegjennomgang var saken fortsatt til behandling hos fylkesmannen.

Vår undersøkelse av fem elevmapper ved Skjervøy ungdomsskole viser følgende:

- Ungdomsskolen kan i samtlige fem undersøkte elevmapper dokumentere at aktivitetsplanen er utarbeidet innen én uke etter mottak av melding. Det er benyttet registreringsskjema¹² i samtlige fem saker.
- Ungdomsskolen kan i samtlige fem undersøkte elevmapper dokumentere at aktivitetsplanene inneholder beskrivelser om:
 - hvilket problem tiltakene skal løse
 - hvilke tiltak som skolen har planlagt
 - når tiltakene skal gjennomføres
 - hvem som er ansvarlig for gjennomføringa av tiltakene
 - når tiltakene skal evalueres

Blant dokumentasjonen forelå det referater fra samtaler med involverte parter som elever og foresatte. Det var i tillegg benyttet kvalitetssikringskjema i samtlige saker, der skjema i to av fem var datert og signert av rektor.

To av sakene var klaget til fylkesmannen, og skolen fikk i begge sakene medhold i at de hadde overholdt aktivitetsplikten.

Revisors vurdering

Revisor viser til forbeholdene som fremkommer av kapittel 3 ovenfor. Under forutsetning av at dateringen på meldingene som ligger til grunn for aktivitetsplanene, gjenspeiler det tidspunktet der skolen reelt ble oppmerksomme på at den aktuelle eleven opplevde å ikke ha det trygt og godt på skolen, vurderer revisor at *kommunen i åtte av 13 undersøkte saker oppfyller* revisjonskriteriet om at de skriftlige aktivitetsplanene skal utarbeides så snart personalet får kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Blant åtte undersøkte saker ved barneskolen var det i tre saker ikke registrert dato for melding, noe som betyr at revisor ikke har grunnlag for å vurdere om planen ble utarbeidet rettidig. I to saker var aktivitetsplan datert senere enn én uke etter mottatt melding - imidlertid fremgikk det av disse to aktivitetsplanene at tiltak var igangsatt umiddelbart eller noen dager etter mottatt melding.

Kommunen oppfyller revisjonskriteriene om at aktivitetsplanene skal beskrive:

- hvilket problem tiltakene skal løse,
- hvilke tiltak som skolen har planlagt,
- når tiltakene skal gjennomføres,
- hvem som er ansvarlig for gjennomføringa av tiltakene,
- og når tiltakene skal evalueres

¹² Kommunens skjema for registrering av det forholdet som har utløst aktivitetsplikten

6.3 Skolemiljøutvalg og elevinvolvering

Revisjonskriterier:

Skolene i Skjervøy kommune;

- skal ha skolemiljøutvalg med elevrepresentasjon
- skal ha systemer for å sikre at elevene deltar i planlegging og gjennomføring av arbeidet med skolemiljøet

Kilde: Opplæringsloven, veileder

Revisors funn

Ved begge skolene i Skjervøy kommune er det skolemiljøutvalg der elevene er representert med elevrådsrepresentanter. Revisor får opplyst fra rektorene at samarbeidsutvalget og skolemiljøutvalget er samme utvalg, men ved behandling av saker i skolemiljøutvalget, forlater rektor og lærere slik at elever/foreldre er i flertall.

Revisor har blitt forelagt innkallinger og referater fra utvalg av møter gjennomført i 2018 og 2019 i samarbeidsutvalget og skolemiljøutvalget ved begge skolene. Eksempler på temaer som har vært tatt opp er gjennomgang av §9a, innføring av trivselslederprogram og Spekter, elevundersøkelsen, revidering av skolens psykososiale plan og ordensreglement.

I dokumenter som handlingsplan for å fremme elevenes psykososiale miljø, årshjul, velkomstskriv og referater fra møter i skolemiljøutvalg, fremkommer det at elevene gjennom ulike tiltak og aktiviteter er med i planlegging og gjennomføring av tiltak for skolemiljøet. I rådsorganer som elevråd og skolemiljøutvalg er skolemiljø fast tema, og som revisor har redegjort for tidligere, har skolene blant annet innført trivselslederprogram der elevene er med på å lage og gjennomføre aktiviteter i friminuttene. Rektor ved barneskolen opplyser at hver klasse har ansvar for å holde månedssamling i gymsalen for hele skolen. Det kan være valgfrie temaer eller faste tema – eksempelvis *advent, solidaritet og påske*. Øvrige eksempler rektor viser til, er at elevene er med på å lage egne klasseregler, og de gjennomfører et planteprosjekt (de dyrker og selger planter), der pengene går til skolemiljøarbeid. På neste side er utklipp fra noen av aktivitetene som er redegjort for i handlingsplanen.

Rektor ved ungdomsskolen opplyser at 10. trinn hvert år har ansvar for å planlegge samt arrangere juleball. Elevene lager mat, har innslag og det fremføres dans. Et annet eksempel er at elevene har bidratt med å lage utsmykking som blant annet er hengt opp i gangene/korridorene. Rektor sier at elevene får et eierforhold til kunsten og det får henge i fred. Revisor viser for øvrig til tabell 7 på side 33 som viser aktivitetene som fremgår av ungdomsskolens handlingsplan.

Tabell 9: Eksempler på elevaktiviteter ved Skjervøy barneskole

Aktivitet	Klasse	Mål	Evaluering
Planting/plantedag	1.-7.kl	<p>Hovedmål: Skape et positivt utemiljø der elever går sammen om å forskjønne vårt uteområde på skolen og, legge til rette for variert aktivitet.</p> <p>Delmål: Elevdeltakelse i nærmiljørettet arbeid i og rundt vår skole</p> <ul style="list-style-type: none"> -Forskjønne uteområdet gjennom beplantning, -Få opp blomsterkasser, bed og lage benker, -Våropprydding lekeområder og aktivitetsløype -Drive fram planter -Arrangere salgsdag og kafe 	<p>Evalueres i klassene dagen etter aktiviteten.</p> <p>Evalueres på første samråd deretter.</p> <p>Evalueringen settes i permen til planteprosjektet. Eventuelle faste endringer på aktivitet / mål gjøres av baseleder</p>
Elevkveld	Klassevis	<ul style="list-style-type: none"> - Forberede / planlegge en elevkveld - Få ferdigheter, holdninger og motivasjon til å mestre ulike sosiale sammenhenger - Trives og kunne glede seg og trives sammen med andre (sosial kompetanse) -Gjennomføre og holde seg til et oppsatt program 	<p>Klasser og lærer evaluerer. Ta også gjerne en runde på foreldremøte i etterkant</p>

Kilde: Skjervøy barneskole

Revisors vurdering

Revisors vurdering er at kommunen oppfyller revisjonskriteriene om at skolene skal ha skolemiljøutvalg med elevrepresentasjon, samt ha systemer for å sikre at elevene deltar i planlegging og gjennomføring av arbeidet med skolemiljøet.

6.4 Informasjon om skolemiljøet

Revisjonskriterier:

Skolene i Skjervøy kommune skal ha systemer for å sikre at elevene og foresatte får nødvendig og tilstrekkelig informasjon om skolemiljøet, samt elevens rettigheter etter opplæringslovens kapittel 9A

Kilde: Opplæringsloven, veileder

Revisors funn

Rektor ved barneskolen opplyser at viktigheten av skole-hjem samarbeid informeres om til alle foreldrene, og at foreldrene er viktige bidragsytere i et godt skole-hjem samarbeid. Dette er noe hun tar opp i forbindelse med overgangen barnehage-skole. Hun opplyser at skolen og foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) har utarbeidet punkter om hvilke forventninger skolen og hjemmet skal ha til hverandre. Når det gjelder temaene skolemiljø og læringsutbytte, skal disse behandles på foreldremøter og i utviklingssamtaler med elev/foreldre.

I handlingsplanen er det i tillegg nærmere redegjort for når foreldremøtene skal gjennomføres og hvilke temaer som skal gjennomgås.

Utklipp 1: Handlingsplan for å fremme psykososialt miljø ved barneskolen

FORELDREMØTER VED SKJERVØY BARNESKOLE

Felles for alle foreldremøter:

- Svarslipp på innkallinga (ønske fra FAU)
- Resultat av trivselsundersøkelse og læringsmiljøet i klassen
- Uteområdet - tildelt hvert trinn
- 15 min egen tid til foreldrene og informasjon fra FAU

Høst:

- Gjennomgå ordensreglement, § 9A og mobbeplan
- Holdning / forventning til skolen / foreldrene/ lekser og leksehjelp
- Informere om lesing og om hvilke forventninger skolen har til foreldrene.
- Gjennomgang av aktivitetsplan for klassen
- Gjennomgang av sykkelreglene

Vår:

- Valg av klassekontakter
- Lage aktivitetsplan for klassen for neste skoleår (klassekontaktene)
- Vurdering for læring

Kilde: Skjervøy kommune

Rektor opplyser videre at elevene hver høst ved skolestart informeres om skolemiljø og deres rettigheter. I årshjulet til barneskolen fremgår det at dette er planlagt gjennomført i august måned. Handlingsplanen behandles hver høst i elevrådet, og det har variert om rektor eller kontaktlærer har

informert om planen og de roller elever og ansatte har. Planen behandles også i FAU, SU, og om ikke hele planen behandles, sier rektor at §9 A blir gjennomgått.

Rektor ved ungdomsskolen opplyser at han ved skolestart har gjennomgang av §9 A, og at lærerne skal videre informere sine elever. Dette fremgår også av ungdomsskolens årshjul. I tillegg fremgår det av årshjulet at det skal gjennomføres elevsamtaler og utviklingssamtaler. Rektor forteller at kontaktlærer har foreldremøte på høsten de blant annet informerer om §9 A, og i tillegg sender skolen ut infoskriv samt at informasjonen legges ut på skolens hjemmeside. De ulike rådsorganene ved ungdomsskolen har møteplan som vist nedenfor. Skolemiljø er faste temaer i de ulike organene.

Tabell 10: Rådsorganer ved Skjervøy ungdomsskole

Hva	Når	Ansvarlig
Elevråder	Senest 15. September Deretter minst månedlig møter	Kontaktlærer elevråd
Klassekontakter	Foreldremøter velger 2 klassekontakter	Kontaktlærere
Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) Konstituering	Senest 1. oktober	Innkalling av rektor.
Samarbeidsutvalg/Skolemiljøutvalg Konstituering	Senest 1. november Minst 1 møter årlig	Innkalling av rektor.

Kilde: Skjervøy ungdomsskole

Revisor har mottatt infoskrivet og her fremgår blant annet ordensreglement, informasjon om skolemiljø, foreldresamarbeid, og at det er en forventning at elever og foreldre gjør seg kjent med skolens planer, herunder ordensreglement og handlingsplan mot mobbing.

Revisors vurdering

Revisors vurdering er at kommunen oppfylder revisjonskriteriet om at skolene skal ha systemer for å sikre at elevene og foresatte får nødvendig og tilstrekkelig informasjon om skolemiljøet, samt elevens rettigheter etter opplæringslovens kapittel 9A.

6.5 Tilstandsrapport

Revisjonskriterier:

Skjervøy kommune skal årlig utarbeide en rapport om tilstanden i grunnskolen og legge den fram for kommunestyret.

Kilde: Opplæringsloven, veileder

Revisors funn

Revisor har blitt forelagt tilstandsrapport for grunnskolen for 2017, som ble lagt fram for kommunestyret mai 2018 og tilstandsrapport for 2018 som ble lagt frem for kommunestyret i mai 2019. Rapportene baserer seg på følgende:

- Tallmateriale om elever, lærerårsverk, ressurser, økonomi
- Elevundersøkelsen i 7. og 10. trinn som kartlegger elevenes læringsmiljø
- Nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk for 5., 8. og 9. trinn
- Eksamen- og standpunkt karakterer for avgangselevne
- Skoleutvikling og satsingsområder

Når det gjelder elevundersøkelsen, står det i tilstandsrapporten fra 2017 - om læringsmiljø og mobbing - at lavt elevtall gjør det vanskelig å trekke entydige konklusjoner, men at 10. trinn rapporterte i 2017 om null mobbing, mens 7. trinn rapporterer om høyere forekomst. Dette beskrives som i tråd med skolens erfaringer, og det har vært satt inn tiltak som klassesdeling og økt lærertetthet der mobbing har forekommet. I elevundersøkelsen måles det etter seks indikatorer:

- **Støtte fra lærer:** Indeksen viser elevenes opplevelse av emosjonell og faglig støtte fra lærer.
- **Vurdering for læring:** Indeksen kartlegger elevenes opplevelse av de fire prinsippene i vurdering for læring.
- **Læringskultur:** Indeksen viser om elevene opplever at skolearbeidet er viktig for klassen og om det er rom for å gjøre feil i læringsarbeidet.
- **Mestring:** Indeksen viser elevenes opplevelse av mestring i forbindelse med undervisning, lekser og arbeid på skolen.
- **Elevdemokrati og medvirkning:** Indeksen viser elevenes opplevelse av mulighet for å medvirke i arbeidet med fagene, og om de får bli være med å bestemme klasseregler og delta i elevrådsarbeid.
- **Mobbing:** Mobbing på skolen viser andelen elever som opplever å bli mobbet på skolen «2 eller 3 ganger i måneden» «eller oftere».

Ungdomsskolen nådde målsetting¹³ på fire av seks indikatorer, mens barneskolen nådde målet på en av seks indikatorer.

¹³ «Å være på samme nivå som fylkessnittet eller bedre».

I tilstandsrapporten fra 2018 fremgår det også her at lavt elevtall gjør det vanskelig å trekke entydige konklusjoner, men at 10. trinn rapporterte om null mobbing, mens tall for 7. trinn viste noe forekomst av mobbing «2-3. ganger i uken.» Ved ungdomskolen beskrives elevmiljøet i 18/19 som svært varierende alt etter hvilket trinn som har vært målt. Det har vært satt inn tiltak som klassesdeling og økt lærertetthet der mobbing har forekommet. Selv om skolene ikke har opplevd mange saker med alvorlig mobbing, har det vært enkeltilfeller som beskrives som urovekkende. Ungdomsskolen nådde målsetting på fem av seks indikatorer, i denne undersøkelsen av 10. trinn sitt læringsmiljø. Barneskolen nådde målet¹⁴ på fem av seks indikatorer i undersøkelsen av 7. trinn.

Revisors vurdering

Revisors vurdering er at kommunen oppfyller revisjonskriteriet om å årlig utarbeide en rapport om tilstanden i grunnskolen og legge den fram for kommunestyret.

¹⁴ «Å være på samme nivå som fylkessnittet eller bedre».

7 KONKLUSJON

I denne forvaltningsrevisjonen av det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen, har vi lagt til grunn følgende problemstilling:

Har Skjervøy kommune tilfredsstillende systemer og rutiner knyttet til oppfølging og forebygging av mobbesaker i kommunale barnehager og i grunnskolen i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger på området?

Vår konklusjon på problemstillingen er at kommunen *har* systemer og rutiner tilknyttet *forebygging* av mobbesaker i kommunale barnehager og i grunnskolen som er i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger på området. Følgende vurderinger ligger til grunn:

- Arbeidet med å sikre barna et godt psykososialt miljø fremgår av barnehagenes årsplaner.
- Barnehagene ivaretar foresattes medvirkning.
- Kommunen har skolemiljøutvalg med elevrepresentasjon og systemer for å sikre at elevene deltar i planlegging og gjennomføring av arbeidet med skolemiljøet.
- Kommunen har systemer for å sikre at elevene og foresatte får nødvendig og tilstrekkelig informasjon om skolemiljøet, samt elevens rettigheter etter opplæringslovens kapittel 9A.
- Kommunen har utarbeidet rapport om tilstanden i grunnskolen og lagt den fram for kommunestyret.

Når det gjelder *oppfølging* av mobbesaker, har revisor kun mulighet til å undersøke de tilfellene der slik oppfølging faktisk er dokumentert gjennom aktivitetsplaner. På bakgrunn av vår undersøkelse av disse tilfellene, avgrenset til skoleåret 2018/2019, er vår konklusjon at kommunens systemer og rutiner *i stor grad* sikrer oppfølging av mobbesaker i henhold til gjeldende regelverk. Følgende vurderinger ligger til grunn:

- Kommunen har rutiner for hvordan mobbing/krenkelser skal håndteres og følges opp i barnehagene
- Kommunen har; skriftlige planer for skolemiljøet for hvordan skolene arbeider forebyggende, rutiner for hvordan mobbing skal avdekkes og håndteres og ordensreglement.
- Under forutsetning av at dateringen på meldingene som ligger til grunn for aktivitetsplanene, gjenspeiler de faktiske forhold, vurderer revisor at kommunen i åtte av 13 undersøkte saker oppfylder revisjonskriteriet om at de skriftlige aktivitetsplanene skal utarbeides så snart personalet får kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.
- Aktivitetsplanene har de innholdsbeskrivelser som kreves.

Revisor kan ikke utelukke at det i den undersøkte tidsperioden har forekommet tilfeller i kommunens grunnskole der aktivitetsplikten ble utløst og aktivitetsplan burde ha blitt utarbeidet, uten at dette ble gjort. Forbeholdet skyldes begrensninger i hva revisor har mulighet til å undersøke – og ikke særegne forhold ved Skjervøy kommune.

8 HØRING

Revisor sendte den 6. september 2019 et rapportutkast til kommunen ved rådmann for eventuell høringsuttalelse, med frist for tilbakemelding 20. september 2019. Revisor mottok svar den 17. september at kommunen ikke har behov for å avgi egen høringsuttalelse. Svaret er gjengitt nedenfor.

Hei!

Skjervøy kommune har ikke behov for å avgi egen høringsuttalelse til utkast til forvaltningsrapporten "Det psykososiale miljøet i kommunale barnehager og i grunnskolen".

Med vennlig hilsen

Cissel Samuelsen, rådmann

Tlf 7777 5510/91718487

9 ANBEFALINGER

På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjon anbefaler vi Skjervøy kommune å sikre samt dokumentere rettidig utarbeidelse av aktivitetsplaner etter opplæringslova § 9 A-4.

10 REFERANSER

Lov, forskrift, veiledere, rundskriv

Lov 17.07.1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringsloven)

Lov 17.6.2004 nr. 64 om barnehager (barnehageloven)

Forskrift (21.06.2013 nr. 728) om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

FNs barnekonvensjon

Utdanningsdirektoratet, *Skolemiljø* (Udir-3-2017), veileder til opplæringslovens kapittel 9 A

Utdanningsdirektoratet, *Mobbing og mistrivsel – hva skal skolen gjøre?*

Utdanningsdirektoratet, *Elevenes psykososiale skolemiljø – Til deg som forelder*

Utdanningsdirektoratet, *Barns trivsel – voksnes ansvar*

Skjervøy kommune

Foreldreundersøkelsen – barnehage

Handlingsplan for å fremme psykososialt miljø ved Skjervøy barneskole

Handlingsplan for å fremme psykososialt miljø ved Skjervøy ungdomsskole

Innkallinger og referater fra SU/SMU

Mobbing i barnehagen. Plan for kommunale barnehager

Tilstandsrapport for grunnskolen, 2017 og 2018

Velkommen til Skjervøy ungdomsskole

Årshjul for Skjervøy barneskole

Årshjul for Skjervøy ungdomsskole

Årsmelding 2018 kommunens barnehager

Årsmeldinger grunnskolene

Årsplaner og aktivitetsplaner fra kommunens barnehager

Internettressurser

www.barnehagefakta.no

www.udir.no

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Troms fylkeskommune, alle kommunene i Troms, ni kommuner i Nordland og fire kommuner i Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontor i Tromsø, Narvik, Sortland, Finnsnes, Storslett og Sjøvegan.

Vi har 36 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av ni medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Pedagogikk
- Samfunnsplanlegging
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi

KomRev NORD har tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter i Skjervøy kommune:

<i>Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg</i>	2017
<i>Barnevern</i>	2016
<i>Inntektsskapende virksomhet</i>	2013
<i>Ressursbruk og kvalitet i eldreomsorgen</i>	2012
<i>Arbeidsmiljø og sykefravær i skolesektoren</i>	2010
<i>Byggesaksbehandling</i>	2007

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
64/19	Formannskap	20.11.2019
59/19	Kommunestyret	11.12.2019

Selskapskontroll Avfallsservice AS- Forvaltningsrevisjon av selvkostprinsippet

Henvising til lovverk:

Saksprotokoll i Formannskap - 20.11.2019

Behandling:

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget rår kommunestyret til å treffe slikt vedtak:

- 1. Kommunestyret viser til funn og konklusjoner i forvaltningsrevisjonsrapporten om Avfallsservice AS, og tar rapporten til orientering.*
- 2. Kommunestyret ber kommunens eierrepresentant i Avfallsservice AS påse at styret i selskapet følger opp revisjonens anbefaling om utarbeidelse av forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming, som dekker de nærmeste årene.*

Rådmannens innstilling

Kontrollutvalget rår kommunestyret til å treffe slikt vedtak:

- 3. Kommunestyret viser til funn og konklusjoner i forvaltningsrevisjonsrapporten om Avfallsservice AS, og tar rapporten til orientering.*
- 4. Kommunestyret ber kommunens eierrepresentant i Avfallsservice AS påse at styret i selskapet følger opp revisjonens anbefaling om utarbeidelse av forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming, som dekker de nærmeste årene.*

Saksopplysninger

Det vises til saksframlegg fra K-sekretariatet og KomRev Nords rapport.

Utvalg: Kontrollutvalget i Skjervøy kommune	Saksnummer: 18/2019	Møtedato: 3.10.2019	Saksbehandler: Bjørn H. Wikasteen
--	-------------------------------	-------------------------------	---

**SELSKAPSKONTROLL AVFALLSSERVICE AS –
FORVALTNINGSREVISJON AV SELVKOSTPRINSIPPET**

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget rår kommunestyret treffe slikt vedtak:

- 1. Kommunestyret viser til funn og konklusjoner i forvaltningsrevisjonsrapporten om Avfallsservice AS, og tar rapporten til etterretning.*
- 2. Kommunestyret ber kommunens eierrepresentant i Avfallsservice AS påse at styret i selskapet følger opp revisjonens anbefaling om utarbeidelse av forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming som dekker de nærmeste årene.*

Saken gjelder:

Forvaltningsrevisjon / selskapskontroll Avfallsservice AS

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Forvaltningsrevisjonsrapport fra KomRev NORD av 23.8.2019

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Sakens bakgrunn:

Kontrollutvalget traff i sak 17/18 i møte 3.5.2018 slikt vedtak:

- 1. Kontrollutvalget i Skjervøy kommune ønsker i samarbeid med kontrollutvalgene i øvrige eierkommuner å be KomRev NORD gjennomføre selskapskontroll i Avfallsservice AS i*

form av forvaltningsrevisjon rettet mot etterlevelse av regelverk og beregningsprinsipper for selvkost.

2. *Kontrollutvalget ber K-Sekretariatet utføre nødvendige avklaringer i øvrige deltakerkommuner og fremlegge forslag til bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt til neste møte.*

Problemstillingen som søkes besvart i prosjektet er som følger:

Har Avfallsservice AS systemer og beregninger som skal sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger?

KomRev NORD avla sin rapport 23.8.2019

Rapportens funn:

Revisors konklusjon er at *Avfallsservice AS har systemer og beregninger som er egnet til å sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger*. Konklusjonen bygger på følgende vurderinger:

Selskapet har satt opp regnskap/ etterkalkyle for selvkosttjenestene og fremlagt disse for eierkommunene. Etterkalkylene anses fra revisors side å tilfredsstille myndighetenes retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester.

Revisor anser at både revisjonsberetningene fra KPMG og den selvstendige kontrollen vi har gjennomført med hensyn til driftsåret 2017, sannsynliggjør at alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, utgjør selskapets selvkostkalkyler /selvkostregnskap. Avfallsservice AS har etablert egne selvkostfond for renovasjonstjenester og slamtømming til husholdninger – og har fra og med 2016 beregnet årlige renter av beholdningen på disse. Revisor vurderer Avfallsservice AS som å ha ivaretatt generasjonsprinsippet gjennom selvkostdriften av disse to tjenestene i de siste syv hele driftsårene som er den perioden revisor her har vurdert. Revisor anser at selskapet dermed også over tid krever betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med renovasjonstjenester til og slamtømming fra husholdninger. Selskapets egenkapital pr. 31.12.2018 gir dekning for de akkumulerte underskuddene på selvkostfondene.

Revisor bemerker at Avfallsservice ikke utarbeider forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming og at slike følgelig heller ikke forelegges eierkommunene. Selv om dette forholdet ikke er av avgjørende betydning med hensyn til å sikre selvkost på de her aktuelle tjenestene, må det anses å svekke de respektive kommunestyrenes grunnlag for å vurdere størrelsen på renovasjonsgebyrene - særlig på litt lengre sikt. Utarbeidelse av forkalkyler vil også kunne styrke selskapets evne til langsiktig økonomiplanlegging.

Revisjonens anbefalinger:

På bakgrunn av revisors funn og vurderinger slik disse fremgår av denne rapporten, anbefaler revisor at Avfallsservice AS årlig utarbeider forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming som dekker de nærmeste årene, og oversender disse til kommunene. Revisor registrerer at styreleder allerede i sin høringsuttalelse gir uttrykk for en intensjon om å påse at dette blir gjort.

Sekretariatets vurderinger:

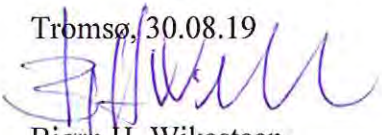
Sekretariatet har gjennomgått rapporten og mener KomRev NORD har avlagt en rapport i samsvar med kontrollutvalgets bestilling.

K-Sekretariatet har ingen merknader til de faglige vurderinger som er foretatt. Det er også grunn til å bemerke at også styret i selskapet er enig i revisjonens merknad om behovet for *forkalkyler*, og har i sin høringsuttalelse meddelt at selskapet vil ta tak i dette fremover.

Revisjonens anbefaling er inntatt i forslag til vedtak.

Rapporten oversendes kommunestyret for videre behandling.

Tromsø, 30.08.19

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

FORVALTNINGSREVISJON

Selvkost på avfallstjenester til husholdninger

Avfallsservice AS

Kvænanen kommune
Kåfjord kommune
Lyngen kommune
Nordreisa kommune
Skjervøy kommune
Storfjord kommune

Rapport 2019

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalgene i kommunene Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord har KomRev NORD gjennomført selskapskontroll i form av en forvaltningsrevisjon av Avfallsservice AS. Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. (revisjonsforskriften) § 7 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonen har revisor vurdert egen uavhengighet overfor både Avfallsservice AS og dets seks eierkommuner, jf. kommuneloven § 79 og revisjonsforskriften § 6. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi benytter anledningen til å takke de involverte i Avfallsservice AS for samarbeidet i anledning forvaltningsrevisjonen.

Tromsø, 23.8.2019

Knut Teppan Vik

*Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor for
Avfallsservice AS sine eierkommuner
Prosjektleder*

Ørjan Martnes

*Regnskapsrevisor
Prosjektmedarbeider*

Margrete Mjølhus Kleiven

*Forvaltningsrevisor
Ansvarlig for kvalitetssikring*

Sammendrag

KomRev NORD har på bestilling fra kontrollutvalgene i Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord kommuner gjennomført en selskapskontroll i form av en forvaltningsrevisjon av *Avfallsservice AS*.

Problemstillingen forvaltningsrevisjonen har tatt utgangspunkt i, er:

«Har Avfallsservice AS systemer og beregninger som skal sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger?» Med «avfallstjenester til husholdninger» menes både innsamling av husholdningsavfall og tømning av slam fra private husholdninger.

Revisors konklusjon er at *Avfallsservice AS har systemer og beregninger som er egnet til å sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger*. Konklusjonen bygger på følgende vurderinger:

Selskapet har satt opp regnskap/ etterkalkyle for selvkosttjenestene og fremlagt disse for eierkommunene. Etterkalkylene anses fra revisors side å tilfredsstille myndighetenes retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester.

Revisor anser at både revisjonsberetningene fra KPMG og den selvstendige kontrollen vi har gjennomført med hensyn til driftsåret 2017, sannsynliggjør at alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, utgjør selskapets selvkostkalkyler /selvkostregnskap.

Avfallsservice AS har etablert egne selvkostfond for renovasjonstjenester og slamtømming til husholdninger – og har fra og med 2016 beregnet årlige renter av beholdningen på disse. Revisor vurderer Avfallsservice AS som å ha ivaretatt generasjonsprinsippet gjennom selvkostdriften av disse to tjenestene i de siste syv hele driftsårene som er den perioden revisor her har vurdert. Revisor anser at selskapet dermed også over tid krever betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med renovasjonstjenester til og slamtømming fra husholdninger.

Selskapets egenkapital pr. 31.12.2018 gir dekning for de akkumulerte underskuddene på selvkostfondene.

Revisor bemerker at Avfallsservice ikke utarbeider forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming og at slike følgelig heller ikke forelegges eierkommunene. Selv om dette forholdet ikke er av avgjørende betydning med hensyn til å sikre selvkost på de her aktuelle tjenestene, må det anses å svekke de respektive kommunestyrenes grunnlag for å vurdere størrelsen på renovasjonsgebyrene - særlig på litt lengre sikt. Utarbeidelse av forkalkyler vil også kunne styrke selskapets evne til langsiktig økonomiplanlegging.

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	2
1.1	Bakgrunn og bestilling	2
1.2	Avfallsservice AS.....	2
1.3	Selvkostprinsippet	2
2	PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	3
2.1	Problemstillinger	3
2.2	Revisjonskriterier	3
3	METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING	7
3.1	Metode og datamateriale	7
3.1.1	<i>Gyldighet og pålitelighet</i>	7
3.2	Avgrensing	7
4	AVFALLSSERVICE AS OG SELVKOSTPRINSIPPET	8
4.1	Forkalkyler	8
4.2	Regnskap/etterkalkyler	8
4.2.1	<i>Etterkalkyler</i>	9
4.2.2	<i>Etterlevelsen av selvkostprinsippet</i>	11
4.3	Brukerbetaling, selvkostfond og egenkapital	12
4.3.1	<i>Husholdningsrenovasjon – revisors funn</i>	12
4.3.2	<i>Husholdningsrenovasjon - revisors vurderinger</i>	13
4.3.3	<i>Slam – revisors funn</i>	13
4.3.4	<i>Slam – revisors vurderinger</i>	14
4.3.5	<i>Egenkapital og beholdningen på selvkostfondene</i>	15
5	OPPSUMMERING OG KONKLUSJON	16
6	HØRING	17
7	ANBEFALING	18

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og bestilling

Kontrollutvalgene i kommunene Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord vedtok alle i første halvår av 2018 å bestille selskapskontroll av Avfallsservice AS. De seks kommunene eier selskapet sammen - med en aksjeandel på 16,67 % hver. KomRev NORDS overordnede prosjektskisse ble vedtatt av samtlige kontrollutvalg høsten samme år. Kontrollutvalget i Storfjord var det siste av de seks kontrollutvalgene som vedtok skissen i sitt møte den 2.11.2018. Kontrollutvalgets formål med selskapskontrollen har vært å bidra til å sikre at Avfallsservice AS etterlever selvkostprinsippet.

1.2 Avfallsservice AS

Selskapets hovedvirksomhet er kommunal renovasjon i eierkommunene, men utleie av containere, innsamling og behandling av avfall fra næringsliv samt mottak og videresending av spesialavfall inngår også i selskapets virksomhet. Selskapet ble stiftet i 1992 og har 25 ansatte. Avfallsservice AS har en kundemasse på om lag 6 000 husholdningsabonnenter og 400 bedrifter, og selskapets forretningsadresse er Galsomelen 56 på Storslett i Nordreisa kommune. Selskapets styre består ifølge *proff.no* av styreleder, nestleder og fem øvrige medlemmer.

Foto: Siri Bergset Elvestad/Framtid i Nord

1.3 Selvkostprinsippet

Når en kommunal tjeneste skal drives etter *selvkostprinsippet*, innebærer dette at kommunen må innkreve gebyr til full dekning av drifts- og kapitalkostnader forbundet med tjenesten. Gebyrinntektene skal ikke (over tid) overstige den totale kostnadsøkningen en kommune (eller et selskap på kommunens vegne) har ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste.

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstillinger

Problemstillingen som denne forvaltningsrevisjonen har tatt utgangspunkt i, er:

Har Avfallsservice AS systemer og beregninger som skal sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger?

Med «avfallstjenester til husholdninger» menes både innsamling av husholdningsavfall og tømning av slam fra private husholdninger.

2.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som reviderte enhets praksis på det reviderte området skal vurderes i forhold til.

I denne forvaltningsrevisjonen er revisjonskriteriene utledet fra

- Lov 13.03.1981 nr. 06 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift av 01.06.2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- *H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester* (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014)

Selvkostprinsippet

Forurensningsloven § 2 nr. 5 pålegger den ansvarlige for forurensningen eller avfallet å dekke kostnadene ved å hindre eller begrense forurensing og avfallsproblemer. Lovens § 30 angir at det er kommunen som skal sørge for innsamling av husholdningsavfall¹, mens § 34 er rettslig grunnlag for beregning og innkreving av renovasjonsgebyrer fra innbyggerne. Bestemmelsene pålegger kommunen å innkreve gebyr *til full dekning av drifts- og kapitalkostnader forbundet med tjenestene*. Gebyrene for husholdningsavfall skal ikke overstige kommunens kostnader. Dette innebærer at kommunen er pålagt å drive husholdningsrenovasjon til *selvkost*.

Selvkostprinsippet er også nedfelt i avfallsforskriften § 15-3 som krever at avfallsgebyret skal sikre full dekning av de totale kostnadene kommunene påføres ved lovpålagt håndtering av husholdningsavfall, og at kommunen ikke skal ha fortjeneste på slik håndtering. Av forurensningsloven § 26 fremgår det at tilsvarende plikter som for husholdningsavfall, påligger kommunen med hensyn til tømning av slam. Av bestemmelsens fjerde ledd fremgår det at også slamtømming skal utføres til selvkost.

Departementets retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester - *H-3/14* - utfyller lovgivningens regler om brukerbetaling. I *H-3/14* er selvkost definert som *den totale kostnadsøkningen en kommune eller et selskap har ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste*. Videre sier retningslinjene at prinsippet om selvkost gjelder uavhengig av organisasjonsform. For Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord kommuners del, er altså tilfellet at husholdningsrenovasjon forestås av selskapet *Avfallsservice AS*.

¹ Forurensningsloven § 27 definerer *husholdningsavfall* som avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar o.l. Avfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner regnes som næringsavfall.

Etterkalkyle/selvkostregnskap

Kommunen skal ifølge avfallsforskriften § 15-4 ha separat regnskap for lovpålagt håndtering av husholdningsavfall. Når den selvkostfinansierte tjenesten utføres i egenregi gjennom et kommunalt heleid avfallsselskap, legger vi til grunn at det er dette avfallsselskapet som skal utarbeide selvkostregnskap. Videre framgår det av avfallsforskriften § 15-4: «*Alle kostnader ved lovpålagt håndtering av husholdningsavfall skal dekkes over avfallsgebyret. Dersom kommunen også selger avfallstjenester i markedet, skal de kostnadene som er felles for lovpålagt håndtering av husholdningsavfall og avfallstjenestene som selges i markedet fordeles forholdsmessig.*» Etterlevelse av selvkostregelverket innebærer altså at kommunen, eller i dette tilfellet *selskapet*, ikke kan kryss-subsidiere mellom lovpålagt håndtering av husholdningsavfall og avfallstjenester som selskapet selger i markedet. Inntekter fra lovpålagt håndtering av husholdningsavfall kan ikke brukes til å finansiere avfallstjenester som selges i markedet.

Plikten til utarbeiding av separat regnskap for husholdningsrenovasjon, jf. avfallsforskriften §15-4, ligger til grunn for og utdypes i *H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester*. Ifølge H-3/14 må kommunen (eller her: selskapet) utarbeide en etterkalkyle (selvkostregnskap) av kostnadene innenfor områder der selvkost er den rettslige rammen for brukerbetaling, og dette skal gjøres for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger selvkost. Alle *henførbare direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader* skal inngå i selvkostregnskapet. Med «*henførbare kostnader*» menes i denne sammenhengen kostnader kommunen/renovasjonsselskapet påføres ved å produsere renovasjonstjenester, og som derfor skal belastes selvkostregnskapet for renovasjon.

Retningslinjene i H-3/14 er ikke rettslig bindende, men de angir en økonomifaglig standard for beregning og praktisering av selvkostprinsippet som kommunene tilrås å følge.² Når hele selvkosttjenesten er ivaretatt av et selskap, bør selskapet utarbeide etterkalkylen. Med henvisning til foranstående utleder revisor en forventning om at Avfallsservice AS utarbeider etterkalkyler (selvkostregnskap) i tråd med standarden som framgår av retningslinjene H-3/14. Kalkylene bør framlegges for eierkommunene slik at disse kan føre kontroll med at håndtering av husholdningsavfall skjer til selvkost. Retningslinjene legger opp til at selvkostberegningene kan ta utgangspunkt i regnskapsreglene som gjelder for den aktuelle virksomheten.

Forkalkyle/selvkostkalkyle

I avfallsforskriften § 15-3 er det angitt at kommunestyret fastsetter avfallsgebyret. Bestemmelsen sier videre at «*avfallsgebyret fastsettes slik at det svarer til de totale kostnadene kommunene påføres ved lovpålagt håndtering av husholdningsavfall*» og at «*kun kostnader ved og inntekter fra lovpålagt håndtering av husholdningsavfall skal inngå i beregningen av avfallsgebyret*». Kommunestyrets fastsetting av gebyr for håndtering av avfall fra husholdningene skjer vanligvis i forbindelse med behandlingen av budsjett og økonomiplan for kommende år. Politikerne fatter da vedtak på grunnlag av saksutredning og forslag fra kommuneadministrasjonen. I dette tilfellet, der Avfallsservice AS har ansvaret for avfallsbehandlingen, er kommuneadministrasjonen avhengig av grunnlagsdata fra selskapet. Av dette utleder vi at Avfallsservice bør framlegge for eierkommunene en forkalkyle med beregninger som viser om det foreslåtte gebyret vil dekke de totale kostnadene kommunen (avfallsselskapet) påføres ved håndtering av husholdningsavfallet. Fordi selvkostregelverket legger opp til at gebyrinntektene bør tilsvare kostnadene samlet over flere år, legger vi til grunn at forkalkylene fra Avfallsservice bør vise beregnede kostnader ved og inntekter fra lovpålagt håndtering av husholdningsavfall for de nærmeste årene. Dette utleder vi også av

² I H-3/14 er hensikten med retningslinjene beskrevet. Retningslinjene har til hensikt å «*[...] angi en økonomifaglig standard for beregning av selvkost og praktisering av selvkostprinsippet som er i tråd med reglene i særlovgivningen. Eventuelle avvik fra retningslinjene bør derfor begrunnes.*»

selvkostretningslinjene H-3/14 der det framgår at kommunen må utarbeide en budsjettkalkyle - som vil si en forkalkyle over anslåtte inntekter og kostnader på tjenestområdet.

Selvkostfond

Selvkostregnskapet avsluttes som regel med et overskudd eller underskudd. Et overskudd skal ifølge retningslinjene for beregning av selvkost avsettes til bundet driftsfond (selvkostfond), mens et underskudd skal motregnes selvkostfondet. Det følger av de sentrale retningslinjene for selvkost at overskudd skal avsettes til fond også i et avfallsselskaps regnskap. Ved bruk av selvkostfond kan gebyrene holdes mer stabile over tid.

Generasjonsprinsippet er sentralt innenfor selvkost og innebærer at dagens brukere av tjenesten ikke skal subsidiere fremtidige brukere og vice versa. Prinsippet innebærer – i dette tilfellet – at selskapet ikke skal bygge opp sitt selvkostfond (gjennom positive driftsresultat) over lengre tid, men i stedet ha en planlagt prosess for oppbygging og nedbygging av fondet. Revisor anser at generasjonsprinsippet underbygger hensiktsmessigheten av å utarbeide forkalkyler for beregnede kostnader ved og inntekter fra den aktuelle selvkosttjenesten for de neste årene. Selvkostfondet skal imidlertid ikke benyttes til finansiering av investeringer.³ For å ivareta generasjonsprinsippet bør i utgangspunktet et positivt selvkostresultat være tilbakeført til brukerne av selvkosttjenesten innen fem år, og et eventuelt avvik fra dette bør begrunnes. Om praktiseringen av generasjonsprinsippet skriver Kommunal- og moderniseringsdepartementet blant annet følgende:

Det anbefales at dette praktiseres slik at et overskudd (eller underskudd) i ett år tilbakeføres til (eller dekkes inn fra) brukerne innen fem år etter at overskuddet (eller underskuddet) i selvkostkalkylen oppstod. Dette innebærer at et overskudd i år t tilbakeføres senest i år t+5, overskudd i år t+1 tilbakeføres senest i år t+6 og så videre. Tilsvarende dekkes et underskudd fra år t inn senest i år t+5 osv. I et tenkt tilfelle vil en kommune dermed kunne avsette overskudd til fond i inntil fem år på rad, men følgelig måtte bruke av fond i påfølgende fem år. I et slikt tilfelle vil samlede gebyrinntekter samsvare med beregnet selvkost over tiårsperioden.

Den femårsperioden som disse retningslinjene skisserer, er basert på en avveining mellom ulike hensyn. På en side er det hensiktsmessig at selvkostprinsippet kan praktiseres med rom for en viss fleksibilitet og stabile gebyrer når det foreligger et begrunnet behov for det. På den annen side gjelder hensynet om at dagens brukere verken skal subsidiere eller bli subsidiert av fremtidige brukere, og at kommunens samlede gebyrinntekter det enkelte året i rimelig utstrekning skal reflektere kommunens årskostnad ved å levere tjenestene. Kommunen må vurdere ut fra lokale forhold om det er faglig grunnlag for å strekke perioden for tilbakeføring av overskudd / inndekning av underskudd over fem år, eller om det vil være mer rimelig å praktisere en kortere tilbakeføringsperiode.

(Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014: 28)

Det følger av retningslinjene at det skal beregnes renter på selvkostfond (opparbeidet overskudd), og rentene skal tillegges fondet. På den måten får brukerne av tjenesten avkastning av midlene som er bundet i fond og som dermed ikke kan gi avkastning ved alternativ plassering. Hvert selvkostområde skal ha et eget selvkostfond. Det er altså ikke anledning til å slå sammen fond for ulike tjenester.

Det framgår av aksjeloven § 3-4 at selskapet til enhver tid skal ha egenkapital og likviditet som er «forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet». Avfallsservice AS sin egenkapital bør etter vårt skjønn gi dekning for akkumulerte overskudd/beholdningen på selvkost-

³ Investeringsutgiftene belastes selvkostkalkylen og gebyrene jevnt over investeringenes levetid gjennom avskrivninger og kalkulatoriske rentekostnader.

fondet (inkl. renter). Dersom egenkapitalen ikke gir slik dekning, risikerer selskapet å ikke kunne dekke inn fremtidige underskudd. Av dette utleder revisor at egenkapitalen i Avfallsservice AS bør gi dekning for akkumulerte overskudd/beholdningen på selvkostfond tillagt renter.

På bakgrunn av foranstående utleder vi følgende revisjonskriterier:

- *Avfallsservice AS bør utarbeide forkalkyle for selvkost på husholdningsrenovasjon og fremlegge kalkylen for eierkommunene. Forkalkylen bør dekke de nærmeste årene.*
- *Etter utløpt regnskapsår bør Avfallsservice AS sette opp regnskap/etterkalkyle for selvkosttjenesten og framlegge det for eierkommunene.*
- *Alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjonstjenester til husholdninger, skal inngå i selvkostkalkylene.*
- *Avfallsservice AS skal kreve betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med selvkosttjenesten til husholdninger.*
- *Avfallsservice AS bør ha et fond for avsetning av overskudd fra selvkostdriften og motregning av underskudd. Det skal beregnes årlige renter på fondsbeholdningen.*
 - o *Avfallsservice bør påse at generasjonsprinsippet etterleves med hensyn til selvkostdriften for renovasjonstjenester til husholdninger.*
 - o *Avfallsservice bør påse at generasjonsprinsippet etterleves med hensyn til selvkostdriften for slamtjenester til husholdninger.*
- *Egenkapitalen i Avfallsservice AS bør gi dekning for beholdningen på selvkostfondet (akkumulerte overskudd)*

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

3.1 Metode og datamateriale

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er gjennomført i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon⁴.

I gjennomføringen av denne forvaltningsrevisjonen har revisor innhentet de nødvendige data ved hjelp av intervju, dokumentanalyse og regnskapsanalyse. Oppstartsmøte med daglig leder, økonomisjef og økonomikonsulent ble gjennomført innledningsvis i arbeidet. Vi har etterspurt og blitt forelagt Avfallsservice AS sine regnskaper for årene fra og med 2013 til og med 2018, selskapets etterkalkyler (pr. eierkommune) for de samme årene, og revisjonsberetninger tilknyttet selvkost for de samme årene fra selskapets revisor; KPMG. Som revisor for selskapets eierkommuner har vi også tilgang til de regnskapsdata selskapet generelt tilgjengeliggjør overfor disse kommunene. Vi har også etterlyst forkalkyler som eventuelt er forelagt eierkommunene i forbindelse med fastsettelse av renovasjonsgebyrene for husholdningsavfall og slam for 2019, men selskapet opplyser at slike forkalkyler ikke utarbeides.

3.1.1 Gyldighet og pålitelighet

Med gyldige data menes at dataene som samles inn i undersøkelsen, skal utgjøre et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp imot revisjonskriteriene og problemstillingen. Revisor mener at det datamaterialet som er presentert som «revisors funn» i rapporten (og som beskrives ovenfor), oppfyller dette gyldighetskravet.

Med pålitelige data menes at dataene skal være mest mulig nøyaktige. Revisjonen har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet. Vi har sammenliknet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. I tillegg har vi framlagt datamaterialet for Avfallsservice AS v/ økonomisjef som har bekreftet at informasjonen vi bygger på, er korrekt. På bakgrunn av forannevnte vurderinger, sammenlikninger og verifiseringer, forutsetter revisjonen at det ikke er vesentlige feil i datamaterialet som presenteres i rapporten.

Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også søkt sikret gjennom revisjonens interne kvalitetssikringssystem.

3.2 Avgrensing

Våre undersøkelser er avgrenset til å gjelde driften i perioden f.o.m. 2012 t.o.m. 2018.

⁴ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011

4 AVFALLSSERVICE AS OG SELVKOSTPRINSIPPET

Har Avfallsservice AS systemer og beregninger som skal sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger?

4.1 Forkalkyler

REVISJONSKRITERIUM

- *Avfallsservice AS bør utarbeide forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming og fremlegge kalkylene for eierkommunene. Forkalkylene bør dekke de nærmeste årene.*

Kilder: Forurensningsloven, Avfallsforskriften, H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester

Revisors funn

Revisor har pr. e-post fått opplyst følgende fra Avfallsservice den 4.2. i år:

«Vi har ikke noen forkalkyler som presenteres eierne annet enn at vi bruker å varsle om årsaker til prisendring utenom vanlig prisjustering.»

Revisors vurdering

Etter revisors vurdering kan ikke praksisen som beskrives fra selskapets side i e-posten som er gjengitt ovenfor, sies å være tilstrekkelig til å oppfylle revisjonskriteriet om utarbeidelse av forkalkyler og fremleggelse av disse for eierkommunene. Revisor kan ikke se at den ovenfor beskrevne «informasjonsflyten» fra Avfallsservice AS til eierkommunene gir kommunestyrene tilstrekkelig grunnlag for å vurdere størrelsen på renovasjonsgebyrene de nærmeste årene

Utarbeidelse av forkalkyler vil kunne styrke selskapets evne til langsiktig økonomiplanlegging.

4.2 Regnskap/etterkalkyler

REVISJONSKRITERIER

- *Etter utløpt regnskapsår bør Avfallsservice AS sette opp regnskap/etterkalkyle for selvkosttjenesten og framlegge det/den for eierkommunene.*
- *Alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, skal inngå i selvkostkalkylene.*

Kilder: Forurensningsloven, Avfallsforskriften, H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester

4.2.1 Etterkalkyler

Revisors funn

Revisor finner at Avfallsservice AS i samtlige undersøkte år har satt opp etterkalkyle og oversendt samtlige av de seks eierkommunene denne. I etterkalkylen som oversendes eierkommunene, er de direkte og indirekte henførbare kostnadene – i form av regnskapsførte utgifter – fordelt proporsjonalt med den enkelte kommunes andel av selskapets totale antall private abonnenter. Som vist i utklipp 1 nedenfor, hadde for eksempel Nordreisa kommune 30,4 % av abonnentene i 2018, og for denne kommunen utgjøres selvkostkalkylen fra Avfallsservice tilsvarende andel av de totale selvkostregnskapene.

Utklipp 1: Etterkalkyle for renovasjon 2018 – tilsendt eierkommunene fra Avfallsservice AS.

AVFALLSSERVICE AS		RENOVASJON 2018					
Fordeling selvkost							
(beløp i tusen kr)							
Lønnskostnader							
Totalt							
-herav kommunal		9 145					
Avskrivninger							
Totalt							
-herav kommunal		3 745					
Driftskostnader							
Totalt							
-herav kommunal		12 288					
Renter							
Total faktisk rente							
Grunnlag alternativt kostnad	22 469						
* kalkylerente	2,370 %	533					
Sum kostnader		25 711					
Inntekter							
Husholdning	23 415						
Slam	0						
Annen inntekt	1 906	25 321					
Resultat		-390					
(i tusen kr)							
Pr abonnement i kroner:	Ant	Omregnet (til std.ab)	Pris				
Standard	4 763	4 763	3 270				
Mini	1 434	1 166	2 660				
Mini kompost	147	120	2 660				
Storab	329	478	4 754				
Fritid	2 392	609	832				
Slam årlig	0	0	0				
Slam 2-årig	0	0	0				
Slam 3-årig	0	0	0				
Slam 4-årig	0	0	0				
Totale abonnement	9 065	7 136					
Kostnad pr abonnement:		3 603					
Snittinntekt pr abonnement:		3 548					
Resultat pr abonnent		-55					
FORDELING PR .KOMMUNE:	LYNGEN	STORFJ	KÅFJ	SKJERV	NORDR	KVÆN	SUM
Prosentfordeling:	17,8 %	12,0 %	13,4 %	17,1 %	30,4 %	9,4 %	100,0 %
Antall abonnenter - omregnet	1 269	856	954	1 217	2 168	673	7 136
A+B. Direkte og indirekte driftsutgifter	3 810	2 571	2 864	3 656	6 511	2 021	21 433
C. Kalkulatoriske renter	95	64	71	91	162	50	533
D. Avskrivninger	666	449	501	639	1 138	353	3 745
E. Andre inntekter	339	229	255	325	579	180	1 906
=F. Gebyrgrunnlag (selvkost)	4 232	2 855	3 181	4 061	7 232	2 245	23 805
G. Gebyrinntekter	4 162	2 808	3 129	3 994	7 113	2 208	23 415
H. Årets resultat	-69	-47	-52	-66	-118	-37	-390
I. Avsetning til fond/dekn. underskudd							
J. Bruk av fond/framf. av underskudd	69	47	52	66	118	37	390
K. Kontrollsum	0	0	0	0	0	0	0
L. Selvkostfond pr. 1.1	43	33	33	41	76	29	254
M. Renter selvkostfond	1	1	1	1	2	1	6
N. Selvkostfond 31.12	-24	-14	-18	-24	-41	-8	-129
O. Finansiell dekningsgrad							98,4 %
P. Årets selvkostgrad							100,0 %
(i tusen kr)							

Kilde: Avfallsservice AS

Kalkylen som fremgår av utklipp 1 på forrige side, er tredelt. Den første delen er en spesifikasjon av kostnader, inntekter og kalkulatoriske renter (m/ rentesats) tilknyttet alternativkostnadene. Den andre delen (markert i gult) inneholder opplysninger om antall abonnenter og pris pr. abonnement. Den tredje delen (markert i rosa) viser etterkalkylen fordelt på kommunene. Her fremgår også en oversikt over selvkostfondet totalt samt fordelt på kommunene. Denne siste delen av kalkylen viser også kalkulatoriske renter tillagt fondet pr. år. Utklipp 2 nedenfor viser etterkalkylen Avfallsservice AS har sendt sine eierkommuner i forbindelse med slamtømming i 2018. Denne har tilsvarende oppbygning som etterkalkylen for husholdningsrenovasjon.

Utklipp 2: Etterkalkyle for slam 2018 – tilsendt eierkommunene fra Avfallsservice AS.

AVFALLSSERVICE AS

Fordeling selvkost

(beføp i tusen kr)

SLAM KOM. 2018

Lønnskostnader		
Totalt		
-herav kommunal		1 245
Avskrivninger		
Totalt		
-herav kommunal		530
Driftskostnader		
Totalt		
-herav kommunal		2 799
Renter		
Total faktisk rente		
Grunnlag alternativ kostnad	4 000	
* kalkylerente	2,370 %	95
Sum kostnader		4 669
Inntekter		
Husholdning		
Slam	4 208	
Annen inntekt	0	4 208

Resultat -461

(i tusen kr)

Pr abonnement i kroner:	Omregnet til slam		
	Ant	Årlig	Pris
Standard	0	0	0
Mini	0	0	0
Mini kompost	0	0	0
Storab	0	0	0
Fritid	0	0	0
Slam årlig	1 006	1 006	1 661
Slam 2-årlig	1 864	933	831
Slam 3-årlig	460	167	567
Slam 4-årlig	720	185	426
Totalt abonnemnt	4 050	2 280	
Kostnad pr abonnemnt:		2 047	
Snittinntekt pr abonnemnt:		1 845	
Resultat pr abonnemnt		-202	

FORDELING PR .KOMMUNE:	LYNGEN	STORFJ	KÅFJ	SKJERV	NORDR	KVÆN	SUM
Prosentfordeling:	20,1 %	15,5 %	18,1 %	4,9 %	27,7 %	13,6 %	100,0 %
Antall abonnenter - omregnet	459	364	412	113	632	310	2 280
A+B. Direkte og indirekte driftsutgifter	815	627	731	200	1 121	550	4 044
C. Kalkulatoriske renter:	19	15	17	5	26	13	95
D. Avskrivninger:	107	82	96	26	147	72	530
E. Andre inntekter							0
=F. Gebyrgrunnlag (selvkost)	941	724	844	231	1 295	635	4 669
G. Gebyrinntekter	848	652	761	208	1 167	572	4 208
H. Årets resultat	-93	-71	-83	-23	-128	-63	-461
I. Avsetning til fond/dekn. underskudd							
J. Bruk av fond/fremf. av underskudd	93	71	83	23	128	63	461
K. Kontrollsum	0	0	0	0	0	0	0
L. Selvkostfond pr. 1.1	28	20	22	5	35	18	129
M. Renter selvkostfond	1	0	1	0	1	0	3
N. Selvkostfond 31.12	-65	-51	-60	-18	-91	-44	-329
O. Finansiell dekningsgrad							90,1 %
P. Årets selvkostgrad							100,0 %

Kilde: Avfallsservice AS

Revisors vurdering

Revisors vurdering er at Avfallsservice AS gjennom etterkalkylene har gitt kommunene tilstrekkelig opplysninger med hensyn til utarbeidelse av noteopplysninger kommuneregnskapet. Etter revisors vurdering har selskapet oppfylt revisjonskriteriet om å sette opp regnskap/ etterkalkyle for selvkosttjenesten og framlegge det/den for eierkommunene. Etterkalkylen anses fra revisors side å tilfredsstillende kravene som følger av H-3/14.

4.2.2 Etterlevelsen av selvkostprinsippet

Revisors funn

I anledning våre undersøkelser av hvorvidt selvkostkalkylene faktisk består av alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, ba vi om å få oversendt fra Avfallsservice AS eventuelle revisjonsberetninger for selvkostområdene fra deres revisor KPMG. Vi fikk tilsendt slike revisjonsberetninger for både husholdningsrenovasjon og slamtømming for årene 2013-2018.

Vår gjennomlesning av disse revisjonsberetningene viste at de varierer noe med hensyn til formuleringer. Vi henvendte oss derfor den 5.2. i år pr. e-post til KPMG for å bringe på det rene hvorvidt disse revisjonsberetningene skal tolkes dithen at KPMG bekrefter at selvkostprinsippet er etterlevd for de her aktuelle tjenestene som Avfallsservice har ytt overfor private husholdninger i de seks kommunene i de her aktuelle årene. Den 6.2. mottok vi e-post fra KPMG v/ Bjørn Hugo Johnsen som svarte følgende:

«I forbindelse med vårt arbeid med bekreftelse av selvkostregnskapene har vi sjekket at selvkostprinsippet i henhold til "Veiledning Beregning av kommunale avfallsgebyr M-258" utgitt av Miljødirektoratet er etterlevd. Vi har også sjekket at fordelingsnøklerne som er benyttet på kostnader knyttet til både næring og husholdning er ihht anbefaling slik at disse sammen med de direkte kostnaden gir ett riktig bilde av selskapets selvkoststruktur for kommunal renovasjon (husholdning og slam husholdning).»

Sett i sammenheng med revisjonsberetningene indikerer uttalelsen fra KPMG slik denne er gjengitt ovenfor, at Avfallsservice har etterlevd selvkostprinsippet⁵ i den forstand at det kun er direkte og indirekte henførbare kostnader som er belastet regnskapene for de to selvkosttjenestene det her er snakk om.

Av veilederen som det fra KPMG sin side vises til, fremgår imidlertid følgende under omtalen av avfallsforskriften § 15-6:

«I de tilfeller hvor kommunen har organisert sin lovpålagte innsamling i separate juridiske enheter, underlagt også andre former for pålagt kontroll og revisjon som for eksempel ekstern revisjon, vil dette likevel ikke kunne erstatte kommunens kontroll.» (Miljødirektoratet, 2014: 12)

KomRev NORD har på denne bakgrunn også foretatt en selvstendig kontroll av Avfallsservice AS sin etterlevelse av selvkostprinsippet for husholdningsrenovasjon og slam (husholdning) for 2017.⁶ Kontrollen har ikke avdekket noen indikasjoner på at annet enn de direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, inngår i selvkostkalkylene. Revisor konstaterer at selskapet opererer med klare regnskapsmessige skiller mellom «næringsdelen» og renovasjons- og slamtjenester til private husholdninger. Det fremgår at selskapet har fordelingsnøkler for lønn, andre driftskostnader og avskrivninger.

⁵ Veilederen M-258 henviser eksplisitt til retningslinjene H-3/14, og disse to anses fra revisors side å harmonere med hverandre hva angår den grunnleggende forståelsen av og omgangen med selvkostprinsippet.

⁶ På tidspunktet for revisors undersøkelser på dette punktet var dette de siste tilgjengelige selvkostregnskapene.

Revisors vurdering

Revisor anser at både revisjonsberetningene fra KPMG og den selvstendige kontrollen vi har gjennomført med hensyn til driftsåret 2017, sannsynliggjør at Avfallsservice AS oppfyller revisjonskriteriet om at alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, skal inngå i selvkostkalkylene /selvkostregnskapene.

4.3 Brukerbetaling, selvkostfond og egenkapital

REVISJONSKRITERIER

- Avfallsservice AS skal kreve betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med selvkosttjenesten til husholdninger.
- Avfallsservice AS bør ha ett fond pr. selvkosttjeneste for avsetning av overskudd fra selvkostdriften og motregning av underskudd. Det skal beregnes årlige renter på fondsbeholdningen.
 - Avfallsservice bør påse at generasjonsprinsippet etterleves med hensyn til selvkostdriften for renovasjonstjenester til husholdninger.
 - Avfallsservice bør påse at generasjonsprinsippet etterleves med hensyn til selvkostdriften for slamtjenester til husholdninger.
- Egenkapitalen i Avfallsservice AS bør gi dekning for beholdningen på selvkostfondene

Kilde: Forurensningsloven, Aksjeloven, Avfallsforskriften, H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester

4.3.1 Husholdningsrenovasjon – revisors funn

I alle etterkalkylene Avfallsservice AS har forelagt revisor, fremkommer det informasjon om utviklingen i selvkostfondet (akkumulert underskudd eller opparbeidet overskudd) for hver av de to selvkosttjenestene. Sammenstilt gir informasjonen i hver enkelt av etterkalkylene for perioden 2013-2018 grunnlag for å oppstille tabell 1 og 3 nedenfor.

Tabell 1 nedenfor viser utviklingen i selvkostfondene for henholdsvis husholdningsrenovasjon og slamtømming fra private husholdninger for årene 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 og 2018.

Tabell 1. Selvkostfond «renovasjon» 2012-2018

Tekst	Renovasjon						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Selvkostfond 01.01	23 000	-73 000	-323 000	-313 000	-103 000	500 000	255 000
Årets driftsresultat (+ Overskudd)	-96 000	-250 000	10 000	210 000	605 000	-255 000	-390 000
Rentekostnader							
Renter selvkostfond					-2 000	10 000	6 000
Selvkostfond 31.12.	-73 000	-323 000	-313 000	-103 000	500 000	255 000	-129 000

Kilde: Avfallsservice AS

Av tabell 1 fremgår det at selvkostfondet har variert fra å være en negativ til en positiv størrelse gjennom de syv årene tabellen gjelder. Pr. 31.12.2012 var det et akkumulert underskudd på kr 73 000 i selskapets selvkostfond for husholdningsrenovasjon. I 2014, 2015 og 2016 hadde Avfallsservice positive driftsresultater med hensyn til husholdningsrenovasjon. Etter negative

driftsresultater i 2017 og 2018 var det pr. 31.12.2018 et akkumulert underskudd på kr 129 000 på selvkostfondet for husholdningsrenovasjon.

Når det gjelder gebyrene abonnentene har blitt avkrevet, viser etterkalkylene for perioden 2013-2018 at disse har blitt holdt relativt stabile, slik dette fremgår av tabell 2 nedenfor. Den største økningen i prisen for et standardabonnement fant sted fra 2013 til 2014, da prisen økte fra kr 2886 til 3067 – en prisøkning på 6,3 %. Økningen i pris fra 2013 til 2018 for et standardabonnement var imidlertid på 13,3 % og fulgte dermed økningen i konsumprisindeksen i samme periode.

Tabell 2. Gebyrsatser renovasjon – Avfallsservice AS – 2013-2018

Gebyrer i kr	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Renovasjon						
Standard	2886	3067	3128	3159	3238	3270
Mini	2376	2495	2545	2570	2634	2660
Mini kompost	2376	2495	2545	2570	2634	2660
Storabonnement	4166	4458	4547	4592	4707	4754
Fritid	765	780	796	804	824	832
Antall abonnenter totalt	8330	8260	8308	8807	8972	9065

Kilde: Avfallsservice AS

4.3.2 Husholdningsrenovasjon - revisors vurderinger

Avfallsservice AS oppfyller revisjonskriteriet om å ha etablert selvkostfond for renovasjonstjenester til husholdninger. Fra og med 2016 har selskapet også oppfylt revisjonskriteriet om at det skal beregnes årlige renter på fondsbeholdningen.

Tabell 1 viser at størrelsen på akkumulerte underskudd og opparbeidede overskudd i selvkostfondet har variert over denne syvårsperioden, men selvkostfondets størrelse (negativ eller positiv) har ikke på noe tidspunkt i disse syv årene utgjort mer enn 2,2 % av henførbare direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader påløpt i samme år. Tatt i betraktning størrelsen på de samlede årlige kostnadene og inntektene Avfallsservice har ved å produsere disse renovasjonstjenestene, fremstår fondets saldoer (slik disse fremgår av tabell 1) som små. Tar man utgangspunkt i 2012, viser utviklingen i selvkostfondet for renovasjon at Avfallsservice har påsett at et negativt selvkostresultat (akkumulert underskudd) pr. 31.12.2012 har blitt dekket inn gjennom selvkostdriften innen fem år – da et opparbeidet overskudd på kr 500 000 utgjorde selvkostfondets saldo pr. 31.12.2016. I løpet av syvårsperioden tabell 1 tar for seg, har Avfallsservice verken avsatt positive selvkostresultat til fond eller motskrevet negative selvkostresultat mot fondet i mer enn tre år på rad. Gebyrsatsene har blitt holdt relativt stabile, jf. tabell 2.

Utviklingen som fremgår av tabell 1 med hensyn til de syv årene tabellen gjelder, tilsier at Avfallsservice AS påser at generasjonsprinsippet etterleves gjennom selvkostdriften av husholdningsrenovasjon. Revisor anser at selskapet dermed også over tid oppfyller revisjonskriteriet om å kreve betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med renovasjonstjenester til husholdninger.

4.3.3 Slam – revisors funn

Når det gjelder selvkostfondet for slamtømming fra private husholdninger, viser tabell 3 på neste side at fondet har hatt positive saldoer – av varierende størrelser – f.o.m. 2012 t.o.m. 2017. Pr.

31.12.2018 hadde fondet negativ saldo med et akkumulert underskudd på kr 331 000 – etter et negativt driftsresultat i 2018.

Tabell 3. Selvkostfond «slam» 2012-2018

Tekst	Slam						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Selvkostfond 01.01	106 000	52 000	95 000	367 000	434 000	269 000	127 000
Årets driftsresultat (+ Overskudd)	-54 000	43 000	272 000	67 000	-172 000	-147 000	-461 000
Rentekostnader							
Renter selvkostfond					7 000	5 000	3 000
Selvkostfond 31.12.	52 000	95 000	367 000	434 000	269 000	127 000	-331 000

Kilde: Avfallsservice AS

Gebyratsene for slamtømming økte med om lag 10 % fra 2013 til 2018.

Tabell 4. Gebyratses slamtømming – Avfallsservice AS – 2013-2018

Gebyrer i kr	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Slam						
Årlig	1505	1565	1596	1596	1628	1661
2-Årlig	758	788	804	804	820	831
3-Årlig	524	545	556	556	709	567
4-Årlig	394	410	418	418	533	426
Antall abonnenter totalt	3688	3873	3908	3934	3999	4050

Kilde: Avfallsservice AS

4.3.4 Slam – revisors vurderinger

Avfallsservice AS oppfyller revisjonskriteriet om å ha etablert selvkostfond for slamtjenester til husholdninger. Fra og med 2016 har selskapet også oppfylt revisjonskriteriet om at det skal beregnes årlige renter på fondsbeholdningen.

Tabell 3 ovenfor viser at det akkumulerte overskuddet på kr 52 000 pr. 31.12.2012 ikke ble tilbakeført til brukerne innen en femårsperiode. Et akkumulert overskudd på kr 127 000 utgjorde fondets saldo pr. 31.12.2017. Revisor registrerer imidlertid at Avfallsservice både i 2016 og 2017 hadde negative driftsresultater på selvkostdriften for slamtjenester, og at fondets saldo ble redusert med til sammen kr 319 000 kroner i løpet av disse to årene. Pr. 31.12.2018 var selvkostfondet en negativ størrelse i form av et underskudd på kr 331 000. Fra kommunal- og moderniseringsdepartementet fremholdes det, som vist i kapittel 2 i denne rapporten, at kommunene⁷ må tilkjennes en viss frihet til å vurdere hvorvidt tilbakeføring av et eventuelt overskudd skal gjøre over en lengre perioden enn de fem årene departementet tar utgangspunkt i. Avfallsservice AS har ikke i mer enn tre år på rad avsatt positive selvkostresultat til fond eller motskrevet negative selvkostresultat mot fondet. Gebyratsene har blitt holdt relativt stabile, jf. tabell 4. Når det gjelder størrelsen på selvkostfondets saldo, har denne ikke på noe tidspunkt i løpet av syvårsperioden tilsvart mer enn 12 % av Avfallsservice AS sine henførbare direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader påløpt i samme år.

Etter revisors syn tilsier utviklingen som fremgår av tabell 3 at Avfallsservice AS påser at generasjonsprinsippet etterleves gjennom selvkostdriften av slamtømming fra private

⁷ Revisor anser at resonnementet også må kunne gjøres gjeldende i de tilfeller der et interkommunalt selskap forestår slike tjenester på kommunenes vegne.

husholdninger. Revisor anser at selskapet dermed også over tid oppfyller revisjonskriteriet om å kreve betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med slamtømming til husholdninger.

4.3.5 Egenkapital og beholdningen på selvkostfondene

Som vist ovenfor var selvkostfondene negative størrelser for både husholdningsrenovasjon og slamtømming fra private husholdninger pr. 31.12.2018 – på til sammen kr 460 000. Avfallsservice AS sin egenkapital utgjorde pr. 31.12.2018 kr 36 545 243. Av dette utgjorde kr 26 245 243 opptjent egenkapital, og kr 300 000 var innskutt egenkapital.

Revisors vurdering er dermed at Avfallsservice AS oppfyller revisjonskriteriet om at selskapets egenkapital bør gi dekning for beholdningen (som pr. 31.12.2018 utgjorde en negativ størrelse) på selvkostfondene.

5 OPPSUMMERING OG KONKLUSJON

Basert på funnene og vurderingene som fremgår av kapittel 4 ovenfor, er revisors konklusjon at *Avfallsservice AS har systemer og beregninger som er egnet til å sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger*. Konklusjonen bygger på følgende vurderinger:

Selskapet har satt opp regnskap/ etterkalkyle for selvkosttjenestene og fremlagt disse for eierkommunene. Etterkalkylene anses fra revisors side å tilfredsstille kravene som følger av H-3/14.

Revisor anser at både revisjonsberetningene fra KPMG og den selvstendige kontrollen vi har gjennomført med hensyn til driftsåret 2017, sannsynliggjør at alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, utgjør selskapets selvkostkalkyler /selvkostregnskap.

Avfallsservice AS har etablert egne selvkostfond for renovasjonstjenester og slamtømming til husholdninger – og har fra og med 2016 beregnet årlige renter av beholdningen på disse. Revisor vurderer Avfallsservice AS som å ha ivaretatt generasjonsprinsippet gjennom selvkostdriften av disse to tjenestene i de siste syv hele driftsårene som er den perioden revisor her har vurdert. Revisor anser at selskapet dermed også over tid krever betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med renovasjonstjenester til og slamtømming fra husholdninger.

Selskapets egenkapital pr. 31.12.2018 gir dekning for de akkumulerte underskuddene på selvkostfondene.

Revisor bemerker at Avfallsservice ikke utarbeider forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming og at slike følgelig heller ikke forelegges eierkommunene. Selv om dette forholdet ikke er av avgjørende betydning med hensyn til å sikre selvkost på de her aktuelle tjenestene, må det anses å svekke de respektive kommunestyrenes grunnlag for å vurdere størrelsen på renovasjonsgebyrene - særlig på litt lengre sikt. Utarbeidelse av forkalkyler vil også kunne styrke selskapets evne til langsiktig økonomiplanlegging.

6 HØRING

KomRev NORDs rapport ble tilsendt Avfallsservice v/ daglig leder og styreleder den 13.8.2019. Daglig leder Sigleif Pedersen underrettet revisor pr. e-post den 21.8 at han ikke hadde noen merknader til revisors rapport. Styreleder Johnny Hansen avga følgende uttalelse pr. e-post av 22.8.

Utklipp 3: Styreleders høringsuttalelse

Hei,

Har gått gjennom rapporten.

Rapporten bekrefter at Avfallsservice AS har tilfredsstillende rutiner og systemer for beregning av selvkost på avfallstjenester til husholdninger i de 6 kommunene i Nord-Troms.

Det pekes imidlertid på at det bør utarbeides forkalkyler.

Dette blir det tatt tak i, for å etablere rutiner at slike kalkyler blir utarbeidet i framtida.

For øvrig vil rapporten bli lagt fram for styret i Avfallsservice AS som egen sak.

Vennlig hilsen

Johnny Hansen

styreleder

7 ANBEFALING

På bakgrunn av revisors funn og vurderinger slik disse fremgår av denne rapporten, anbefaler revisor at Avfallsservice AS årlig utarbeider forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming som dekker de nærmeste årene, og oversender disse til kommunene. Revisor registrerer at styreleder allerede i sin høringsuttalelse gir uttrykk for en intensjon om å påse at dette blir gjort.

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Troms fylkeskommune og 37 kommuner i Nordland, Troms og Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Tromsø, Narvik, Sortland, på Finnsnes og på Sjøvegan.

Vi har 36 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av ni medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Juss
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Økonomi

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
60/19	Kommunestyret	11.12.2019

Rullering av handlingsdel i kommuneplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017-2025

Henvisning til lovverk:

Plan og bygningsloven

Veileder i kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet

Kommuneplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017-2025

Vedlegg:

Vedlegg 1: Handlingsplan for utbygging av idrettsanlegg i Skjervøy kommune.

Vedlegg 2: Handlingsplan for Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017-2025

Vedlegg 3: Handlingsprogram for folkehelse 2020-2024

Rådmannens innstilling

Kommunestyret gjør følgende vedtak:

1. Handlingsplan for utbygging av idrettsanlegg i Skjervøy kommune vedtas.
2. Handlingsprogram for folkehelse i Skjervøy kommune vedtas.

Saksopplysninger

Handlingsplanen for utbygging av idrettsanlegg er behandlet i idrettsrådet og de har kommet med innspill på rangering av anleggene.

Handlingsplanen for folkehelse har vært til behandling i arbeidsgruppen for folkehelse og i administrasjonen på Kultur og undervisning.

I handlingsdelen for utbygging av idrettsanlegg ligger det til sammen 9 anlegg. På listen over ordinære nyanlegg/rehabilitering er det 3 anlegg.

1. Rehabilitering av svømme- og idrettshall.
2. Fotballhall
3. Rehabilitering av lysanlegg.

Vi har 5 nærmiljøanlegg. Her ligger 4 av anleggene inn med spillemiddelsøknad.

- Nr.1 Eidevannet, friluftsområde
- Nr.2 Paulinavannet, friluftsområde Lauksletta
- Nr.3 Rehabilitering av Ballbinge i Hollendervika
- Nr.4 Sandvågen, nærfriluftsområde
- Nr.5 Dagsturhytta på Engnes.

Tiltakene som fremkommer i handlingsprogrammet for folkehelse er tverrsektorielle og har ansvarlige i forskjellige etater og virksomheter. Noen tiltak er i samarbeid med frivillige og organisasjoner.

Definisjon på folkehelsearbeid er: *«Samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygge psykiske og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, og arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen vår.»*

Vurdering av ordinære anlegg:

Treningshall/Fotballhall

Basert på aktivitetstall per 2018, er det 173 barn og unge i alderen 6-19 år som spiller fotball på Skjervøy. Fotball er blitt en helårsidrett som engasjerer barn i tidlig alder, og er med på å skape en inkluderende felleskap på Skjervøy. Fotballarenaen sees også på som en viktig møteplass for ungdom. Med dagens anlegg er det ikke kapasitet til å gi tilstrekkelig med treningstid for alle grupper. En ny fotball hall vil kunne løse utfordringer med kapasitet, samt være med på å videreutvikle fotball som idrett på Skjervøy. Det har vært jobbet i en plankomite for å få til en plassering av hallen, samt finansiering. Med forbehold om at dette kommer på plass, vil foreligge en søknad om spillemidler i 2021. Beregnet kostnad 30 mill.

Svømme/idrettshall:

Både svømmehall og idrettshallen trenger rehabilitering. Anleggene ble planlagt og bygget i perioden 1973-1975. Det er behov for en tilstandsanalyse for å se på hvilke tiltak som må settes i verk. Svømmehallen med teknisk rom må prioriteres først. Det er lagt inn kommunal andel på 1 mill i 2020, for å sette i gang en forprosjekt. Det er også lagt inn 19 mill til rehabilitering av svømme- og idrettshall i 2021. Rehabilitering av svømme -og idrettshall er en del av spillemiddelordningen.

Rehabilitering av lysanlegg:

Det har lenge vært et ønske om å rehabilitere lysanleggene utover mot Engnes, med å skifte armaturene ut med leddlys. Arbeidet kan gjøres i flere trinn. Det har ikke kommet inn spillemiddelsøknad på prosjektet.

Vurdering av nærmiljøanlegg:

Nr.1 Eidevannet friluftsområde.

Eidevannet friluftsområde fikk tildelt spillemidler etter fornyet søknad i 2018. De har søkt om nye spillemidler til trinn 4 i 2019. Her skal det etableres 6 utendørs styrketreningsapparat, for egentrening. Aktivitetsanlegget blir stående under tak. Etter dette skal anlegget ferdigstilles. Det er lagt inn kommunal støtte på kr 50.000,-

Underveis har de valgt å trekke ut badebrygge fra prosjektet da dette ikke er tilskudds berettiget.

Nr.2 Paulinavannet, friluftsområde på Lauksletta.

På Lauksletta ønsker de å renovere et tidligere turmål som ligger midt i bygda, Paulinavannet. De ønsker å fremme folkehelse, og med dette prosjektet trivsel og bolyst i bygda. Prosjektet består av flere trinn, som blant annet omfatter gangsti rundt Paulinavannet, belysning, badestrand og grillplass. Det skal også opparbeides en aktivitetsflate som vil romme ulike typer ballspill.

Det er lagt inn kommunalstøtte på 30.000 kroner

Nr.3 Rehabilitering av ballbinge i Hollendervika.

Ballbingen i Hollendervika er over 10 år. De ønsker å renovere anlegget, samt etablere lysanlegg. Denne utbedringen vil gi muligheter til økt aktivitet, også på vinterstid. Ballbinge i nærmiljøet ansees som viktige møteplasser for barn og unge. Det er også tenkt at det skal settes opp en elektronisk scoringstavle. Kostnadsrammen på prosjektet er 315.000 kr. Det er lagt inn kommunalstøtte på 50.000 kroner.

Nr.4 Sandvågen nærfriluftsområde

Det er utarbeidet en prosjektplass for å etablere et nærfriluftsområde i Sandvågen. Her skal det legges til rette for allsidig aktivitets –og rekreasjonstilbud for Skjervøys befolkning. Det planlegges gjennomføring i flere trinn. Blant annet badestrand med rampe, Opplyst tursti, aktivitetsområde og grillplass. Det søkes om spillemidler. Det er lagt inn kommunalt tilskudd på 200.000 kr.

Vurdering av folkehelseiltak:

Det er ikke lagt inn i økonomi i handlingsplanen. Det ansvaret er lagt til etatsjefene, som har ansvar for de forskjellige tiltakene. De fremmer sine tiltak i økonomi- og budsjettarbeidet.

1. Frisklivsentralen er en helsefremmende og forebyggende kommunal helsetjeneste. Målgruppen er de med sykdom eller økt risiko for sykdom, og som trenger støtte til å endre livsvaner. Frisklivsentralen kan benyttes som tidlig innsats for å forebygge sykdom og være et tilbud til personer i et behandlings-, rehabiliterings eller habiliteringsforløp. Dette gjelder for eksempel hjelp til røykeslutt før kirurgi og støtte til opprettholdelse av god ernæringsstatus og fysisk aktivitet under og etter behandling. Tilbudene ved frisklivsentralen er en del av det samlede lærings og mestringstilbudet i kommunen.

Frisklivsentralen bidrar til folkehelsearbeidet bl.a. gjennom veiledning og informasjon til befolkningen, og ved å bidra i oversiktsarbeid som en del av grunnlaget for kommunale planprosesser. Dokumentasjon fra frisklivsentralens arbeid kan avdekke behov for folkehelseiltak både i og utenfor kommunen.

Frisklivsentralen driftes i per i dag med 25+10% stilling. Det er ikke mulig på sikt å gjøre en god nok jobb. Fra og med 2.desember er tilbudet redusert med en trening pr. uke. Å tilføre frisklivsentralen 75% stilling vil koste 429 000kroner

2. Medlemskap i Nord -Troms friluftsråd er et veldig viktig tiltak. De er en ressurs og samarbeidspartner når det gjelder fysisk aktivitet, folkehelse, friluftsliv og naturopplevelser. Det er utarbeidet en håndbok med tiltak som medlemskommunene jobber etter. Årets ut i Nord er avsluttet og vi har startet opp julesprek. Barnehager og skoler er med i et samarbeid «læring i friluft». Flyktningetjenesten nyter også godt av tiltak innenfor fysisk aktivitet både ute og inne. Mye spennende står for tur. Dagsturhytte

- på Finneidet bygges neste år, og vi er i gang med «plan for friluftslivets ferdselsårer», der vi skal kvalitetssikre alle turer vi har kartlagt i kommunen.
3. Vi må styrke folkehelsearbeidet i skoler når de gjelder kosthold, fysisk aktivitet (ung og aktiv) og integrering. Ung data er kartleggingen som gir oss informasjon om hvordan ungdom har det.
 4. Vi deltar i «Program for folkehelse i kommunene», et samarbeid med andre kommuner i Nord- Troms. Programmet har fokus på styrking av psykisk helse og rusforebygging som en del av kommunens folkehelsearbeid, samt heving av kommunens kompetanse på utvikling, implementering og evaluering av kunnskaps baserte tiltak. Dette er en nasjonal satsning over ti år, 2017-2027. Tiltaksdelen blir veldig viktig, og her skal ungdomsrådet ha en viktig rolle.
 5. Tilrettelegging av fysisk aktivitet og friluftsliv gjennom helårlig tilrettelegging for turstier, skispor, parkeringsplasser og midler til vedlikehold.

KOMMUNEDELPLAN FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRILUFTSLIV 2017 - 2025 SKJERVØY KOMMUNE

KOMMUNEDELPLAN FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRILUFTSLIV

Innholdsfortegnelse

1.0 INNLEDNING OG BAKGRUNN FOR PLANEN	3
1.1 STATLIGE OG FYLKESKOMMUNALE FØRINGER	3
1.2 KLARGJØRING AV BEGREPER	4
1.3 HVORFOR FYSISK AKTIVITET	5
1.4 PLANPROSESSEN	6
1.4.1 REVISJON AV PLANEN	6
1.5 UTVIKLINGSTREKK I KOMMUNEN	7
2.0 KOMMUNENS IDRETTS- OG AKTIVITETS POLITIKK	8
2.1 IDRETT, FYSISK AKTIVITET, FRISKLIV OG FRILUFTSLIV MED RESULTATVURDERING AV FORRIGE PERIODE	9
2.2 DEN ORGANISERTE IDRETTE OG FYSISK AKTIVITET	13
2.3 FRISKLIV OG FOLKEHELSE	14
2.4 FRILUFTSLIV	16
3.0 INFORMASJON OG MARKEDSFØRING	18
4.0 SKJEMA FOR REGISTRERING AV ANLEGG OG OMRÅDER	20
4.1 SKJERVØY KOMMUNE - TETTSTEDET	20
4.2 SKJERVØY KOMMUNE, ARNØY, LAUKØY OG ULØY	22
4.3 AKTUELL UTBYGGING AV NYE IDRETTSANLEGG	22
5.0 HANDLINGSPROGRAM FOR FOLKEHELSE	24
6.0 HANDLINGSPROGRAM FOR UTBYGGING AV IDRETTSANLEGG	26
6.1 ORDINÆRE NYANLEGG/ REHABILITERING	26
6.2 NÆRMILJØANLEGG	27
7.0 OPPFØLGING AV PLANEN	28
7.1 ÅRLIG OPPFØLGING	28
7.2 RUTINER FOR REVIDERING OG PRIORITERING AV ANLEGGSPANEN	28
7.3 HØRINGSINSTANSER	29
8.0 KART OVER ULIKE OMRÅDER SOM HAR FÅTT SPILLEMIDLER OG SØKER OM SPILLEMIDLER	29

1.0 INNLEDNING OG BAKGRUNN FOR PLANEN

Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er områder som engasjerer flest mennesker i fritiden. Det krever aktiv samfunnsplanlegging for å ivareta disse interessene til innbyggerne i Skjervøy kommune.

Kommunedelplanen er et støtteredskap for politikere, idretten, friluftsjorganisasjoner, frisklivsarbeid og frivillige lag og foreninger. Den skal være et styringsredskap for å nå kommunens mål innenfor idrett, fysisk aktivitet, friskliv og friluftsliv. Planen er et praktisk oppslagsverk og et hjelpemiddel for utarbeidelse av planer og saksbehandling og iverksetting av tiltak innenfor feltet.

Vi vil evaluere kommunens idretts- og aktivitetspolitikk i forrige periode under hvert felt i kapittel 2. Da vil vi komme inn på hva vi har oppnådd, også i samarbeid med lag og foreninger.

1.1 STATLIGE OG FYLKESKOMMUNALE FØRINGER

Staten har som mål å legge til rette for at flest mulig skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet. De har et særlig ansvar for målgruppene barn, ungdom og personer med nedsatt funksjonsevne. Barn og unges interesser skal tas med i planleggingen. Dette er hjemlet i § 3-5 i plan- og bygningsloven. Den primære målgruppen er barn og unge. Det er viktig å legge til rette for voksne og for den eldre delen av befolkningen. De eldre bør bli en mer fysisk aktiv gruppe.

Statlig helsepolitikk viser til folkehelseloven og føringene i den for å kunne utvikle en bærekraftig folkehelsepolitikk. Loven har som formål å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer helse og trivsel og utjevner sosiale helseforskjeller. Gjennom å få en oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer skal kommunene identifisere sine ressurser og sine folkehelseutfordringer. Dette grunnlagsarbeidet er ikke gjennomført i vår kommune.

STATLIG OG FYLKESKOMMUNAL FRILUFTSPOLITIKK

Det er et nasjonalt politisk mål at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselskapene og miljøvennlige aktiviteter i nærmiljøet og naturen for øvrig. Friluftslivets naturgrunnlag og sikre rett til fri ferdsel og opphold i naturen.

Nasjonal strategi for et aktiv friluftsliv er en kilde til glede, livskvalitet og god helse. Målet er at flest mulig av befolkningen skal kunne utøve friluftsliv uavhengig av alder, kjønn, bosted, etnisk opprinnelse og fysisk bevegelse.

ØKONOMISKE VIRKEMIDLER

Staten har ulike virkemidler for å stimulere til utvikling av idrett og fysisk aktivitet: spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet, midler til friluftsliv, miljøtiltak i landbruket.

Midler som kan søkes på innenfor friluftsliv gjennom Troms fylkeskommune:

- Turskiltprosjektet - skilting og merking av turruter
- Fysisk tilrettelegging for friluftsliv i nærmiljøet
- Friluftslivsaktiviteter, herunder tiltak til personer med innvandrerbakgrunn

- Tilskudd til sikring av og tiltak i friluftsområder
- Løypetiltak i fjellet og overnattingshytter i fjellet, ved kysten og i lavlandet (kontakt DNT), dette kan søkes på innenfor spillemiddelordningen.

ANDRE FØRINGER

I tillegg til de statlige føringene, skal også andre ulike føringene danne grunnlag for kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv:

- Universell utforming
- Stortingsmeldinger
- Rikspolitiske føringene
- Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk i Troms 2016 – 2027.

1.2 KLARGJØRING AV BEGREPER

Begrepsforklaringen er hentet i veilederen for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet, revidert utgave 2014, veileder for kommunale frisklivssentraler og folkehelse og kommunal planlegging.

Idrett: Aktivitet i form av trening, eller konkurranse i den organiserte idretten

Fysisk aktivitet: egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek

Friskliv: er et tilbud der fokuset er endring av livsstil og mestring av livets utfordringer for å oppnå bedre helse. Dette er livsstilsendringer knyttet til bl.a. fysisk aktivitet, kosthold, tobakk og psykisk helse.

Spillemidler: Kunnskapsdepartementet forvalter den delen av overskuddet fra Norsk Tipping AS som avsettes til idrettsformål. Dette er en tilskuddsordning som kommunen, lag og foreninger kan søke på, til bygging og rehabilitering av idretts- og nærmiljøanlegg i lokalmiljøet med stort brukspotensiale.

Friluftsliv: Opphold og fysisk aktivitet i friluft

Idrettsanlegg: Spillemiddelfordelingen har følgende klassifisering, nærmiljøanlegg, ordinære anlegg og nasjonale anlegg

Friluftsområder og friområder: «Grønne» områder som er tilgjengelig for allmenhetens frie ferdsel

Folkehelse: Befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning.

Folkehelsearbeid: Samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre og fremme befolkningens helse gjennom å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse.

Frivillig sektor: Frivillig sektor plasserer seg mellom offentlig og privat sektor og utgjør en viktig bærebjelke i den Norske samfunnsstrukturen. Frivillig sektor kjennetegnes av et

mangfold av aktiviteter innenfor de fleste samfunnsområder, herunder helse og folkehelse. Frivillig sektor omfatter bla. brukerorganisasjoner, frivillige lag og foreninger, idrettslag m.fl.

1.3 HVORFOR FYSISK AKTIVITET

Fysisk aktivitet er et vidt begrep som omfatter for eksempel lek, friluftsliv, idrett, mosjon, trening, trim, kroppspøving og fysisk arbeid. Alle aktiviteter hvor du beveger deg i hverdagen og bruker kroppen er fysisk aktivitet.

Regelmessig fysisk aktivitet er viktig for normal vekst og utvikling og har en forebyggende effekt mot en rekke sykdommer. Helsefremmende fysisk aktivitet gir også økt overskudd, virker positivt på humøret, og er en fin mulighet til sosialt samvær.

Daglig fysisk aktivitet er viktig for barn, unge, voksne og eldre. Personer som er fysisk aktive lever i gjennomsnitt lenger enn personer som er lite fysisk aktive. Det finnes god vitenskapelig dokumentasjon for at jevnlig fysisk aktivitet gir en rekke helseeffekter.

Helsemyndighetenes anbefalte minimumsnivå når det gjelder fysisk aktivitet i forhold til helsegevinst er 30 minutter daglig aktivitet med moderat belastning. Dette gjelder for voksne og friske eldre. Barn og ungdom anbefales å være i aktivitet i minst 60 minutter hver dag, og aktiviteten bør ha både moderat og høy intensitet.

Mange er for lite fysisk aktive, og dette gir negative utslag i den nasjonale helsetilstanden. En av utfordringene i arbeidet for å styrke folkehelsen er derfor å øke den jevnlig fysiske aktiviteten i befolkningen. Friluftsliv er den vanligste formen for fysisk aktivitet i Norge. I 2010 oppga 74 prosent av den voksne befolkningen at de driver fysisk aktivitet i form av trening eller mosjon på fritiden minst en gang i uka mot 58 prosent i 1985.

Egenorganisert fysisk aktivitet som friluftsliv når ofte grupper som den organiserte idretten ikke når, og friluftslivsaktiviteter har en jevnere fordeling i deltakelse i befolkningen. Satsing på friluftsliv er derfor sentralt i regjeringens folkehelsearbeid. Familien spiller en mindre rolle enn tidligere i rekrutteringen til friluftsliv. De frivillige organisasjonene er derfor viktigere enn tidligere for å lære barn og unge friluftsliv, og for å gi dem gode naturopplevelser. Friluftsliv i skole og barnehage er også viktig i denne sammenheng.

Bedre helse gir bedre livskvalitet.

Bedre helse gir mindre sykefravær.

1.4 PLANPROSESSEN

Kommunedelplanen skal inneholde målsettinger innenfor området idrett og fysisk aktivitet i kommunen. Den skal videre lage målsettinger for bygging av og tilrettelegging av anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Et handlingsprogram for anlegg og øvrige tiltak.

Planprogrammet for kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv har vært ute på høring og vedtatt i kommunestyret i juni 2016. Etter dette har det vært innkalt til folkemøter på Skjervøy og Arnøy for å gi befolkningen mulighet til å komme med innspill til planen.

I henhold til Plan- og bygningslovens § 11.1 kan det utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder. Kommunedelplanen for et virksomhetsområde skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal rulleres årlig. Kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er en tematisk plan uten juridisk bindende virkning når det gjelder disponering av arealer. De arealvurderinger som er gjort i planen, må derfor søkes innarbeidet i kommuneplanens arealdel for å få rettsvirkning. Arealplanen for Skjervøy Kommune legger føringer på fremtidige områder for tilrettelegging anlegg, og friluftsområder.

Fra kommunens side er det en klar forutsetning at de nye tiltakene som foreslås i planen, også er forankret i vedtak i Skjervøy idrettsråd.

Hvordan har planen fungert politisk og administrativt i forrige periode. Administrativ har planen og spesielt handlingsdelen vært grunnlag for beslutninger og arbeid som er utført. Det kan virke som om planen ikke alltid er lagt til grunn når det er tatt politiske beslutninger. Dette kan ha sammenheng med at politikerne ikke kjenner godt nok til planen eller føler eierskap til denne.

Handlingsdelen har hvert år vært på høring hos idrettsrådet, før den ble lagt frem og vedtatt i kommunestyret.

I revisjon av denne planen har vi fulgt veilederen for Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet. Det er tatt med de innsigelser som kom fra Troms fylkeskommune og Fylkesmann i Troms ved høringsrunden høsten 2015.

1.4.1 REVISJON AV PLANEN

Rullering

Med rullering menes mindre vesentlige endringer av handlingsprogrammet. Så lenge rullering kun medfører endringer på prioriteringslisten av allerede oppsatte anlegg, kan dette delegeres til formannskapet i kommunen. Handlingsprogrammet ble sist rullert og politisk behandlet i desember 2015.

Revidering

Med revidering menes en fullstendig gjennomgang av hele planen og saksbehandling etter plan- og bygningsloven, med sluttbehandling i kommunestyret. Revisjon gjennomføres normalt en gang i hver planperiode.

Vesentlige endringer av planen skal behandles på samme måte som revidering av planen.

1.5 UTVIKLINGSTREKK I KOMMUNEN

SAMFUNNET

Fysisk aktivitet og mosjon er en av de vanligste fritidsaktivitetene i befolkningen. Flere og flere trener aktivt og ofte, og stadig færre trener aldri. Til tross for at flere rapporterer at de trener og mosjonerer på fritiden, har den totale omfanget av fysisk aktivitet gått ned. Dette skyldes i stor grad at hverdagsaktiviteten går ned.

Studier viser at norske barn og ungdom bruker en stadig større andel av dagen til stillesitting. En stadig lavere andel oppfyller de faglig anbefalingene om gjennomsnittlig minst 60 minutters daglig moderat fysisk aktivitet.

Voksne som driver idrett eller fysisk aktivitet gjør dette i egen regi, og i stadig større grad i private treningssenter. Fysisk aktivitet fremmer livskvalitet og helse. Utfordringen blir å øke andelen voksne, eldre og ungdom som oppfyller anbefalingene til fysisk aktivitet på henholdsvis 30 eller 60 minutter daglig.

Gjennomsnittlig levealder for det norske folk øker stadig. Materielt sett har vi aldri hatt det bedre, men det koster. Vi lever i et samfunn der livsstilssykdommer øker sterkt, og nærmere 10 % av den voksne befolkningen lever på uføretrygd. I overgangen fra et fysisk arbeidende folk til en stadig mer stillesittende hverdag for størstedelen av befolkningen, makter vi ikke å kompensere for det faktum at menneskekroppen er skapt til å være i bevegelse. Selv om kostholdet er blitt bedre, øker gjennomsnittsvekten på den norske befolkning sakte men sikkert. Samtidig akselererer helsevesenets utgifter for å holde oss friske.

KOMMUNEN

Skjervøy kommune hadde pr. 01.01.16 et innbyggertall på 2 920. Drøyt 80 % av befolkningen i kommunen er bosatt på tettstedet Skjervøy. Av kommunens øvrige øyer har Arnøya flest innbyggere. Et mindre antall er bosatt på Laukøy, Kågen, Uløy og Vorterøy. Det meste av idrettsanlegg er konsentrert om tettstedet, men mindre anlegg for trim, grusbaner, skoleanlegg og lysløyper finnes også i distriktet. Trimløyper, turbøker, gapahuker og skilting av turstier er med på å få folk mere ut. Tilrettelegging for gående og syklende, er blitt mye bedre i denne perioden. Vi trenger en godkjent trafikksikkerhetsplan.

INNBYGGERTALL:

Kommunens innbyggertall pr. 01.01.16 og prognose for 2020: Det forventes en nedgang i antall grunnskoleelever i kommunen i årene fremover. Fra 2016-2020 ser vi 7% nedgang i aldersgruppen 6-15 år. Vi har hatt stor nedgang i denne aldersgruppen over år. I 2007 var det 472 grunnskoleelever og i 2015 er det 339 grunnskoleelever. Det er en nedgang på 28 %. I denne aldersgruppen er det flest som er aktiv i den organiserte idretten i kommunen. Det får innvirkning på det tilbudet den organiserte idretten gir. Når vi studerer befolkningsprognosen for 2030 og 2040, vil denne aldersgruppen øke betraktelig. Det er viktig å ta høyde for dette når vi skal planlegge fremover for denne gruppen. Det blir viktig at vi følger med og ser på hva vi kan gjøre for å holde de aktive og legge til rette for et allsidig tilbud.

Det vi også ser av denne prognosen er at den yrkesaktive gruppen går ned og antall eldre går opp. Vi må se på hvordan vil legger til rette for de eldre i kommunen med tanke på fysisk aktivitet. Aktivitetssenter og dagsenter kan legge opp til ulike aktiviteter og trimgrupper for deres brukere. Lag og foreninger er viktige samarbeidspartnere for å nå ut til flest mulig med

et tilbud. Friluftsliv er også viktig for eldre, og vi samarbeider med Nord Troms Friluftsråd om tilrettelagte tilbud.

Årstall	2016	2020	2030	2040
Innbyggertall	2920	2857	2816	3023
0 – 5 år	185	174	176	186
6 – 15 år	316	314	315	362
16 – 22 år	313	261	220	
23 – 66 år	1559	1545	1514	1740(16-66)
67 år – eller eldre	547	563	591	735

2.0 KOMMUNENS IDRETTS- OG AKTIVITET POLITIKK

FORMÅL OG INTENSJON MED PLANARBEIDET I SKJERVØY KOMMUNE

Kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv skal bidra til å:

- Gjennomføre en plan- og målstyrt utbygging av anlegg og tilrettelegging av områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Gi god koordinering i forhold til andre virksomheter innen friluftsliv og kultur. Sikre arealer for lek, fysisk aktivitet, friluftsliv og idrettsaktiviteter og samordne behovene for disse.
- Bedre mulighetene for finansiering av utbyggingskostnadene.
- Utvikle gode opplegg for drift og vedlikehold.
- Avklare kommunens og organisasjoners oppgaver, ansvar og økonomiske forpliktelser ved utbygging og drift av anlegg og områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Å få større fokus på at folkehelse er et sektorovergripende arbeid.

MÅLUTFORMING:

Skjervøy kommunes hovedmål for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er:

- Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for alle.

DELMÅL

- Barn og unge er en sentral målgruppe i planen, fordi vi ønsker å påvirke tidlig til gode holdninger til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Helsegevinsten er stor ved å være aktive helt fra fødselen av.
- Gi muligheten for barn og unge til å utvikle ferdigheter i friluftsliv.
- Drive anleggsutbygging for å gi flest mulig anledning til å drive idrett og fysisk aktivitet.
- Drive en behov- og planstyrt anleggsutbygging.
- Sikre allmennheten fri ferdsel og opphold i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivsels-skapende og miljøvennlig fritidsaktivitet, bevares og fremmes.
- Kunne tilby og legge til rette for tilpasset fysiske aktiviteter for alle aldersgrupper i Skjervøy.
- Styrke integreringsarbeidet i kommunen i samarbeid med flyktningetjenesten og med lag og foreninger.

2.1 IDRETT, FYSISK AKTIVITET, FRISKLIV OG FRILUFTSLIV MED RESULTATVURDERING AV FORRIGE PERIODE, DELMÅL OG STRATEGIER/VEIVALG.

I utøvelse av en offensiv og tiltaksrettet politikk for idrett, fysisk aktivitet, friskliv og friluftsliv er både kommunen, lag og foreninger og andre aktører avhengig av et nært samarbeid. I dette samarbeidet kan vi tilrettelegge for et bredt og kvalitetsmessig godt tilbud til innbyggere i kommunen.

Kultursektoren har i lange tider hatt et nært og godt samarbeid mot fylkeskommunen og kulturdepartementet i anleggsspørsmål, spesielt mot målrettet utnytting av spillemiddelordningen. Videreutvikling og styrking av dette samarbeidet er et pluss for kommunen i arbeidet med å realisere og finansiere både anleggs- og aktivitetsprosjekter. For fylkeskommunen vil et slikt samarbeid være viktig i det videre arbeidet med utvikling av en helhetlig idretts – og friluftspolitikk, samtidig som det for fylkeskommunen er uhensiktsmessig og lite rasjonelt med et samarbeid direkte rettet mot lokale lag, foreninger og grupper.

Gjennom et samspill med skolesektoren er det større mulighet å nå barn og unge og stimulere disse til fysisk aktivitet både i skole og fritid.

Organisasjonene i kommunen, representert spesielt ved den organiserte idretten, lag og foreninger og friluftslivsorganisasjoner, m.m., vil fortsatt være helt sentrale samarbeidspartnere for kommunen. I de ulike organisasjonene legges det totalt sett ned et formidabelt arbeid for å

gi ulike tilbud til barn, ungdom og voksne. De bruker også de forskjellige tilskuddsordningene som finnes, og får god veiledning fra kommunens saksbehandlere på området.

Gjennom folkehelsearbeidet har man fått etablert anlegg – spesielt gapahuker, bålplasser og turløyper - som er svært populære mål for turer. Det er også etablert klatrejungel, både på Skjervøy og i Arnøyhamn. Fylkeskommunen administrerer tilskuddsordninger til friluftslivsformål.

Idrettsrådet i kommunen spiller en viktig rolle som premissleverandør og rådgiver for kommunen når det gjelder videre utbygging av anlegg.

Hva har vi oppnådd i forrige periode:

- Skjervøy kommune er blitt en folkehelsekommune med folkehelsekoordinator i 50% stilling. Kommunen samarbeider med fylkesmann og fylkeskommunen i dette viktige arbeidet.
- Det tverrsektorielle folkehelsearbeidet er satt på dagsorden.
- Vi har et godt samarbeid med fylkeskommunen når det gjelder tilskuddsordningene.
- Vi har formalisert samarbeidet med Idrettsrådet og har faste møter.
- Vi har styrket samarbeidet med lag og foreninger.
- Vi har gjeninnført aktivitetsstøtte til lag og foreninger.

DELMÅL:

- Gjennom stimulering til aktivitet og samarbeid internt i kommunen og mellom kommunen og lag/foreninger, skal Skjervøy kommune medvirke til utvikling av en offensiv og fremtidsrettet politikk for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

STRATEGIER/VEIVALG:

- Videreføre og styrke samarbeidet med fylkeskommunale og statlige aktører som arbeider med tiltak innen idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Videreutvikle det sektorovergrepene samarbeidet i kommunen med fokus på helsefremmende og trivselsskapende aktivitet gjennom folkehelseprogrammet.
- Stimulere til et sterkt idrettsråd i kommunen og øke innsatsen i forhold til kommunikasjon og samarbeid med frivillige lag og foreninger.
- Sette fokus på å få kontakt med uorganiserte grupper.

SKOLER, SKOLEFRITIDSORDNINGER OG BARNEHAGER

Grunnskolen er på mange måter unik, i og med at den er det eneste området som er obligatorisk. Alle barn i alder 6-16 år er på skole alle hverdager. Gjennom skolen kan vi nå alle barn og bidra til at alle får et positivt forhold til å holde seg fysisk aktiv i en eller annen form. Slik kan vi påvirke og forebygge helseplager som følge av inaktivitet.

Skolesektorens vektlegging av fysisk aktivitet, både i form av den tilrettelagte kroppsøvningsundervisningen og den fysiske tilretteleggingen av uteområdene, er svært viktig og avgjørende for å nå målene om økt fysisk aktivitet. Sentrale myndigheters mål er alle elever i grunnskolen skal ha fysisk aktivitet en time hver dag. Imidlertid har man ennå ikke nådd dette målet, selv om fysisk aktivitet har fått et noe større timetall på barnetrinnet.

Det finnes en rekke undersøkelser som konkluderer med at ungdomsgenerasjonen er i fysisk forfall og at et høyt antall av dagens barn og ungdom har begynnende belastningslidelser. Sett i lys av denne dokumentasjon vil morgendagens voksne være dårlig utrustet for å takle blant annet arbeidslivets forventninger og krav.

Det er derfor særdeles viktig å motivere og legge til rette for at barn kan være fysisk aktive, både på vei til og fra skolen, i skoletida og på fritida. Dette er kanskje spesielt viktig i trinnene 8. – 10. klasse der oppslutningen om idrettsaktiviteter på fritiden er sterkt synkende.

Innenfor barnehage og de første årene av grunnskolen vil man legge grunnlaget for barns tilhørighet til naturen gjennom aktiv bruk av nærområdene. Det er viktig at utearealer er godt tilrettelagt og at tilgjengeligheten til natur i nærområdene er gode.

UNGDOM – AKTIVITET PÅ EGNE PREMISER

I overgangen fra barn til ungdom skjer det svært mange endringer. Den enkelte blir mer selvstendig og uavhengig. I denne perioden har vi også det største frafallet fra idretten og andre organiserte kulturaktiviteter. I plansammenheng bør ungdom i Skjervøy kommune, være et sentralt satsingsområde de nærmeste årene.

Det er dokumentert i blant annet en undersøkelse fra Norges Idrettsforbund (Ung og aktiv) at det er et stort frafall i ungdomsårene. Totalt sett oppgir ca. 40 % av norske ungdommer at de trener i et idrettslag, men dersom man skiller ut de ulike aldersgruppene, ser man store forskjeller:

8-15 år	ca. 60 %
16-19 år	ca. 30 %
20-24 år	ca. 20 %

45 % av ungdommen som slutter i et idrettslag, oppgir at grunnen var at aktiviteten var kjedelig, at de mistet interessen. Hvis vi ser på folkehelseprofilen for kommunen, ligger vi over landsgjennomsnittet når det gjelder psykisk symptomer/lidelser som har oppsøkt primærhelsetjenesten i aldersgruppen 15-29 år. Trivsel i skolen og mobbing kan være en del av dette bildet. Vi har lavere skår enn Troms og hele landet på trivsel i skolen i 10.trinn. Når det gjelder mobbing ligger 7. trinnet over både Troms og landet forøvrig, mens 10.trinnet ligger under både Troms og landet for øvrig.

Frafall i idretten og også i videregående skole, kan kobles opp mot psykisk helse.

Tradisjonelt sett ivaretar idretten svært mange barn og unge fra tidlige barneår. I frafallsproblematikken ligger også det faktum at konkurranseidretten ivaretar de beste utøverne best, og at tilbudene til de som ikke ønsker å satse på idretten ofte blir skadelidende. Det ligger en stor utfordring i å greie å etablere et samspill mellom kommunen og de enkelte organisasjonene for å lage gode og tilrettelagte tilbud som kan snu frafallskurven og trekke til seg flere ungdommer. Idrettslagene må bearbeides til å ta like stort ansvar for ungdomsgenerasjonen som

de gjør innenfor barneidretten. Det må fokuseres på at ungdom kan være en stor ressurs for idretten.

Ungdom er på ingen måte en ensartet gruppe som kan behandles likt. Ofte er de viktigste grunnene til å drive aktivitet ikke bare aktiviteten i seg selv, men at vennene er med. Samtidig vet vi at dagens ungdom har en rekke tilbud å velge i og er kvalitetsbevisst. Det må derfor tilrettelegges for kvalitativt gode anlegg og aktiviteter som innbyr til uorganisert aktivitet der ungdom kan drive på egne premisser.

Gode og attraktive tilbud til dagens ungdom vil gi en god ballast for de som reiser bort for å skaffe seg utdanning og vil kunne bidra til at ungdommen flytter tilbake til hjemstedet. Det må gjøres et grundig arbeid for å komme i dialog med ungdommen og følge de strømninger og moteretninger som dukker opp, for å kunne gi ungdommen attraktive tilbud på egne premisser.

Hva har vi oppnådd i forrige periode:

- Ungdomsrådet er revitalisert, er aktive og fremmer saker for ungdom i kommunen.
- Det er søkt om midler og bygget en Mini-Ramp.
- Det planlegges crossbane.
- Læring i friluft i samarbeid med Friluftsrådet (alle skolene deltar)
- Friluftsgjengen på barneskolen er forankret som et tilbud.
- Friluftsrådet har arrangert flere tilbud, f.eks. Friluftsskole for barn og Friluftscamp for ungdom.
- Åpen hall på lørdager for ungdom fra 7. klasse og opp til atten år, åpen fra kl. 20.00-24.00.
- Helsestasjon for ungdom er et fast tilbud

DELMÅL:

- Få flere barn og unge til å drive med fysisk aktivitet gjennom samarbeid med frivillige organisasjoner og etablere tilbud også innen uorganisert aktivitet.
- Jobbe for at daglig fysisk aktivitet blir integrert i grunnskolen og barnehagene.

STRATEGIER/VEIVALG:

- Påvirke de ulike organisasjonene til å se på dagens ungdom som en ressurs i organisasjonen og at de tilrettelegger for at alle som ønsker det får et tilbud.
- Møte ungdommen i ulike sammenhenger og holde organisasjonene oppdatert når det gjelder stadig skiftende strømninger og interesseområder hos ungdom.
- Sette fokus på foreldreansvaret for å aktivisere sine barn og ungdom.
- Dialog med ungdomsrådet i kommunen når det gjelder idrett og folkehelsearbeid, prøve å få de inn i ulike råd og utvalg som har med dette arbeidet.
- Legge til rette for aktivitet i sentrum.
- Videreutvikle samarbeidet med Nord-Troms friluftsråd til også å gjelde barnehagene.

2.2 DEN ORGANISERTE IDRETTE OG FYSISK AKTIVITET

Det legges ned et formidabelt arbeid og et ukjent antall årsverk med frivillig innsats gjennom den organiserte idretten i kommunen. Totalt sett er ca. 500 personer i Skjervøy kommune med i et idrettslag. Dette utgjør ca. 18 % av den totale befolkningen. I det forebyggende arbeidet blant barn og unge er det offentlige helt avhengig av et sterkt og oppegående idrettsmiljø i kommunen.

Det er svært vanlig at idrettslagene sliter med å skaffe til veie tillitsvalgte som vil ta ansvaret for å lede aktiviteter. Når så voksne aktive utøvere forsvinner fra idrettslaget, er dette et varsku om at det blir en stor utfordring å sørge for nye tillitsvalgte for å ivareta aktivitetene i årene fremover.

Med det store fokuset på økonomi og møtevirksomhet oppfattes det nok av mange som for stor belastning å ta på seg tillitsverv i det lokale idrettslaget.

Tradisjonelt sett har idretten stor oppslutning på sine tilbud om barneidrett, mens det store frafallet gjerne kommer i 12-16 årsalderen. Det må legges ned et arbeid i samarbeid mellom kommunen og de frivillige lagene slik at ungene får et mest mulig allsidig erfaringsgrunnlag fra de ulike idrettene. På denne måten har de unge større valgmuligheter når de kommer i tenårene. Sjansene for totalt frafall er mindre dersom de unge i barneårene har fått prøvd ut flere idretter. Forskning viser at en slik målsetting med barneidretten også vil bidra til å fremme senere prestasjoner i en eventuell idrettskarriere.

Idretten er generelt sett svært konkurranseorientert og for å lykkes, kreves det at man setter av mer tid til trening og konkurranser enn tidligere. Denne måten å drive på ser ikke lenger ut til å appellere til dagens unge generasjon. Idrettslagene trenger flere medlemmer, og en vei å gå kan være å opprette flere mer uforpliktende trenings- og mosjonstilbud både for barn, ungdom og voksne, med lavere konkurranseintensitet og høyere sosial profil.

Diverse anlegg i Skjervøy kommune:

- Idrettshall
- Gymsaler
- Bassenger
- Skjervøy stadion, fotballbaner, skistadion med løyper, skøyte- og ishockeybane
- Skytebane
- Tilrettelagte friluftsliv arealer med turløyper, skiløyper, gapahuker, bålplasser i hele kommunen
- Postkassetrim og Ut i NORD

Hva har vi oppnådd i forrige periode:

- Ny kunstgressbane med flomlys
- Tilrettelagt mange turløyper og friluftsliv-arealer,
- Årvikmarka er ferdigstilt
- Utvidelse av skøytebanen, etablert ishockeybane
- Nytt klubbhus til sykkel og skøyteklubben
- Laget ny trase til skiløypene
- Oppgradert noe lys- skiløypene

- Ny service bu til skiskyting
- Skytterbanen, standplass 100 meter – elektriske skiver, Begynt å renovere hus standplass.
- Faste arrangement, Romjulturnering i fotball for alle, Vårturnering fotball aldersbestemt, Terminfestet arrangement i fotball, håndball, ski og skiskyting
- Kultur og aktivitetsmidler fra kommunen som lag og foreninger kan søke på

DELMÅL:

- Gjennom et utvidet samspill med idretten i Skjervøy kommune skal flere av kommunens innbyggere finne seg til rette i idrettslaget, i form av deltakelse i konkurranseidrett eller mer uformelle mosjonsaktiviteter.
- Ønsker å opprette en stilling som idrettsleder/kulturkonsulent i kommunen som tar seg av alt som har med idretten, fysisk aktivitet, spillemidler, kontakt med lag og foreninger osv.

STRATEGIER/VEIVALG:

- Stimulere idretten til å etablere aktiviteter som er mindre konkurranserettede og forpliktende. For slik å kunne rekruttere flere medlemmer i idrettslagene, spesielt ungdom og voksne/eldre.
- Anlegg for lokal toppidrett og etablere et lokalt tilbud for ungdom som ønsker å satse på idrett.
- Planlegge og etablere friidrettsbane i tilknytning til eksisterende idrettsanlegg
- Legge til rette for friluftsliv for alle, som innebærer flere universell utformede friluftslivsareal.

2.3 FRISKLIV OG FOLKEHELSEARBEID

Frisklivssentralen er en kommunal helse- og omsorgstjeneste med tilbud om hjelp til å endre levevaner, primært innenfor områdene fysisk aktivitet, kosthold og tobakk. Målgruppen er personer som har behov for støtte til å endre levevaner på grunn av økt risiko for eller begynnende utvikling av sykdom eller lidelse som kan relateres til levevaneområdene. Frisklivssentralen har fokus på helsefremmende faktorer og mestring av egen helse.

Frisklivssentralen gir strukturert oppfølging, primært gjennom individuell helsesamtale og ulike gruppetilbud innen de nevnte levevaneområdene. Utviklingsområder for frisklivssentralen er tilbud om hjelp til mestring av utfordringer knyttet til psykisk helse, risikofylt alkoholbruk, lærings- og mestringstilbud og andre tilbud som fremmer mestring av egen helse. Frisklivssentralen skal ha oversikt over helsefremmende og forebyggende tilbud i kommunen og samarbeide med aktuelle aktører.

Frisklivsresept er en henvisningsblankett som gir tilgang til et tidsbegrenset, strukturert veilednings- og oppfølgingstiltak som starter og avsluttes med en helsesamtale.

Skjervøy kommune etablerte Frisklivssentral i oktober 2010. Vi gir et tilbud som er definert som et minimum. Tilskudd fra fylkesmann er avgjørende for at vi kan gi dette tilbudet.

Folkehelsearbeid betyr samfunnets samlede innsats for å opprettholde, bedre og fremme befolkningens helse gjennom å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse.

Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) trådte i kraft 1.januar 2012 som en del av samhandlingsreformen. Det er blant annet et krav at den enkelte kommune/fylkeskommune skal ha oversikt over helseutfordringene. Drøfting av helseutfordringene skal være grunnlag for lokale og regionale planstrategier som vedtas av kommunestyrene og fylkestingene etter plan- og bygningsloven.

Denne kommunedelplanen inneholder et handlingsprogram for friskliv og folkehelse (Pkt. 5.0.) Det er tiltak som legger til rette for livsstilsendringer både på individnivå og for befolkningen generelt, for eksempel areal til fysisk aktivitet, friluftsliv, samarbeid med lag og foreninger, m.m.

Folkehelseprofil for Skjervøy 2016 viser følgende:

- Lavere utdanningsnivå
- Flere barn av enslige forsørgere, 15-29år
- Flere uføretrygdede, 18 – 44 år
- Færre som trives på skolen, 10.klasse
- Flere kvinner som røyker
- Flere med psykiske symptomer/lidelser, primærhelsetjenesten, 15-29 år
- Flere med psykiske lidelser, legemiddelbrukere
- Flere med muskel- og skjelettlidelser
- Flere med Type 2 Diabetes, legemiddelbrukere
- Antibiotika, legemiddelbrukere

Hva har vi oppnådd i forrige periode:

- Vi har etablert en arbeidsgruppe og en styringsgruppe for folkehelsearbeidet i kommunen.
- Så vidt startet et arbeid med å kartlegge folkehelseutfordringene i kommunen.
- Vi har og vært med på etablert flere gode folkehelse tiltak, ex. aktiv skolevei, vannaerobic, strikkekafe, svømmekurs, frisklivssentral, FYSAK-trimmen, benker/bord ute i naturen, klatrejungel, veiledet om tilskuddsordningene
- Overtatt ansvaret for den kommunale utstyrsbanken i samarbeid med biblioteket.
- Etablert en 25% stilling som frisklivsveileder
- Driftet frisklivssentralen med tilskudd fra fylkesmann, og gitt et individuell tilbud innen frisklivsreseptordningen til et stadig økende antall brukere.
- Driftet tilbud innen fysisk aktivitet, kosthold og røykeslutt.

DELMÅL:

- Folkehelsearbeidet i kommunen må få større fokus både politisk og administrativt.
- Kommunen skal styrke det tverrsektorielle folkehelsearbeidet i kommunen.

STRATEGIER / VEIVALG:

- Lage en oversikt over helsetilstand og faktorer som påvirker helsetilstanden i kommunen. Det vil synliggjøre våre utfordringer og vil være et viktig innspill til kommunens samfunnsplan og delplaner.
- Styrke folkehelsearbeidet ved å øke ressursene til frisklivssentralen.
- Samarbeide med virksomhetene om gode folkehelseiltak.
- Ha fokus på levevaner som kosthold, fysisk aktivitet, bruk av tobakk, alkohol og rusmidler.
- Ha større fokus på psykisk helse.
- Forebyggende tiltak for eldre.

2.4 FRILUFTSLIV

Friluftslivet i form av mosjon langs vei-/turveinettet og fysisk aktivitet i skog og mark utenom turveier er de klart største arenaene for mosjon og trening. De lange tradisjonene for aktiv bruk av naturen er imidlertid best ivaretatt av den godt voksne generasjonen. I en undersøkelse på landsplan oppgir 50 % av gruppen over 50 år at de mosjonerer ute, mens bare 31 % av ungdom under 20 år driver utendørsaktiviteter. Vi kan ikke som tidligere forutsette at nærkontakt med naturelementet går i arv. Barn og unge som bruker og blir glad i sitt nærmiljø og naturen omkring, vil alltid føle tilhørighet til ”barndommens dal”. Det å stimulere barn og ungdom til å bruke og å trives både i tilrettelagte og ikke tilrettelagte områder, må derfor ses på som et viktig virkemiddel for at denne generasjonen skal flytte tilbake til hjemstedet etter for eksempel endt utdanning. Friluftslivsaktiviteter for barn og ungdom må derfor prioriteres, men samtidig er det et vesentlig poeng at enkelte grupper, spesielt en del eldre, med litt bistand kan bruke friluftslivsområder aktivt.

Troms fylkeskommune initierte en kartlegging og registrering av viktige friluftsområder i hele fylket. Dette arbeidet er avsluttet i Skjervøy.

I motsetning til den organiserte idretten har ikke kommunen like gode tradisjoner for godt samarbeid med friluftslivsorganisasjonene, som for øvrig hos oss er svakere organisert enn idretten i Skjervøy. Det er derfor gledelig at det nå er etablert både Nord-Troms Turlag og Nord-Troms Friluftsråd

Nord-Troms Friluftsråd ble stiftet 6. november 2014 som et samarbeid mellom kommunene Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy. Friluftsrådet er stiftet med støtte og i nært samarbeid med Troms fylkeskommune og Friluftsrådenes Landsforbund; Ut i NORD, med turmål i hele nordfylket er en av oppgavene for det nye friluftsrådet. Utgivelse av turkart og friluftsskoler for barn i skoleferiene har også vært prioritert i oppstarten. Friluftsrådet vektlegger det å følge opp og samarbeide med de i kommunene som arbeider med folkehelse, flyktninger/personer med innvandrerbakgrunn samt skoler og barnehager. Skjervøy kommune er vertskommune for friluftsrådet. Folkehelsekoordinator er Skjervøy kommunes administrative kontaktperson i friluftsrådet.

En rekke undersøkelser bekrefter at friluftsliv har positive virkning på læring, yteevne, den mentale helsen og det å mestre stress. Barnehage, skole og SFO når de fleste barn, på tvers av sosial status og funksjonsevne. Det er derfor viktig å tilby friluftaktiviteter her og gjennom dette motvirke sosial ulikheter i aktivitets vaner. Naturen er en viktig læringsarena for utvikling av ferdigheter og kompetanse i friluftsliv. Viktig også for å skape identitet til stedet man kommer fra. Friluftsliv, naturopplevelser og fysisk aktivitet i barnehage, skole og SFO kan være viktig for å etablere gode vaner med stor betydning for livskvalitet og helse.

Hva har vi oppnådd i forrige perioden:

- Friluftsgjengen ved Skjervøy barneskole er et praktisk tilpasset undervisningsopplegg i naturen
- Bistått med å få bygd gapahuker rundt om i hele kommunen
- Frontet fylkeskommunens tilskuddsordningen innafor FYSAK, friluftsliv m.m.
- Tilrettelagt turstier, m.h.t. universell adkomst.
- Kartlagt, beskrevet og skiltet en rekke turløyper rundt om i hele kommunen.
- Kommunen har vært med på å etablere Nord-Troms Friluftsråd (NTF) og folkehelsekoordinator deltar i en arbeidsgruppe i rådet.
- Kommunen har arbeidsgiveransvar for daglig leder av friluftsrådet.
- Vi har jobbet med å etablere 10 på Topp i kommunen. Dette arbeidet ble videreført inn i UT i NORD.
- Vi har så vidt startet arbeidet med Aktiv på dagtid og Turvenn (ungdom tar med eldre på tur), dette i samarbeid med Nord-Troms friluftsråd.
- Diverse aktiviteter i samarbeid med Nord-Troms Friluftsråd, som friluftsskole, samarbeid med skole/barnehage, ungdomscamp, ordførertur, m.m.
- Etablert samarbeid med friluftsrådet ang. læring i friluftsliv med skole SFO og barnehage.
- Utgitt turkart for Skjervøy og de andre kommunene som er med i friluftsrådet
- Renoverert fiskeplassen som er tilrettelagt for funksjonshemmede på Kågen
- Gir støtte til etablering av friluft portal i regi av Eidevannet Vel.

DELMÅL:

- Kommunen har hovedansvar for å sikre friluftslivets arealgrunnlag og ivareta allemannsretten.
- At det pågående arealplanarbeidet tar konsekvensen av at det er gjort en kartlegging av viktige friluftsområder i kommunen.
- Kommunen skal sikre videreføring av Nord-Troms Friluftsråd.

STRATEGIER/VEIVALG:

- Delta i og utforme prosjekter som tilbyr friluftslivsaktiviteter rettet mot barn, ungdom, eldre og innvandrere/flyktninger. Dette også i samarbeid med Nord-Troms friluftsråd.
- Fortsette med de gode tiltakene som ble etablert i Friluftslivets år og videreføre aktivitetene og arbeidet som er påbegynt i samarbeid med Nord-Troms Friluftsråd.
- Videreføre arbeidet med en fornuftig tilrettelegging for friluftsliv i nærmiljøene til boligområdene i kommunen for å sikre den daglige bruken av naturen.

- Etablere sterkere bånd mot og samarbeid med frivillige organisasjoner som arbeider med friluftsliv og med personer med god lokalkunnskap.
- Delta i en revidert kartlegging av friluftsområder i regi av Nord-Troms Friluftsråd.
- Ferdigstille arbeidet med skilting av turløyper og utarbeide informasjonstavler om turmuligheter i kommunen.
- Fortsette å tilrettelegge gode friluftsområder for å sikre tilstrekkelig motivasjon for at folk skal komme seg ut og delta i friluftslivet.
- Avklare om det er behov for statlig sikring av friluftsområder.

3.0 INFORMASJON OG MARKEDSFØRING

Kommunen har en sentral rolle i å samordne en helhetlig politikk for fysisk aktivitet og naturopplevelser. Den er et bindeledd mellom lag og foreninger og alle offentlige institusjoner som fylkeskommunen, departementet og fylkesmannen i alle forhold som angår informasjon. God informasjon og veiledning i forhold til krav og dokumentasjon til søknader som videresendes, vil kunne bety at det utløses mer tilskudd til organisasjoner i kommunen.

For innbyggerne i kommunen kan det ofte være vanskelig å finne fram til alle de tilbud som finnes, enten det dreier seg om aktiviteter i et idrettslag, turstier i nærmiljøet eller når svømmehallen er åpen. Her har kommunen en sentral rolle for at informasjon når ut til alle innbyggerne i kommunen. Kommunens hjemmeside og Face book-gruppe er sentrale virkemiddel for å gjøre publikum kjent med de tilbud som finnes.

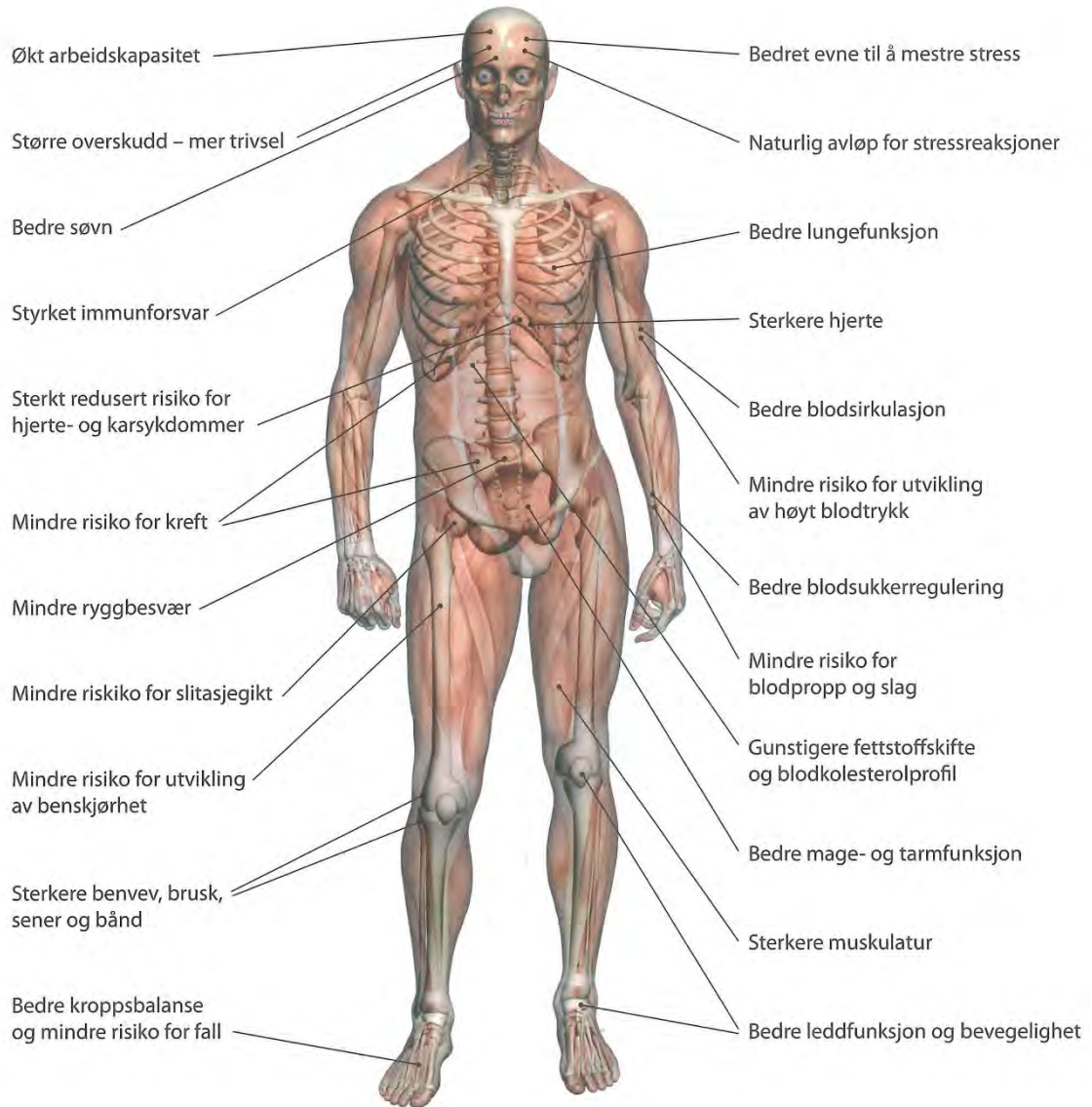
I samarbeid med lag og foreninger og idrettsrådet bør det etableres rutiner for å kunne innhente informasjon om alle tilgjengelige aktivitetstilbud i kommunen, for så å publisere det.

Kommunen informere om de tilbud som fremmer fysisk aktivitet og friluftsliv som trivsels- og helsefremmende aktiviteter, men er avhengig av et samarbeid med organisasjonene. Det er et kontinuerlig arbeid, for slik å kunne rekruttere flere til å delta i aktivitetene.

Hva vi har etablert av kontakt og oppfølging i forrige periode:

- Rutiner for å kontakte lag og foreninger
- Legger ut på hjemmesiden tilbud om tilskuddsordninger, kurs og møter
- Nyheter fra stat og fylkeskommunen, sendes til lag og foreninger og legges ut på hjemmesiden
- Frister for å søke på tilskudd til spillemidler, sendes til lag og foreninger og publiseres på hjemmesiden
- Frister for å søke kultur- og aktivitetsmidler, sendes til lag og foreninger og publiseres på hjemmesiden
- Oppdaterer også Face book - siden til kommunen
- Folkehelsekoordinatoren legger ut informasjon til de ulike aktivitetsgrupper og annonserer i media.
- Faste kontaktmøter med idrettsrådet

Regelmessig fysisk aktivitet gir:

Bedre grunnlag for opprettholdelse av riktig kroppsvekt

Langsommere aldring

4.0 SKJEMA FOR REGISTRERING AV ANLEGG OG OMRÅDER

4.1 SKJERVØY KOMMUNE - TETTSTEDET

Ordinære/Rehabilitering anlegg

1. Anleggstype	2. Kategori	Sted	Eier	Størrelse	Kvalitet, behov for utbedring	G	M	D
Klubbhus 1	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Skjervøy IK	180+100 kvm	Middels, trenger oppussing		X	
Klubbhus 2	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Skjervøy IK	120	OK	X		
Svømmehall	Idrettsanlegg	Skjervøy u.skole	Kommunen	12,5x25 meter	OK	X		
Gymsal	Idrettsanlegg	Skjervøy b. skole	Kommunen	8x12 meter	OK		X	
Idrettshall	Idrettsanlegg	Skjervøy u.skole	Kommunen	22x44 meter	Nytt gulv lagt i 2008	X		
Kunstgressbane	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Kommunen	64x100 meter	Ny 2012	X		
Kunstgressbane	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Kommunen	64x100 meter	Nedslitt etter 15 års bruk			X
Skytebane	Skytebane	Isakeidet	Skj. skytterlag	100 – 300 meter	Under utbedring			
Lysløype	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Skjervøy IK	4 km (Engnes)	Trenger oppgradering		X	
Lysløype	Idrettsanlegg	Isakeidet	Skjervøy IK		Ny høsten 2010	X		
Skistadion	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Kommunen	30 x 100 meter			X	
Orient. kart	Idrettsanlegg	Skjervøy	Skjervøy IK	1:15000	Nytt i 2009	X		
Skøytebane	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Kommunen	333 meter	Utbedret 2012	X		
Turhytte	Kulturbygg	Engnes	Kommunen	70 kvm				X
Skiskytteranlegg	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Skjervøy IK	16 skiver Korvinen	Trenger standplass og utstyrslager, Skiver ok	X		X

Nærmiljøanlegg

1. Anleggstype	2. Kategori	Sted	Eier	Størrelse	Kvalitet, behov for utbedring	G	M	D
Fotballøkke	Nærmiljø	R. Østgårdsvei	Kommunen	20x30 meter	Mål, dekke, avskjerming, brukes lite/ikke			X
Fotballøkke	Nærmiljø	Bekkefaret	Kommunen	10x20 meter	Mål, dekke, avskjerming mot bekk			X
Fotballøkke	Nærmiljø	Eidevannet	Kommunen		Må oppgraderes, fotballmål			X
Alpin mini	Nærmiljø	R. Østgårdsvei	Kommunen	50 meter	Må oppgraderes, ryddes for kratt			X
Ballbinge	Nærmiljø	Hollendervika	Kommunen	13x23 meter	Mangler lys, trenger reparasjon		X	
Ballbinge	Nærmiljø	Skjervøy b.skole	Kommunen	13x23 meter	OK	X		
Naturklatrejungel	Nærmiljø	Eidevannet	Kommunen	600 m2	OK, utvidet 2012	X		

Lekeplasser

1. Anleggstype	2. Kategori	Sted	Eier	Størrelse	Kvalitet, behov for utbedring	G	M	D
Lekeplass	Nærmiljø	Lailafjellveien	Velforening	10x15 meter	Mangler utstyr			X
Lekeplass	Nærmiljø	Lars Hallens vei	Kommunen	10x10 meter	Må utbedres			X
Lekeplass	Nærmiljø	Nordveien	Kommunen	15x20 meter	OK			X
Lekeplass	Nærmiljø	Campingplass	Kommunen	20x20 meter	Mangler utstyr		X	
Lekeplass	Nærmiljø	Spellemannsdalen	Velforening		OK		X	
Lekeplass	Nærmiljø	Hollendervika	Kommunen		Mangler utstyr	X		
Akebakke	Nærmiljø	Hollendervika	Kommunen		Må rydde skog og montere lys			X
								X

4.2 SKJERVØY KOMMUNE, ARNØY, LAUKØY OG ULØY

1. Anleggstype	2. Kategori	Sted	Eier	Størrelse	Kvalitet, behov for utbedring	G	M	D
Ballbinge	Nærmiljø	Arnøyhamn	Kommunen	13x23 meter	OK	X		
Fotballøkke	Nærmiljø	Arnøyhamn	Grunneier	20x50 meter	Naturlig slette med gress			X
Fotballbane	Nærmiljø	Arnøyhamn	Arnøy IL	60x95 meter	Avskjerming mot nabo, dekke o.s.v.		X	
Fotballøkke	Nærmiljø	Lauksletta	Kommunen	27x55 meter	Avskjerming mot vei			X
Gymsal	Idrettsanlegg	Årviksand skole	Kommunen	5x10 meter	En del oppussing		X	
Ballbinge	Nærmiljø	Årviksand skole	Kommunen	13x23 meter	OK	X		
Lysløype	Idrettsanlegg	Arnøyhamn	Arnøy IL	1,5 km x 2	Må rehabiliteres		X	
Gymsal	Idrettsanlegg	Arnøyhamn skole	Kommunen	8x12 meter	En del oppussing		X	
Svømmebasseng	Idrettsanlegg	Arnøyhamn skole	Kommunen	6x12meter	OK	X		
Klubblokale	Idrettsanlegg	Arnøyhamn	Arnøy IL	102 Kvm	Trenger en del oppussing		X	
Lysløype	Idrettsanlegg	Årviksand	Årviksand IL	1,5 km	Rehabiliterert 2011	X		
Fotballøkke	Nærmiljø	Uløybukt	Kommunen	35x50 meter	Dekke, rydding, lite brukt			X
Fotballbane	Nærmiljø	Uløybukt	Kommune	35x50 meter	Avretting, dekke			X
Fotballøkke	Nærmiljø	Nikkeby	Kommunen		Trenger opprustning			X
Naturkl.jungel	Nærmiljø	Arnøyhamn	Kommunen		Ferdig 2011	X		

4.3 AKTUELL UTBYGGING AV NYE IDRETTSANLEGG

ANLEGG/STED	UTBYGGER	BYGGEPERIODE	KOMMENTAR
Friluftskart Skjervøy	Kommunen	2013 - 2016	Påbegynt
Rullestolløype Eidevannet	Kommunen, Eidevannet Vel	2016-2019	Nyanlegg
Snowboardbakke	Kommunen	Ikke prosjektert	Nyanlegg

Skytebane 300 m og 100 m	Kommunen/Skytterlaget	2014 - 2015	Rehabilitering
"Fra molo til molo"	Kommunen	2013 - 2014	Nyanlegg
Rideanlegg på Kågen	Privat	Ikke prosjektert	Nyanlegg
Eidevannet friluftsområde	Kommunen, Eidevannet Vel	2016-2019	Nyanlegg
Vågavannet friluftsområde	Kommunen	Ikke prosjektert - regulert	Nyanlegg
Kunstgressbane Skjervøy	Kommunen/Skjervøy IK	Ikke prosjektert	Nytt toppdekke
Fotballhall Skjervøy	Kommunen, Skjervøy IK	Ikke prosjektert	Nyanlegg
Lysanlegg ny kunstgressbane	SIK, Kommunen	2015-2016	Nyanlegg
Motorcrossanlegg	Skjervøy/Nordreisa MK	Ikke prosjektert	Nyanlegg
Kunstgressdekke "7-er bane"	Årviksand Bygdelag	Ikke prosjektert	Nyanlegg
Rulleskianlegg	SIK-Kommunen	2014	Nyanlegg
Renovering svømmehall/idrettshall	Kommunen	2015 - 2016	Renovering
Hollandervika	Alkeveien vel	2017-2018	Renovering, Nyanlegg
Egnesveien og veien til skytterbanen	SIK, Kommunen		Rehabilitering
Skiskytteranlegg lysløype	SIK		Rehabilitering
Skiskytteranlegg standplass	SIK		Rehabilitering/nyanlegg
Klubbhus/spiker bu	SIK		Rehabilitering/nyanlegg
Snøkanon	SIK, Kommunen		Nyanlegg
Nye Turstier	Kommunen	2016-2017	Nyanlegg
Friidrettsanlegg	SIK, Kommunen	Ikke prosjektert	Nyanlegg

5.0 HANDLINGSPROGRAM FOR FRISKLIV OG FOLKEHELSE

TILTAK	ANSVARLIG(E)	OPPSTART	KOMMENTAR
Videreføre frisklivssentralen	Folkehelsekoordinator, K/U-sjef	I planperioden	Tilskuddsordningen hos fylkesmann trappes gradvis ned og må erstattes med kommunale midler.
Frisklivskoordinator 50%	Administrativ og politisk ledelse	2019	
Videreføre FYSAK-trimmen	Folkehelsekoordinator	I planperioden	
Videreføre NordTroms Friluftsråd	K/U-sjef / Administrasjon	I planperioden	
Videreføre arbeidet med merking og skilting av turløyper	K/U-sjef, Nord Troms Friluftsråd	2018	
Videreføre tilbud på frisklivssentralen til inaktive barn og ungdom og de med overvektsproblematikk.	Folkehelsekoordinator i samarbeid med frisklivsveileder og helsestasjonen	I planperioden	
Idrettsleder/kulturkonsulent 100% stilling	K/U-sjef / Administrasjon	I løpet av planperioden	
Etablere frivillighetssentral	Administrasjon	2018	

Gjennomføre Ung Data i samarbeid med Korus Nord.	K/U-sjef og ungdomsskolen(e)	2020	
1 time fysisk aktivitet om dagen i grunnskolen	K/U-sjef og virksomhetsledere i skolene	2018	
Styrke integreringsarbeidet	Administrasjon	I planperioden	
Kosthold som tema på personalmøter/foreldremøter	Virksomhetsledere	2018	
Noen vinteråpne turstier	Teknisk sjef	I planperioden	
Oppkjørte ski –og gåspor på Skattørfjellet i sesongen	Lag og foreninger i samarbeid med kommunen	I planperioden	
Vinteråpne parkeringsmuligheter i utfartsområder hele vintersesongen	Teknisk etat i samarbeid med MESTA	I planperioden	
Vedlikehold av friluftarealene i kommunen	Teknisk etat	I planperioden	
Etablere flere møteplasser	Lag og foreninger i samarbeid med kommunen	I planperioden	
Et eget lokale for frisklivssentralen	Administrasjon	I planperioden	
Prioritere barn og unge, og styrke arbeidet innen psykisk helse og rusforebygging	Administrasjon	I planperioden	
Styrke forankringen av det tverrsektorielle folkehelsearbeidet	Administrasjon	I planperioden	

6.0 HANDLINGSPROGRAM FOR UTBYGGING AV IDRETTSANLEGG

6.1 ORDINÆRE NYANLEGG/ REHABILITERING

ANLEGGSSSTART – FINANSIERING Beløp i hele 1000

NR	ANLEGG/STED	KOSTNADER	2017			2018			2019			2020		
			K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR
1.	Renovering ny del av klubbhuset, to trinn	1000	100	200	200	100	200	200						
2.	Rulleskianlegg	2420	700	1009	711									
	Grunnarbeid	2290		955	935	400								
3.	Sekretariat-, speaker- og tidtakerbu Skjervøy idrettspark	1000												
4.	Engnesveien og vei til skytterbanen – Isakeidet første fase	250												
5.	Fotballhall	7000												
6.	Skytebane 300 m og 100 m	700												
7.	Eksisterende Kunstgressbane, nytt dekke	2500												
8.	Snøkanon	400												
9.	Renovering svømmehall	10 mil												
10.	Ny standplass skytterbanen	140	20	50	70									

6.2 NÆRMILJØANLEGG

NR	ANLEGG/STED	KOSTNADER	2017			2018			2019			2020		
			K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR
1	Eidevannet Friluftsområde trinn 1. (4. trinn)	3000	50	300	300									
	Hollendervika grendelag	219		109	110									
2	Crossbane	100												
3	Turløype Skjervøy fra molo til molo tinn 1	600												
	Fotball løkke ved Eidevannet	200												

FORKORTELSER K = KOMMUNALT SM = SPILLEMIDLER PR = PRIVAT

7.0 OPPFØLGING AV PLANEN

7.1 ÅRLIG OPPFØLGING

Ved siden av å være et styringsredskap for politikere, skal planen benyttes i administrasjonens daglige oppfølging av feltet idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv.

Punkter som er mangelfulle, eller mangler helt i planen, skal registreres fortløpende, slik at de kan inngå ved første rullering.

For at planen ikke skal bli et dokument for skrivebordsskuffen, skal planen rulleres årlig og vedtas av formannskapet. Planen skal alltid ut til høring hos Skjervøy Idrettsråd.

I forbindelse med fullstendig revisjon av planen må en forholde seg til plan- og bygnings-loven.

Både årlig rullering og revisjon skal skje i henhold til veilederen i kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet.

7.2 RUTINER FOR REVIDERING OG PRIORITERING AV ANLEGGSPANEN

Anleggsplanen deles opp i følgende kategorier:

Nærmiljøanlegg

Ordinære anlegg/ rehabilitering av eldre anlegg

1. Forslag på nye planlagte anlegg må innmeldes til kommunen skriftlig.
2. Nye innmeldte anlegg i alle kategorier plasseres i utgangspunktet nederst på prioriteringslista i sin kategori, og vil gradvis rykke oppover ettersom anleggene over blir realisert.
3. Nye anlegg kan unntaksvis prioriteres høyere på lista dersom særskilte samfunnsmessige årsaker foreligger.
4. Anlegg vil ikke komme inn og bli prioritert på anleggsplanen før skriftlig innmelding er levert kommunen.
5. Søknadsfrist til kommunen er 1. oktober hvert år.
6. Idrettsrådet kommer med sin tilråding innen 15. oktober hvert år.
7. Kommune foretar endelig politisk behandling i løpet av oktober/november hvert år.

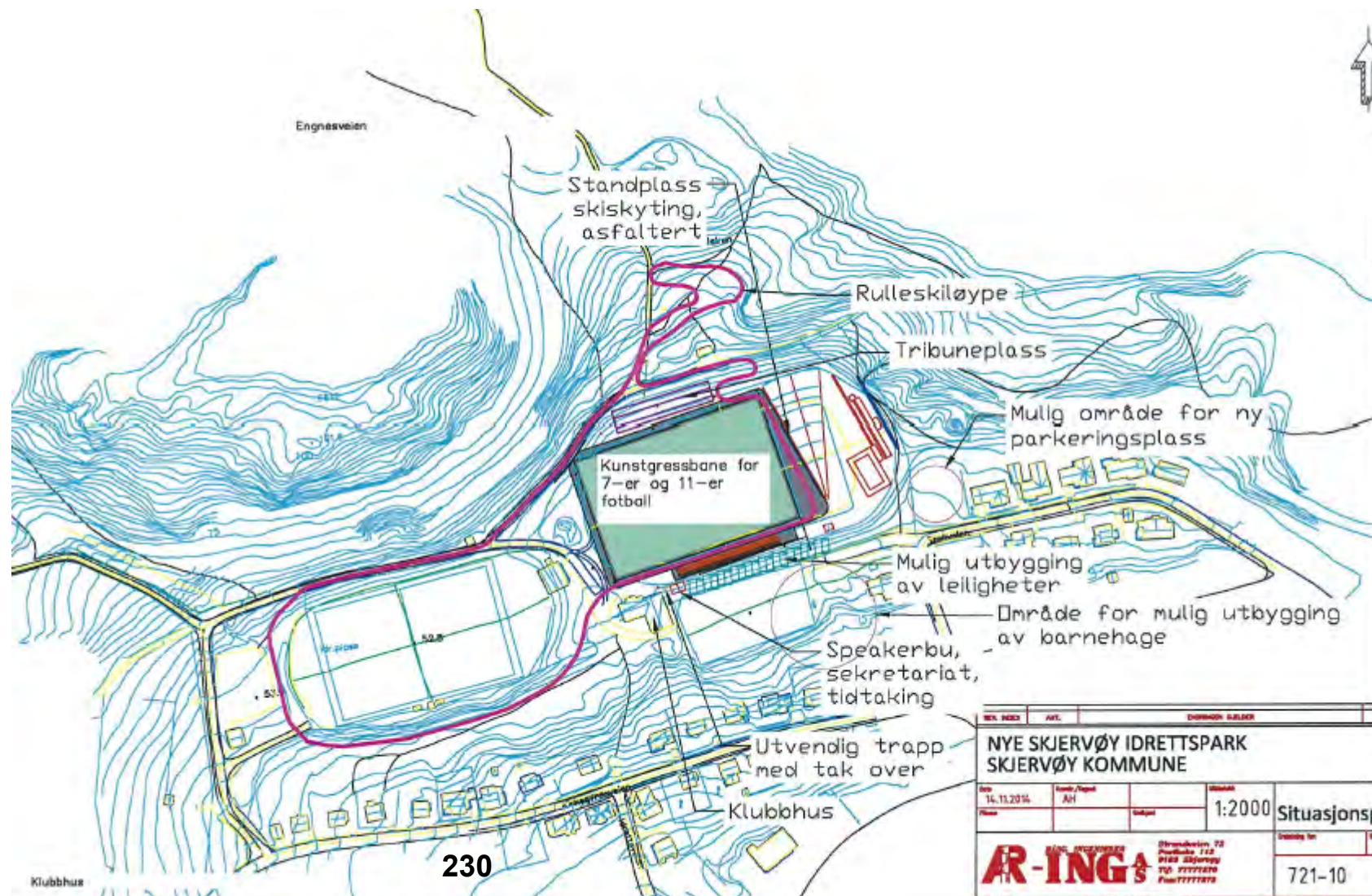
7.3 HØRINGSINSTANSER

Plandokumentet sendes:

Skjervøy Idrettsråd
SIK hovedlaget
SIK fotballgruppa
SIK aldersbestemt fotball
SIK skigruppa
SIK skiskyttergruppa
SIK håndballgruppa
Skjervøy sykkel- og skøyteklubb
Arnøy IL
Arnøyhamn bygdelag
Årviksand bygdelag
Lauksletta bygdelag
Skjervøy jeger og fisk
Skjervøy skytterlag
Skjervøy videregående skole
Skjervøy kommune, teknisk etat
Skjervøy lag og foreninger
Arbeidsgruppen for folkehelse v/Folkehelsekoordinator
Ungdomsrådet
Barneskolene og ungdomsskolene rektor og elevråd
FAU-skolene
Særidrettene i Troms v/ Troms idrettskrets
Nord-Troms Friluftsråd
Troms fylkeskommune
Fylkesmannen i Troms

8.0 KART OVER ULIKE OMRÅDER SOM HAR FÅTT SPILLEMIDLER OG SØKER OM SPILLEMIDLER

Skjervøy Idrettspark

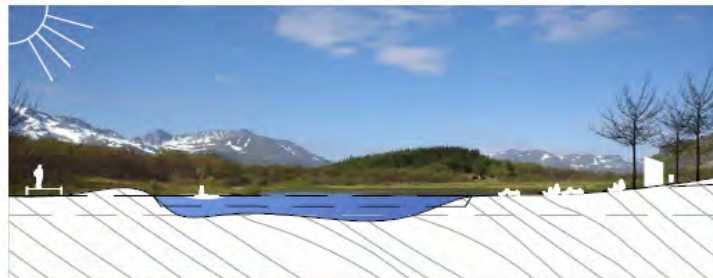
REV. 0001	AVT.	DRUKKINGEN	
NYE SKJERVØY IDRETTSPARK SKJERVØY KOMMUNE			
Dato 16.11.2016	Arbeid/Type A11	Skala 1:2000	Situasjonsp
			721-10

Årvikmarka

Eidevannet friluftsområde

Sti utforming på myr

B-B terrenngnitt M 1:250

6.0 Handlingsplan for utbygging av idrettsanlegg

6.1 Ordinære anlegg

Anleggstart – finansiering (beløp i hele 1000)

Nr	Anlegg	Kostnader	2020			2021			2022		
			K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR
1	Rehabilitering av svømme- og idrettshall		1 000			19 000					
2	Fotballhall	30 000									
3	Rehabilitering av lysanlegg (tre trinn)					300			100		
4											
5											
6											

6.2 Nærmiljøanlegg

forkortelser: K= kommunalt, S= Spillemidler, PR= Privat

Nr.	Anlegg	kostnader	2020			2021			2022		
			K	S	PR	K	S	PR	K	S	PR
1	Eidevannet, friluftsområde (trinn 4/4)	625 (3 trinn) 3000 (samlet 4 trinn)	50	300							
2	Paulinavannet friluftsområde/ Lauksletta	894	30								
3	Rehabilitering av ballbinge i hollendervika.	337	50	140							
4	Sandvågen Nær friluft- Område. (flere trinn)		200								
5	Dagstur hytte Engnes.					125			125		
6											

Anlegg som ikke er ferdig planlagt-

- Ordinære anlegg:
 - 1. Rulleskianlegg, grunnarbeid asfalt.
 - 2. Sekreteriat, speakerbu Skjervøy idrettspark.
 - 3. skytebane (300 m og 100 m)
 - 4. Eksisterende kunstgress bane, nytt dekke

- Nærmiljøanlegg:
 - 1 Molo til Molo

5.0 HANDLINGSPROGRAM FOR FOLKEHELSE 2020 - 2024

TILTAK	ANSVARLIG(E)	OPPSTART	KOMMENTAR
Videreføre frisklivssentralen	Helse og omsorgssjef	I planperioden	Flytte den til egnede lokaler og sikre nok ressurser
Frisklivs koordinator / veileder 100%, en økning på 75%.	Administrativ og politisk ledelse	Fra og med 2020 Gjennomføres i løpet av planperioden	Hvis Frisklivssentralen skal bestå, må den tilføres driftsmidler. Tilskuddsordning hos fylkesmann faller sansynligvis bort i 2020.
Videreføre og utvide FYSAK-postkassetrimmen	Folkehelsekoordinator	I planperioden	Lavterskel fysisk aktivitet. Tilbud om postkassetrim hele året og i alle bygder.
Videreføre Nord Troms Friluftsråd og følge opp tiltakene i Håndbok 2019 - 2020 - 2021	K/U-sjef / Administrasjon	I planperioden	Mange tilbud til kommunen som må følges opp og bygge dagsturhytta på Finneidet.
Videreføre arbeidet med merking og skilting av turløyper	K/U-sjef og Nord Troms Friluftsråd i samarbeid med lag og foreninger.	2020	Starte opp prosjektet «Plan for friluftslivets ferdselsårer»

Videreføre tilbudet Ung og Aktiv som en del av den ordinære driften.	Helse – og omsorgssjefen og helsestasjonen	I planperioden	Ungdommene rekrutteres i samtale med helsesøster i 8.kl.
Gjennomføre Ung Data i samarbeid med Korus Nord.	K/U-sjef og ungdomsskolen(e)	2021	Anbefalt å gjennomføres hvert 3.år, men Korus Nord planlegger å gjennomføre us. i alle kommunene i Troms og i fylkeskommunen.
1 time fysisk aktivitet om dagen i grunnskolen. Dette bør innarbeides i skolene når den nye læreplanen tas i bruk	K/U-sjef og virksomhetsledere i skolene	2020	https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/fysisk-aktivitet-i-skolen/
Videreføre Aktiv på Dagtid	Nord Troms friluftsråd i samarbeid med turlederne	I planperioden	https://www.facebook.com/groups/1844818465799230/
Styrke integreringsarbeidet	Frivillighetsentralen, Flyktningetjenesten, lag og foreninger i kommunen.	I planperioden	Flere møteplasser Styrke idrettens integreringsarbeid.
Kosthold som tema på personalmøter/foreldremøter hos førskolegruppen, 3. og 8. klasse	Virksomhetsledere	I planperioden	Frisklivssentralen har kompetanse på kosthold, som kan styrke virksomhetene i deres arbeid.
Noen vinteråpne turstier. Oppkjørte ski –og gåspor.	K/U- sjef og Teknisk sjef i samarbeid med lag og foreninger	I planperioden	Skattørfjellet, Stussnes, Eidevannet og begge moloene.
Vinteråpne parkeringsmuligheter i utfartsområder hele vintersesongen	Teknisk etat i samarbeid med MESTA	I planperioden	Rasteplassen på Kågen, evt. andre utkjørsler/ parkeringsplasser.

Vedlikehold av friluftsanlegg i kommunen	K/U-sjef og politisk ledelse	I planperioden	Videreføre bevilninger over budsjettet.
Prioritere barn og unge, og styrke arbeidet innen psykisk helse og rusforebygging. Deltagelse i «Program for folkehelse i kommunene» som administreres av Lyngen kommune.	Helse –og omsorgssjefen, kultur – og undervisningssjefen, helsestasjonen, kulturskolen	Oppstart planlegging i 2020 og videreføres i planperioden	Lage et prosjekt som har relevans for utfordringene vi har i vår kommune
Styrke forankringen av det tverrsektorielle folkehelsearbeidet	Administrasjon	I planperioden	Folkehelse er overordnet og skal implementeres i kommuneplanen (samfunnsplanen og arealplanen)og alle planer som den genererer.
Tiltak for ungdom	Frivillighetskoordinator i samarbeid med administrasjon og ungdomsrådet	I planperioden	Videreutvikle eksisterende og etablere eventuelle nye tilbud.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
59/19	Formannskap	20.11.2019
61/19	Kommunestyret	11.12.2019

Budsjett og økonomiplan 2020-2023

Henvisning til lovverk:

Saksprotokoll i Formannskap - 20.11.2019

Behandling:

Ordfører leste opp innstillingen.

Rådmann orienterte ang. finansielle måltall. Dokument ble utlevert i møtet.

Det ble åpnet for spørsmål og kommentarer fra representantene.

Ørjan Albrigtsen(Krf) fremmet endringsforslag på vegne av posisjon:

	2020	2021	2022	2023
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	2 075 033	2 075 033	2 075 033	2 075 033
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	235 892	2 496 395	4 088 407	6 484 458
Valgte driftstiltak	-2 310 925	-4 571 428	-6 163 440	-8 559 491
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	0	0	0	0
Valgte tiltak				
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	235 892	2 496 395	4 088 407	6 484 458

Rådmannens forslag investeringsbudsjett 2020-2023	235 892	2 496 395	4 088 407	6 484 458
Valgte tiltak drift	-2 310 925	-4 571 428	-6 163 440	-8 559 491
101 Ikke valg i 2020 og 2022	-220 000	0	-220 000	0
121: Midlertidig økning av stillingsressurs på 50%	261 225	0	0	0
130 Statliggjøring av skatteoppkrevingen	-539 500	-817 500	-817 500	-817 500
140: Økte utgifter til IT lisenser	300 000	300 000	300 000	300 000
160 Ikke penger til profilering	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
160 Retaksering eiendomsskattetakster/økt e-skatt	0	0	1 500 000	-2 500 000
160 Økning Nord-Troms studiesenter	90 000	0	0	0
190 Reduksjon økonomisk sosialhjelp NAV	-100 000	0	0	0
199 Lønnsøkning i perioden	0	6 000 000	12 000 000	18 000 000
210 Reduksjon drift	-39 000	-39 000	-39 000	-39 000
210 Tilskudd privatskolen i Årviksand	520 000	520 000	520 000	520 000
211 Justering spes.ped.	-331 740	-798 000	-798 000	-467 400
211 Kutt rammetimer fra kommunen. R.T	-228 000	-541 500	-541 500	-541 500
211 Reduksjon statlige midler til lærertetthet	250 000	250 000	250 000	250 000
211 Redusert bevilgning it utstyr	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
211 Sammenslåing 5. klasse i 2022/2023	0	0	-262 200	-627 000
212 Innkjøp av datautstyr	100 000	80 000	40 000	40 000
212 Justering spes.ped, særskilt norskopplæring?	383 040	969 000	969 000	631 560
212 Kutt rammetimer fra kommunen R.T	-153 900	-370 500	-370 500	-370 500
212 Sammenslåing av 8. klasse i 2021	0	-262 200	-627 000	-627 000
221 Økt ressurs kino - 10 % stilling	51 030	51 030	51 030	51 030
222 Kulturhuset - utgifter arrangement	50 000	50 000	50 000	50 000
222 Kulturhuset - økt stillingsressurs 10%	51 030	51 030	51 030	51 030
229 Kommunal andel spillemiddelsøknader og div støtte 2020 2021	30 000	325 000	125 000	0
27x Nedleggelse av Eidekroken eller Vågen barnehage	-72 500	-508 000	-508 000	-508 000
270 Reduksjon av tilskudd til privat barnehage	-3 420 000	-3 420 000	-3 420 000	-3 420 000
294 Justering driftsbudsjett	-129 000	-123 000	-213 000	-213 000
300 Kutt merkantil stilling helse 40 %	0	0	-206 550	-206 550

300 Midler til utdanningspermisjoner	300 000	300 000	300 000	300 000
300 100% pleie- og omsorgskonsulent	364 500	729 000	729 000	729 000
310 Innsparing lønn rådgiver	-85 050	-324 405	-324 405	-324 405
320 Økning av legenes faste stillingsprosent	313 470	313 470	313 470	313 470
321 Lisensavgifter	17 000	17 000	17 000	17 000
321 Utstyr	35 000	0	0	0

360 Mindre forbruk barnevern	547 165	-1 338 650	-1 551 330	-1 551 330
370 Akuttsekker til hjemmetjenesten	35 000	0	0	0
370 Lettvegg mellom kontorer på omsorgsboligen	40 000	0	0	0
370 Redusert behov i hjemmetjenesten	-704 700	-1 397 250	-1 397 250	-1 397 250
370 Vedlikehold av biler	100 000	100 000	100 000	100 000
370 økning av nattevakt ressurser	28 553	28 553	28 553	28 553
375 Nedtak pga omlegging TU	0	0	0	-911 250
377 Vedlikehold biler	41 000	41 000	41 000	41 000
377 100% kommunepsykolog	413 100	911 250	911 250	911 250
380: Bemanning av ny institusjonsavdeling	0	0	0	6 682 500
380: Egenbetaling ny avdeling	0	0	0	-1 100 000
380 Stillingsressurs IT/systemansvarlig profil/digital vaktmester	205 335	273 375	273 375	273 375
605 FKB data	100 000	0	0	0
606 Energi og Klimaplan.	100 000	0	0	0
606 Utarbeidelse av reguleringsplaner	400 000	0	0	0
606 Vakant planlegger	-716 850	-716 850	-716 850	-716 850
620/630 Vaktordning	222 000	222 000	222 000	222 000
620/630 Økte gebyrer vann og avløp i takt med økte investeringer	0	-400 000	-400 000	-500 000
650 Leie av garasje Årviksand..	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
650 Linjeleie brannvesenet.	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
650 Lønn beredskap Skjervøy brannvesen	444 000	444 000	444 000	444 000
650 Salginntekter	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000

650 Skyss og Kost	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
660 Inntekt nye omsorgsboliger	0	0	0	-1 500 000
660 Redusert vedlikehold	-200 000	0	0	0
670 Arkivrom	200 000	0	0	0
670 Brannverntiltak	770 000	0	0	0
670 Drift i en 2.avdelings barnehage legges ned	-113 050	-272 250	-272 250	-272 250
670 Forprosjekt nødstrømaggregat helsesenter/rådhus/Skoleveien 4	100 000	0	0	0
670 Ny gassentral helsesenteret	150 000	0	0	0
670 Nytt kjøkken/oppussing vaskeriet	50 000	0	0	0
670 Pappresse	75 000	-50 000	-50 000	-50 000
670 Redusert drift Arnøyhamn skole	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
670 Snøfreser til Prestejorda barnehage	40 000	0	0	0
680 Anløpsavgift	0	-100 000	-100 000	-100 000
680 Økt inntekt kaileie Kollagerneset	-200 000	-300 000	-300 000	-300 000
690 Innsparing strøm/vedlikehold pga nye veilys	0	-400 000	-400 000	-400 000
900 Økt rente fremover	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
900 Økt renteinntekt pga økte startlån i perioden	-33 333	-141 666	-241 666	-341 666
920 Kontorjustere eiendomsskatten 10 %	-400 000	-400 000	-400 000	0
920 Økning i skatt og ramme i perioden	0	-8 500 000	-12 500 000	-16 000 000
940 Til og fra fond i perioden	313 250	4 283 635	-512 147	-4 502 808
995 Premieavvik og amortisering av premieavvik	-2 805 000	-300 000	1 100 000	1 100 000
Posisjonens valgte tiltak	0	0	0	0
100 Varaordførere	139 815	139 815	139 815	139 815
160 Ferdigstille maling av Skjervøy kirke	200 000	0	0	0
160 Kjøpe oss inn i Visit Lyngenfjord	200 000	0	0	0
160 Medlemskap NFKK	30 000	30 000	30 000	30 000
160 Sommerarbeidsplasser	100 000	0	0	0
160 Tilskudd Visit Lyngenfjord	200 000	200 000	200 000	200 000
160 Utrede nytt næringsareal	200 000	0	0	0

162 Styrke næringsfondet	500 000	0	0	0
940 Posisjonens til og fra fond i perioden	-1 569 815	-369 815	-369 815	-369 815
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				
Ikke valgte tiltak drift	0	0	0	0
121: Økt bruk av ekstrahjelp til integreringstiltak	364 500	0	0	0
160: Kirka: Dekking av hele underskuddet	1 219 000	0	0	0
160 Kirka: Dekking av underskudd for 2013	154 000	0	0	0
160 Kirka: Kirkegårdsgjerde Arnøy	343 000	0	0	0
160 Kirka: Maling av resterende vegger	200 000	279 000	0	0
160 Kirka: økt tilskudd til lån- ferdigstilling av menighetssal	41 000	0	0	0
160 Økt tilskudd ASVO	250 000	250 000	0	0
161: Tilskudd til Visit Lyngenfjord	200 000	200 000	200 000	200 000
200 50% økt ressurs kultur og idretts konsulent	349 920	349 920	349 920	349 920
203 Sertifisering Wisc R.T	70 000	0	0	0
203 50 % økt PPT rådgiver	291 600	291 600	291 600	291 600
211 økt administrasjonsressurs	59 280	142 500	142 500	142 500
212 Alternativ opplæringsarena, prosjekt 3 år	357 800	841 000	841 000	483 200
212 Oppgradere sløyd og tekstilavdelingen	75 000	75 000	0	0
212 Økt administrasjonsressurs til rektor	59 280	142 500	142 500	142 500
222 Kulturhuset, oppgradering lys og lyd utstyr	0	0	0	0
270 Økning 50% stilling som barnehagekonsulent	354 780	354 780	354 780	354 780
270 Økt drift felles barnehage	30 000	30 000	30 000	30 000
272 Utskifting av kjøkken m/hvitevarer på de to avdelingene	80 000	80 000	0	0
273 Oppgradering dører, vinduer, hvitevarer, lekestativ og gjerde	120 000	0	0	0
294 Midlertidig 50 % økning bemanning ved VO	334 125	0	0	0
310: Innkjøp av 3 nye datamaskiner	30 000	0	0	0
310: Midler til forebygging	0	0	0	0
310 Opprettelse av 100% helsesøsterstilling	303 750	607 500	607 500	607 500

310: Øke sekretærstillingen på helsestasjonen fra 80% til 100%	66 825	133 650	133 650	133 650
321 100% stilling frisklivssentralen	303 750	607 500	607 500	607 500
350 faste stillinger i barneverntjenesten	1 215 000	1 215 000	1 215 000	1 215 000
350 Kjøp av bil barneverntjenesten	0	0	0	0
350 100% stilling som tiltaksarbeider	303 750	607 500	607 500	607 500
370 Branntepper og brannheis	0	0	0	0
370 Garderober	0	0	0	0
370 Leasing av biler	327 000	117 000	117 000	117 000
370 Omgjøring av stilling	32 805	32 805	32 805	32 805
370 Oppbemanning hjemmetjenesten	532 170	1 064 340	1 064 340	1 064 340
370 Rekruttering av sykepleiere	145 800	145 800	145 800	145 800
370 Velferdsteknologi	500 000	0	0	0
375: Drifts midler for tilrettelagt arbeid	40 000	40 000	40 000	40 000
375 Innkjøp av medisinskap	20 000	0	0	0
375 Kontorutstyr Malenaveien	40 000	0	0	0
375 Nytt kjøkken Solsikken	177 000	177 000	177 000	177 000
375 Renhold	0	0	0	0
375 Renovering Malenaveien	0	0	0	0

680 Skifte strømsøyle	125 000	0	0	0
681 Informasjon til brukere av havna	100 000	0	0	0
681 Profilering av kommunen	200 000	0	0	0
690 Fornyng av skilt	100 000	0	0	0
690 Generelt vedlikehold	150 000	0	0	0
690 Grøfterens og kantklipping	200 000	200 000	200 000	200 000
690 Rekkverk Fiskenes	110 000	0	0	0

Votering, posisjonens forslag:
6 stemmer

Votering, rådmannens forslag:
Ingen stemmer

Vedtak:

Formannskap fremmer følgende budsjett- og økonomiplan for 2020-2023:

	2020	2021	2022	2023
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	2 075 033	2 075 033	2 075 033	2 075 033
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	235 892	2 496 395	4 088 407	6 484 458
Valgte driftstiltak	-2 310 925	-4 571 428	-6 163 440	-8 559 491
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	0	0	0	0
Valgte tiltak				
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	235 892	2 496 395	4 088 407	6 484 458
Rådmannens forslag investeringsbudsjett 2020-2023	235 892	2 496 395	4 088 407	6 484 458
Valgte tiltak drift	-2 310 925	-4 571 428	-6 163 440	-8 559 491
<i>101 Ikke valg i 2020 og 2022</i>	<i>-220 000</i>	<i>0</i>	<i>-220 000</i>	<i>0</i>
<i>121: Midlertidig økning av stillingsressurs på 50%</i>	<i>261 225</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>130 Statliggjøring av skatteoppkrevingen</i>	<i>-539 500</i>	<i>-817 500</i>	<i>-817 500</i>	<i>-817 500</i>
<i>140: Økte utgifter til IT lisenser</i>	<i>300 000</i>	<i>300 000</i>	<i>300 000</i>	<i>300 000</i>
<i>160 Ikke penger til profilering</i>	<i>-50 000</i>	<i>-50 000</i>	<i>-50 000</i>	<i>-50 000</i>
<i>160 Retaksering eiendomsskattetakster/økt e-skatt</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1 500 000</i>	<i>-2 500 000</i>
<i>160 Økning Nord-Troms studiesenter</i>	<i>90 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>190 Reduksjon økonomisk sosialhjelp NAV</i>	<i>-100 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>199 Lønnsøkning i perioden</i>	<i>0</i>	<i>6 000 000</i>	<i>12 000 000</i>	<i>18 000 000</i>
<i>210 Reduksjon drift</i>	<i>-39 000</i>	<i>-39 000</i>	<i>-39 000</i>	<i>-39 000</i>
<i>210 Tilskudd privatskolen i Årviksand</i>	<i>520 000</i>	<i>520 000</i>	<i>520 000</i>	<i>520 000</i>
<i>211 Justering spes.ped.</i>	<i>-331 740</i>	<i>-798 000</i>	<i>-798 000</i>	<i>-467 400</i>
<i>211 Kutt rammetimetimer fra kommunen. R.T</i>	<i>-228 000</i>	<i>-541 500</i>	<i>-541 500</i>	<i>-541 500</i>
<i>211 Reduksjon statlige midler til lærertetthet</i>	<i>250 000</i>	<i>250 000</i>	<i>250 000</i>	<i>250 000</i>
<i>211 Redusert bevilgning it utstyr</i>	<i>-200 000</i>	<i>-200 000</i>	<i>-200 000</i>	<i>-200 000</i>
<i>211 Sammenslåing 5. klasse i 2022/2023</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-262 200</i>	<i>-627 000</i>
<i>212 Innkjøp av datautstyr</i>	<i>100 000</i>	<i>80 000</i>	<i>40 000</i>	<i>40 000</i>

212 Justering spes.ped, særskilt norskopplæring?	383 040	969 000	969 000	631 560
212 Kutt rammetimer fra kommunen R.T	-153 900	-370 500	-370 500	-370 500
212 Sammenslåing av 8. klasse i 2021	0	-262 200	-627 000	-627 000
221 Økt ressurs kino - 10 % stilling	51 030	51 030	51 030	51 030
222 Kulturhuset - utgifter arrangement	50 000	50 000	50 000	50 000
222 Kulturhuset - økt stillingsressurs 10%	51 030	51 030	51 030	51 030
229 Kommunal andel spillemiddelsøknader og div støtte 2020 2021	30 000	325 000	125 000	0
27x Nedleggelse av Eidekroken eller Vågen barnehage	-72 500	-508 000	-508 000	-508 000
270 Reduksjon av tilskudd til privat barnehage	-3 420 000	-3 420 000	-3 420 000	-3 420 000
294 Justering driftsbudsjett	-129 000	-123 000	-213 000	-213 000
300 Kutt merkantil stilling helse 40 %	0	0	-206 550	-206 550
300 Midler til utdanningspermisjoner	300 000	300 000	300 000	300 000
300 100% pleie- og omsorgskonsulent	364 500	729 000	729 000	729 000
310 Innsparing lønn rådgiver	-85 050	-324 405	-324 405	-324 405
320 Økning av legenes faste stillingsprosent	313 470	313 470	313 470	313 470
321 Lisensavgifter	17 000	17 000	17 000	17 000
321 Utstyr	35 000	0	0	0

360 Mindre forbruk barnevern	547 165	-1 338 650	-1 551 330	-1 551 330
370 Akuttsekker til hjemmetjenesten	35 000	0	0	0
370 Lettvegg mellom kontorer på omsorgsboligen	40 000	0	0	0
370 Redusert behov i hjemmetjenesten	-704 700	-1 397 250	-1 397 250	-1 397 250
370 Vedlikehold av biler	100 000	100 000	100 000	100 000
370 økning av nattevakt ressurser	28 553	28 553	28 553	28 553
375 Nedtak pga omlegging TU	0	0	0	-911 250
377 Vedlikehold biler	41 000	41 000	41 000	41 000
377 100% kommunepsykolog	413 100	911 250	911 250	911 250
380: Bemanning av ny institusjonsavdeling	0	0	0	6 682 500
380: Egenbetaling ny avdeling	0	0	0	-1 100 000
380 Stillingsressurs IT/systemansvarlig profil/digital	205 335	273 375	273 375	273 375

vaktmester				
605 FKB data	100 000	0	0	0
606 Energi og Klimaplan.	100 000	0	0	0
606 Utarbeidelse av reguleringsplaner	400 000	0	0	0
606 Vakant planlegger	-716 850	-716 850	-716 850	-716 850
620/630 Vaktordning	222 000	222 000	222 000	222 000
620/630 Økte gebyrer vann og avløp i takt med økte investeringer	0	-400 000	-400 000	-500 000
650 Leie av garasje Årviksand..	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
650 Linjeleie brannvesenet.	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
650 Lønn beredskap Skjervøy brannvesen	444 000	444 000	444 000	444 000
650 Salginntekter	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
650 Skyss og Kost	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
660 Inntekt nye omsorgsboliger	0	0	0	-1 500 000
660 Redusert vedlikehold	-200 000	0	0	0
670 Arkivrom	200 000	0	0	0
670 Brannverntiltak	770 000	0	0	0
670 Drift i en 2.avdelings barnehage legges ned	-113 050	-272 250	-272 250	-272 250
670 Forprosjekt nødstrømaggregat helsesenter/rådhus/Skoleveien 4	100 000	0	0	0
670 Ny gassentral helsesenteret	150 000	0	0	0
670 Nytt kjøkken/oppussing vaskeriet	50 000	0	0	0
670 Pappresse	75 000	-50 000	-50 000	-50 000
670 Redusert drift Arnøyhamn skole	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
670 Snøfreser til Prestejorda barnehage	40 000	0	0	0
680 Anløpsavgift	0	-100 000	-100 000	-100 000
680 Økt inntekt kaileie Kollagerneset	-200 000	-300 000	-300 000	-300 000
690 Innsparing strøm/vedlikehold pga nye veilys	0	-400 000	-400 000	-400 000
900 Økt rente fremover	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
900 Økt renteinntekt pga økte startlån i perioden	-33 333	-141 666	-241 666	-341 666
920 Kontorjustere eiendomsskatten 10 %	-400 000	-400 000	-400 000	0
920 Økning i skatt og ramme i perioden	0	-8 500 000	-12 500 000	-16 000 000

940 Til og fra fond i perioden	313 250	4 283 635	-512 147	-4 502 808
995 Premieavvik og amortisering av premieavvik	-2 805 000	-300 000	1 100 000	1 100 000
Posisjonens valgte tiltak	0	0	0	0
100 Varaordfører	139 815	139 815	139 815	139 815
160 Ferdigstille maling av Skjervøy kirke	200 000	0	0	0
160 Kjøpe oss inn i Visit Lyngenfjord	200 000	0	0	0
160 Medlemskap NFKK	30 000	30 000	30 000	30 000

160 Sommerarbeidsplasser	100 000	0	0	0
160 Tilskudd Visit Lyngenfjord	200 000	200 000	200 000	200 000
160 Utrede nytt næringsareal	200 000	0	0	0
162 Styrke næringsfondet	500 000	0	0	0
940 Posisjonens til og fra fond i perioden	-1 569 815	-369 815	-369 815	-369 815
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				
Ikke valgte tiltak drift	0	0	0	0
121: Økt bruk av ekstrahjelp til integreringstiltak	364 500	0	0	0
160: Kirka: Dekking av hele underskuddet	1 219 000	0	0	0
160 Kirka: Dekking av underskudd for 2013	154 000	0	0	0
160 Kirka: Kirkegårdsgjerde Arnøy	343 000	0	0	0
160 Kirka: Maling av resterende vegger	200 000	279 000	0	0
160 Kirka: økt tilskudd til lån- ferdigstilling av menighetssal	41 000	0	0	0
160 Økt tilskudd ASVO	250 000	250 000	0	0
161: Tilskudd til Visit Lyngenfjord	200 000	200 000	200 000	200 000
200 50% økt ressurs kultur og idretts konsulent	349 920	349 920	349 920	349 920
203 Sertifisering Wisc R.T	70 000	0	0	0
203 50 % økt PPT rådgiver	291 600	291 600	291 600	291 600
211 økt administrasjonsressurs	59 280	142 500	142 500	142 500
212 Alternativ opplæringsarena, prosjekt 3 år	357 800	841 000	841 000	483 200

212 Oppgradere sløyd og tekstilavdelingen	75 000	75 000	0	0
212 Økt administrasjonsressurs til rektor	59 280	142 500	142 500	142 500
222 Kulturhuset, oppgradering lys og lyd utstyr	0	0	0	0
270 Økning 50% stilling som barnehagekonsulent	354 780	354 780	354 780	354 780
270 Økt drift felles barnehage	30 000	30 000	30 000	30 000
272 Utskifting av kjøkken m/hvitevarer på de to avdelingene	80 000	80 000	0	0
273 Oppgradering dører, vinduer, hvitevarer, lekestativ og gjerde	120 000	0	0	0
294 Midlertidig 50 % økning bemanning ved VO	334 125	0	0	0
310: Innkjøp av 3 nye datamaskiner	30 000	0	0	0
310: Midler til forebygging	0	0	0	0
310 Opprettelse av 100% helsesøsterstilling	303 750	607 500	607 500	607 500
310: Øke sekretærstillingen på helsestasjonen fra 80% til 100%	66 825	133 650	133 650	133 650
321 100% stilling frisklivssentralen	303 750	607 500	607 500	607 500
350 faste stillinger i barneverntjenesten	1 215 000	1 215 000	1 215 000	1 215 000
350 Kjøp av bil barneverntjenesten	0	0	0	0
350 100% stilling som tiltaksarbeider	303 750	607 500	607 500	607 500
370 Branntepper og brannheis	0	0	0	0
370 Garderober	0	0	0	0
370 Leasing av biler	327 000	117 000	117 000	117 000
370 Omgjøring av stilling	32 805	32 805	32 805	32 805
370 Oppbemanning hjemmetjenesten	532 170	1 064 340	1 064 340	1 064 340
370 Rekruttering av sykepleiere	145 800	145 800	145 800	145 800
370 Velferdsteknologi	500 000	0	0	0
375: Drifts midler for tilrettelagt arbeid	40 000	40 000	40 000	40 000
375 Innkjøp av medisinskap	20 000	0	0	0
375 Kontorutstyr Malenaveien	40 000	0	0	0
375 Nytt kjøkken Solsikken	177 000	177 000	177 000	177 000
375 Renhold	0	0	0	0
375 Renovering Malenaveien	0	0	0	0

680 Skifte strømsøyle	125 000	0	0	0
681 Informasjon til brukere av havna	100 000	0	0	0
681 Profilering av kommunen	200 000	0	0	0
690 Fornyning av skilt	100 000	0	0	0
690 Generelt vedlikehold	150 000	0	0	0
690 Grøfterens og kantklipping	200 000	200 000	200 000	200 000
690 Rekkverk Fiskenes	110 000	0	0	0

Rådmannens innstilling

Rådmannens innstilling

Formannskapet innstiller at kommunestyret gjør slikt vedtak for årsbudsjett 2020 og økonomiplan for 2020- 2023:

1. Drift

1.1 Skattøret for 2020 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.

1.2.1 Eiendomsskatten skrives ut med 5 promille for alle eiendomsstyper og faktureres ved samme terminer som kommunale avgifter og gebyrer i punkt 1.5.

1.2.2 Det skrives ut skatt på et særskilt skattegrunnlag som følge av at produksjonsutstyr og – installasjoner ikke skal medtas i takstgrunnlaget når de tidligere verk og bruk takseres og regnes som næringsseiendom fra 2019. Det særskilte skattegrunnlaget er differansen mellom ny takst for objektene fra 2020 og skattegrunnlaget i 2018. Grunnlaget skal i 2020 være redusert med to syvendedeler (jf. overgangsregel til §§ 3 og 4 første punktum). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 5 promille.

1.3 Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2020.

1.4 Årsbudsjett/økonomiplan vedtas i henhold til bevilgningsoversikt – drift, bevilgningsoversikt – investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet.

1.5 Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i henhold til vedlegg. Terminer for utskriving blir slik:

Februar	1. Kvartal
April	2. Kvartal
August	3. Kvartal
Oktober	4. Kvartal

1.6 Videre fordeling av driftsbudsjettet fra rammenivå delegeres til rådmannen.

1.7 Rådmannen får fullmakt til å gjennomføre de personalmessige konsekvenser av kommunestyrets budsjettvedtak.

2. Investering/finansiering

2.1 Investeringer med tilhørende finansiering vedtas i henhold til bevilgningsoversikt – investering.

2.2 Skjervøy kommune tar opp lån til investeringer på kroner 37.080.000,- og startlån på kroner 5.000.000,- for budsjettåret 2020.

2.3 Rådmannen er i finansreglementet gitt fullmakter vedr låneopptak og gjeldsforvaltning. Rådmannen gis fullmakt til å inngå avtaler i tråd med forutsetningene i budsjett og økonomiplan.

2.4 Kommunens totale låneomkostninger skal tilsvare budsjettet. Eventuelle besparelser benyttes til ekstraordinær avdragsbetaling.

2.5 Ingen investeringer skal igangsettes før lånetilsagn, eventuelt tilsagn om investeringstilskudd eller andre finansieringsforutsetninger er på plass.

3 Regulering og rapportering

3.1 Bevilgningene til etatene gis som netto rammer. Rådmannen gis myndighet til å foreta budsjettreguleringer som er i tråd med nettorammene. Rådmannen kan videre delegere denne myndigheten til etatssjefene innenfor etatssjefenes ansvarsområde. Etatssjefene kan videre delegere sin myndighet til den enkelte virksomhetsleder.

3.2 Rådmannen skal avlegge økonomirapport for drifta til kommunestyret tre ganger i løpet av året, fortrinnsvis i juni, oktober og desember. Formannskapet kan gi nærmere retningslinjer om å få seg forelagt en forenklet økonomisk rapportering med hyppigere frekvens.

3.3 For investeringene skal rådmannen avlegge minimum to økonomirapporter i året, fortrinnsvis i juni og oktober. Budsjettendringer vedtas av kommunestyret.

3.4 Formannskapet gis myndighet til å godkjenne oppstart av nye prosjekter eller utvidelse av vedtatte prosjekter som har en sikker finansiering. Dette gjelder både drifts- og investeringsprosjekter.

3.5 Ekstraordinære inntekter skal som et utgangspunkt avsettes til fond med tanke på oppbygging av buffer for framtida.

4 Finansielle måltall

4.1 Netto driftsresultat bør være minimum 1,5 %.

4.2 Total rentebærende lånegjeld skal ikke overstige 100 % av driftsinntektene.

4.3 Disposisjonsfondet skal være på minimum 6 % av driftsinntektene.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
62/19	Kommunestyret	11.12.2019

Ungdomspolitik i Skjervøy og fraværsregler.

Henvising til lovverk:

- Opplæringslovens § 2-11
- Opplæringslovens § 3-41
- Opplæringslovens § 1-1
- Rundskriv Udir-3-2016
- Forskrift til opplæringslovens § 3-3

Rådmannens innstilling

1. Kommunestyret kan ikke overstyre opplæringsloven når det gjelder føring av fravær for elever i grunnskolen/videregående skole, og har derfor ikke mulighet til å avvike fra gjeldende lovverk når det gjelder fravær i grunnskole/videregående skole.

Saksopplysninger

Det fremkommer at representanter fra ungdomspolitikken synes det er utfordrende å drive med politikk og samtidig registrere at de får fravær fra skolene for å drive med viktig samfunnsbidrag. Ungdomsrådet ønsker svar på om kommunestyret kan gjøre noe i forhold til fraværsreglene i skolen slik at de ikke risikerer at de ikke får karakter i fag for at de driver med ungdomspolitik.

Vurdering

I vurderingen legger Skjervøy kommune til grunn innholdet i opplæringslovens § 2-11:

«Når det er forsvarlig, kan kommunen etter søknad gi den enkelte eleven permisjon i inntil to uker.

Det er et vilkår for retten at foreldrene sørger for nødvendig undervisning i permisjonstiden, slik at eleven kan følge med i den allmenne undervisningen etter at permisjonstiden er ute.»

I dette ligger det føringer på at foresatte kan søke skolen om permisjon fra undervisning til å delta i aktiviteter som ikke ligger under skolen ansvarsområdet. Foresatte kan som sagt søke om inntil to ukers permisjon sammenhengende, men det er ikke sagt noe om antallet ganger en kan søke om slike permisjoner. Her vises det til at skolen må utvise et skjønn om at permisjon fra skolen er forsvarlig i forhold til de kompetansemål eleven skal arbeide mot.

Videre legges det til grunn innholdet i Opplæringslovens § 3-41 som sier noe om føring av fravær i grunnskolen:

§ 3-41. Føring av fravær i grunnskolen

Fra og med 8.årstrinnet skal alt fravær føres på vitnemålet. Fravær skal føres i dager og enkelttimer. Enkelttimer kan ikke konverteres til dager.

Eleven eller foreldrene kan kreve at årsaka til fraværet blir ført på et vedlegg til vitnemålet. Dette gjelder bare når eleven har lagt fram dokumentasjon på årsaka til fraværet.

Dersom det er mulig, skal eleven legge fram dokumentasjon av fraværet fra opplæringa på førehand.

For inntil 10 skoledager i et opplæringsår, kan eleven kreve at følgende fravær ikke blir ført på vitnemålet:

- a) dokumentert fravær som skyldes helsegrunner
- b) innvilget permisjon etter opplæringslovens § 2-11.

I dette ligger det en mulighet for elever i grunnskolen til å søke om at inntil 10 skoledager i et opplæringsår ikke blir ført på vitnemålet. Innvilget permisjon etter § 2-11 er slikt fravær og dermed kan en delta på inntil 10 dager med politisk arbeid i løpet av året uten at dette kommer på vitnemålet.

I videregående skole er det andre litt andre regler som ligger til grunn. En opererer med dokumentert fravær og udokumentert fravær. Alt udokumentert fravær skal alltid føres på vitnemålet, og teller inn på fraværsgrensen. Elevene kan slik som i grunnskolen søke om at inntil 10 skoledager dokumentert fravær per skoleår ikke føres på vitnemålet. Hvis en elev har mer enn 10 prosent udokumentert fravær i timene i et fag, vil eleven som hovedregel ikke ha rett til å få halvårsvurdering med karakter i faget. Hvis eleven har mellom 10 og 15 prosent udokumentert fravær og fraværsårsaken gjør det klart urimelig at eleven ikke skal kunne få karakter, kan rektor bestemme at eleven likevel får karakter.

Politisk ungdomsarbeid på nasjonalt eller internasjonalt nivå kan betraktes som dokumentert fravær så lenge en søker om permisjon hos skolen og har med innkalling til de aktuelle møtene.

En vil dermed kunne søke om at inntil 10 skoledager med permisjoner ikke føres på vitnemålet ettersom politiske verv kan betraktes som dokumentert fravær.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
63/19	Kommunestyret	11.12.2019

Godkjenning av veileder for politisk ungdomsmedvirkning i Nord-Troms

Henvising til lovverk:

Vedlegg

1 Veileder for ungdomsråd i Nord-Troms

Rådmannens innstilling

Kommunestyret godkjenner forslag til veileder for politisk ungdomsmedvirkning i Nord-Troms.

Saksopplysninger

Stortinget vedtok ny lov om kommuner og fylkeskommuner 11. juni 2018. Loven vil tre i kraft i løpet av 2019. I ny kommunelov § 5-12 er det fastsatt *at kommuner og fylkeskommuner skal opprette eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom.*

Kommunene i Nord-Troms har hatt ungdomsråd i 20 år. I tillegg til velfungerende kommunale ungdomsråd, har vi et godt etablert regionalt ungdomsråd (RUST), som eies og organiseres av Nord-Troms regionråd. Vi har også et fagråd for de med administrativt ansvar for kommunale ungdomsråd. For å sikre politiske medvirkning og innflytelse har ordførerne et spesielt ansvar for ungdomsrådene, samt at hvert Formannskap har utpekt en politisk rådgiver som skal involvere og støtte ungdomsrådet i det politiske arbeidet.

Vurderinger:

Selv om alle seks kommuner i Nord-Troms oppfyller kravet i den nye kommuneloven, er det nå en gylden anledningen til å utvikle ungdomsdemokratiet i regionen ytterligere. RUST - Regional ungdomssatsing i Nord-Troms ønsker at ungdom være deltakere i samfunnsutvikling og involveres der beslutninger tas.

Vi skal gå fra «saker som angår dem» til en reell stemme fordi alle saker angår ungdom og framtida. Ungdomsrådene skal jobbe mer politisk og bli bedre på å fremme saker til kommunestyret og til ungdommens fylkesting. Ungdomsrådenes tydelige bidrag til hverdagen for ungdom i egen kommune skal gjøre ungdomsrådet mer attraktivt. Økt involvering av ungdom skal bidra til større innflytelse, kunnskap og deltakelse i politikk og til utvikling av demokratiet.

RUST – Regional ungdomssatsing i Nord-Troms har utarbeidet en veileder som skal være retningsgivende for politisk ungdomsmedvirkning i kommunene. Den er et supplement til vedtekter, retningslinjer og organisering som hver kommune har for ungdomsrådet.

Fagrådet og de politiske rådgiverne har deltatt i arbeidet med denne felles veilederen.

Veileder for politisk ungdomsmedvirkning i Nord-Troms

Bakgrunn:

Stortinget vedtok ny lov om kommuner og fylkeskommuner 11. juni 2018. Loven vil tre i kraft i løpet av 2019. I ny kommunelov § 5-12 er det fastsatt *at kommuner og fylkeskommuner skal opprette eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom*. Ungdomsråd er et råd som representerer ungdoms interesser uavhengig av partipolitikk og organisasjonstilhørighet. Ungdomsråd er et organ for å fremme saker overfor politikerne og beslutningstakere, og et lokalt hørings- og innflytelsesorgan. Ungdomsråd er ikke en arrangørkomite for aktivitet og fest for andre ungdommer, men kan være initiativtakere til arrangement som fremmer ungdomsmedvirkning og ungdommers synlighet og interesser i kommunene.

Kommunene i Nord-Troms har hatt ungdomsråd i 20 år og er kjempegode på ungdomsmedvirkning. I tillegg til velfungerende kommunale ungdomsråd, har vi et godt etablert regionalt ungdomsråd (RUST) som eies og organiseres av Nord-Troms regionråd. Vi har også et fagråd for de med administrativt ansvar for kommunale ungdomsråd. For å sikre politiske medvirkning og innflytelse har ordførerne et spesielt ansvar for ungdomsrådene, samt at hvert Formannskap har utpekt en politisk rådgiver skal involvere og støtte ungdomsrådet i det politiske arbeidet. Fagrådet og de politiske rådgiverne har deltatt i arbeidet med denne felles veilederen.

Selv om alle seks kommuner i Nord-Troms oppfyller kravet i den nye kommuneloven, er det nå en gylden anledningen til å utvikle ungdomsdemokratiet i regionen ytterligere. RUST – Regional ungdomssatsing i Nord-Troms ønsker at ungdom være deltakere i samfunnsutvikling og involveres der beslutninger tas. Vi skal gå fra «saker som angår dem» til en reell stemme fordi alle saker angår ungdom og framtida. Ungdomsrådene skal jobbe mer politisk og bli bedre på å fremme saker til kommunestyret og til ungdommens fylkesting. Ungdomsrådenes tydelige bidrag til hverdagen for ungdom i egen kommune skal gjøre ungdomsrådet mer attraktivt. Økt involvering av ungdom skal bidra til større innflytelse, kunnskap og deltakelse i politikk og til utvikling av demokratiet.

RUST – Regional ungdomssatsing i Nord-Troms har utarbeidet en veileder som skal være retningsgivende for politisk ungdomsmedvirkning i kommunene. Den er et supplement til vedtekter, retningslinjer og organisering som hver kommune har for ungdomsrådet. Det vises også til BLDs *Veileder i arbeidet med ungdomsråd. En håndbok for sekretærer og koordinatører*.

LOVERK OG STRATEGIER FOR UNGDOMSMEDVIRKNING

Lov om kommuner og fylkeskommuner:

«§ 5–12. Eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom

Kommunestyret og fylkestinget skal selv velge et eldreråd, et råd for personer med funksjonsnedsettelse og et ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom.

Flertallet av medlemmene i eldrerådet skal på valgtidspunktet ha fylt 60 år.

Ungdomsrådet eller annet medvirkningsorgan for ungdom skal ha en valgperiode på inntil to år. Medlemmene i ungdomsrådet eller annet medvirkningsorgan for ungdom skal på valgtidspunktet ikke ha fylt 19 år.

Rådene eller annet medvirkningsorgan for ungdom er rådgivende organer for kommunen eller fylkeskommunen og har rett til å uttale seg i saker som gjelder henholdsvis eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom.

Departementet gir forskrift om oppgaver, organisering og saksbehandling for rådene eller annet medvirkningsorgan for ungdom.»

Strategi for unge i Troms for perioden fra 2018 til 2028, vedtatt på Fylkestinget i Troms 12.06.2018:

«Strategien inneholder følgende mål, med tilhørende strategier:

- Samfunnsdeltakelse: Unge i Troms har rett til å bli hørt, si sin mening og skal forstå og medvirke i demokratiske prosesser. (FN barnekonvensjon, artikkel 12)*
- Livsmestring: Unge i Troms skal forstå og kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv.*
- Medbestemmelse: Unge i Troms skal ha et større eierskap til de beslutninger som tas.*
- Valgfrihet: Unge skal ha mulighet til å ta selvstendige og ansvarlige valg.*

Til disse målene er det vedtatt tilhørende strategier.»

CODE VIRKEMIDLER FOR REELL MEDVIRKNING I NORD-TROMS:

Barne- og unges kommunestyre: En viktig første arena for å bli kjent med det politiske systemet, øve seg på talerstol og som rekruttering til ungdomsråd i 6. klasse. Erfaringen vår viser at ungdomsråd sikrer reell medvirkning i større grad enn barne- og unges kommunestyre som arrangeres 1 gang pr. år med f.eks. kun ordfører tilstede.

Temadag om Barnekonvensjonen for 6. klasse: Ungdomsrådet kan arrangere temadag med fokus på barn- og unges rettigheter samtidig som de promoterer rådet og rekrutterer nye representanter.

Ungdomskonferanse 7. klasse: Aktuelle tema med bidrag fra andre – helsesøster, ungdomskontakt, natteravn, politi, frivillige lag og foreninger osv.

Representanter i kommunale ungdomsråd: 7–8 representanter, 3–5 vararepresentanter. Representanter i ungdomsråd bør ha tett forankring til elevråd og skole. Leder av elevråd bør sitte i ungdomsrådet.

Representanter i utvalg: Ungdomsrådet bør være representert i alle politiske utvalg og involveres der beslutninger tas.

Valg: Valg gjennomføres på høsten etter skolestart eller på vår før skoleslutt. Representanter velges for ett-to år.

Møtestruktur: Ungdomsrådet bør ha minimum 6–7 møter pr. år. Møteplanen må tilpasses kommunestyrets møter slik at aktuelle saker kan drøftes i ungdomsrådet før politisk behandling.

Sekretær: Ungdomsrådet skal ha fast sekretærressurs.

Politiske rådgiver: Ungdomsrådet skal ha en politisk rådgiver, valgt fra Formannskapet, som skal sørge for at ungdomsrådet involveres tidlig i aktuelle saker, holder kontinuitet over tid, støtter og knytter sammen ungdomsråd og kommunestyre. Politiske rådgiver skal bidra til at ungdomsrådets representant møter forberedt til kommunestyremøter.

«Ung-merke» i saksbehandling: RUST lager et merke/logo som skal bevisstgjøre saksbehandlere og politikere om å vurdere konsekvenser for barn og unge og innhente uttalelser fra ungdomsrådet. Erfaringer viser at saker som har betydning for ungdom ofte passerer uten at ungdomsrådene får mulighet til å uttale seg.

Ungdomsrådene opplever at de ofte «kommer for sent inn» og blir ikke gitt anledning til å drøfte saker i rådet. Ung-merket lages som button som deles ut til alle politikere etter valget 2019, og som logo i saksutredninger.

Budsjett: Ungdomsrådet skal være en egen budsjettpost og ungdomsrådet skal få opplæring i økonomi. Ungdomsrådet skal tildeles midler til å gjennomføre tiltak i egen kommune rette mot ungdom, delta på relevante kurs og konferanser. Møtegodtgjørelser skal ikke dekkes av ungdomsrådets eget budsjett, men fra samme ordning som andre politiske organ.

Ungdomsmedvirkning som samfunnsfag: Deltakelse i elevråd og ungdomsråd integreres i lokale læreplaner og godkjennes som kompetanse i samfunnsfag. I dag er lærernes holdninger til deltakelse og skolefravær avgjørende for om ungdom engasjerer seg. Det må jobbes for å tilrettelegge for at elever kan delta politisk.

OPPLÆRING

Intro-kurs: Sekretær, politisk rådgiver og ordføreren har ansvar for å gjennomføre et intro-kurs med ungdomsrådet i samarbeid med RUST. Innholdet i kurset samkjøres og tilpasses den regionale opplæringen slik at de to leddene i skoleringen utfyller hverandre.

RUST-konferansen: Årlig felles opplæring og skolering av ungdomsrådene i Nord-Troms.

Hvordan skrive saksfremlegg?

Saksfremlegget er et beslutningsgrunnlag for å fatte vedtak og må inneholde nok og riktig informasjon.

- Kort tittel/overskrift
- Ingress: 1–5 linjer som innledning
- Bakgrunn for saken
- Hensyn og krav
- Alternative løsninger
- Vurdering og forslag til vedtak
- Vedlegg til saken

Hvordan skrive hørings svar?

Departement, kommuner og politikere ønsker best mulig grunnlag for å ta en beslutning. Høringsrunder gjennomføres for å gjøre et forslag bedre. Ved å skrive hørings svar kan en påvirke utfallet i en sak og samtidig markere ungdomsrådet.

- Les forslaget grundig og velg ett hovedbudskap og evt. noen underbudskap

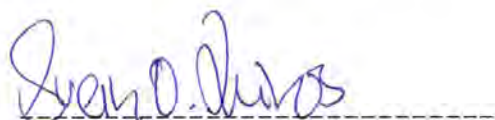
- Bruk en klargjørende overskrift og vær saklig og løsningsorientert
- Hvem skriver dere på vegne av?
- Kan budskapet ha betydning for flere?
- Støtt det du er enig i
- Hold svarfristen!

Vedtatt 28.5.2019

Siril Jørgensen

Leder, Nord-Troms ungdomsråd

Svein O. Leiros

Leder, Nord-Troms regionråd

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
64/19	Kommunestyret	11.12.2019

Utvidelse av brannsam arbeidet - godkjenning av ny samarbeidsavtale

Henvi sning til lovverk:

LOV-2002-16-14-20 Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsloven)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20>

Rådmannens innstilling

Kommunestyret gjør slikt vedtak:

Avtale om brannvernsamarbeidet mellom kommunene Lyngen, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen og Loppa godkjennes med virkning fra 01.01.20.

Saksopplysninger

Loppa kommune ønsker å være tilsluttet brannvernsamarbeidet i Nord-Troms fra 01.01.20. Saken ble enstemmig vedtatt i kommunestyret i Loppa **PS** 333/19 17.10.19. Når en ny kommune ønsker å tiltre samarbeidet, må de enkelte kommunestyrene i eksisterende samarbeid godkjenne denne endringa.

Felles brannberedskap skal sikre samarbeidskommunene lik pris på tjenester som utføres av brannverntiltaket. Brannverntiltaket skal ha felles økonomiske mål innenfor de krav som stilles i lov og forskrift. Dette vil gi optimal tjenesteyting for regionen.

Avtale om brannvernsamarbeid 2020 følger ny kommunelov av LOV-2018-06-22-83

<https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2018-06-22-83>

Avtalen er justert for å ivareta samarbeidstiltaket og den enkelte kommunes interesse på best mulig måte.

Brannverntiltaket bytter navn ifra Nord-Troms Brannvesen til **Brannvesenet Nord**, dette for å ivareta kommunenes tilhørighet og framtidige endringer i regionen nord.

Styret i det eksisterende brannvernsamarbeidet har behandla forslag til ny samarbeidsavtale. Styret har ingen innvendinger på dette og er positiv til utvidet samarbeid i regionen. Dette vil gi økonomisk gevinst, da det er flere som kan dele på lønnsutgiftene til felles stillinger på overordna nivå. Dette gjelder disse stillingene: brannsjef, avdelingsleder beredskap, avdelingsleder forebygging og branningeniør i tilsynstjenestene. Feiertjenesten vil ikke gi noen økonomisk gevinst, da antall piper øker når samarbeidet utvides. Antall feiere økes fra 4 til 5. Fordelen er å få flere kvalifiserte inn i tjenesten, som dermed gjør den mindre sårbar og mer fleksibel.

Økonomi:

520-BRANN

Utvidelse av brannverntiltaket gir stordriftsfordeler. Totalkosten på ansvar 520 økes etter utvidelse av brannverntiltaket, her fordeles kostnaden 40% fast og 60% etter innbyggertall jfr. samarbeidsavtalen.

Resultatet gir økonomisk gevinst pr. kommune jfr. tabellen under.

KOMMUNE	BUDSJETT 2019	BUDSJETT 2020
1938 – Lyngen	483 668	442 911
1940 – Kåfjord	405 404	367 922
1941 – Skjervøy	488 750	447 781
1942 – Nordreisa	690 405	640 999
1943 – Kvænangen	314 741	281 052
2014 – Loppa		251 446
SUM	2 382 967	2 432 111

530-BRANN- FEIERTJENESTE

Kostnaden pr. røykløp økes ifra **362** til **405**. denne økningen kommer av ny forebyggende forskrift av FOR-2015-12-17-1710, som pålegger feiing og tilsyn av samtlige røykløp.
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-12-17-1710>

Samarbeidstiltaket øker feierressursen med ei stilling. Feieren i Loppa kommune tilsettes i brannvernsamarbeidet med virkning 01012020. Kostnader til denne stillingen legges inn under ansvar 530 feiing, dette tilhører område selvkost.

Resultatet blir en økonomisk økning pr. kommune jfr. tabellen under.

KOMMUNE	BUDSJETT 2019	BUDSJETT 2020
1938 – Lyngen	698 302 (362 pr. røykløp)	781 218 (405 pr. røykløp)
1940 – Kåfjord	443 453 (362 pr. røykløp)	496 108 (405 pr. røykløp)
1941 – Skjervøy	463 725 (362 pr. røykløp)	518 787 (405 pr. røykløp)
1942 – Nordreisa	935 414 (362 pr. røykløp)	1 046 484 (405 pr. røykløp)
1943 – Kvænangen	375 034 (362 pr. røykløp)	419 566 (405 pr. røykløp)
2014 – Loppa		352 338 (405 pr. røykløp)
SUM	2 915 928	3 262 164

540-BEREDSKAP

KOMMUNE	BUDSJETT 2019	BUDSJETT 2019
1938 – Lyngen	166 893	150 082
1940 – Kåfjord	139 888	124 672
1941 – Skjervøy	168 647	151 732
1942 – Nordreisa	238 230	217 205
1943 – Kvænangen	108 604	95 235
2014 – Loppa		85 203
SUM	822 262	824 130

Det gjøres oppmerksom på at den nye samarbeidsavtalen åpner for at enkeltkommuner kan innlemme sin lokale brannstyrke inn i vertskommunen. Dette anbefales ikke for Skjervøy kommune.

Vurdering

Brannsamarbeidet i Nord-Troms foreslås utvida med én kommune utenfor regionen, og dette er grunnen til at samarbeidet også foreslås med nytt navn: Brannsamarbeidet Nord. En utvidelse av samarbeidet ansees som positivt, sjøl om samarbeidet blir stort – geografisk sett. Det pålegger de heltidsansatte i samarbeidet et ansvar for å ivareta helheten i tjenesten uten at arbeidstida «reises bort». Litt mer reising må påregnes, men samarbeidet må også driftes ved hjelp av digital kommunikasjon.

Den lokale beredskapsstyrken i Skjervøy vil fortsatt være direkte underlagt egen kommune med teknisk sjef som sin overordnet.

Avtale om brannvernssamarbeid

Mellom Kommunene

Lyngen, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen og Loppa

1 Intensjon

Kommunen skal i henhold til Brann- og eksplosjonsvernloven §9, §11, §15 samt forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte. Leder av brannvesenet og øvrig personell skal ha de kvalifikasjoner som er nødvendige for å kunne ivareta brannvesenets oppgaver på en forsvarlig måte.

To eller flere kommuner kan avtale å ha felles brannvesen eller felles ledelse av brannvesenet. Kommunen kan gjennom avtale overlate brannvesenets oppgaver og ledelse helt eller delvis til en annen kommune, virksomhet e.l. Kommunen må i slike tilfeller etablere ordninger som sikrer at all myndighetsutøvelse etter loven skjer under kommunens formelle ansvar.

Brannvesenets oppgaver er å gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker, gjennomføre brannforebyggende tilsyn, gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane, utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner, være innsatsstyrke ved brann, være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse, etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen, sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

2 Formål

Samarbeidsavtalen skal sikre at samarbeidskommunene tilfredsstiller de lovkrav som stilles jfr. Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20>

3 Målsetting

Hovedmålsettingen for denne samarbeidsavtalen vil være optimal tjenesteyting på brannvernområdet i regionen. Brannvernssamarbeidet skal sikre trygge kommuner i region nord, der ingen skal skades eller omkomme i brann/ulykke.

4 Organisering og administrativ plassering

En kommune (samarbeidskommune) kan avtale med en annen kommune (vertskommune) at vertskommunen skal utføre oppgaver og treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning. Kommunestyret delegerer selv myndighet til å treffe vedtak som er nevnt i første ledd, ved å instruere kommunedirektøren i egen kommune om å delegerer myndigheten til kommunedirektøren i vertskommunen. En samarbeidskommune kan gi vertskommunen instruks om hvordan den delegerede myndigheten skal utøves i saker som bare gjelder samarbeidskommunen eller dens innbyggere. Hvis vertskommunen treffer vedtak etter delegert myndighet fra en samarbeidskommune, kan samarbeidskommunen omgjøre vedtaket etter reglene i forvaltningsloven § 35 første ledd.

Samarbeidskommune organiseres som et vertskommunesamarbeid etter kommunelovens §20-2 Administrativt vertskommunesamarbeid, §20-4 Samarbeidsavtale
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83>

1. Kommunestyret – delegerer ansvaret til kommunedirektøren
2. Kommunedirektøren – delegerer ansvar til Kommunedirektøren i vertskommunen
3. Styret – består av Kommunedirektøren eller den de bemyndiger.
Styret er samarbeidets øverste organ. Forvaltningen og organiseringen av samarbeidet hører under styret. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med samarbeidets formål, samarbeidsavtalen, årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt for samarbeidet. Styret velger selv styrets leder og nestleder. Det velges styreleder og nestleder hvert annet år. Styret skal være rådgivende enhet i personalsaker. Styret kan opprette underutvalg. Alle kommunene skal ha lik stemmevekt. Styret innstiller og ansetter leder.
4. Daglig leder – brannsjef, ansvarlig for oppgaver etter brann- og eksplosjonsvernloven med rapportering til styret.

Vertskommunen har arbeidsgiveransvaret for de ansatte gjennom punkt 5.2. i denne avtalen. Samarbeidstiltaket legger forslag til budsjett og økonomiplan for samarbeidet gitt i denne avtalen fram for Kommunedirektøren i vertskommunen og videre til styret.

4.1 Delegert myndighet i samarbeidskommunene

Kommunestyret i Lyngen, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvæangen, Loppa, delegerer med denne avtalen oppgaver etter brann- og eksplosjonsvernloven til kommunedirektøren og videre delegerer sin myndighet gjennom kommuneloven §20-4 til daglig leder i samarbeidstiltaket.

Vertskommunen har arbeidsgiveransvaret for de ansatte gjennom punkt 5.2. i denne avtalen. Samarbeidstiltaket legger forslag til budsjett og økonomiplan for samarbeidet gitt i denne avtalen fram for Kommunedirektøren i vertskommunen og videre til styret.

5 Samarbeidsområder

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen åpner for utstrakte samarbeidsformer på samtlige områder innen brannfaglige arbeidsoppgaver. Samarbeidsområder som følger av denne avtale er basert på de lovpålagte oppgavene som følger av Brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

5.1 Brannsjef

Brannsjefen har ansvaret for å gjennomføre brannvesenets oppgaver etter brannvernlovgivningen. Brannsjefen skal legge til rette for at de lovbestemte arbeidsoppgavene, jf. brann- og eksplosjonsvernlovens §11, planlegges og utføres på en tilfredsstillende måte. Brannsjefens ansvar og plikter i forbindelse med forebyggende oppgaver fremgår av brann- og eksplosjonsvernloven. Brannsjefen har rett til å uttale seg i brann faglige spørsmål, uttalelsen skal følge saken til besluttende organ.

5.2 Dimensjonering

Samarbeidstiltaket inneholder følgende stillingshjemler:

- 100 % daglig leder (*brannsjef*)
- 100 % avdelingsleder forebyggende (*varabrannsjef*)
- 100 % avdelingsleder beredskap
- 100 % forebyggende personell (*branningeniør*)
- 500 % forebyggende personell (*feiersvenn*)

Samarbeidskommunene gis mulighet for overdragelse av lokal beredskapsstyrke inn i brannverntiltaket, stillinger følger krav gitt i dimensjoneringsforskriften. Styret behandler innmelding og utmelding av lokal beredskapsstyrke i samarbeidskommunene.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2002-06-26-729>

5.3 Brannsjefens stedfortreder

Brannsjefens stedfortreder har samme myndighet som brannsjefen og skal til enhver tid kunne løse de arbeidsoppgavene som ligger til brannsjefen.

5.4 Alarmering/radiosamband

Samarbeidskommunene skal ha utstyr for formidling av alarmmeldinger fra nødalarmeringssentral og direkte til innsatspersonellet. Videre ha inngått avtale om varslings av brann og ulykker ifra en nødalarmeringssentral.

5.5 Forebyggende brannvern

Arbeidsoppgavene i forbindelse med forebyggende brannvern inngår i forebyggende avdeling i brannverntiltaket. Denne avdeling vil stå ansvarlig for planlegging, gjennomføring og evaluering av brannforebyggende arbeidsoppgaver i den enkelte samarbeidskommune. Forebyggende avdeling skal utføre brannteknisk saksbehandling for brannsjefen etter brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

5.5.1 Arbeidsplan

Hvert kalenderår skal daglig leder (*brannsjef*), sammen med avdelingene, utarbeide nødvendige planer for aktivitet innenfor lovpålagte arbeidsoppgaver jfr.§11. Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver.

5.5.2 Tilsyn av særskilte brannobjekt

Forebyggende avdeling i brannsamrådet skal utføre tilsyn for den enkelte kommune i henhold til brann- og eksplosjonsvernlovens §13.

5.5.3 Informasjonsvirksomhet

Informasjonsplikten ihht. Brannvernloven §11 og forskrift om brannforebygging ivaretas av brannverntiltaket.

5.5.4 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg

Brannverntiltaket skal utføre de arbeidsoppgaver som den enkelte samarbeidskommune er pliktet til gjennom forskrift om brannforebygging. Tjenesten skal utføres i henhold til de faglige normer og standarder som til enhver tid er gjeldende. Feiertjenesten ligger under forebyggende avdeling og rapporterer til avdelingsleder forebyggende.

5.6 Beredskap

Denne avdelingen vil stå ansvarlig for planlegging, gjennomføring og evaluering av beredskapsrelaterte oppgaver for den enkelte samarbeidskommune. Beredskapsavdelingen skal utføre brann og redningsoppgaver for brannsjefen etter Brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter. Avdelingsleder beredskap rapporterer til daglig leder (*brannsjef*) i brannverntiltaket.

5.6.1 Øvelse/opplæring av beredskapen

Beredskapsavdelingen er ansvarlig for øvelser og opplæring som ivaretar den enkelte samarbeidskommunes interesser. Øvelser og opplæring utarbeides i samarbeid med den ansvarlige for beredskapen i den enkelte samarbeidskommune.

5.6.2 Kvalitetsstyring/ avvik

Det skal kvartalsvis avholdes møter mellom avdelingsleder beredskap og kommunaldirektøren på brannområdet i den enkelte samarbeidskommune. Møte skal behandle tema som, Økonomi, Forbedringspotensialer, Ansvar, Avvik. Daglig leder er ansvarlig for innkalling og referat.

5.7 Felles innkjøpsordninger

Gjennom denne avtalen vil brannvernssamarbeidet følge felles rammeavtaler for innkjøp og gjeldende regelverk for investeringer som skal ivareta den enkelte samarbeidskommunes interesser.

6.0 Fordeling av kostnader

Kostnader etter denne avtalen fordeles ihht. regnskap og fordelingsnøkkel

40 % av totalkostnaden fordeles fast mellom samarbeidskommunene.

60 % fordeles etter innbyggertall i den enkelte samarbeidskommune pr. 01.07 hvert år.

6.1 Lokal beredskapsstyrke

Kostnader etter denne avtalen betales 100 % av kostnaden for den enkelte

samarbeidskommune pr. 31.12 hvert år. Det vises videre til punkt 5.2 i avtalen.

6.2 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg

Kostnader etter denne avtalen fordeles etter antall røykløp pr. 01.07 hvert år.

Feiertjenesten fordeles etter selvkostprinsippet. Kommunene krever inn gebyr sammen med andre kommunale gebyr. Brannverntiltaket administrerer grunnlaget for fakturering til den enkelte samarbeidskommune.

6.3 Samarbeidskommunen

Samarbeidskommunene forplikter seg til å stå for kostnader knyttet til godkjent kontorlokale med tilfredsstillende infrastruktur, kontormøbler. Videre forpliktes tilgang til kommunens garderober, verksted og vaskemuligheter. Samarbeidskommunene forplikter seg til å stå for kostnader knyttet til investeringer. Samarbeidstiltaket legger forslag til investeringer fram for Kommunedirektøren i vertskommunen og videre til styret.

7 Evaluering

Det skal årlig avholdes evalueringsmøte for eventuelt å forbedre avtalen.

Daglig leder (*brannsjef*) samordner evalueringen. Evalueringen legges inn som en del av årsmeldingen.

8. Oppsigelse

Oppsigelse er minimum 12 måneder. Uttreden skjer pr. 01.01. Oppsigelse av avtalen vedtas av kommunestyret.

9. Ikrafttreden

Avtalen gjelder fra 01.01.20 og er vedtatt i:

Kommunestyre, Lyngen	sak 0000/19 – 00.12.19
Kommunestyre, Kåfjord	sak 0000/19 – 00.12.19
Kommunestyre, Skjervøy	sak 0000/19 – 00.12.19
Kommunestyre, Nordreisa	sak 0000/19 – 00.12.19
Kommunestyre, Kvænangen	sak 0000/19 – 00.12.19
Kommunestyre, Loppa	sak 0333/19 – 17.10.19

10. Signatur

Lyngen kommune, den

Kommunedirektøren

Kåfjord kommune, den

Kommunedirektøren

Skjervøy kommune, den

Kommunedirektøren

Nordreisa kommune, den

Kommunedirektøren

Kvænangen kommune, den

Kommunedirektøren

Loppa kommune, den

Kommunedirektøren

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
65/19	Kommunestyret	11.12.2019

Møteplan for 2020

Henvisning til lovverk:

Rådmannens innstilling

Kommunestyret vedtar følgende møteplan:

Utvalg	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni
Kommunestyre			17.		12.	9.
Formannskap	14.	18.		21.	19.	25. (tors.)
Barnas- /ungd. kommunestyre		12. (u) 26. (b)				
Kontrollutvalg			11.		13.	
AMU		5.			13.	

Utvalg	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
Kommunestyre				13.		15.
Formannskap			3. (tors.) 22.		3.	1.23.
Barnas- /ungd. kommunestyre						
Kontrollutvalg			17.			4.
AMU			23.			9.

Saksopplysninger

Forslag til møteplan har disse forutsetningene: det skal tas hensyn til Fylkestingets møteplan og møtene skal legges til tirsdager. Da også Nord-Troms Regionråd har møter på tirsdager, har det

vist seg vanskeligere å få kabalen til å gå opp. Derfor er to av formannskapsmøtene lagt til torsdager. Det foreslås at både formannskap og kommunestyre starter kl 0915, dette for å redusere antallet permisjonssøknader underveis i møter, fordi det drøyer så langt ut på ettermiddagene.

Det legges opp til likt antall kommunestyre som tidligere, men ett formannskap mer – og da til januar. Behovet for et møte så tidlig på året skyldes høringsfrister for sentrums- og samfunnsplan. For å unngå at planene blir liggende på vent til mai-møtet, kan formannskapet vedta høringsdokumenter som skal ligge minst 6 uker ute. De kan da være klar for endelig vedtak i mars.

Barnas- og ungdommenes kommunestyre har tidligere år vært gjennomført i april-juni. Dette er så sent at de som gjør vedtakene, ofte ikke har mulighet for å følge dem opp, for det velges nye representanter for påfølgende skoleår. Ved å gjennomføre møtene i februar, kan elevene oppleve at egne vedtak realiseres, noe som er en motivasjonsfaktor i seg selv.

Det er kontrollutvalget som vedtar egen møteplan, men av praktiske grunner er de lagt inn i samme møteplan som for kommunestyre og formannskap.

Vurdering

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
66/19	Kommunestyret	11.12.2019

Valg av diverse utvalg

Henvising til lovverk:

Rådmannens innstilling

Kommunestyret tar stilling til valgnemndas innstilling

Saksopplysninger

Det ble i det konstituerende kommunestyremøtet den 16. oktober nedsatt ei valgnemnd som skulle utarbeide forslag til sammensetning av diverse utvalg i Skjervøy kommune.

Vurdering

Kommunestyret tar stilling til valgnemndas innstilling

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
67/19	Kommunestyret	11.12.2019

Kommunalt tilskudd ved kjøp av førstegangsbolig

Henvising til lovverk:

Rådmannens innstilling

Skjervøy kommune oppretter ikke en ordning for kommunalt tilskudd ved kjøp av førstegangsbolig, da det pr. i dag ikke finnes faktagrunnlag som understøtter behovet. Det er ikke satt av midler i økonomiplanen til et slikt tiltak.

Saksopplysninger

Rådmannen ble i budsjettbehandlingen for budsjett og økonomiplan 2019-2022 bedt om å legge frem en sak om kommunalt tilskudd ved kjøp eller bygging av førstegangsbolig. Påstanden var at mange unge i dag sliter med å komme inn på boligmarkedet og rådmannen skulle da vurdere en ordning med retningslinjer for å kunne gi tilskudd.

Rekordmange eier i dag egen bolig i Norge, og nordmenn er svært opptatt av å kjøpe egen bolig. Dette har ført til en voldsom etterspørsel, som igjen har ført til ekstreme prisoppganger på boliger de siste 20 årene. For å stagnere veksten har det fra politisk hold blitt innført strengere regler, og man har gjort mye for å få skrudd opp renta.

Dette har igjen gjort at det de siste årene har blitt vanskeligere å få lån til kjøp av bolig i private banker. Reglene omkring egenkapital er skjerpet mye inn og bankene krever gjerne både 15 og 20 prosent egenkapital ved kjøp av bolig. Da både prisene har økt og egenkapitalkravet blitt større, er det verre for nyetablerere å komme seg inn på boligmarkedet. Ofte er det kravet om egenkapital som stanser boligdrømmen. Mange har foreldre eller andre med stabil økonomi som gjerne stiller kausjon, men det gjelder langt fra alle.

Husbanken har i dag en tilskuddsordning til kjøp av ny eller brukt bolig. Denne ordningen administreres av kommunen og er behovsprøvd. Det gis bare tilskudd til

enkelpersoner/husstander med varig lav inntekt og som ikke er i stand til å betjene fullt lån til egen bolig. Bare de aller mest vanskeligstilte kan regne med å få tilskudd.

Husbanken yter også startlån til kommunen. Disse midlene lånes ut etter søknad til kommunen, men det finnes strenge retningslinjer for å få startlån også. Alle som søker på startlån må først ha søkt i minst en privat bank og forutsetningen for å få startlån er at du har tilstrekkelig inntekt til å betjene lånet. Dette saksbehandles nøye og man innhenter mange opplysninger før lån eventuelt innvilges.

De siste tre årene er det behandlet 19 søknader om startlån, der 5 har fått avslag. De fleste sakene som har fått avslag er saker der det søkes om fullfinansiering eller der det er stor refinansiering som ligger til grunn for søknaden.

Vurdering

Kommunalt tilskudd ved kjøp av førstegangsbolig kan være et godt virkemiddel for å få flere raskere inn på boligmarkedet, men rådmannen kan ikke se at det foreligger et særskilt behov for et slikt tiltak. Folketallet er ikke stigende, men sett i forhold til den generelle utviklinga i nord, har Skjervøy et stabilt folketall.

Da de mest vanskeligstilte og mange barnefamilier med lav inntekt kommer inn under allerede etablerte tilskudds- og/eller startlånsordninger, anser ikke rådmannen ordningen med ekstra tilskudd som nødvendig.

Skulle man gått inn på en slik ordning måtte den i tillegg vært finansiert med kommunale midler, og med tanke på de utfordringer som er varslet i forbindelse med økonomirapporteringer og budsjettarbeid er kanskje ikke et slikt tiltak det som bør prioriteres.

Det finnes i tillegg gode spareordninger ment for nettopp sparing til bolig, med både gode rentebetingelser og skattefradrag som virkemidler. Dersom man ikke har muligheten til å spare opp nødvendig egenkapital er det allerede i dag mulig å søke startlån og/eller tilskudd hos kommunen.

Leie til eie for vanskeligstilte kan være et bedre alternativ enn nettopp tilskudd til kjøp. Dette krever en del mer fra kommunens side, både ved kjøp/bygging av bolig(er) og administrering av dette, men dersom man gjør et godt forarbeid kan det fungere. Det viktigste er kartlegging, og her vil det være behovet, antall i målgruppa og strukturen på boligmassen som er avgjørende.

Skulle man derimot ha opprettet et tilskudd til kjøp av førstegangsbolig måtte dette først ha vært kartlagt på en skikkelig måte. Man måtte ha definert ei målgruppe og hatt klare retningslinjer for utdeling av tilskuddet. I tillegg måtte man kanskje ha vurdert å ha en type boplikt ved innvilgelse av tilskudd. Dette har de i andre kommuner som har slike tilskudd til kjøp av førstegangsbolig. Tilskuddene varierer fra 50.000 til 100.000 og boplikten er gjerne 5 år.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
68/19	Kommunestyret	11.12.2019

Sør-Rekvika 43: Søknad om konsesjon på erverv av fast eiendom - gnr 62 bnr 3

Henvising til lovverk:

Konsesjonslovens §§ 1, 2 og 9

Rådmannens innstilling

Skjervøy kommunestyre gjør følgende vedtak:

Skjervøy kommune viser til konsesjonsloven §§ 1, 2 og 9 og innvilger konsesjon til Anstein Næverdøl, for erverv av eiendommen gnr. 62 bnr. 3 i Skjervøy kommune som omsøkt.

Kjøpesummen aksepteres.

Saksopplysninger/Vurderinger:

Det er gjort avtale om å kjøpe hele eiendommen gnr. 62 bnr. 3. Eiendommen er konsesjonspliktig. Kjøpesummen er oppgitt til kr. 500.000,-.

Søker: Anstein Næverdøl, Kjerreveien 23, 1676 Kråkerøy.

Selger: Richard Kristiansen, Nedre Ringvei 13, 9180 Skjervøy.

I flg. gårdskart (<http://gardskart.skogoglandskap.no/>) har eiendommen et totalareal på 578,2 daa. Av dette er 5,7 daa klassifisert som overflatedyrka areal, 571,7 daa som annet markslag og 0,8 daa som bebyggt areal.

Bebyggelse på eiendommen består av en hytte på 45 m², en hytte på 30 m² og et uthus på 12 m². Alle bygninger klassifiseres til å være i dårlig stand.

Det har sannsynligvis ikke vært landbruksmessig drift på eiendommen siden begynnelsen av 60-tallet.

Vurdering etter konsesjonsloven:

Lovens formål, jf. konsesjonslovens § 1, har til formål å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlig for samfunnet, bl.a. for å tilgodese:

1. framtidige generasjoners behov
2. landbruksnæringen
3. behovet for utbyggingsgrunn
4. hensynet til miljøet, allmenne naturverninteresser og friluftinteresser
5. hensynet til bosettingen

Konsesjonslovens § 9, som omhandler særlige forhold for landbrukseiendommer, sies følgende:

Ved avgjørelser av søknad om konsesjon for erverv av eiendom som skal nyttes til landbruksformål skal det til fordel legges særlig vekt på:

1. om den avtalte prisen tilgodeser en samfunnsmessig forsvarlig pris i området
2. Om erververs formål vil ivareta hensynet til bosettingen i området
3. Om ervervet innebærer en driftsmessig god løsning
4. om erververen anses skikket til å drive eiendommen.

En har ikke spesielle merknader til kjøpesummen

Kjøpesummen aksepteres.

PS 70/19 Referatsaker /

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
14/19	Kommunestyret	11.12.2019

Orientering om Deltakelse i inkluderende barnehage- og skolemiljø

Henvi sning til lovverk:

Barnehageloven med forskrifter (2019)

Rammeplan for barnehager

Barnekonvensjonen (FNs konvensjon om barns rettigheter.)

Grunddokument for arbeidet med barnehage-, skolemiljø, mobbing og andre krenkelser.

Saksopplysninger

De kommunale barnehagene skal i perioden vår 2020- til 2021 delta på et samlingsbasert tilbud gjennom utdanningsdirektoratet- Inkluderende barnehage -og skolemiljø. Deltakerne skal jobbe med trygge og gode barnehager- og skolemiljø, regelverk, organisasjon og ledelse og lære mer om forebygging, avdekking og håndtering av mobbing. Barnehagene i Skjervøy kommune deltar i pulje 4, sammen med Kvænangen og Nordreisa kommune. Nordreisa kommune har også en skole med i prosjektet.

Alle barn og elever skal ha trygge, og gode barnehage- og skolemiljøer uten mobbing og andre krenkelser. Dette er både et mål i seg selv og er viktig for barns lek, utvikling, læring og sosiale tilhørighet. Barnehageloven og rammeplan for barnehager tydeliggjør ansvaret. Barns livsmestring står sentralt. Gjennom barnekonvensjonen legges det vekt på at det arbeidet som skal utføres for barn, skal ha et barnesentrert perspektiv.

Forskningstall viser at mellom 10-12% av barnehagebarn opplever mobbing i barnehagen. Mobbing som starter i barnehagen, kan ha store og langvarige konsekvenser for et menneske. Forskningstall viser at det kan ha sammenheng mellom mobbing i barnehage og frafall fra videregående skole. Å oppleve mobbing eller andre krenkelser svekker barns livskvalitet, helse, trivsel og læring. Mobbing rammer også foreldre og søsken som opplever det sårt, skamfullt og vanskelig.

I høringsnotat fra kunnskapsdepartementet 12 august 2019, foreslår de en endring i lovbestemmelsen om at barnehagen skal arbeide systematisk for et trygt og godt barnehagemiljø

som fremmer helse, trivsel og læring hos alle barn, og for å forebygge tilfeller hvor barn ikke opplever å ha et trygt og godt barnehagemiljø. I lov bestemmelsen ligger det en tydelig plikt hos barnehageansatte til å gripe inn ved krenkelser som mobbing, trakassering, diskriminering og vold. «**Barndommen har vi med oss hele livet.**»

Forankringsarbeid:

Styrene har vært på ei felles nasjonal oppstarts samling, sammen med barnehage konsulent som representere eier i dette prosjektet.

De kommunale barnehagene har tilegnet seg kunnskap gjennom å lese felles litteratur, de har gjennomført ståstedsanalysen og ut fra denne vurdert hvilke områder som skal vektlegges i arbeidet. De har gjennomført foreldreundersøkelsen. I nettverket har vi jobbet med kommuneplan, organisering av prosjektgjennomføringen, og ansettelse av ressursperson til IBS stillingen.

Organisering av IBS-arbeid.

- Forankringsarbeid mars 2019-desember 2019
- Etablering av nettverk-jobbe i eksisterende nettverk
- Kommunen skal utarbeide en plan-ferdigstilles i desember og sendes inn for godkjenning til fylkesmannen.
- Ansette er ressursperson.
- Avklare samarbeid lokalt og på fylkesnivå, dialogmøter med fylkesmannen, representant fra kommunenivået og ressurspersonene
- Sentrale samlinger oppstart vår 2020
- Regionale samlinger
- Nettverksarbeid
- Barnehage- og skolebasert kompetanseutvikling.

Samarbeid og involvering:

- Samarbeid med PP-tjenesten
- Samarbeid med barneskolen
- Foreldregruppa

Samarbeidspartnere inviteres med på lokale samlinger/temakvelder og får kjennskap til kommuneplanen. Foreldrene deltar også på foreldreundersøkelsen.

Involvering av barna:

Observasjoner og samtaler med barna.

Trivselssamtaler 2.ganger per år

Temasamlinger i barnegruppa

Foreldre- barnesamtaler.

Gjennomføring av kompetanseutviklingen:

- Nettverksmøter
- Deltakelse på samlinger med utdanningsdirektoratet/fylkesmannen
- Lokal oppstarts samling
- Lærende nettverk- utviklingsgrupper.

Kommunevis:

- Kollegiemøter
- Temamøter, felles personalmøter
- Utviklingsgrupper i den enkelte barnehage

- Arbeid i lærende nettverk.

Kostnader:

- Midler fra utdanningsdirektoratet/FM: Dekker deler av ei interkommunalstilling i perioden 2020-2021.
- Reisetilskudd for deltakelse på nasjonale samlinger.
- Hver kommune går inn med lønnsmidler til res.person.
- Egenandel: Vikarer, møtevirksomhet, nettverkssamlinger, reiseutgifter

Referat møte i Helsecenterkomiteen 21.10.19 kl.11.00 i kommunestyresalen

Tilstede: Ingrid Lønhaug, Leder (SV)
Reidar Mæland, (H)
Trygve Paulsen, (KRF)
Vidar Langeland, (FRP)
Sissel Torbergsen, (AP) Vara

Meldt avbud: Øystein Skallebø (AP)
Ikke møtt: Stein Anton Pedersen, (SP)

1. Evaluering av helsekomiteens betydning gjennom perioden

Det har til tider vært vanskelig å få folk til å møte. Alle trekker frem at det har vært positivt med den informasjonen en har fått fra helse. I tillegg har det vært positivt med drøftingene partiene mellom.

Flere trekker frem ønsket om hovedutvalg og at dette hadde vært en fin læringsarena for nye politikere.

Nyttig med besøk og informasjon fra andre innenfor helsevesenet og besøk av for eks. DMS i Nordreisa.

2. Hvordan jobbe med helsesaker videre (utenom formannskap og kommunestyre)?

Trekkes frem at om en ikke har eller får hovedutvalg hadde det vært en ide med ad hoc utvalg som kunne møtes når det var spesielle saker.

Uten helsekomiteen vil det være vanskelig å jobbe med helsesaker utenom de faste oppsatte møtene.

3. Uttalelse i forhold til budsjett og økonomiplan

Leder av helsekomiteen sier at hun har sett at det er mange utfordringer innenfor helse. I tillegg trekkes det frem at helseadministrasjonen er bare 130%.

Leder av helsekomiteen ønsker å lage en uttalelse til budsjettet i forhold til viktigheten av å få en PLO – leder gjennom budsjettet.

Helsekomiteen mener at de skal være forsiktige med å si hvilke stillinger som skal komme, men at de kan være med på en uttalelse som sier at; det kan synes som om det er behov for styrking av helseadministrasjonen.

4. Eventuelt

Helse- og omsorgssjefen informerte om mulighetene for utbygging av helsesenteret og kjøkken.

For helsekomiteen

Ingrid Lønhaug

Leder

Tommy Hansen

Helse- og omsorgssjef / sekr

Statens vegvesen

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Skjervøy kommune, Troms Fylkeskommune,
Troms Politidistrikt

Behandlende enhet:	Saksbehandler/L_telefon:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
	Kurt Magne Stormo / 77617266	19/339234-5		27.11.2019

Nye fartsgrensekriterier – revisjon av fartsgrensen i Skjervøy kommune gjeldende FV866 – Skjervøy sentrum. Foreliggende skiltplan med fartsgrensesone 30 km/t.

Vegdirektoratet har i NA-rundskriv 2018/6 fastsatt nye fartsgrensekriterier. Nullvisjonen er her pekt på som et bærende prinsipp for trafikksikkerhetsarbeidet i Norge og legges til grunn for fastsettelsen av fartsgrenser. Vegvesenets fartsgrensesystem er derfor basert på fire grunnpillarer: Menneskets tåleevne, vegens geometri, trafikantenes forståelse og miljø.

På veger og gater med både lokal- og gjennomgangstrafikk skal trafikksikkerhet og framkommelighet for myke trafikanter prioriteres.

Statens vegvesen foreslår på den bakgrunn følgende reduksjon av fartsgrensen i Skjervøy sentrum i henhold til vedlagte skiltplan av 20.11.2019:

Fra 50 km/t til 30 km/t over en strekning på 920 meter langs FV866 – Skjervøy sentrum.

Særskilt fartsgrense (eksempelvis 30 km/t og 40km/t) skal i henhold til vegvesenets retningslinjer gjentas etter hvert vegkryss mellom offentlige veger. For å unngå disse gjentakelsene foreslås det bruk av fartsgrensesoneskilt 366/368. Denne løsningen virker gjennomførbar da Skjervøy kommune har etablert 30 km/t-fartsgrensesoner på tilstøtende kommunale veger innenfor den nye foreslåtte 30-sonen.

Postadresse
Statens vegvesen
506M300005M300011M300281M300283Mfirmapost@vegvesen.no
Postadresse
Postnummer

Telefon: 02030

Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Stakkevollvegen 35-37
9010 TROMSØ

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap

9815 Vadsø
Telefon: 78 94 15 50

Vegvesenets Håndbok N300 «Trafikkskilt» setter imidlertid begrensninger på utstrekningen av slike fartsgrensesoner da det heter at: «Sonen må ha en rimelig størrelse og avgrenses slik at lange kjørestrekninger innenfor sonen unngås. Ingen bolig eller virksomhet i sonen bør ha lengre kjøreavstand enn 800 m langs den mest hensiktsmessige veg ut av sonen».

Ut fra overstående begrenses foreslåtte fartsgrensesone 30 km/t til sentrumsområdet av Skjervøy mens det øvrige Skjervøy beholder generell fartsgrense 50 km/t for byer og tettsteder. Fartsgrenseskiltet 362.50 – 50 km/t trenger som kjent ingen gjentakelser.

I henhold til Skiltforskriftens paragraf 26 ønsker Statens vegvesen en uttalelse fra Politiet, Troms fylkeskommune og Skjervøy kommune. Det gis en høringsfrist på 4 uker.

Statens vegvesen Troms vegavdeling

Med hilsen

Kurt Magne Stormo
Senioringeniør

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Tekst for godkjenning settes inn ved ekspedering.

Vedlegg:

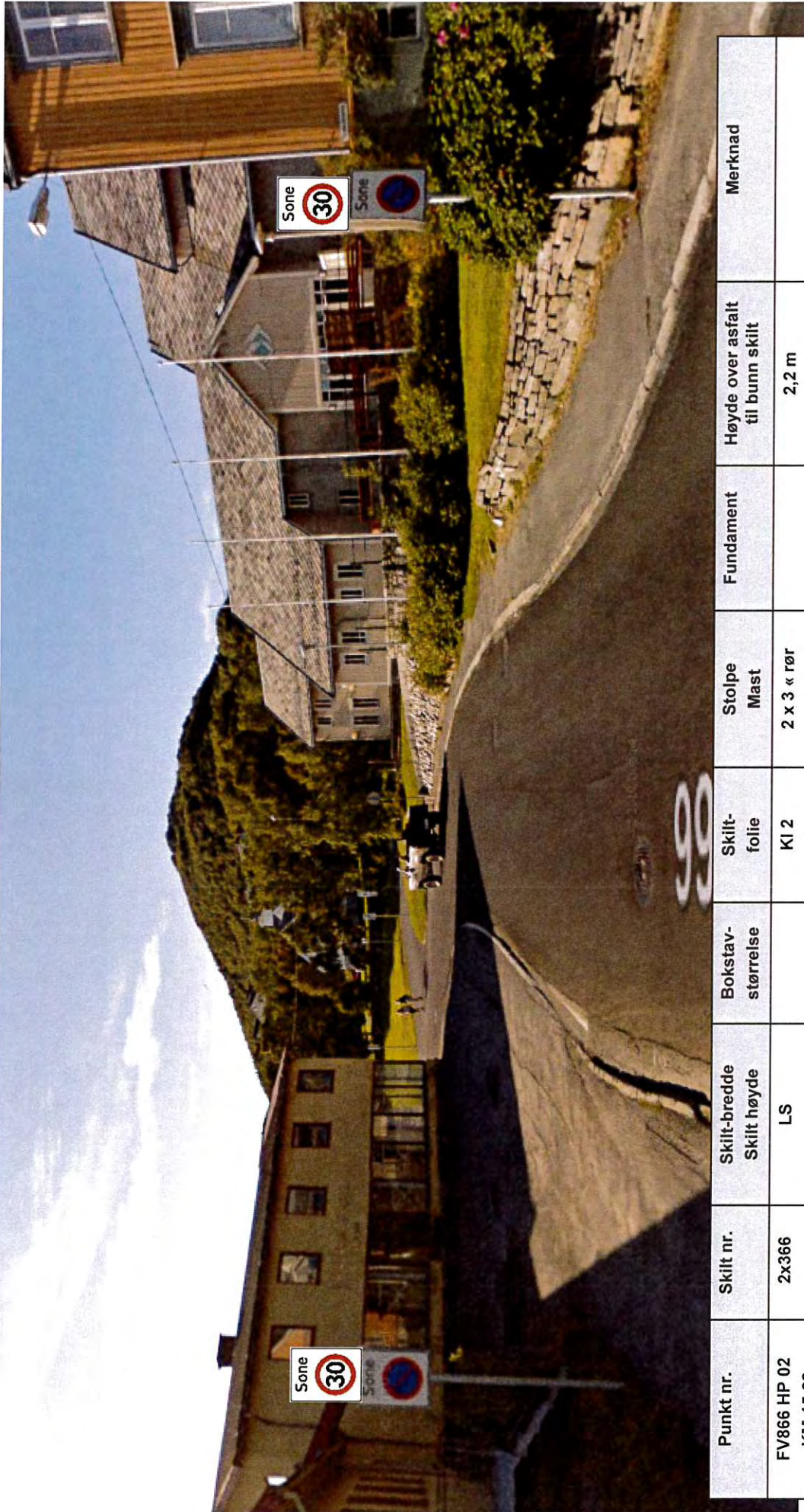
Stuss:

Tromsø, 20.11.2019

Kurt Magne Stormo
 Kurt Magne Stormo

Punkt nr.	Skilt nr.	Skilt-bredde Skilt høyde	Bokstav- størrelse	Skilt- folie	Stolpe Mast	Fundament	Høyde over asfalt til bunn skilt	Merknad
FV866 HP 01 KM 14,32	2x366 2x368	LS LS		KI 2 KI 2	2 x 3 « rør	2 x betong	2,2 m	

Punkt nr.	Skilt nr.	Skilt-bredde Skilt høyde	Bokstav- størrelse	Skilt- folie	Stolpe Mast	Fundament	Høyde over asfalt til bunn skilt	Merknad
FV866 HP 02 KM 15,28	2x366	LS		KI 2	2 x 3 « rør		2,2 m	

Punkt nr.	Skilt nr.	Skilt-bredde Skilt høyde	Bokstav- størrelse	Skilt- folie	Stolpe Mast	Fundament	Høyde over asfalt til bunn skilt	Merknad
FV866 HP 02 KM 15,28	2x368	LS		KI 2			2,2 m	

Statens vegvesen

SKJERVØY KOMMUNE

Postboks 145

91 89 SKJERVØY

Skjervøy kommune, Troms Fylkeskommune,

Troms Politidistrikt

Behandlende enhet:

Saksbehandler/L_telefon:

Vår referanse:

Deres referanse:

Vår dato:

Kurt Magne Stormo / 77617266

19/339234-5

27.11.2019

Nye fartsgrensekriterier – revisjon av fartsgrensen i Skjervøy kommune gjeldende FV866 – Skjervøy sentrum. Foreliggende skiltplan med fartsgrensesone 30 km/t.

Vegdirektoratet har i NA-rundskriv 2018/6 fastsatt nye fartsgrensekriterier. Nullvisjonen er her pekt på som et bærende prinsipp for trafikksikkerhetsarbeidet i Norge og legges til grunn for fastsettelsen av fartsgrenser. Vegvesenets fartsgrensesystem er derfor basert på fire grunnpilarer: Menneskets tåleevne, vegens geometri, trafikantenes forståelse og miljø.

På veger og gater med både lokal- og gjennomgangstrafikk skal trafikksikkerhet og framkommelighet for myke trafikanter prioriteres.

Statens vegvesen foreslår på den bakgrunn følgende reduksjon av fartsgrensen i Skjervøy sentrum i henhold til vedlagte skiltplan av 20.11.2019:

Fra 50 km/t til 30 km/t over en strekning på 920 meter langs FV866 – Skjervøy sentrum.

Særskilt fartsgrense (eksempelvis 30 km/t og 40km/t) skal i henhold til vegvesenets retningslinjer gjentas etter hvert vegkryss mellom offentlige veger. For å unngå disse gjentakelsene foreslås det bruk av fartsgrensesoneskilt 366/368. Denne løsningen virker gjennomførbar da Skjervøy kommune har etablert 30 km/t-fartsgrensesoner på tilstøtende kommunale veger innenfor den nye foreslåtte 30-sonen.

Postadresse

Statens vegvesen

506M300005M300011M300281M300283Mfirmapost@vegvesen.no

Postadresse

Postnummer

Telefon: 02030

Org.nr: 971032081

Kontoradresse

Stakkevollvegen 35-37

9010 TROMSØ

Fakturaadresse

Statens vegvesen

Landsdekkende regnskap

9815 Vadsø

Telefon: 78 94 15 50

Vegvesenets Håndbok N300 «Trafikkskilt» setter imidlertid begrensninger på utstrekningen av slike fartsgrensesoner da det heter at: «Sonen må ha en rimelig størrelse og avgrenses slik at lange kjørestrekninger innenfor sonen unngås. Ingen bolig eller virksomhet i sonen bør ha lengre kjøreavstand enn 800 m langs den mest hensiktsmessige veg ut av sonen».

Ut fra overstående begrenses foreslåtte fartsgrensesone 30 km/t til sentrumsområdet av Skjervøy mens det øvrige Skjervøy beholder generell fartsgrense 50 km/t for byer og tettsteder. Fartsgrenseskiltet 362.50 – 50 km/t trenger som kjent ingen gjentakelser.

I henhold til Skiltforskriftens paragraf 26 ønsker Statens vegvesen en uttalelse fra Politiet, Troms fylkeskommune og Skjervøy kommune. Det gis en høringsfrist på 4 uker.

Statens vegvesen Troms vegavdeling
Med hilsen

Kurt Magne Stormo
Senioringeniør

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Tekst for godkjenning settes inn ved ekspedering.

Skjervøy kommune

Skjervøy Eldreråd

Oppsummering og erfaringer fra markering av FN's internasjonale eldredag

Skjervøy Eldreråd har de siste tre årene markert den internasjonale eldredagen i oktober.

Eldrerådet har invitert alle over 65 år til et arrangement med servering av middag, kaffe og kaker, presentasjon av aktuelt tema samt underholdning.

Invitasjon er sendt ut ca en måned i forveien i form av plakater, bruk av kommunens hjemmeside i tillegg til direkte informasjon til hjemmetjenesten og sykehjemmet.

Påmelding har vært bindende. Eldrerådet har selv sørget for dette.

Det har vært et svært populært tiltak som vi mener bør fortsette.

Noen erfaringer å ta med videre for kommende Eldreråd :

- Det har for hvert år vært flere og flere påmeldte. I år måtte flere (blant annet 7 fra Arnøya)avvises på grunn av plassmangel. Vi fylte opp plassene etter hvert som påmeldingene kom. Ingen prioriteringer i utgangspunktet. Vi hadde plass til 64 personer + 4 musikere.
- Vi har brukt hotellet - Bøteriet som har stått for varmrett + to kaker. I tillegg har vi kjøpt inn 4 kaker privat. Medlemmer i Eldrerådet har hjulpet til med serveringen.
- Hotellet har sagt ja til å eventuelt bruke restauranten senere år for å kunne ha plass til flere.
- Vi har leid inn musikere (Paul Solvang, Ole Bithammer, Eirik Hasselberg, Håvard organist som har stått for underholdning og allsang. Meget vellykket! (og dette betalte vi bare kr. 1000 for)
- Vi har hvert år hatt et innslag/ lite foredrag som har berørt årets tema. I år hadde tidligere flyktningkonsulent Bente Haugsnes et innlegg om ulikheter i alderdommen, bærekraft, oppfordring til å bruke sin tid og sine ressurser.
- Tilbudet har vært gratis. I framtiden mener vi det må være greit å ha en egenandel på for eksempel 150-200 kr.

Hilsen fra

May Brit Klevstad (leder i Eldrerådet) og Eldbjørg Ringsby (medlem i Eldrerådet)

Postadresse:
Postboks 145
9189 SKJERVØY
E-post:

Besøksadresse:
Skoleveien 6

Internett:
www.skjervoy.kommune.no

Telefon: 7775575
Orgnr:

Bankkonto:
47400504578

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuožkan

Søknad om tilskudd – Program for folkehelsearbeid i kommunene i Troms 2019 - 2024

Søknadsfrist: 1.juni 2019

Søknaden med vedlegg sendes til: postmottak@tromsfylke.no

Merk: Søknad til program for folkehelsearbeid i kommunene

Kontaktperson: Kristina Forsberg prosjektleder 77 78 82 02 e-post: kristina.forsberg@tromsfylke.no

eller Vibeke Skinstad ass. fylkeskultursjef 77 78 82 07 e-post: vibeke.skinstad@tromsfylke.no

Formål:

Folkehelsearbeid og samfunnsutvikling til beste for barn og unge i Troms – psykisk helse, livskvalitet og rusforebyggende arbeid. Troms fylkeskommune har blitt godkjent som programfylke for folkehelsearbeid i kommunene 2019 – 2024. Tildeling for 2019 er 2 430 000 kr og forventet tildeling i 2020 er 4 mill. kr. (med forbehold om Stortingets bevilgning).

For mer informasjon om tilskuddsordningen se [Program for folkehelsearbeid i kommunene](#)

1. Om søknaden

Navn på tiltaket det søkes støtte til Forebygging og oppfølging av frafall i videregående skole	Hvor mange år søkes det støtte for 6
Samlet kostnad for prosjektet (alle år) 8 000 000	Søknadsbeløp 2019 750 000

2. Om søker

Søker (ev. pilotkommune) Lyngen kommune	Org.nr 840014932	
Samarbeidskommuner Balsfjord kommune, Kåfjord kommune, Skjervøy kommune og Storfjord kommune har behandlet deltagelse administrativt og/eller politisk og deltar i tiltaksutviklingen. I tillegg vil vi invitere inn andre kommuner i regionen som ønsker å delta		
Adresse (pilotkommune) Strandveien 24	Postnummer 9060	Poststed Lyngseidet

Kommunens e-post (<i>pilotkommune</i>) post@lyngen.kommune.no	Telefonnummer 77701000
Kontonummer (<i>pilotkommune</i>) 47850700059	Overføring tilskudd merkes Program for folkehelsearbeid

3. Kontaktpersoner for søknad

1.

For- og etternavn Anette Holst	Stilling Kommunalsjef oppvekst og kultur
Epostadresse Anette.holst@lyngen.kommune.no	Telefon / mobil dagtid 40028559

2.

For- og etternavn Thomas Wedege	Stilling Miljøarbeider
Epostadresse thomaswdg@hotmail.com	Telefon / mobil dagtid 90667084

4. Rammeverk for søknaden

Navn på tiltaket	Forebygging og oppfølging av frafall i videregående skole
Utfordringsbilde knyttet til barn og unges psykiske helse, livskvalitet og rusmiddelforebygging (bakgrunn for søknad)	Gjennom UngData undersøkelsen og i folkehelseprofilen til kommunene i Nord Troms avdekkes utfordringer knyttet til antallet elever som fullfører og består videregående skole i løpet av 5 år, samt utfordringer knyttet til framtidstro og motivasjon. Dette kommer i tillegg til forholdsvis høy egenrapportering fra ungdommen på psykiske plager. Innenfor dette området ønsker kommunene å drive tiltaksutvikling og evaluering, samt lage kompetanseklynger på tvers av kommunegrensene. Lyngen kommune vil ta en pilotkommunerolle og være pådriver for å etablere styringsgruppe, igangsette undersøkelser og evaluering samt tilrettelegge for kompetanseklynger/nettverk.
Mål for prosjektet	Forebygge utenforskap

<p>Hovedmål</p> <p>Delmål</p>	<p>Flere elever skal fullføre og bestå videregående opplæring.</p> <p>Rapportering på depressive symptomer og ensomhet i ungdomsbefolkninga skal synke</p> <p>Rapporteringen om framtidstro skal vise høyere andel ungdom som tror de vil få en utdanning og en jobb.</p>
<p>Beskrivelse av tiltaket</p>	<p>Tiltaksutvikling innenfor forebygging og oppfølging av ungdom i alderen 13-24 år.</p> <p>Miljøarbeid- veivisere</p> <p>Iverksetting av treffpunkter</p> <p>Involvering av kommunens tverrfaglige kompetanse.</p> <p>Nettverksgrupper/kompetansekynger innenfor ungdomsarbeid</p>
<p>Tidsplan for gjennomføring – milepæler</p>	<p>August 2019: Etablering av interkommunal styringsgruppe</p> <p>September 2019: Oppstart nettverk av ungdomsarbeidere i regionen</p> <p>September 2019: Oppstart tiltaksutprøving i Storfjord og Lyngen</p> <p>Juni 2020: 1. evaluering</p> <p>August 2020: oppstart tiltaksutprøving i ny kommune</p> <p>Juni 2021: 2. evaluering</p> <p>August 2021: oppstart tiltaksutprøving i ny kommune</p>
<p>Medvirkning og involvering av målgruppen</p>	<p>Informasjon og behandling i ungdomsrådene og i RUST høsten 2019.</p> <p>Hva tror ungdommen vil være gode tiltak i kommunene?</p> <p>Brukerundersøkelse juni 2020.</p> <p>Evaluering av tiltak i ungdomsråd/elevråd vår 2020</p>
<p>Samarbeid med andre (frivillig sektor?)</p>	<p>Utvikles etterhvert</p>
<p>Evaluerings- og samarbeid med FOU miljø /kompetansesenter</p>	<p>Invitere til samarbeid med KoRus.</p> <p>Gjennomføre Ungdata på mellomtrinnet i deltagende kommuner. Ønsker kvalitativ forskning av forskningsmiljø. Vertskommune vil høsten 2019 ta kontakt med UiT for å etablere samarbeid omkring kvalitativ forskning. Mulig samarbeid også med RKBU.</p>
<p>Overføringsverdi- Hva er nytt i arbeidet dere planlegger?</p>	<p>Tett kommunal oppfølging av ungdom helt fram til videregående er fullført eller andre valg foretatt.</p> <p>Egne miljøarbeidere som fungerer som kontaktpersoner og veivisere for ungdom.</p> <p>Lavterskel hjelp og støtte for ungdom uten henvisninger.</p>

5. Organisering og forankring

Intern forankring Administrativt og politisk	Hovedutvalg Rådmann
Forankring til planer og strategier	Kommuneplan
Tverrfaglig og tverrsektoriell involvering	Forankres i tverrfaglige grupper i kommunene
Vurdering av suksess- og risikofaktorer	Rekruttering av rett personell. Evne til relasjonsbygging og samarbeid med mange ulike instanser.

6. Budsjett og finansieringsplan

Sett inn hovedposter i tabellen under, og sett opp et fullstendig budsjett som vedlegg til søknaden. Beskriv og synliggjør kommunens egeninnsats i form av personalressurser og/eller egne tilskuddsmidler, eventuelt annen finansiering.

Finansiering	Beløp
Søkt tilskudd Troms fylkeskommune	Kr 750 000
Søkt tilskudd andre	Kr
Egeninnsats	Kr 100 000
	Kr
	Kr
Sum	Kr 850 000

Budsjett	Beløp
nettverkssamlinger	Kr 50 000
Treffpunkt- aktivitet for alle, måltider, tiltak	Kr 100 000
Miljøarbeid	Kr 400 000

Styringsgrupper	Kr 50 000
Kjøring/ tlf/leie lokaler	Kr 100 000
Administrative utgifter (arbeid, møter mm)	Kr 100 000
Kontakt med forskningsmiljø- evalueringsrapporter mm.	Kr 50 000
Sum	Kr 850 000

7. Eventuelle kommentarer:

Vedlagt er budsjett for årene 2019- 2024.
Vi tenker en gradvis utvikling av tiltaksutprøvinga til å omfavne flere og flere av Nord Troms kommunene.
Første år er det tatt høyde for Lyngen og Storfjord.
Fra 2021 involveres kommunene i Kåfjord, Skjervøy og Balsfjord.

Dato	Sted
-------------	-------------

Signatur

Rådmann pilotkommune	Prosjektansvarlig pilotkommune
-----------------------------	---------------------------------------

Rådmenn i samarbeidskommuner	Prosjektansvarlige i samarbeidskommuner
Balsfjord kommune: Rigmor Hamvik og Lillian Pedersen	Rigmor Hamvik
Skjervøy kommune: Cissel Samuelsen	Cissel Samuelsen
Kåfjord kommune: Trond Skotvold	Trond Skotvold
Storfjord kommune: May Tove Lilleng	May Tove Lilleng

8. Vedlegg

Protokoll fra fellesmøte Nord-Troms ungdomsråd og Nord-Troms regionråd

Sted	Skibotn helse og rehabilitering, Storfjord
Tid	25.11.2019 kl. 17.00-19.00

Tilstede	
Nord-Troms Ungdomsråd	Skjervøy: Siril Jørgensen Greta Reiersen Nordreisa: Ramona Soleng Thomassen Jon-Andreas Fyhn Storfjord: Marcus Solvoll Ådne Gamst-Eriksen Lyngen: Johannes Lundvoll Andreas Simonsen
Nord-Troms regionråd	Ørjan Albrigtsen, Skjervøy Geir Varvik, Storfjord Dan-Håvard Johnsen, Lyngen Bernt Lyngstad, Kåfjord Hilde Nyvoll, Nordreisa Hanne Wiesner, Kvæningen
Nord-Troms regionråd - adm.	Berit Fjellberg Lise Jakobsen
Forfall	
	Kåfjord: Mathias Nilsen Oliver Løvli Kvæningen: Lea Kaino-Hestnes Bjørn Kristian Henriksen

28/19 Presentasjon av RUST v/ leder og nestleder i Nord-Troms ungdomsråd

Vedlegg:

- PP-presentasjon

29/19 Oppfølging av Veileder for ungdomsråd i Nord-Troms

Vedlegg:

- Felles veileder for ungdomsråd i Nord-Troms

Referat:

Innledning v/leder i Nord-Troms ungdomsråd

- Bakgrunn
- Viktige punkt i veilederen
 - Barn og unges kommunestyre – intro og rekruttering til ungdomsråd
 - Representanter – ulik praksis på valg i kommunene. Lokal tilpassing viktig.
 - Sekretær – særlig viktig ressurs for ungdomsrådene
 - Politisk rådgiver. Nytt i Nord-troms i 2018. Svært bra og viktig for å involverer ungdomsrådene enda mere , potensiale for videreutvikling. Nye etter valget; Hilde Nyvoll, Nordreisa, Charlotte Christensen og Siri Rodahl Johansen, Lyngen, Tonje Nilsen, Storfjord. Kvænangen, Kåfjord og Skjervøy velger i desembermøtene.
 - Ung tag – logo som viser til ungdomsmedvirkning i saksbehandlingsprosess. Logo sendes til kommunene. Buttons med logo delt ut til alle ordførere – deles ut til kommunestyrerepr. i desembermøtene.

Verktøy for reell medvirkning – hvordan bruker vi denne i praksis? Innspill i møtet:

- Viktig med dialog og at det er en person som prioriterer ungdomsrådet, og at det er en som ungdommene også ønsker
- Positive erfaringer – får bedre innsikt og gode råd og mulighet til å gi innspill
- Ungdomsmedvirkning til et høyere nivå hvis ungdomsrådet selv kommer med saker
- Se på struktur for at ungdom kan løfte saker til kommunestyre
- Planprosesser med krav om medvirkning. Viktig å tilrettelegge for at ungdomsrådet får mulighet – at det tilrettelegges på en god og pedagogisk måte som ungdom forstår.
- Barn og unges representant i plansaker skal utnevnes
- Engasjement, bruke andre verktøy og plattformer til å hente innspill, nye arena

30/19 Aksjon ungdomsråd for Nord-Norgebanen

Vedlegg:

- Aksjon ungdomsråd for Nord-Norgebanen fra Lyngen ungdomsråd

Referat:

Innledning ved Lyngen ungdomsråd

- Lyngen ungdomsråd samler alle ungdomsråd i Troms og Finmark om en sak. Nord-Norgebanen har for tiden mye oppmerksomhet og vi ønsker å etablere et varig engasjement og en samlende sak for ungdomsråd.

Innspill i møtet:

- Gode argumenter og flott initiativ!
- Regionrådet setter pris på at ungdomsrådet fremmer saken
- Utfordring til ordførere – KVV, Nordnorgebanen. Hvordan bruke dette initiativet og ungdommenes engasjement i denne saken? Hvordan ta ungdom med?
- Utbygging av bane har betydning for frakt over hele verden
- Transport av sjømat viktig – mer enn behovet for frakt av folk
- Viktig at ungdomsrådene står sammen og setter fokus, løfter saken, setter framtid og klima på dagsorden.
- Få med enda flere ungdomsråd – hele den nye, store regionen.
- Storfjord ungdomsråd har støttet uttalelsen
- Nord-Troms ungdomsråd vil gjøre vedtak om å støtte aksjonen.
- Viktig å fokusere på at en ønsker bane i Nord-Norge uten å diskutere strekninger – støtte og trykk på saken med både ungdomsråd, politikere på kommunalt og fylkesnivå.
- Presse på til politikere fra Troms og Finnmark på Stortinget.

31/19 Politisk fravær

Siril Jørgensen fremmet sak om politiske fravær i skolen:

- Ungdomsmedvirkning som samfunnsfag – engasjerte ungdom som vil delta politisk blir "straffet" med fravær.
- Skjervøy ungdomsråd fremmet interpellasjon i eget kommunestyre. Positive tilbakemeldinger, men hvis det ikke var en del av læreplanen så er det ikke en del av pensum og dermed kan det ikke godkjennes som et oppfylt læringsmål. Tar saken videre i neste møte.
- Se på mulighet i lokale læreplaner når det gjelder elever i grunnskolen.

Innspill i møtet:

- Geir: Ungdomsråd er nå lovpålagt utvalg – altså politisk deltakelse på vegne av andre. De som er med i ungdomsråd har forpliktet seg til å representere,

byrden må fordeles og flere engasjeres. Det må være likhet i lovverket. Vil sjekke regelverk med Kent Gudmundsen.

- Berit: Innspill om å se på Fagfornyelsen – tverrfaglige tema. Lage et innspill fra RUST til “skolesamarbeidet” i Nord-Troms om å få dette inne i lokale læreplaner.
- Dan-Håvard: Paradokset er så stort at det vil tvinge seg fram en løsning.
- Ørjan: Skjervøy tar det som en sak i kommunestyret. Lærernes utfordring er å ha vurderingsgrunnlag. Viktig at ungdom fordeler oppgavene – men samtidig er engasjementet viktig – at det er ungdom som vil gjøre en forskjell. Regionrådet vil finne en løsning på dette.
- Bernt: Ønsker en sak til kommunestyret – RUST lager sak til kommunene i samarbeid med sekretær/koordinator. En felles sak som ungdommene bidrar inn med erfaring fra sin kommune, og samtidig øvelse i å løfte frem til sak til utvalg.
- Hanne: Engasjerte ungdommer skal ikke ha dobbelt arbeid, og må settes pris på. Deltar i å forme framtia si. Det kan ikke være slik at de skal få fravær.
- Ådne: Stor oppslutning i valg av ungdomsråd og RUST – mange vil være med, hele rådet ville være med i RUST. Ungdomsråd er lærerikt og meningsfylt.
- Johannes: Elevrådsarbeid skrives ikke som fravær fordi man da er tillitsvalgt. Dette bør gjelde ungdomsråd også.

Vedtak: Det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av Siril, Ramona, Andreas, Marcus, Jon-Andreas, Ådne og Lise som lager saksfremlegg. Lise innkaller til møte på Messenger.

32/17 Nord-Troms Pride

Dan Håvard Johansen fremmet sak om Nord-Troms pride som arrangeres i Nordreisa 6.juni 2019

- Samfunnsutviklinga i Nord-Norge – flere eldre og færre ungdommer. 10 % av verdens befolkning er ikke heterofile. Inkludering og mangfold, raushet, åpenhet og respekt. Viktig å støtte arrangementet for å forme framtia i regionen

Innspill i møtet:

- Må kommunestyrene godkjenne at kommunene skal henge opp Pride-flagg?
- Hvordan skal vi løfte denne saken? Debatten må opp i Nord-Troms!
- Viktig sak og markering av en inkluderende region – støttes av alle ordførere
- Sak til RUST – spille opp sak til Regionrådet. Nord-Troms ungdomsråd tar opp saken i eget møte.

Møtet slutt kl 18.50

Protokoll fra møte i Nord-Troms ungdomsråd

Sted	Skibotn helse og rehabilitering, Storfjord
Tid	26.11.2019 kl. 10.00-12.00

Tilstede	
Nord-Troms Ungdomsråd	Skjervøy: Siril Jørgensen Greta Reiersen Nordreisa: Ramona Thomassen Jon-Andreas Fyhn Storfjord: Marcus Solvoll Ådne Gamst-Eriksen Lyngen: Johannes Lundvoll Andreas Simonsen
Nord-Troms regionråd - adm.	Lise Jakobsen
Forfall	
	Kåfjord: Mathias Nilsen Oliver Løvli Kvænangen: Lea Kaino-Hestnes Bjørn Kristian Henriksen

33/19 Godkjenning av protokoll fra møte 17.september 2019

Vedlegg:

- Protokoll RUST 17. September 2019

Merknad: Skrivefeil i navn rettes opp

Vedtak: Protokoll godkjennes

34/19 Orienteringer og oppsummering av fellesmøtet med regionrådet

Kommunerunden:

NORDREISA:

- Har hatt møte og valgt Ramona til leder og Oda Fossvoll til nestleder
- BUK-møte, der leder i ungdomsrådet er ordfører og ordfører er rådmann. Få saker, men likevel lærerikt. Victoria holdt innlegg om sin vei fra ungdomsråd til kommunestyre.
- Samarbeidsmøte om entreprenørskap
- Landsbymøte der Ramona var med i sofasamtale – bolyst og blilyst

- Deltatt på kommunestyremøte
- Politiske rådgiver: ordfører Hilde Nyvoll

LYNGEN

- Valgt nytt råd
- Ikke valgt ny uavhengig repr.
- Vært i kommunestyremøte
- Politisk rådgiver: Charlotte Christensen , vara Siril Rodahl Johansen
- Ny ungdomskontakt
- Aktiv Lyngen – aktivitesdag 1.–6.klasse
- Aksjon Nord–Norgebanen
- Har tatt opp sak om klimabudsjett og miljøfyrtårn
- Mekkegarasjen – venter fortsatt på den
- Folkehelsemøte
- Fellestur til Tromsø – bowling og pizza

SKJERVØY

- Valgt nytt råd, men mangler fra vgs. – vanskelig å engasjere
- Ser på mulighet for å ha med noen fra andre kommuner som bor på hybel på Skjervøy.
- Spillkveld på vgs, sammen med ungdomsbedrift på helsefag. Inviterte vgs og 10.kl. Ca 40 unge som møtte. Planlegger juleverksted for samme målgruppe
- Møteplassen – samarbeid mellom vgs, kommunen, ungdomsrådet
- Innspill til arbeidsgruppe for opprusting av lekeplasser
- Markering av verdensdagen for psykisk helse sammen med Mental helse Skjervøy og kulturhuset – foredrag etc.
- Markering av FNs barnekonvensjon for 6.klasse – rekruttering til ungdomsrådet
- Har hatt møte med studenter fra UiT. Hadde spørsmål om hvordan det var å bo på Skjervøy etc.
- Har vært med å stemme på visjon for Skjervøy

STORFJORD

- Valg i ungdomsrådet – leder og nestleder og RUST–repr. Mange vil være med i begge rådene.
- Saker: Nord–Norgebanen
- Hilste på ordfører og sekretær
- Politisk rådgiver: Tonje Nilsen

RUST

- Ramona på møte entreprenørskap
- I jury på grunderidol
- Møte med KS om Drivkraft Nord–Troms – spre RUST–modellen til folkevalgtopplæring etc.
- Ny møteplan for 2020 – fastsette dato for møte i januar/februar

Saker fra fellesmøtet med regionrådet som taes inn på saksliste til vedtak:

35/19 Nord-Troms Pride

Det vises til referat fra fellesmøtet

Vedtak:

- Nord-Troms ungdomsråd vil delta på Nord-Troms pride og ønsker at regionrådet blir med.
- Ungdomsrådet og regionrådet holder apeller.
- Det forelsås at fellesmøtet 26.mai. flyttes til 6.juni og samkjøres med arrangementet. Viser standpunkt og støtte til saken ved å legge møtet da.
- Nord-Troms ungdomsråd ønsker at kommunale ungdomsråd og ordførere i kommunene tilrettlegger for at ungdom i alle kommunene kan delta. Samarbeid med arrangøren om busstransport.
- Vedtaket oversendes til regionrådet.

35/19 Prøv sjøl-fondet: Rapport fra klatreprosjekt i Lyngen v/ Johannes Lundvoll

Vedlegg:

- Rapport med bilder

Vedtak: Rapport godkjennes

36/19 Prøv sjøl-fondet: Behandling av søknader fra elev- og ungdomsbedrifter på skolene i Nord-Troms

Vedlegg:

- A) Hopp i Havet UB
- B) Skjitplast UB
- C) Skarven Fisk UB
- D) UB Storfisk
- E) Kvænangen ☺
- F) UB Livsgnist

Ramona og Siril orienterer om hvordan søknadene behandles. Skjema for vurdering av søknader følger hver søknad.

Vedtak:

A) Hopp i Havet UB: God beskrivelse av bedriften. Spennende produkter! Mangelfull på inntekter.

Forslag 5500kr

Forslag 4500kr 8 stemmer

Vedtak: Bedriften tildeles kr 4500,-

B) Skjitplast UB: Veldig god beskrivelse av bedriften. Langsiktige mål og fremdriftsplan. God og spesiell ide! Utgifter mangelfullt beskrevet og dekkes av egenkapitalen.

Forslag 3000kr 5 stemmer

Forslag 2500kr 3 stemmer

Bedriften tildeles: 3000kr

C) Skarven Fisk UB: Noe mangelfull beskrivelse og informasjon i søknaden. Utgifter ikke satt opp.

Forslag 4000kr: 3 stemmer

Forslag 3500kr: 5 stemmer

Vedtak: Bedriften tildeles kr 3500,-

D) UB Storfisk: Mangelfull beskrivelse og informasjon i søknaden. Bl.a. ikke beskrevet hva de skal drive med. Utgifter ikke satt opp.

Vedtak: Bedriften tildeles kr 3000,-

E) Kvænangen 😊: God og kreativ ide, men fremdriftsplanen virker litt usikker. Utgifter og inntekter mangelfull.

Forslag 5000 kr 8 stemmer

Forslag 3000 kr

Vedtak: Bedriften tildeles kr 5000,-

F) UB Livsgnist: Sosialt entreprenørskap – samfunnsansvar som ikke gir inntekter

Forslag 4000kr 7 stemmer

Forslag 3500kr 1 stemme

Vedtak: Bedriften: Bedriften tildeles kr 4000,-

Innspill i møtet:

- Evaluere søknadsskjemaet – mange bedrifter har mangelfulle opplysninger.
- Se på hvordan vi spør i søknaden – sette opp budsjett, være mer konkret.
- Bedriftene har ikke tenkt gjennom alt før de søker. Kreve mer av de i søknaden.

Møtet slutt kl 12.20

Lise Jakobsen (referent)

PS 71/19 Interpellasjoner /